

1. התנועה למען איכות השלטון בישראל ע"ר 580178697
2. פורום חומת מגן לישראל

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או
אריאל ברזילי ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט ו/או רחל
אל-שי רוזנפלד ו/או רותם בבלי-דביר ו/או תמר באום
ו/או סתיו לבנה להב ו/או טלילה דביר

מרחוב יפו 208 ירושלים, ת.ד. 31348, 9131301
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076
דוא"ל: office@mqg.org.il

העותרים

- נ ג ד -

1. ממשלת ישראל
2. היועצת המשפטית לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה
מרחוב צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
דוא"ל: hci-dep@justice.gov.il

המשיבות

עתירה דחופה למתן צווים על תנאי, צו הצהרתי ובקשה לקיום דיון דחוף

מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, למתן צווים על תנאי וצו הצהרתי כנגד המשיבות 1 ו-2, ובקשה לקיום דיון דחוף, כדלקמן:

צווים על תנאי

א. צו על-תנאי המורה למשיבה 1, היא ממשלת ישראל, להתייצב וליתן טעם מדוע לא תפעל כפי שמכותה בסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "החוק" או "חוק ועדות חקירה") ותורה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית (להלן: "ועדת חקירה") אשר תבחן באופן עצמאי, מקצועי ובלתי-תלוי, את מכלול האירועים והכשלים שהובילו ושהתקיימו במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023 ובמלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים, וזאת מתוך הנימוקים והעילות להלן, כל אחד בפני עצמו ובהצטברותם כולם יחד:

א.1 לנוכח העובדה שהקמת ועדת חקירה ממלכתית עצמאית ובלתי-תלויה, מהווה דרך המלך ולמעשה הדרך המתאימה היחידה, לבחינת האירועים שהובילו למתקפת הפתע הקטלנית שהתרחשה בשביעי באוקטובר, הטבח הנורא שהתבצע והמלחמה שפרצה בעקבותיו.

א.2 לנוכח קיומה של סכנה ממשית להתערבות חסרת תקדים מצד הדין בינלאומי בהתנהלותה של מדינת ישראל, תוך פגיעה ממשית במעמדה הבינלאומי של ישראל ובמידת עצמאותה, ובפרט בגורמים מדיניים וביטחוניים בכירים במדינה.

א.3 לנוכח כך שבסירובה של הממשלה להורות על הקמת ועדת חקירה, היא פועלת בניגוד לעמדה המקצועית הרשמית של היועצת המשפטית לממשלה, אשר קבעה כי נדרשת הקמה של ועדת חקירה בהקדם האפשרי, אשר מהווה מגנון החוקי היחידי המתאים לבחינת האירועים.

א.4 לנוכח ניגוד העניינים החריף בו נמצאת הממשלה כאשר היא נמנעת מלקבל החלטה בעניין, מטעמים ברורים, בהיותה הגורם אשר אמון על קבלת ההחלטה לחקור את כשליה ומחדליה שלה סביב אירועי אסון השבעה באוקטובר והמלחמה.

א.5 לנוכח החשש הממשי כי טעמים זרים ופסולים עומדים בבסיס החלטת הממשלה להימנע מלהורות על הקמת ועדת חקירה, ובראשם העניין האישי-פוליטי הפסול של ראש הממשלה והשרים בקבלת ההחלטה.

א.6 לנוכח הפרת החובה לשקול כשיקול ענייני ומרכזי, את הפגיעה שנגרמת לאמון הציבור ברשויות השלטון, פעם ראשונה כתוצאה ישירה מהאירועים עצמם, ופעם נוספת עת נמנעת הממשלה מלהורות על הקמת ועדת חקירה לחקר האירועים נשוא העתירה.

א.7 מאחר וסירובה של הממשלה להשתמש בסמכות המוקנית לה ולהורות על הקמת ועדת חקירה, הינה בלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין.

א.8 לנוכח העובדה שסמכותה של הממשלה להורות על הקמת ועדת חקירה, הפכה בנסיבות העניין לסמכות שהפעלתה חובה היא.

ב. צו על תנאי כנגד המשיבה 2, היא היועצת המשפטית לממשלה, המורה לה לבוא ולנמק מדוע לא תנחה את הממשלה לפעול בהתאם לסמכותה ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית אשר

תבחן את מכלול האירועים והכשלים שהובילו ושהתקיימו במהלך מתקפת הפתע האכזרית בשבעה באוקטובר ובמלחמת חרבות ברזל, וזאת מתוך הטעמים המפורטים בסעיף א לעיל.

צו הצהרתי

ג. צו הצהרתי שיוצא מלפני בית משפט נכבד זה, המצהיר והקובע כי בנסיבות העניין לממשלה קמה החובה להקים ועדת חקירה ממלכתית, אשר תבחן את מכלול האירועים והכשלים שהובילו ושהתקיימו במהלך מתקפת הפתע האכזרית בשבעה באוקטובר ובמלחמת חרבות ברזל, וזאת מתוך הטעמים המפורטים בסעיף א לעיל.

בקשה לקיום דיון דחוף

ד. כן, מתבקש בזאת בית המשפט הנכבד להורות על קיום דיון דחוף בעתירה, על רקע הצורך לברר בהקדם האפשרי את השאלות העומדות בבסיסה, ולאור הפגיעה האנושה באמון הציבור ובאינטרס הציבורי ככל שחולפים הימים מבלי שמוקמת ועדת החקירה, ובראי ההתפתחויות האחרונות והסכנה ההולכת וגדלה להתערבות חסרת תקדים מצד גופים בינלאומיים בהתנהלותה של מדינת ישראל, ובפרט לאור העמדה המקצועית הרשמית של היועצת המשפטית לממשלה, לפיה יש להקים ועדת חקירה ממלכתית בהקדם, וללא דיחוי נוסף.

א. מבוא

”כשהענין וחשיבותו הציבורית וחיוניות בירורו הם בפי כל, כל אבן מכל קיר תזעק עליו, וכל מי שיש לו עיניים לראות רואה אותו בכל פלצותו, כיצד זה הממשלה אינה רואה? ... אם רצון הממשלה הוא שהמדינה הזו תוסיף להתנהל כמדינת חוק, חובה פשוטה עליה להחליט מיד על הקמת ועדת חקירה.”¹

1. מתקפת הפתע של ארגוני הטרור ברצועת עזה על מדינת ישראל בשביעי באוקטובר 2023, תיזכר **לדיראון עולם כמחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדותיה של מדינת ישראל.**
2. במתקפת הפתע האכזרית, חדרו המחבלים לשטחה של מדינת ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, תקפו, טבחו וחטפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל להשתלטות וכיבוש של ישובים ובסיסים צבאים בקו העימות בדרום הארץ, ושיגור מסיבי של מטחי רקטות כבדים לכל שטחי המדינה.
3. באירועי השביעי באוקטובר, רצחו המחבלים למעלה מ-1,200 ישראלים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לרצועת עזה, כאשר כמחצית מהם עוד שבויים בשטחי האויב. לצד זאת, מרחב עוטף עזה, אזור גבול הצפון ואזורים נוספים במדינת ישראל הוכרזו כשטחים צבאיים סגורים שהכניסה אליהם אסורה, ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות התבקשו להתפנות מבתיהם לתקופה בלתי ידועה.
4. ויובהר כי לא רק אזרחי המדינה נתפסו בהפתעה נוכח מתקפת הפתע של ארגוני הטרור, אלא גם רשויות השלטון וכוחות הביטחון, אשר לא צפו את התרחשותה של המתקפה ועל כן ממילא גם

¹ מתוך מכתבו של כבוד השופט בדימוס חיים כהן מיום 21.9.1982 לראש הממשלה דאז מנחם בגין, בדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי סברה ושתיילה, אשר צוטט בספרו של אביגדור קלגסבלד, ועדות חקירה ממלכתיות, בעמוד 364 (2001).

לא היו מוכנים לקראתה.

5. באותה מתקפת טרור קטלנית, אם כן, **נכשלה המדינה בתפקידה הבסיסי ביותר – הגנה על חיי אזרחיה**. כאשר, הלכה למעשה, מאז השואה והקמה של מדינת ישראל כבית הלאומי לעם היהודי, לא נרצחו מספר גדול יותר של יהודים ביום אחד.
6. דומה ומאז מתקפת הפתע, התגבשה הסכמה חברתית, ציבורית ופוליטית גורפת, לרבות בקרב גורמים מדיניים וביטחוניים אשר נתפסים כאחראים למחדל, **כי לא היה מקרה בהיסטוריה של מדינת ישראל אשר הצדיק יותר הקמה של ועדת חקירה ממלכתית**, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר והמלחמה שפרצה בעקבותיו, אשר מקיפים את כלל המערכות והדרגים המדיניים, הביטחוניים והאזרחיים של מדינת ישראל, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים על מנת שלא ישנו כמותם, לעולם.
7. **ויובהר כי בחלוף למעלה משמונה חודשים מפרוץ מלחמת חרבות ברזל**, מדינת ישראל מצויה עדיין בלחימה רב חזיתית קשה ועקובה מדם, אשר הוסיפה לגבות קורבנות רבים בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. וכך, למרות משך הזמן הרב שעבר מתחילת המלחמה, שני היעדים המרכזיים שהוגדרו למלחמה – מיטוט ארגון הטרור חמאס והסרת שלטונו ברצועת עזה, ושחרור החטופים משבי האויב - עדיין רחוקים מלהיות מושגים.
8. כמו כן, נוכח ההתפתחויות האחרונות בזירה הבינלאומית, וקיומה של סכנה ממשית להתערבות חסרת תקדים מצד גופים בינלאומיים בהתנהלותה של מדינת ישראל, תוך פגיעה ממשית במעמדה ובמידת עצמאותה של ישראל בעולם, העמדה המקצועית הרשמית של היעוץ המשפטי לממשלה היא כי הקמה ועדת חקירה ממלכתית מהווה המנגנון החוקי היחיד המתאים לבחינת אירועי המלחמה, **וכי נדרש להקים ועדת חקירה ממלכתית בהקדם, ובלא כל דיחוי נוסף**.
9. אולם, כפי שתציג העותרת במורד עתירה זו, נראה כי ממשלת ישראל, אשר לה נתונה הסמכות החוקית בעניין, נמנעת מלהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית וגוררת רגליה בעניין, **מטעמים זרים ופסולים, בחוסר סבירות קיצוני, מתוך ניגוד עניינים מובהק, ותוך פגיעה אנושה באמון הציבור ובאינטרס הציבורי**.
10. אשר על כן, לנוכח כל הטעמים המפורטים בעתירה, תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד ליתן את הצווים המופיעים ברישא לעתירה ולעשותם למוחלטים, ובתוך כך לקבוע כי בפני בית המשפט הנכבד עומד אותו מקרה ייחודי ונדיר, אשר מצדיק את התערבותו וקביעתו כי בנסיבות העניין **קמה לממשלה החובה להקים ועדת חקירה ממלכתית**.
11. כן, לאור חשיבותה ודחיפותה של העתירה, במיוחד לאור הסכנות הטמונות למדינת ישראל במישור הבינלאומי, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על קיום דיון דחוף בעתירה.

ב. הצדדים לעתירה

העותרים

12. **העותרת 1, התנועה למען איכות השלטון בישראל**, היא עמותה, רשומה כדין, תנועה עצמאית א-פוליטית ובלתי מפלגתית, הפועלת זה יותר משלושה עשורים בזירה הציבורית והמשפטית,

ומונה כ-60,000 חברים ופעילים. העותרת חרטה על דגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראויות במנהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל ציבורי תקין.

13. **העותר 2, פורום חומת מגן לישראל**, הוא פורום עמו נמנים בכירי מערכת הביטחון לדורותיהם, בהם שרי בטחון, רמטכ"לים, מפכ"לים, ראשי מוסד ושב"כ, אלופים ומפקדים בכירים במשטרה ובצה"ל, הפועל מזה כ-4 שנים לטובת שמירה על התנהלות, תקינות ומקצועיות מערכת הביטחון, טיוב פעולות כוחות הביטחון והמערך הבטחוני, ושמירה על איכות סוגיות ומדיניות ביטחונית של מדינת ישראל.

14. **המשיבה 1 היא ממשלת ישראל**, אשר על פי סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, מוסמכת להחליט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, כאשר בפניה עניין בעל חשיבות ציבורית חיונית הטעון בירור; ואשר נמנעת מטעמים זרים, פסולים ובלתי סבירים מלהשתמש בסמכותה זו, ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, אשר תבחן את מכלול אירועי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל אשר פרצה בעקבותיו.

15. **המשיבה 2 היא היועצת המשפטית לממשלה**, אשר אמונה על שמירת הדין ברשות המבצעת ומהווה הגורם המוסמך לייעץ לממשלה ולהנחותה. בכלל כך, אחראית היועצת המשפטית לממשלה לפרסם הנחיות הנוגעות לתפקודה של הרשות המבצעת וליתן חוות דעת משפטיות על פעולותיה של הרשות המבצעת, לרבות בכל הנוגע לסמכות הממשלה להורות על הקמה של ועדת חקירה ממלכתית.

ג. הפרק העובדתי

1.1. מוסד ועדת החקירה הממלכתית

16. מזה עשרות שנים שהקמתה של ועדת חקירה ממלכתית מהווה דרך המלך לבירור מעמיק של אירועים או כשלים בעלי חשיבות ציבורית, אשר נמצאים תחת פיקוחה ואחריותה של הממשלה במדינת ישראל (סעיף 1 לחוק ועדות חקירה).

17. קיומו של מוסד החקירה הממלכתית מבטא העדפה רחבה כי בירור עובדתי של אירוע בעל חשיבות ציבורית מיוחדת, המתאפיין בקיומו של משבר אמון ציבורי, יבוצע באמצעות מוסד חקירה ממלכתי ובלתי-תלוי, ולהבדיל מביצועו באמצעות מוסדות פוליטיים (אביגדור קלגסבלד, ועדות חקירה ממלכתיות, עמודים 19-20 (2001) (להלן: "**קלגסבלד, ועדות חקירה**")).

18. ומכאן, שהעניין הציבורי הוא שורש הרעיון בהקמה של ועדת חקירה ממלכתית, והסוגייה שתידון בוועדת החקירה היא כזו שמטרידה ומסעירה את הציבור הרחב ומצויה בדין ודברים נוקב בסדר היום הציבורי, בין כותרות העיתונים, משדרי החדשות, בשיחות הסלון היומיומיות ובשיח ברשתות החברתיות. משכך, מתפקידה של ועדת החקירה לבחון גם את ההיבטים הציבוריים והמוסריים של האירוע הנחקר, ולא רק את ההיבטים המשפטיים שלו (זאב סגל, "ועדת חקירה מכוח חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968: מעמדה הקונסטיטוציוני ומתחם הלגיטימיות לפעולתה" **מחקרי משפט** 199, 203 (תשמ"ד)).

19. ומתוך כך, בעוד שכל גופי החקירה מוקמים על מנת לברר אירוע עובדתי מסוים ולמסור דוח על תוצאות החקירה שקיימו, לוועדת החקירה הממלכתית תפקיד משמעותי נוסף של **שיכון סערה ציבורית**, המתאפיינת במשבר אמון בין הציבור לבין הממשלה.

20. ודוקי – ועדת חקירה ממלכתית נועדה לא רק לצורך אדמיניסטרטיבי פנימי של הגוף אשר הקים אותה, אלא גם לצורך חיצוני-ציבורי, באמצעות פעולה תקשורתית ופומבית המעידה על טיפול מדיני רשמי בבעיות חברתיות ופוליטיות המסעירות את הציבור (נדב גבאי "חקירות ממלכתיות ומשברי לגיטימציה: ועדת אור והפלסטינים אזרחי ישראל" **תרבות דמוקרטית** 7, 9 (2015)).

21. הבסיס הרעיוני של ועדות חקירה ממלכתית, אם כן, **מחובר בטבורו לעקרון ההגנה על אמון הציבור ברשויות**. דברים אלו אף נאמרו במפורש ביחס למוסד החקירה הממלכתית בישראל, עת הציג שר המשפטים דאז יעקב שפירא את הצעת חוק ועדות החקירה בפני הכנסת:

"בדרך כלל, ועדת חקירה מתמנית, באה לעולם, כדי לרפא משבר באמון אשר נוצר בגלל סערה ציבורית" (ד"כ 30.1.1968, עמוד 878).

וראו גם את דבריו המשלימים של יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט דאז, משה אונא, אשר עמד על החובה להבטיח אמון מלא בוועדת החקירה הממלכתית שתוקם: "כאשר מתעורר הציבור בעניין מסויים ותוהה על משמעותו או על מהותו, יש צורך להבטיח אמון מלא בוועדת החקירה, באי-תלותה, ויש לתת לוועדה כל האמצעים הדרושים לה כדי לנהל חקירה מלאה ולהגיע לידי חקר העובדות כפי שהיו ... כלומר, במקרים כאלה, כאשר יש אי-בטחון או אי-שקט או תהייה בציבור, **צריך להבטיח שלוועדה, אשר לה מוסרים את חקירת העניין, יהיה אמון מלא והיא תוכל לפעול בצורה שלמה כדי להגיע לחקר האמת**". (ד"כ 30.12.1968, עמוד 903).

22. דרך עיקרית להשבת אמון הציבור, היא באמצעות קביעת **עצמאותה ואי-תלותה** של ועדת החקירה הממלכתית בממשלה אשר מינתה אותה. מעת הקמת ועדת החקירה בהחלטת ממשלה ועד לסיום תפקידה ופרסומו של הדוח הסופי, ועדת החקירה מוגנת מהתערבות הממשלה, והיא זו אשר מוסמכת להחליט במסגרת שיקול דעתה הנרחב, האם לכלול בדוח מסקנות והמלצות או להסתפק בקביעתם של ממצאים עובדתיים בלבד והאם לפרסם דוח ביניים או דוח חלקי. כמו כן, **הוועדה** – ולא הממשלה, אחראית על פרסום הדוח הסופי לציבור, לרבות ההחלטה האם הוא יישאר חסוי, ואם כן עד מתי (**קלגסבלד, ועדות חקירה**, עמודים 22-23).

23. דרך עיקרית נוספת להשבת אמון הציבור ולשיכון הסערה הציבורית, היא באמצעות **פומביותה** של עבודת ועדת החקירה, אשר מקיימת את דיוניה בפומבי, תוך שהיא מאפשרת לציבור לבחון את התנהלותה, את דפוסי עבודתה ואף להגיע ולדבר בפניה, מקום בו סבור מי מאזרחי המדינה כי יש בכוחו להוסיף ולהעמיק בחומרים שהוגשו לוועדה. זאת, מתוך התפיסה לפיה "באמצעות פומביות הדיון, **הצדק לא רק נעשה אלא גם נראה**".

24. תחולתו הרחבה של עיקרון הפומביות על ועדות חקירה ממלכתיות, מאפשרת להגשים בצורה מלאה ואפקטיבית שתי תכליות מרכזיות נוספות: האחת, היא **שיפור איכות עבודת הוועדה**, תחת עינו המבקרת והבוחנת של הציבור. זאת, תחת ההנחה כי פרסום עבודת הוועדה מהווה ערובה לכך שהוועדה תנהל את דיוניה באופן איכותי, רציני ולטובת האינטרס הציבורי. והשנייה, היא **זכות הציבור לדעת** ולקבל זרימה שוטפת ומהימנה של מידע הנוגע לאירוע הנחקר, באופן שיאפשר לציבור לגבש את עמדותיו על ידי ליבון גלוי של הבעיות והחלפת דעות באופן חופשי.

(בג"ץ 258/07 גלאון נ' וועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון, סב(1) 648, פסקה 6 לפסק דינה של כבוד הנשיאה (כתוארה דאז) ביניש (2007)).

25. על חשיבותו ומשמעותו של עיקרון הפומביות בעבודתה של ועדת החקירה הממלכתית, ראו את דבריה של כבוד הנשיאה (כתוארה דאז) ביניש, בעניין בג"ץ 258/07 גלאון נ' וועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון, סב(1) 648 (2007) (להלן: "בג"ץ גלאון"):

"הנחת המוצא היא כי פומביות הדיון תורמת לשיפור איכות ההחלטה הניתנת בסוף ההליך. ההנחה היא כי עינו המבקרת של הציבור עשויה 'לבטל כל אפשרות של שפיטה מתוך משוא פנים ודעה קדומה' [...] פרסום הדיונים בהליך השיפוטי או בהליך מעין-שיפוטי תורם לחיזוק אמון הציבור ברשויות הציבור בכלל, ובגוף הדן בעניין בפרט. באמצעות פומביות הדיון, הצדק לא רק נעשה אלא גם נראה, וכך נמנע הרושם שהדיון נעשה במסתרים ומשיקולים נעלמים..." (שם, פסקה 6).

כן ראו את עמדתה של כבוד השופטת פרוקצ'יה בהמשך פסק הדין:

"החזרת האמון הציבורי לחברה – שהוא מעיקרי תכליתה של ועדה ממלכתית – מותנה בקיום פתיחות, גילוי ופומביות של מהלכי הוועדה ככל האפשר וככל הניתן. הפתיחות מסייעת לכך כי הציבור יבטח בהגינות דיוניה של הוועדה ויקבל את מסקנותיה מתוך אמון בטוהר שיקוליה וענייניות מניעה. הפומביות בעבודת ועדת החקירה מסירה חשש להטייה פוליטית או למשוא פנים בעבודת הוועדה, ומביאה להגברת האמון הציבורי בפעולתה" (שם, פסקה 5).

26. בתחילת דרכו של מוסד ועדת החקירה הממלכתית בישראל, נעשה בו שימוש נרחב על-ידי ממשלות ישראל, ובכל עשור הוקמו בין שלוש לחמש ועדות חקירה ממלכתיות.

27. עיקר ועדות החקירה הוקמו לתכלית המובהקת שלשמה הוקם המוסד, לשם חקירה הממוקדת בבירור עובדתי של סוגיה בעל חשיבות יוצאת דופן, המלווה במשבר אמון פוליטי. בין ועדות חקירה אלה ניתן למצוא את ועדת זוסמן, לחקר הצתת מסגד אל-אקצה (22.8.1969); ועדת בכור לחקר רצח ארלוזורוב (14.3.1982); ועדת כהן, לחקר הטבח במחנות הפליטים בסברה ושתילה (1.11.1982); ועדת שמגר הראשונה, לחקר הטבח במערת המכפלה (פברואר 1994); ועדת שמגר השנייה, לחקר רצח רבין (8.11.1995); ועדת אור, לחקר ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים (8.11.2000) (קלגסבלד, ועדות חקירה, עמ' 81).

28. ועדת החקירה הממלכתית המשמעותית והרלוונטית ביותר לעניינו, הייתה ועדת אגרנט, אשר הוקמה על מנת לחקור את הנסיבות שהובילו לפריצתה של מלחמת יום הכיפורים ולאירועים שהתרחשו בימיה הראשונים של המלחמה. ועדה זו הוקמה בהחלטת ממשלה ביום 18.11.1973, 43 ימים בלבד לאחר פריצת המלחמה, והחלה את עבודתה שבוע לאחר מכן ביום 25.11.1973, כשחיילים רבים עוד היו בחזית וחטופים רבים עוד הוחזקו בשבי.

העתק כתבתה של רחלי אדרי-חולתא "אסור לחכות לנתניהו: חייבים לדרוש ועדת חקירה ממלכתית על 7 באוקטובר" וואלה, מיום 6.2.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/1.

29. בישיבת הממשלה מיום 18.11.1973, ראש הממשלה דאז גודלה מאיר, עמדה על החשיבות של הקמת ועדת חקירה ממלכתית, כאפשרות המתאימה ביותר ולמעשה היחידה שקיימת לבחינת האירועים שהובילו לפרוץ המלחמה:

"אני כשלעצמי לא ראיתי אפשרות אחרת, אם אנחנו רוצים שהעניין יבורר לגופו, ולא חלילה לטשטש שום דבר, וזאת מבלי להפוך את זאת לעניין פוליטי פנימי – ואני חושבת שלא רק להמוני ישראל נחוצה תשובה ברורה

אמיתית, כי אם היא נחוצה גם לי ולכל אחד מכם ... זה נחוץ, זה הכרחי, זה לטובת העניין, זה טוב לעתיד וטוב שהעם יידע את הדבר, בלי כל טיח, מה היה מדוע כן, מדוע לא וכך הלאה".

העתק חלקים רלוונטיים מפרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973, מסומן ומצורף כנספח ע/2.

30. השימוש בכלי של ועדות חקירה ממלכתיות הלך ודעך, עד נעלם לחלוטין, לאחר שראש הממשלה המכהן, בנימין נתניהו, עלה לשלטון ונמנע במשך כל שש-עשרה שנות כהונתו כראש ממשלה מהקמה של ועדת חקירה ממלכתית.

31. כחלק ממדיניות זו, בשנת 2011 אף ביטל ראש הממשלה נתניהו את ועדת השרים לענייני ביקורת המדינה, אשר הייתה אחראית על הטיפול בדוחות ביקורת ממשלתיים, והעביר את הטיפול בדוחות אלה לאחראיות של משרד הממשלה עצמו, אשר לא יישם בכל תקופת כהונתו של נתניהו אף הצעה להקמת ועדת חקירה ממלכתית.

העתק כתבתו של תומר אביטל "ועדת חקירה אחרי משבר הקורונה? תשכחו מזה" שקוף, מיום 11.4.2020, מסומן ומצורף כנספח ע/3.

32. וכך, החל מהעשור השני של המאה ה-21, הוקמו במדינת ישראל בסך הכול שתי ועדות חקירה ממלכתיות: הראשונה, ועדת נאור-ברלינר, לחקר אסון הר מירון (27.6.2021); והשנייה, ועדת גרוניס, לחקר פרשת הצוללות וכלי השיט (20.2.2022).

33. שתי ועדות החקירה הללו הוקמו בזמן כהונתה של ממשלת ישראל ה-36 בראשות נפתלי בנט ויאיר לפיד, והתייחסו לאירועים שהתרחשו בזמן כהונתו של בנימין נתניהו כראש ממשלה.

העתק החלטת ממשלה מס' 7 להקמת ועדת חקירה בעניין אסון הר מירון, מיום 20.6.2021, מסומן ומצורף כנספח ע/4.

העתק החלטת ממשלה מס' 1019 להקמת ועדת חקירה בעניין פרשת הצוללות וכלי השיט, מיום 23.1.2022, מסומן ומצורף כנספח ע/5.

34. והנה, חרף האירועים הקשים אשר התרחשו ביום ה-7.10.2023 והמלחמה שפרצה בעקבותם, וחרף העובדה שחלפו למעלה משמונה חודשים מאז – טרם התקבלה ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר האירועים.

ג.2. מתקפת הפתע בשבעה באוקטובר ופתיחתה של מלחמת חרבות ברזל

35. בבוקר יום שבת ה-7.10.2023, החלה מתקפת פתע רצחנית בהובלת ארגון הטרור חמאס מרצועת עזה על מדינת ישראל, אשר הובילה לפתיחתה של מלחמת חרבות ברזל.

36. במתקפת הטרור האכזרית, חדרו אלפי מחבלים משטח רצועת עזה לשטחה של מדינת ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, וטבחו, תקפו וחטפו באכזריות אזרחים וחיילים ישראלים, במקביל להשתלטות וכיבוש של ישובים, בסיסים צבאיים ומוצבים שוכני קו העימות בדרום המדינה, ולשיגור של מטחי רקטות כבדים לכל שטחי מדינת ישראל.

37. באותה שבת שחורה, רצחו המחבלים כ-1,200 אזרחים וחיילים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לשטח רצועת עזה.

38. לנוכח האירועים האמורים, באותו יום, הכריז שר הביטחון בהתאם לסמכותו בסעיף 9ג(ב) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, על מצב חירום מיוחד בעורף, אשר הורחב בהמשך למדינה כולה. הכרזת שר הביטחון אושרה על ידי ועדת חוץ וביטחון של הכנסת. בהמשך להכרזתו, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה.

39. בעקבות מתקפת הפתע, החל צה"ל בגיוס מילואים נרחב של למעלה מ-350,000 חיילים, לכלל המערכים בצה"ל ובמערכות הביטחון. מרחב עוטף עזה, אזור גבול הצפון ואזורים נוספים במדינת ישראל הוכרזו כשטחים צבאיים סגורים שהכניסה אליהם אסורה, ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות התבקשו להתפנות מבתיהם לתקופה בלתי ידועה.

40. בחלוף למעלה משמונה חודשים מפרוץ המלחמה, מדינת ישראל מצויה עדיין בלחימה רב חזיתית, הכוללת גיוס מילואים נרחב. מתקפת הפתע וניהולה של המלחמה גרמו עד כה לאבדות קשות ובלתי נתפסות בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. אזרחים וחיילים רבים שילמו על כך בחייהם, כמחצית מהחטופים עוד שבויים בשטחי האויב, ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות עדיין מפונים מבתיהם מבלי כל צפי לחזרה לביתם.

3.ג. הכשלים והמחדלים שאירעו באסון השבעה באוקטובר ובמלחמת חרבות ברזל

41. האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, מהמדיניים ועד הביטחוניים, והוא נתפס כמחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל, וככישלון שאין שני לו בהגנה של מדינת ישראל על חיי אזרחיה.

42. דומה כי רשימת המחדלים והכשלים אשר הובילו למתקפת הפתע, התרחשו במהלכה ולאחר מכן במהלך המלחמה, היא אינה נגמרת – ועל כן לא תנסה העותרת להקיף רשימה ארוכה זו, אלא רק לפרוש בפני בית המשפט הנכבד רשימה קצרה ובלתי ממצה של הליקויים החמורים שהתרחשו.

43. ויובהר, והדברים ברורים, כי לטובת בחינת מכלול הכשלים והמחדלים אשר הקיף את כלל הגורמים, בכל הדרגים המדיניים, הביטחוניים והאזרחיים, ובכל המערכות אשר היו אמורות לתפקד ונכשלו – יש להקים ועדת חקירה ממלכתית.

ג.3.א. הקונספציה השגויה לפיה חמאס מורתע

44. תחילה, ומעל הכל, לפני מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר, הן הדרג המדיני והן הדרג הביטחוני היו שרויים תחת הקונספציה לפיה ארגון הטרור חמאס מורתע ולא מעוניין במלחמה עם ישראל.

45. התפיסה הרווחת הייתה כי חמאס לא מעוניין במלחמה, אלא רק בהמשך מתן הטבות כלכליות ובחזוק המשילות ברצועת עזה. וכך, אף בימים שקדמו למתקפת הטרור האכזרית, העריכו בכירים בצה"ל ובמערכת הביטחון כי חמאס אינו מעוניין בהסלמה וכי הוא מורתע.

העתק כתבתו של אבי יששכרוף "גם בחמאס לא דמיינו תוצאות כאלה" Ynet, מיום 7.10.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/6.

העתק כתבתם של יניב קובוביץ ויונתן ליס "שישה מחדלים משמעותיים שהובילו לנקודה אחת:

קריסה מול חמאס" הארץ, מיום 8.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/7.

46. לצידם, גם גורמים מדיניים בכירים העריכו כי חמאס "מרוסן" ואינו מעוניין במלחמה, וייחסו את ההפגנות האלימות של חמאס בשבועות שקדמו למתקפת הפתע ל"מסע סחיטה" כלכלי של ארגון הטרור. בתוך כך, עמדתו של ראש הממשלה נתניהו, הייתה כי מאז מבצע "שומר חומות" השתנתה משוואת ההרתעה וארגון החמאס מורתע, וראש המל"ל, צחי הנגבי טען מספר ימים בודדים לפני מתקפת הפתע, כי "חמאס מורתע מאוד, ל-15 שנים לפחות, אין פניו להסלמה".²

העתק כתבתו של אבי כהן "צחי הנגבי: 'טעינו, שעתיים וחצי לפני המתקפה הגיעו אינדיקציות שונות'" ישראל היום, מיום 14.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/8.

47. בהמשך לכך, המדיניות של ממשלות נתניהו הייתה פיצול הכוחות בין רצועת עזה לגדה המערבית, תוך קידום מהלכים לחיזוק ושימור שלטונו של ארגון הטרור חמאס על חשבון כוחה ושלטונה של הרשות הפלסטינית.

48. לצורך מימוש מדיניות זו, מדינת ישראל אפשרה העברת כספים לחמאס, בשווי מוערך של למעלה ממיליארד דולר, נוהל עם חמאס משא ומתן עקיף באמצעות מצרים והוגדלו משמעותית מספר היתרי העבודה לפועלים עזתיים בשטחי מדינת ישראל.

ג.3.ב. הסירוב לכנס את ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, והתעלמות

מאזהרות בכירי מערכת הביטחון

49. מחדל מדיני נוסף, נגע לסירובו של ראש הממשלה נתניהו לכנס את ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (להלן: "הקבינט המדיני ביטחוני"), כדי שתבחן את השלכות המשך קידומה של "המהפכה המשפטית", וזאת בניגוד מוחלט לדרישתם של בכירי מערכת הביטחון, ובראשם שר הביטחון יואב גלנט והרמטכ"ל הרצי הלוי, ועל אף ההתרעות הביטחוניות הרבות שניתנו לראש הממשלה על הפגיעה בכשירות הצבא ועל קיומו של סיכון הולך וגובר לביטחון המדינה.

50. בתוך כך, ראש הממשלה אף פיטר את שר הביטחון גלנט, לאחר שהוא קרא לממשלה לעצור את הליכי ההפיכה המשפטית, עקב "סכנה ברורה ומיידית" לביטחון המדינה, ולאחר שדרש לכנס את הקבינט המדיני ביטחוני על מנת להציג בפניו את הסכנות הקשות הצפויות לביטחון המדינה.

העתק כתבתם של יואב זיתון ומורן אזולאי "גנץ, ברק, יעלון וחלוץ: אי כינוס הקבינט – הפקרות. זה מכתב התמיכה בגלנט" Ynet, מיום 26.3.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/9.

51. כמו כן, בחודשים שקדמו למתקפת הפתע, בין החודשים מרץ ליולי 2023, ראש הממשלה נתניהו הוזהר באופן ישיר ואישי על ידי מערכת הביטחון, ועל ידי הרמטכ"ל ואגף המודיעין בפרט, אשר שלחו לו ארבעה מכתבי התרעה שונים, המתריעים על היחלשות משמעותית בהרתעה הישראלית, תוך שהובהר כי אויבי מדינת ישראל מזהים הזדמנות היסטורית לשנות את המצב האסטרטגי באזור, וכי קיים סיכון ממשי שתפרוץ מלחמה רב-זירתית נגד ישראל בחודשים הקרובים.

² ראו גם העתק תמלול הקלטות נתניהו מאתר "כאן חדשות" (26.10.2023), זמין ב: https://x.com/kann_news/status/1717607391724749233?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1717607391724749233%7Ctwgr%5Ee400379c1e73c3d03c6c150be79db88bf2e0dc9.b%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Frotter.net%2Fforum%2Fscoops1%2F820350.shtml

52. זאת ועוד, נטען שראש הממשלה נתניהו ושר הביטחון גלנט, הוזהרו באופן אישי על ידי הרמטכ"ל הרצי הלוי וראש השב"כ רונן בר, אשר סברו כי קיים איום מוחשי וממשי שתפרוץ מלחמה רב-זירתית נגד ישראל. על כן, הגם שבשלב זה התפיסה הייתה שחמאס הוא לא זה שיפתח במלחמה, בכירי מערכת הביטחון דרשו מספר פעמים בין החודשים מרץ לאוקטובר 2023 מראש הממשלה ומשר הביטחון, שישראל תצא "למכת מנע" עוצמתית כנגד ארגון הטרור חמאס.
53. אולם, למרות ההתרעות והדרישות של בכירי מערכת הביטחון, הממשלה נמנעה מכל פעולה כנגד חמאס, הקבינט המדיני הביטחוני לא דן כנדרש בסכנה ההולכת ומתממשת לביטחון המדינה, והליכי החקיקה של המהפכה המשפטית נמשכו במלוא עוזם.
- העתק כתבתו של עמוס הראל "אגף המודיעין בצה"ל מעריך: גוברת הסכנה למלחמה בשנה הקרובה" הארץ, מיום 11.4.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/10.
- העתק כתבתו של יוסי יהושוע "האויבים מזהים הזדמנות היסטורית עקב המשבר": מכתבי אמ"ן לנתניהו נחשפים" Ynet, מיום 28.7.2023 מצורף ומסומן כנספח ע/11.
- העתק כתבתו של בן כספית "הבכיר שאמר: אם הציבור יידע כמה נתניהו התעלם מהאזהרות – תהיה פה רעידת אדמה" וואלה, מיום 25.5.2024, מצורף ומסומן כנספח ע/12.

ג.ג.ג. המחל באופן פרישת הכוחות

54. בד בבד, מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר נתפסת כמחלל הביטחוני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל. התפיסה הרווחת בקרב בכירי מערכת הביטחון, וזו שהוצגה בדיון ביטחוני בשבוע שקדם למתקפת הפתע, הייתה כי חמאס לא מעוניין במלחמה ולא נערך אליה, וכי האמצעים הטכנולוגיים שפותחו וגדר ההפרדה שנבנתה בגבול עוטף עזה, יבלמו כל ניסיון לפלוש קרקעית מרצועת עזה לתוך שטחיה של מדינת ישראל (נספח ע/7).

כתבה מאת הניו יורק טיימס "הופסקו האזנות למכשירי הקשר של חמאס – וההתרעה לא הגיעה" Ynet, מיום 30.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/13.

55. כחלק מאותה תפיסה, בשבועות שקדמו למתקפת הפתע, הוחלט להעביר חלק מהכוחות הצבאיים מגבול רצועת עזה ליהודה ושומרון, על אף הפרות הסדר המתמשכות וההתפרעויות האלימות שנערכו בגדר הגבול עם עזה באותם ימים, וכאשר המשמעות הייתה כי הכוחות הלוחמים בגבול רצועת עזה בסמוך לתחילת המתקפה היו דלילים ביחס לזמנים רגילים.

העתק הכתבה "האימונים לעיני כל והקונספציה שקרסה: תחבולת חמאס נמשכה שנתיים, נמנעו הדלפות" Ynet, מיום 9.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/14.

העתק כתבתו של אורי שאבי וישי פורת "לפני כיפור: ארגוני הטרור הודיעו על הסלמה במצב הביטחוני" ערוץ 13, מיום 24.9.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/15.

56. יתרה מכך, דווח כי שלושה בלוני תצפית של צה"ל, המהווים כלי משמעותי במערך ההתרעה של מדינת ישראל בגבול רצועת עזה, יצאו מכלל שימוש בשבועות שלפני מתקפת הפתע, אולם צה"ל לא תיקן אותם ואף לא תגבר את מערך התצפיות באמצעים חלופיים.

העתק כתבתו של יניב קובוביץ "שבועות לפני הטבח: בלוני תצפית בגבול עזה יצאו משימוש, הצבא דחה את תיקונם" הארץ, מיום 13.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/16.

ג.3.ד. המחדל המודיעיני

57. לכך נלווה **מחדל מודיעיני משמעותי**. למערכת הביטחון ולצה"ל ולשב"כ בפרט, לא הייתה התרעה מודיעינית מספקת אשר הצביעה על כוונת ארגוני הטרור לפתוח במתקפת פתע נרחבת בשביעי באוקטובר, ובתוך כך להיכנס לשטחי מדינת ישראל בכוחות גדולים, במטרה לתקוף ולחטוף אזרחים וחיילים, במקביל לכיבוש ישובים ומוצבים צבאיים.

58. למעשה, על אף שבצה"ל ובשב"כ אותרו סימנים מחשידים בלילה שלפני מתקפת הפתע, הוחלט לא להעלות את הכוחות לכוננות מוגברת או לעשות מאמצים גדולים כדי לקדם את פני המתקפה, או כדי לעדכן את הגורמים המדיניים, שכן ההערכה הביטחונית הייתה כי לא מדובר בסכנה לפעולה נרחבת של ארגוני הטרור, אלא בסימנים המעידים על אפשרות של ירי רקטי או חדירת מחבלים מוגבלת בלבד.

העתק כתבו של יואב זיתון "צה"ל מאשר לראשונה: 'היו סימנים מסוימים בלילה שלפני המלחמה'" Ynet, מיום 12.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/17.

העתק כתבתו של יוסי יהושע "בלילה שלפני מתקפת הפתע: ראש השב"כ הוקפץ למטה" Ynet, מיום 12.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/18.

59. זאת ועוד, למרות שבשנתיים שקדמו למתקפת הפתע, ארגוני הטרור חמאס והג'יהאד האיסלאמי, ערכו אימונים ותרגילים גלויים וסדירים לחטיפת חיילים ולחדירה ליישובים ולבסיסים צבאיים, כפי שאכן ביצעו בסופו של דבר במתקפת הפתע בשביעי באוקטובר, **המודיעין הישראלי המשיך להאמין ולפעול בהתאם לקונספציה** לפיה ארגוני הטרור, ובראשם חמאס, אינו מעוניין במלחמה עם ישראל, כאשר גם אימונים משותפים של ארגוני הטרור חודש ואף ימים ספורים לפני המתקפה לא הביאו לשינוי הקונספציה או להגברת הכוננות באזור.

העתק תחקיר CNN, "תחקיר CNN: חמאס התאמן במתקנים המדמים את בסיסי צה"ל ליד הגבול במשך שנה וחצי" הארץ, מיום 13.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/19.

ג.3.ה. התגובה האיטית ביום המתקפה

60. גם במהלך מתקפת הפתע עצמה, **ברמה האסטרטגית**, למערכת הביטחון לקח זמן רב להבין את ממדי האירוע, ולהגיב בהתאם. לצבא לא היו מספיק לוחמים בקו העימות בדרום, והמחבלים הצליחו לפרוץ את גדר ההפרדה ולהשתלט על מוצבים ובסיסים צבאיים, ובכך גם לעכב העברה של מידע מהשטח בזמן אמת. כמו כן, המידע על חטיפת חיילים ואזרחים לשטח רצועת עזה והשתלטות על ישובים ומוצבים צבאיים הגיע לצה"ל רק בשלב מאוחר יותר, ולאחר שפורסמו ברשתות החברתיות עדויות של האירועים הקשים.

61. גם לאחר שהמידע הגיע לצה"ל, הכוחות הצבאיים התעכבו בהגעה לזירת האירוע, ובמתן מענה לאזרחים הנצורים בביתם כשמסביבם תופת המחבלים. העיכוב נבע, בין היתר, מכך שלוחמים רבים נשלחו לחופשה לרגל החג, ושצה"ל לא נערך כראוי לשינוע הכוחות ועל כן רבים מהלוחמים המתנינו שעות ארוכות בנקודות הכינוס במקום להישלח ליישובים להילחם (נספחים ע/6 ו-ע/7).

62. לצד הפלישה הקרקעית לשטחי מדינת ישראל, מפרוץ מלחמת חרבות ברזל, ארגוני הטרור הפעילו **ירי רקטי מסיבי, מתמשך וחריג בהיקפו** של עשרות אלפי רקטות ופצצות מרגמה, על

אזורים נרחבים במדינת ישראל, במיוחד בדרום ובמרכז הארץ.

ג.3.ו. מחדל החוסר במיגון של האוכלוסייה האזרחית

63. על כן, מחדל מתמשך נוסף לו אחראית ממשלת ישראל הוא **מחדל המיגון**, המתבטא באי-מימוש החלטות הממשלה, אשר מטרתן להקל על בניית ממ"דים ולקדם פתרונות מיגון במדינה ובעוטף עזה ואשקלון בפרט, לאחר שהתגלה כי שני שליש מהדירות בישראל אינן ממוגנות.

64. בתוך כך, ולמרות התראות חוזרות ונשנות, הממשלה לא פעלה במשך עשור על מנת ליישם את החלטת הממשלה מס' 2025 מיום 23.9.2014, אשר סיפקה מענה למצוקת המרחבים הממוגנים בכל רחבי הארץ, ולא פעלה ליישום החלטת ממשלה מס' 1278 מיום 14.3.2022 למיגון דירתי באשקלון. וכך, רבים מאזרחי מדינת ישראל מצאו עצמם חסרי אונים מול הירי הרקטי, מבלי שתהיה כל הגנה מינימלית לחייהם.

העתק החלטת הממשלה מס' 2025 בנושא "תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום", מיום 23.9.2014, מצורף ומסומן כנספח ע/20.

העתק החלטת הממשלה מס' 1278 בנושא "תכנית למיגון דירתי מפני ירי תלול מסלול בעיר אשקלון ותיקון החלטת ממשלה", מיום 14.3.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/21.

העתק כתבתה של הילה ציאון "62% מהדירות בלי ממ"ד: אסור שתושבים יחשו שאין בהילות למגן אותם" Ynet, 13.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/22.

העתק כתבתה של רנית נחום-הלוי "רולטה רוסית": בעיר המטווחת ביותר בישראל חיים 40 אלף תושבים ללא מיגון" The Marker, מיום 16.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/23.

ג.3.ז. הכשלים שבניהול ישיבות הקבינט, וההדלפות של ידיעות ביטחוניות

65. לצד זאת, מפרוץ המלחמה יש אין ספור עדויות לכך שהחלטות של גורמים מדיניים ושל גורמים בממשלה בפרט, **מושפעות משיקולים פוליטיים ואישיים צרים**, ובראשם השיקול הנוגע לתפיסה הציבורית ביחס למידת אחריותם למתקפת הפתע בשביעי באוקטובר, על פני שיקולים המיטיבים עם האינטרס הציבורי, ובראש ובראשונה עם הציבור שנפגע בצורה הקשה ביותר במלחמה – החטופים, המפונים, המגויסים ובני משפחותיהם.

66. בתוך כך, פורסם כי שורה של מקורבים לראש הממשלה נתניהו, לרבות דוברים של ראש הממשלה וכתבים של ערוץ 14, משתתפים באופן חריג בדיונים ובהערכות מצב מקצועיות של מערך ומטה ההסברה הלאומי, המשמש כגוף ממלכתי האמון על ניהול וביצוע מערך ההסברה של ישראל מול אמצעי התקשורת בארץ ובעולם, ובתוך כך משפיעים על קבלת החלטות האסטרטגיות של מדינת ישראל, ומחלקים הוראות והנחיות לעובדי המדינה ולמשרדי הממשלה השונים, במטרה להשפיע על הסיקור התקשורתי של המלחמה.

העתק כתבתה של גילי כהן "מה עשה יעקב ברדוגו פעמיים בלשכת רה"מ בקריה בזמן ניהול הלחימה?" כאן, מיום 14.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/24.

העתק כתבתו של איתמר אייכנר "דוברי הליכוד ומשפחת נתניהו משתתפים בהערכות מצב: אינטרסים פוליטיים ואישיים" Ynet, מיום 14.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/25.

67. לצד זאת, פורסם כי לשכת ראש הממשלה **אסרה על צה"ל ועל משרד הביטחון להקליט ולתעד את ישיבות הקבינט המדיני ביטחוני**, באופן חריג ביותר ובניגוד לנוהל שגור, וזאת למרות העובדה שההקלטות בעלות אופי מבצעי, המשמש את צה"ל לצרכים של ביאור נקודות וסוגיות ביטחוניות, כמו גם לבחינה עתידית של הליכי קבלת ההחלטות שבוצעו.

העתק כתבתו של ספי עובדיה "לשכת נתניהו מונעת מצה"ל מלהקליט את ישיבות הקבינט" ערוץ 13, מיום 12.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/26.

68. חרף האיסור על הקלטות ותיעוד של ישיבות הקבינט המדיני ביטחוני, מאז פרוץ המלחמה ועד עצם היום הזה נחשפים אזרחי ישראל לתוכן הדיונים הסודיים אשר מתנהלים בקבינט באמצעי התקשורת השונים, נוכח הדלפות של חילופי הדברים הסודיים בין המשתתפים בישיבות.

69. זאת, אף באופן שמפר את חובת הסודיות והאיסור בפרסום של ידיעות סודיות הנוגעות לביטחון המדינה וליחסי החוץ שלה כחלק מישיבות הקבינט המדיני ביטחוני לפי **חוק יסוד: הממשלה ותקנון הממשלה**, ובניגוד לאמור בהנחיית היועמ"ש מס' 4.1114 לעניין פתיחה בחקירה כנגד מסירת מידע האסור בגילוי.

70. הדלפות אלו מביאות עמן נזקים ביטחוניים כבדים ביותר, נוכח מידע סודי המגיע לידי אויב, והחמור מכל – מביאות לפגיעה מוראלית קשה ביותר, עד כדי שבר של ממש, בציבור במדינה.³

71. דברים דומים נקבעו לעניין זה במסקנות ועדת הבדיקה הממשלתית בראשות השופט בדימוס הד"ר אליהו וינוגרד לחקר אירועי מלחמת לבנון השנייה והאירועים שקדמו לה אשר פורסמו ב-2008. הוועדה במסקנותיה את הנזקים העקיפים שגורמת תופעת ההדלפות לתחומי החוץ והביטחון של מדינת ישראל, במילים אלו:

"נזכיר כי סכנת ההדלפות אינה מתמצית בנזקים שנגרמים בכך שמידע סודי מגיע לידי האויב. תופעת ההדלפות מצמצמת במידה גדולה את היכולת לקיים דיון גלוי ואמין בפורומים חשובים, ויכול להיות שבכך היא תורמת לחולשות חמורות בתהליכי קבלת ההחלטות בישראל. הדלפות מסכנות את היכולת של ישראל לקיים שיתוף פעולה פורה עם גורמים מדיניים וארגוני מודיעין אחרים, העלולים לחשוש מתוצאות מכת ההדלפות בישראל. הן עלולות לסכל את היכולת של ישראל לגייס מקורות, והן משדרות רושם של חוסר אחריות וחוסר מקצועיות ברמות הגבוהות ביותר של הדרג המדיני והצבאי בישראל. לדעתנו, מכת ההדלפות תרמה משמעותית במלחמה האחרונה גם לתחושת השבר של הציבור בישראל ושל הלוחמים כלפי ההנהגה המדינית והצבאית." (פרק 13, עמ' 445, פס' 66).

ג.3.ח. העיכוב בשיקום של מרחב עוטף עזה

72. כמו כן, הטיפול הממשלתי בשיקום של מרחב עוטף עזה התעכב ונפגע. תחילה, פורסם כי לשכת ראש הממשלה אסרה על שרים ופקידים במשרדי ממשלה לעבוד עם צוות מיוחד שהוקם במשרד הביטחון לטיפול ראשוני בשיקום תשתיות עוטף עזה, מכיוון שבראשו עמד אלוף במילואים רוני נוטה, אשר התנגד בפומבי למהפכה המשטרית המקודמת על ידי הממשלה.

³ העותרת תבקש לציין כי בפני בית המשפט הנכבד עומדת ותלויה עתירה שהגישה העותרת דכאן בעניין פתיחה בחקירה פלילית של הדלפות של ידיעות סודיות מתוך הקבינט המדיני ביטחוני (בג"ץ 2796/24 התנועה לאיכות השלטון נ' היועצת המשפטית לממשלה ואח').

73. לאחר מכן, הצעת ההחלטה להקמת מנהלת התקומה לשיקום עוטף עזה התעכבה ולא אושרה כנדרש, עקב מחלוקת בין השרים על מתן קרדיט וחלוקת הסמכויות בין משרדי הממשלה השונים. ובהמשך, גם לאחר שמנהלת התקומה הוקמה לבסוף, הכספים שייועדו לה התעכבו בעקבות המשך העברת כספים קואליציוניים למפלגות החרדיות, וזאת בניגוד לעמדה המובהקת שהוצגה על ידי הגורמים המקצועיים.

העתק כתבתו של מיכאל האוזר טוב "בלשכת רה"מ הורו לא לשתף פעולה עם צוות לשיקום העוטף כי העומד בראשו הפגין בקפלן" הארץ, מיום 15.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/27.

העתק כתבתו של אמיתי גזית "בשל מחלוקת בין שרים: מתעכבת הקמת מנהלת לשיקום עוטף עזה" כלכליסט, מיום 13.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/28.

העתק כתבתם של נתי דרוקר, ליאור דטל ואפרת ניומן "הדרג המקצועי באוצר המליץ לעצור את הכספים הקואליציוניים" TheMarker, מיום 15.10.2023, מצורף ומסומן כנספח ע/29.

ג.3.ט. המחדלים בגזרה הבינלאומית

74. לבסוף, **בגזרה הבינלאומית**, על רקע התנהלותה של מדינת ישראל במלחמה, ננקטו נגדה עד כה מספר צעדים בדין הבינלאומי, ובראשם החלטת בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג (ICJ) להוציא צווים כנגד מדינת ישראל לעצירת המבצע ברפיח ולכניסת גופי חקירה לרצועת עזה כדי לחקור טענות לביצוע רצח עם; לצד הוספה של מדינת ישראל "לרשימה השחורה" של האו"ם, הנוגעת למדינות וארגונים חמושים שלא נקטו באמצעים מספקים להגנה על ילדים באזורי סכסוך (ד"ר ערן שמיר-ברור "החלטת בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג בעניין המבצע ברפיח | עיקרים ומשמעות" **המכון הישראלי לדמוקרטיה** (25.5.2024)).

75. כעת, ובשל סירובם של גורמים פוליטיים לערוך חקירה פנימית על התנהלותה של מדינת ישראל במהלך המלחמה, קיימת היתכנות ממשית שבית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג (ICC) יוציא לבקשת התובע של בית הדין בתקופה הקרובה ובאופן חסר תקדים, **צווי מעצר נגד בכירים ישראלים בדרג המדיני והצבאי**, וכנגד ראש הממשלה, שר הביטחון והרמטכ"ל בפרט.

76. במקרה כזה, מלבד למגבלות שיוטלו על הבכירים הישראלים נגדם מכוונים צווי המעצר, הוצאת הצווים תשפיע על המוניטין של מדינת ישראל, תוך פגיעה ממשית במעמדה ובמידת עצמאותה של ישראל בעולם.

77. לצד זאת, הוצאת הצווים עלולה להוביל להטלת **סנקציות משמעותיות נוספות על מדינת ישראל**, ואף להניע תהליכי האמברגו וחרם, כשההשלכה המיידית והקשה יותר תהיה פגיעה בשיתופי פעולה ביטחוניים, כלכליים ואזרחיים בינלאומיים עם ישראל, אשר עלולים להוביל לעצירה במכירה של נשק לישראל, עד כדי פגיעה **במרחב הפעולה המבצעי של צה"ל** (פרופ' עמיחי כהן וד"ר ערן שמיר-ברור "צווי מעצר נגד בכירים ישראלים בבית הדין הפלילי הבינלאומי" **המכון הישראלי לדמוקרטיה** (3.5.2024) (להלן: "צווי מעצר בבית הדין הפלילי הבינלאומי")).

העתק כתבתו של ד"ר רועי שיינדרוף "איך לעצור את צווי המעצר" ידיעות אחרונות, מיום 3.5.2024, מצורף ומסומן כנספח ע/30.

ג.4. הסכמה ציבורית גורפת בדבר הצורך בהקמת ועדת חקירה ממלכתית

78. בזהירות רבה, תטען העותרת כי דומה ומאז מתקפת הפתע בשבעה באוקטובר, התגבשה הסכמה חברתית, ציבורית ופוליטית גורפת, לרבות בקרב גורמים מדיניים וביטחוניים אשר נתפסים כאחראים למחדל, כי נסיבות העניין מחייבות הקמה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר והמלחמה שפרצה בעקבותיו.

79. בכלל זאת, התגבשה הסכמה פוליטית רחבה משני צידי הקשת הפוליטית, ובפרט בקרב מספר לא מבוטל של שרים בממשלה וחברי כנסת מהקואליציה, כי יש להקים ועדת חקירה ממלכתית לבחינת מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר והמלחמה.

80. שר התרבות והספורט מיקי מכלוף זוהר, הבהיר כבר ביום 26.10.2023, פחות משלושה שבועות לאחר מתקפת הפתע של ארגוני הטרור על ישראל, כי "תקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, ועדה שכל עם ישראל יוכל לסמוך עליה ב-100%".

העתק כתבתם של מורן אזולאי, שרון כידון וניר כהן "השר זוהר: 'מי שאחראי על עתיד המדינה אחראי על עברה, נתניהו יודע את זה'" Ynet, מיום 26.10.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/31.

81. בהמשך לדבריו, השר אלי כהן, אשר כיהן באותה עת כשר החוץ ומכהן בימים אלה כשר האנרגיה והתשתיות וכחבר בוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (להלן: "הקבינט המדיני-ביטחוני"), עמד על אחריות הממשלה למחדל הקולוסאלי שאירע, והבהיר כי צריך להקים בהקדם ועדת חקירה ממלכתית עצמאית ובלתי-תלויה, שתבדוק את כלל הגורמים המדיניים, הצבאיים והפוליטיים, תוך מתן המלצות והפקת לקחים שיבטיחו כי מחדל כזה לא ישנה שוב לעולם:

"לממשלה יש אחריות ... צריך להקים ועדת חקירה ממלכתית, בלתי תלויה שתבדוק את כל הגורמים השונים, מי אחראי, מי כשל, מי צריך לתת את הדין, אבל יותר חשוב מכך שתיתן המלצות על מנת להבטיח שאירוע קשה מאוד כפי שקרה ב־7 באוקטובר, לא יחזור על עצמו ... היא צריכה לפעול כמה שיותר מהר ולכן צריכה להיות עם האנשים הרציניים ביותר, הבלתי תלויים, ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק את כלל הגורמים, המדיניים, הצבאיים, הפוליטיים".

העתק כתבתו של אמיתי דואק "כהן מודה: 'לממשלה יש אחריות, צריך להקים ועדת חקירה ממלכתית'" מעריב, מיום 31.12.2023, מסומן ומצורף כנספח ע/32.

82. לעמדה זו, הצטרף גם שר החינוך יואב קיש, כמו גם מספר חברי כנסת מטעם מפלגת השלטון, ובראשם חה"כ אלי דלל ויושב ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, חה"כ יולי אדלשטיין, אשר עמד על כך שתוקם ועדת חקירה ממלכתית אובייקטיבית ובלתי-תלויה, ואף הכיר בכך שהיא צפויה לקבוע את אחריות הגורמים המדיניים למחדלים ולכשלים שאירעו:

"אני אעמוד על כך שתקום רק ועדת חקירה ממלכתית. חד משמעית ... בין היתר מכיוון שרק לוועדה כזו יש רשות והרשאה לדרוש את הפרוטוקולים של ועדת חוץ וביטחון, במיוחד של ועדות המשנה שלה, שהם חסויים אם אני לא טועה ל־70 שנה. כשועדת חקירה ממלכתית תקבל את הפרוטוקולים, יש לי רושם שיהיו לא מעט אנשים שירצו לקפוץ מהגג. גם בדרג המדיני. חד משמעית ... כאמור, אני בעד ועדת חקירה ממלכתית שתהיה אובייקטיבית."

העתק כתבתו של יהודה שלינגר "קריאות בליכוד להקמת ועדת חקירה ממלכתית: הציבור מגלה אחריות, ראוי שההנהגה תצטרף אליו" ישראל היום, מיום 29.10.2023, מסומן ומצורף כנספח ע/33.

83. לעמדות אלה, הצטרף אך לאחרונה גם שר המדע אופיר אקוניס, אשר הבהיר כי הוא יעמוד על כך שתקום ועדת חקירה ממלכתית, כאשר בדומה לשר אלי כהן, הוא מצביע על אחריותה של הממשלה למחדל הנורא שאירע:

"תוקם ועדת חקירה. אני חושב שלאור הנסיבות היא צריכה להיות ממלכתית. זו דעתי ואביע אותה גם בישיבת הממשלה... ועדת החקירה תבדוק את כולם כולל כולם ובהם - ראש הממשלה, השרים, שרים לשעבר, נושאי תפקידים בהווה ובעבר... הטרגדיה הזאת קרתה במשמרת שלנו, אני לא חומק וכולנו נושאים באחריות."

העתק כתבתם של זאב קם ורן בנימיני "אקוניס לכאן רשת ב: 'תצטרך לקום ועדת חקירת ממלכתית'" כאן, מיום 26.5.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/34.

84. למעשה, אפילו ראש הממשלה, חה"כ בנימין נתניהו, אשר נמנע מלהגיד בצורה חד משמעית כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית, הכיר בגודל המחדל שאירע ובחובה לחקור את המחדל עד תום. וראו למשל דבר דבריו של ראש הממשלה, מספר ימים לאחר מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר, ביום 25.10.2023: "ה-7 באוקטובר היה יום שחור בתולדותינו. נברר עד תום מה קרה בגבול הדרום ועוטף עזה. המחדל הזה ייבדק עד תום, כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני."

העתק כתבתו של איתמר אייכנר "נתניהו על השבת השחורה: 'המחדל ייבדק עד תום, כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני'" Ynet, מיום 25.10.2023, מסומן ומצורף כנספח ע/35.

85. לצד העמדות הברורות שנשמעו על ידי גורמים פוליטיים, גם גורמים צבאיים ובכירים במערכת הביטחון הביעו בפורומים שונים את רצונם כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית, אשר תבדוק את כלל המחדלים והכשלים שהובילו למחדל הביטחוני הגדול ביותר שאירע במדינת ישראל.

86. כך למשל, כבר ביום 25.1.2024, ראש השב"כ רונן בר ביקש מהקבינט המדיני-ביטחוני, אשר אמון על גיבוש מדיניות הממשלה בתחום הביטחון הלאומי של מדינת ישראל, להכריז על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המחדלים שאירעו, תוך שהוא עומד על החשיבות של הכרזה כזו הן בעבור הציבור הרחב והן בעבור שירות הביטחון הכללי אשר בראשו הוא עומד:

"אני מבקש מכם, תכריזו על ועדת חקירה ממלכתית. עוד היום. הציבור משוע זזה והשב"כ משוע לזה. כך יהיה סוף לכל השקרים והקונספירציות."

העתק כתבתו של איתמר אייכנר "הקריאה החריגה של ראש השב"כ בקבינט להכריז על ועדת חקירה ממלכתית 'עכשיו'" Ynet, מיום 26.1.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/36.

87. גם ראש אגף המודיעין של צה"ל, אלוף אהרון חלויה, אשר נתפס על ידי רבים בציבור כאחד מהאחראים לאסון שאירע, התפטר מתפקידו ולצד לקיחת אחריות, עמד על כך שצריכה לקום ועדת חקירה ממלכתית, אשר תבחן באופן יסודי, מעמיק, מקיף ונוקב את כלל הגורמים והנסיבות שהובילו למחדלים הקשים שאירעו:

"ביום שבת, 7 באוקטובר 2023, ביצע חמאס מתקפת פתע רצחנית כנגד מדינת ישראל, שתוצאותיה קשות וכואבות. אגף המודיעין בפיקודי לא עמד במשימה עליה אנו אמונים... עם תחילת המלחמה הבעתי בפניך את רצוני לקבל אחריות ולסיים את תפקידי. כעת בחלוף למעלה מחצי שנה... אני מבקש לסיים את תפקידי ולפרוש מצה"ל..."

אני משוכנע, למען מדינת ישראל, למען עם ישראל ולמען הדורות הבאים, שנכון שתוקם ועדת חקירה ממלכתית, אשר תוכל לחקור ולברר באופן יסודי, מעמיק, מקיף ונוקב את כלל הגורמים והנסיבות שהובילו לאירועים הקשים."

העתק כתבתו של אמיר בוחבוט "לוקח אחריות ומסיים את תפקידי": מכתב ההתפטרות של ראש אמ"ן" וואלה, מיום 22.4.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/37.

88. במאמר מוסגר יובהר כי אפילו מבקר המדינה, מר מתניהו אנגלמן, אשר פתח בהליך ביקורת לבדיקת אסון השבעה באוקטובר והמלחמה במסגרת הסמכויות המוגבלות שהוענקו לו, הכיר בחשיבות ובתרומתה הרבה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר האסון והמלחמה, וציין כי הקמת ועדת חקירה נדרשת על מנת שניתן יהיה לקבוע את גבולות הגזרה בין בדיקת המבקר לבין ועדת החקירה הממלכתית שתוקם:

"אין חולק על חשיבותה ותרומתה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המלחמה ולאירועים שהובילו למתקפת הטרור הרצחנית ב.7.10 - עם הקמת ועדה חקירה, ייקבעו גבולות הגזרה ביחס לנושאים שייבדקו."

העתק מכתבו של מבקר המדינה לרמטכ"ל, מיום 25.1.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/38.

89. הינה כי כן, נראה שקיימת הסכמה ציבורית, פוליטית וצבאית רחבה, גם אליבא דראש הממשלה וחברי הממשלה, בדבר החשיבות והנחיצות של הקמת ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, על מנת לקבוע את מידת האחריות של הגורמים השונים למחדל, כמו גם לשם הפקת לקחים לעתיד ולהחזרת אמון הציבור והחוסן הביטחוני של מדינת ישראל.

5.ג. בלימה של הניסיונות להקים ועדת חקירה ממלכתית

90. על אף שקיימת הסכמה רחבה כי נסיבות העניין מחייבות הקמה של ועדת חקירה ממלכתית – הלכה למעשה, כבר למעלה משמונה חודשים, הממשלה אשר לה נתונה הסמכות בעניין, לא עושה דבר על מנת להקימה.

91. על כן, כחלק ממאמץ הולך וגובר להקים ועדת חקירה ממלכתית, ביום 26.5.2024 השר בני גנץ (אשר הצטרף לממשלה על רקע וכתוצאה מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר) הגיש למזכירות הממשלה הצעת החלטה להקמת ועדה חקירה ממלכתית, לחקר האירועים והתהליכים המדיניים והביטחוניים, שקדמו ואפשרו את מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל ובגין אירועי המלחמה עצמה (להלן: "הצעת החלטה").

92. לפי הצעת ההחלטה, בשלה העת להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי ומחדלי מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר והמלחמה, שכן מדובר ב"נושאים בעלי חשיבות ציבורית חיונית בעת הזו, הטעונים בירור".

93. כן הובהר בדברי ההסבר להצעת החלטה, כי קיים ערך מדיני חיוני בהקמה של ועדת חקירה ממלכתית כבר בימים אלה, וזאת בכדי שניתן יהיה להתחיל את תהליך הריפוי הלאומי, תוך השבת האמון הציבורי ברשויות השלטון וחיזוק החוסן הלאומי של המדינה:

"בחלוף למעלה משבעה חודשים מפרוץ המלחמה, מדינת ישראל מצויה עדיין בלחימה רב חזיתית הכוללת גיוס מילואים נרחב ואזרחים רבים המורחקים מבתיהם ... האירועים שהם נשוא החלטה זו השפיעו על כל בית בישראל

ומעוררים שורה של סוגיות חינוכיות במישורים המדיני והצבאי, לצד היבטים אזרחיים הנוגעים להגנת העורף וטיפול במפונים.

בנוסף, בימים אלה קיים ערך מדיני ברור כי בישראל קיימות מערכות עצמאיות ומקצועיות המסוגלות להגיע לחקר האמת בסוגיות השונות הקשורות לניהול המערכה הצבאית בדרג הצבאי והמדיני ... הקמת ועדת חקירה ממלכתית תעביר מסר חשוב ומאחד לציבור הישראלי כי כלל מערכות השלטון והביטחון והעומדים בראשן מחויבים בבחינה מעמיקה, אובייקטיבית ומקצועית, המבקשת להתחיל את תהליך הריפוי הלאומי, השבת האמון הציבורי וחיזוק החוסן".

העתק של הצעת ההחלטה, מיום 26.5.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/39.

94. לצד זאת, ובהתאם למנדט הרחב שניתן בהצעת ההחלטה לוועדת החקירה הממלכתית שתוקם, הבהיר השר גנץ כי הקמה של ועדת חקירה ממלכתית בעת הנוכחית נדרשת, גם בראי האתגרים המשפטיים הבינלאומיים בפניהם עומדת מדינת ישראל:

"אין ספק - התקופה והאירועים שקדמו ל-7.10, והמשך המערכה מאז, הם טלטלה לאומית שחובה להפיק ממנה את הלקחים. בעת הזו, כבר לא מספיק שניקח אחריות על מה שהיה - חובה עלינו לקחת אחריות ולפעול, כדי שזה לעולם לא יקרה שוב. הדרך היחידה לעשות זאת, היא באמצעות ועדת חקירה ממלכתית שצריכה לקום בהקדם ... זה המעשה הנכון להמשך תפקודה של המדינה, וזה גם יסייע לנו באתגרים המשפטיים הבינלאומיים שניצבים לפתחנו".

העתק כתבתו של לירן וינשטיין "גנץ: אגיש הצעה להקמת ועדת חקירה ממלכתית" סרוגים, מיום 23.5.2025, מסומן ומצורף כנספח ע/40.

95. אולם, למרות ההסכמה הנרחבת בדבר הצורך בהקמת ועדת חקירה ממלכתית, לפי פרסומים, הצעת ההחלטה של השר גנץ לא הועלתה בכוונת מתכוון לסדר היום בישיבת הממשלה, ועל כן ממילא גם לא הובאה לדיון ולהצבעה בה.

96. זאת ועוד, הסתבר כי אין כל כוונה להעלות את הצעת ההחלטה לסדר היום של הממשלה, שכן מי שקובעת את סדר היום בישיבת הממשלה היא מזכירות הממשלה, שכפופה לראש הממשלה, אשר מסיבותיו שלו לא מעוניין בקידומה.

העתק כתבתו של טל שלו "גנץ הגיש למזכירות הממשלה הצעת החלטה לוועדת חקירה ממלכתית" וואלה, מיום 26.5.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/41.

97. ביתר פירוט, נטען בפרסומים כי ראש הממשלה מתנגד בחדרי חדרים להקמה של ועדת חקירה ממלכתית, שחבריה מתמנים על ידי נשיא בית המשפט העליון, מאחר ולפי בכיר בלשכתו "הוא לא סומך על השופטים, וחושש שיתנקמו בו על רקע הרפורמה המשפטית".

98. לצד זאת, נטען כי חברי כנסת ושרים ממפלגת הליכוד אשר הביעו בעבר תמיכה בהקמה של ועדת חקירה ממלכתית, קיבלו בחודש האחרון מלשכת ראש הממשלה מסר ברור לפיו הקמה של ועדת חקירה ממלכתית תביא להפלת שלטון הליכוד, ולכן הם מתבקשים לא לתת יד לניסיונות להקמה של ועדת חקירה כזו.

99. ראש המטה לביטחון לאומי צחי הנגבי, אשר כפוף למשרד ראש הממשלה ואמון על קביעת סדר היום של ראש הממשלה בענייני חוץ וביטחון, אף אמר ביום 2.6.2024 לבכירים בליכוד, באופן שלא משתמע לשתי פנים, כי לעמדתו ועדת חקירה ממלכתית צפויה להביא להפלת שלטון הימין: "תפקידה של ועדת חקירה ממלכתית לחסל את שלטון הימין. אל תיתממו".

העתק כתבתו של יובל קרני "ראש המל"ל מסביר למה צריך למנוע ועדת חקירה: "תפקידה - חיסול שלטון הימין" Ynet, מיום 2.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/42.

100. הינה כי כן, לאחר שהשר גנץ הבין כי לא קיימת כל היתכנות לקדם את הצעת ההחלטה שהגיש לממשלה, ביום 3.6.2024, סיעת "המחנה הממלכתי" הניחה על שולחן הכנסת באמצעות חה"כ אורית פרקש הכהן, הצעת חוק פרטית כמעט זהה בתוכנה להצעת ההחלטה, כך שבדברי ההסבר אף הובהר כי "מוצע לקבוע את מנדט הוועדה בהתאם להצעת ההחלטה להקמת ועדת חקירה ממלכתית שהוגשה על ידי יו"ר המחנה הממלכתי, חבר הכנסת בני גנץ. כמו כן, מוצע כי הוועדה תפעל על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, בשינויים המחויבים." (להלן: "הצעת החוק").

העתק הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, התשפ"ד-2024, מיום 3.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/43.

101. בעת הונחה הצעת החוק על שולחן הכנסת, יוזמת הצעת החוק, חה"כ פרקש הכהן, הפנתה אצבע מאשימה כלפי ראש הממשלה אשר נמנע מלהכריז על הקמה של ועדת חקירה ממלכתית:

"לאחר האסון והמחדל הכבד של 7.10, מצופה היה שראש הממשלה עצמו יכריז על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת האירועים והכשלים. זה המינימום הנדרש כדי לתקן ולהפיק לקחים מאותם אירועים קשים שעם ישראל חווה ועדיין חווה מאז 7.10."

העתק כתבת מערכת "דיווח: נתניהו רוצה שהרצוג יבחר את ראש ועדת החקירה; הנשיא - לא אשתף פעולה" N12, מיום 2.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/44.

102. בד בבד, באותו יום הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית נוספת להקמת ועדת חקירה מטעם חה"כ מאיר כהן וראש האופוזיציה, חה"כ יאיר לפיד (להלן: "הצעת החוק הנוספת").

103. בדברי ההסבר להצעת החוק הנוספת, הובהר כי קיים צורך חיוני וממשי להקים כבר **בעת הזו** את ועדת החקירה הממלכתית, וכי בנסיבות העניין בשלה העת להקמה של ועדת חקירה לחקר אירועי השבעה באוקטובר, פרוץ מלחמת חרבות ברזל והנסיבות שהובילו אליהם:

"עם הימשכה של המלחמה ימים ארוכים, ובעוד היא צפויה להימשך ללא מועד סיום משוער בטווח הקרוב, וכן לנוכח העיסוק הבלתי נמנע בשאלות הרות גורל שעולות בהקשר זה, נראה כי בשלה העת להקים ועדת חקירה לבדיקת האירועים שהובילו לפרוץ מלחמת חרבות ברזל..."

העתק הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי השבעה באוקטובר, התשפ"ד-2024, מיום 3.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/45.

104. אולם למעשה, לאור הסירוב להעלות לסדר היום של הממשלה את הצעת ההחלטה להקמה של ועדת חקירה ממלכתית, נראה כי אין כל היתכנות ממשית לקדם את הצעות החוק הפרטיות שהונחו על שולחן הכנסת, וכי אלו נועדו לשמש כאמצעי לחץ נוסף על הממשלה, לפעול כפי סמכותה ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית.

105. וכך, למרות קיומה של הסכמה גורפת בדבר הצורך בהקמה של ועדת חקירה ממלכתית לחקר כשלי ומחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל – הקמה של ועדה כזו נבלמת מטעמים פוליטיים פסולים על ידי ראש הממשלה וחברי הקואליציה.

ג.6. מיצוי הליכים מטעם העותרת, ופניית היועצת המשפטית לממשלה

106. ביום 14.3.2024, ולמעלה מחמישה חודשים לאחר שפרצה מלחמת חרבות ברזל, פנתה העותרת לראש הממשלה, לממשלת ישראל וליועצת המשפטית לממשלה, בבקשה כי הממשלה תפעל בהתאם לסמכותה בסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, ותורה על הקמה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

107. במכתב עמדה העותרת על האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, אשר העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, ונתפס כמחדל הביטחוני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל – ועל כך שהקמה של ועדת חקירה ממלכתית מהווה **דרך המלך ולמעשה הדרך היחידה לבחינת אסונות ומחדלים בסדר גודל כזה**.

108. במכתבה, הצביעה העותרת על הדוגמה המרכזית הרלוונטית לענייננו - הקמת ועדת אגרנט לחקר מחדלי מלחמת יום הכיפורים, אשר הוקמה בהחלטת ממשלה 43 ימים בלבד לאחר שפרצה המלחמה, כשחיילים רבים עוד היו בחזית וחטופים רבים עוד הוחזקו בשבי. כאשר לתפיסת ראש הממשלה דאז גולדה מאיר, הקמת ועדת חקירה ממלכתית הייתה האפשרות המתאימה ביותר ולמעשה היחידה שקיימת.

109. בהמשך לכך, עמדה העותרת על ההסכמה הרחבה שקיימת בקרב שרים בממשלה, כמו גם בקרב בכירים במערכת הביטחון, כי נדרש להקים ועדת חקירה ממלכתית בנסיבות העניין, כמו גם על חשיבותה של ועדת חקירה ממלכתית להשבת אמון הציבור ברשויות השלטון.

110. אשר על כן, סברה העותרת כי בנסיבות העניין **בשלה העת** להקמת ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים על מנת שלא ישנו כמותם לעולם.

העתק מכתבה של העותרת מיום 14.3.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/46.

111. ביום 4.4.2024, ולאחר שלא נתקבל כל מענה ענייני לפנייתה, פנתה העותרת פעם נוספת לראש הממשלה, לממשלת ישראל וליועצת המשפטית לממשלה, במכתב תזכורת ובו חזרה על טענותיה ושבה על בקשתה כי ממשלת ישראל תשתמש בסמכות שהוענקה לה בחוק ועדות חקירה, ותורה על הקמה של ועדת חקירה ממלכתית.

העתק מכתב התזכורת של העותרת מיום 4.4.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/47.

112. לאחר שגם פנייה זו לא זכתה לכל מענה, העותרת פנתה ביום 15.4.2024 לראש הממשלה, לחברי הממשלה וליועצת המשפטית לממשלה, במכתב תזכורת שני, ובו שבה על בקשתה כי ממשלת ישראל תקים ועדת חקירה ממלכתית, לבחינת כלל המחדלים והכשלים הנוגעים לאירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

העתק מכתב התזכורת השני של העותרת מיום 15.4.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/48.

113. מאחר וחלפו למעלה מחודשיים וחצי מפנייתה הראשונה בעניין, ולאחר שאף אחת מפניותיה של העותרת לא זכתה לכל מענה – פנתה העותרת ביום 3.6.2024 לראש הממשלה, לממשלה וליועצת

המשפטית לממשלה במכתב תזכורת שלישי, ובו חזרה על טענותיה ועל בקשתה כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית בנסיבות העניין.

114. בהמשך המכתב, עמדה העותרת על הסכמה הולכת וגוברת בקרב גורמים מדיניים וביטחוניים כי בנסיבות העניין נדרש להקים ועדת חקירה ממלכתית, ובתוך כך עמדה על הניסיון של בני גנץ לקדם הצעת החלטה בעניין – הצעה אשר נבלמה על ידי ראש הממשלה ומזכירות הממשלה, אשר לא העלתה אותה בכוונת מתכוון לסדר היום הממשלתי.

115. על כן, מלבד בקשתה "הכללית" כי הממשלה תורה על הקמת ועדת חקירה, ביקשה העותרת כי הצעת ההחלטה תעלה לסדר היום של הממשלה ותאושר על ידה בלא דיחוי נוסף.

העתק מכתב התזכורת השלישי של העותרת מיום 3.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/49.

ג.6.א. פניית היועצת המשפטית לממשלה בדרישה להקמת ועדת חקירה

116. ביום 6.6.2024 בשעות הערב, פנתה היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד בהרב מיארה, לראש הממשלה נתניהו במכתב, ובו הבהירה כי העמדה המקצועית של היעוץ המשפטי לממשלה, היא שועדת חקירה ממלכתית מהווה **המנגנון החוקי היחידי המתאים** לבחינת אירועי מלחמת חרבות ברזל, וכי נוכח הסיכונים במישור הבינלאומי **יש להקים את ועדת החקירה בהקדם**:

"עמדתנו המקצועית היא שוועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל.

בתוך כך, ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם הסיכונים הנוכחיים במישור המשפטי הבינלאומי, אשר אם יתגשמו עלולים להביא לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה - וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי. ייתכן שאף בגורמים נוספים. זאת, נוכח מאפייניו הייחודיים של מגוון ועדת החקירה הממלכתית, ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מהרשות המבצעת. כל מנגנון קיים אחר, אינו הולם את הצרכים ואת הסיכונים הייחודיים שעומדים המדינה מתמודדת כעת ...

נוכח הדחיפות שבהתמודדות עם הסיכונים במישור הבינלאומי, עמדתנו המקצועית היא שאין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם."

העתק מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה מיום 6.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/50.

117. עוד באותו היום, וכחלק ממדיניות הממשלה להימנע מהקמת ועדת חקירה, השיב למכתב זה מזכיר הממשלה עו"ד יוסי פוקס, כאשר הוא הודף את טענותיה של היועצת המשפטית לממשלה, וטוען כי "לא בשלה השעה לחקור את כלל אירועי המלחמה ומה שקדם לה".

העתק כתבתו של איתמר אייכנר "מזכיר הממשלה דוחה את מכתב היועמ"שית: 'לא בשלה השעה לוועדת חקירה ממלכתית'" Ynet, מיום 07.06.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/51.

118. נוכח האמור בפנייתה זו של היועצת המשפטית, סברה העותרת כי אין עוד להמתין – ופנתה במכתב נוסף, חמישי במספר, אל ראש הממשלה ואל שרי הממשלה, ובו דרשה כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית לאלתר, אף לנוכח האמור במכתבה של היועצת.

העתק מכתב התזכורת הרביעי של העותרת מיום 7.6.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/52.

119. והנה, על אף פניותיה הרבות של העותרת על פני תקופה בת שלושה חודשים, וחרף העובדה כי חלפו למעלה משמונה חודשים מהאסון הקולוסאלי שהתרחש בשבעה באוקטובר, **לא נתקבל עד היום כל מענה ענייני לפניותיה של העותרת.**

120. בשוליו של פרק עובדתי זה, ועל מנת שלא יעלם דבר מעיניו של בית המשפט הנכבד, תבקש העותרת לציין כי במקביל להגשת עתירה זו מונחת לפתחו של בית המשפט הנכבד עתירה נוספת אשר הוגשה על ידי העותרת דכאן ועל ידי עותרים נוספים – בג"ץ 1015/24 **תנועת אומ"ץ ואח' נ' מבקר המדינה** – ובה תוקפת העותרת את החלטתו של מבקר המדינה לפתוח בהליך ביקורת של אירועי השביעי באוקטובר מטעמים שונים אשר הטעם המרכזי בהם הוא שוועדת חקירה ממלכתית היא הגורם המתאים לחקירת האירועים.

121. לעניין זה אף יצוין, כי בסמוך מאוד להגשת עתירה זו, ביום 13.6.24 הגישו באי כח המדינה והיועצת המשפטית לממשלה את תגובתם לעתירה, ובה חזרו ושנו כי המנגנון המתאים ביותר לטעמה של היועצת המשפטית לממשלה לבחינת אירועי השביעי באוקטובר, הוא וועדת חקירה ממלכתית אשר תוקם מכח חוק ועדות חקירה, ובמילותיה:

"סבורה היועצת המשפטית לממשלה כי ועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל, וכי יש לאפשר לממשלה להידרש לנושא זה בהתאם לסמכותה על פי דין." (סעיף 18 לתגובת המדינה בבג"ץ 1015/24)

122. הנה כי כן, אף מן הטעם זה תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד כי יורה לממשלה להתכנס ולהחליט על הקמת וועדת חקירה ממלכתית.

123. לסיכומו של פרק זה, מאחר וכל ניסיונותיה של העותרת על פני חודשים ארוכים להביא את הממשלה להקמת וועדת חקירה ממלכתית העלו חרס, לא נותרה בידיה כל ברירה זולת פניה לבית משפט נכבד זה, בבקשה כי יתערב ויורה על מתן הצווים המבוקשים ברישא לעתירה, לאור העילות שיפורטו להלן בטיעון המשפטי.

ד. הטיעון המשפטי

1.ד. התשתית הנורמטיבית

124. ועדת חקירה ממלכתית מתמנה ופועלת בהתאם להוראותיו של חוק ועדות חקירה.

125. סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, מעגן את סמכותה של הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לשם בירורו המעמיק של נושא הנמצא במרכז סדר היום הציבורי:

"ראתה הממשלה שקיים עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שעה הטעון בירור, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה שתחקור בענין ותמסור לה דין וחשבון".

126. מרגע שנתקבלה ההחלטה בממשלה על הקמת ועדת חקירה ונוסח כתב המינוי אשר מגדיר את העניין שיהיה נושא לחקירה (סעיף 2 לחוק), ועד לסיום עבודת הוועדה ופרסום של דוח החקירה, **הוועדה פועלת באופן עצמאי ואינה כפופה או תלויה באף גורם, ובפרט בממשלה אשר מינתה אותה.**

127. להבטחת עצמאותה ואי תלותה של ועדת החקירה, כמו גם אפשרותה לבצע את עבודתה ללא מעורבות של שיקולים זרים, **חברי הועדה מתמנים על ידי נשיא בית המשפט העליון, להבדיל ממינויים בידי הממשלה**. לצד זאת, הועדה מורכבת לכל הפחות משלושה חברים, כאשר ליושב ראש הוועדה מתמנה שופט בכיר של בית המשפט העליון או של בית המשפט המחוזי, בהווה או שפרש (סעיפים 3-4 לחוק).
128. דרך נוספת להבטיח את עצמאותה של ועדת החקירה, נעשית באמצעות הענקת חסינות רחבה לועדה ולחבריה, כמו גם הגנה רחבה על דיוניה ועל מעמדה. ככלל, ההגנה שהם זוכים לה זהה לזו הפרוסה על בתי המשפט ועל שופטים, ובתוך כך מוענקת לחברי הועדה כל חסינות הנתונה על פי דין לשופט (סעיפים 24, 24א ו-25 לחוק). לצד זאת, ההליך בפני הוועדה נתפס כ-"הליך שיפוטי" על פי סעיף 34כד לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ועל כן כל ההגנות החלות על הליך שיפוטי חלות ממילא גם על הועדה.
129. לועדת חקירה ממלכתית עומדות מלוא סמכויות הבחינה, הבדיקה והירידה לפרטי הפרטים של האירוע הנחקר. לועדה **סמכויות אינקוויזיטוריות** המאפשרות לה לחקור באופן אקטיבי את האירוע, והיא אינה מחויבת לנהוג על פי סדרי הדין ודיני הראיות המקובלים של בתי המשפט, ובתוך כך היא רשאית לקבל כל ראיה שהיא בכל דרך הנראית לה (סעיף 8 לחוק).
130. לצד זאת, לועדת החקירה הסמכות לזמן עדים, לגבות עדויות בחו"ל ולהטיל סנקציות על עדים שמסרבים להגיע או לענות על שאלותיה (סעיפים 9 ו-11 לחוק).
131. ויודגש כי לועדת החקירה סמכות רחבה לזמן בפניה **כל אדם** אשר עדותו עשויה להיות רלוונטית לתחקור ובדיקה של האירוע נשוא הבדיקה. לכך ישנה חשיבות ורלוונטיות במיוחד בכל הקשור לאירועים במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר ובמלחמה, לאור היקף האנשים אשר היו חשופים לזוועות ולמחדלים שהתחוללו – החל מאזרחי עוטף עזה, משתתפי פסטיבל "נובה" וחברי כיתות הכוננות, וכלה בבעלי תפקידים בכוחות הביטחון ובמשטרה.
132. כן, עומדות לועדת החקירה סמכויות חקירה היונקות את כוחן מפקודת הפרוצדורה הפלילית (מעצר וחיפושים), לרבות הסמכות להוציא צווי חיפוש, ואף לפעול לשם איסוף חומר בדרכים שונות, תוך שהוועדה מוסמכת להפעיל לשם כך את פרקליטות המדינה ואת משטרת ישראל (סעיפים 12 ו-13 לחוק).
133. לצד סמכותה הרחבה של ועדת החקירה, סעיף 14 לחוק פורס הגנה רחבה על עדים המופיעים בפני הועדה, בקובעו כי "עדות שנמסרה לפני ועדת חקירה או לפני מי שהוטל עליו לאסוף חומר כאמור בסעיף 13, לא תשמש ראיה בהליך משפטי, חוץ ממשפט פלילי בשל מסירת אותה עדות", וזאת בכדי לוודא שהחקירה תביא **לבירור מקיף ומלא של האמת**, ללא החשש שיבולע לעדים או לאחרים בשל מסירת העדות (קלגסבלד, ועדות חקירה, עמוד 257).
134. בהמשך לכך, סעיף 15 לחוק מעגן את החובה של יושב ראש ועדת החקירה להודיע לכל מי שעלול להיפגע מהחקירה או מתוצאותיה, במה הוא עלול להיפגע ולהעמיד לרשותו את חומר הראיות בעניינו. כן עומדת לאותו נפגע פוטנציאלי, הזכות להשמיע את דבריו בפני הוועדה, בעצמו או באמצעות עורך דין, ואף לחקור עדים גם אם אלו כבר העידו בפני הועדה.
135. הנה כי כן, במדינת ישראל קיים כלי חקירה ובירור אמת רב עצמה – ועדת החקירה הממלכתית.

136. העותרת תבקש מבית המשפט הנכבד, להורות לממשלת לישראל לאור העילות שיפורטו במורד העתירה, לפעול כפי סמכותה ולהורות על הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית.

2.ד הכלי העצמתי של ועדת חקירה ממלכתית הוא הכלי ההכרחי והיחיד לבחינת אירועי השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

137. כפי שפורט בהרחבה בחלק העובדתי, לוועדת החקירה עומדת חשיבות עליונה מהפן הציבורי, לאור תפקידה לברר סוגיה בעלת חשיבות ציבורית חיונית, אשר מתאפיינת בסערה ציבורית ובמשבר אמון פוליטי בין הציבור לבין הממשלה (להתייחסויות בפסיקה לגישה זו ראו: ע"פ 2910/94 יפת נ' **מדינת ישראל**, נ(2) 353, 290 (1996); בג"ץ (ירושלים) 2148/94 **גלברט נ' נשיא בית המשפט העליון ויושב-ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחברון**, מח(3) 573, פסקאות 5-7 לפסק דינו של השופט חשין (1994)).

138. נדמה כי אין חולק שהאירועים שהובילו למחדל שהתרחש בשביעי באוקטובר, הטבח הנורא שהתבצע ומלחמת חרבות ברזל שהחלה בעקבותיו – **הם עניין בעל חשיבות ציבורית חיונית**. מדובר באירועים שיזכרו בציבור הישראלי לדיראון עולם, ושנדרש כי יחקרו עד תום ויופקו מהם הלקחים על מנת שלא ישנו כמותם לעולם.

139. על פניו, מדובר בכשלים ובמחדלים אשר מקיפים את כלל הדרגים המדיניים, הביטחוניים והאזרחיים, המצריכים חקירה ובדיקה מעמיקה על מנת לרדת לשורשם של דברים ולהפיק מהם לקחים בצורה האפקטיבית ביותר.

140. יצוין, כי אף שעניין זה מעולם לא הוכרע, לנוכח סמכויותיה הנרחבות של ועדת החקירה ויכולתה לרדת לפרטי פרטים ולהביא לבירור מקיף וגלוי של האמת, קיימת גישה לפיה ההמלצות של ועדת החקירה מחייבות את הממשלה, למעט במקרים נדירים ויוצאי דופן (וראו לעניין זה דיון בבג"ץ 9223/10 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה ואח'** (נבו), 19.11.2012).

141. בית המשפט הנכבד עמד אך לאחרונה בבג"ץ 3921/20 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 22.07.2021) (להלן: "בג"ץ הצוללות"), על יעילותה וחשיבותה של הקמת ועדת חקירה כדי לבחון אירועים וכשלים הנוגעים לביטחון המדינה:

"אף יש להניח שלא ראוי לדון בפומבי, ושמה גם לא במסגרת חקירה פלילית רגילה, בשאלות אלה או בחלקן מטעמים של ביטחון המדינה. אך דווקא בשל כך, **המסגרת של ועדת חקירה ממלכתית שדיוניה, כולם או חלקם, יכולים להיערך בדלתיים סגורות תוך הטלת חיסיון וחובת סודיות, יכולה להתאים לבירור ולבחינה של הדברים ולטיהור אווירת החשד והספקות**. בכירים בצמרת הביטחונית של צה"ל ומערכת הביטחון, לרבות עובדי מדינה, שמעולם לא הוטל בהם דופי ושמעולם לא נטען כי הם פועלים מתוך שיקולים פוליטיים או שיקולים זרים, עומדים אף הם תמיהם לנוכח התמונה הלכאורית המצטיירת ולנוכח אירועים שהם עצמם היו עדים להם בתוקף תפקידם". (שם, פסקה 67 לפסק דינו של כבוד השופט עמית).

142. בהמשך פסק הדין, חתם כבוד השופט עמית את דבריו, במסקנה לפיה "עריכת בחינה ביקורתית עצמאית באשר להליכי קבלת ההחלטות בנושא המדובר, היא **צעד רצוי המתיישב עם אינטרס השמירה על ביטחון המדינה**". (פסקה 101 לפסק דינו של כבוד השופט עמית בבג"ץ הצוללות).

143. הינה כי כן, בנסיבות המקרה של אסון השביעי באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, בהם הפגיעה בערכי היסוד ובאינטרסים החיוניים לביטחון המדינה היא כה קשה והרסנית, חוק ועדות החקירה יקנה את הגמישות הנדרשת על מנת לערוך בדיקה מעמיקה ויסודית של האסון, על כלל כשלויו ומחדליו, וזאת תוך שמירה והגנה על האינטרסים הביטחוניים של מדינת ישראל.
144. לסיכומם של דברים, מגוון הכלים הנרחב העומד לרשותה של ועדת החקירה, העצמאות ממנה היא נהנית ועקרון הפומביות אשר מעניק לה את אמון הציבור, לצד הגמישות הנדרשת לשם הגנה על אינטרסים מוגנים חשובים – **הופכים את ועדת החקירה לגורם המתאים ביותר לחקור אירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.**

3.ד. סמכות הממשלה להורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית הפכה לסמכות חובה

145. משכך, תטען העותרת כי סמכות הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, היא סמכות אשר הופכת בנסיבות המקרה לסמכות שבחובה.
146. מושכלות יסוד הן, כי סמכות הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית היא סמכות מינהלית, וככזאת היא אינה סמכות מוחלטת וחובה על הממשלה להפעילה בתוך הגבולות שהותוו בחוק. כן מחויבת הממשלה להפעיל את שיקול דעתה, אשר כרוך בהפעלת הסמכות, בהתאם להלכה הפסוקה, לתכלית החוק המסמיך אותה, על יסוד שיקולים עניינים ובסבירות.
147. בית המשפט העליון עמד לא מכבר על חובה זו של הממשלה בהלכה שנקבעה בבג"ץ 2624/97 **ידיד רונאל עו"ד נ' ממשלת ישראל**, נא(3) 71 (1997) (להלן: "בג"ץ רונאל"):

"סמכות הממשלה להקים ועדת חקירה היא סמכות מינהלית. ככל סמכות מינהלית, היא אינה סמכות מוחלטת: חובה להפעילה בתוך הגבולות שהותוו בחוק. שיקול-הדעת הכרוך בהפעלת הסמכות, ככל שיקול-דעת מינהלי, אינו מוחלט: חובה להפעילו, על-פי ההלכה, לתכלית החוק, על יסוד שיקולים עניינים, במיתחם הסבירות." (שם, פסקה 7 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס זמיר).

148. אכן, חוק ועדות חקירה מקנה לממשלה סמכות רשות, בקובעו כי "הממשלה... רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה" (סעיף 1 לחוק), אולם בהלכה פסוקה נקבע לא מכבר, כי בנסיבות מתאימות סמכות זו המוענקת לממשלה, **הופכת מסמכות מרשות לסמכות חובה:**

"חוק ועדות חקירה מקנה לממשלה סמכות רשות: הוא אומר כי הממשלה רשאית; הוא אינו אומר כי הממשלה חייבת. אולם, טוענים העותרים, יש שסמכות רשות הופכת סמכות חובה: אף שהחוק אומר כי רשות מסוימת רשאית לעשות מעשה מסוים, בא-בית-המשפט ואומר כי היא חייבת לקום ולעשות מעשה זה. ראו, לדוגמה, בג"ץ 3094/93, 4319, 4478, בשג"ץ 4409/93 התנועה לאיכות השלטון בישראל ואח' נ' ממשלת ישראל ואח' [2], בעמ' 421. ראו גם ב' ברכה משפט מינהלי (כרך א) [11], בעמ' 129 ואילך. אכן כן. [...] אפשר שהנסיבות המיוחדות של מקרה מסוים יובילו למסקנה שהפעלת הסמכות כנדרש, על יסוד שיקולים ענייניים שניתן להם משקל ראוי בתוך מיתחם הסבירות, מחייבת תוצאה אחת ויחידה ... לפיכך, השאלה היא, אם סמכות הממשלה להקים ועדת חקירה, אף שהיא סמכות רשות, נעשית בנסיבות המקרה סמכות חובה." (בג"ץ רונאל, פסקה 6 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס זמיר).

149. קביעה זו, לפיה בנסיבות המתאימות סמכות רשות הופכת לסמכות חובה, מתבססת על פסיקה ענפה ומושרשת במשפט המינהלי, ששורשיה בהלכה שנקבעה בבג"ץ 297/82 **ברגר נ' שר הפנים**, פ"ד לז(3) 29 (1983) (להלן: **"בג"ץ ברגר"**):

"נמצא, כי רשות מינהלית, המסרבת לעשות שימוש בסמכות הרשות הנתונה לה ומסרבת להתקין אקט מינהלי כללי, חייבת לבסס סירוב זה באמות המידה המקובלות. עליה להראות, כי החלטתה זו נעשית מתוך שיקולים סבירים, וכי אין בה שרירות והפליה וכיוצא בכך עילות, הפוסלות מעשה מינהלי.

אכן, אם חוסר סבירות בהתקנתה של תקנה יש בו כדי להביא לבטלותה של התקנה, הרי גם חוסר סבירות באי-התקנתה יש בו כדי להביא לבטלות ההחלטה שלא להתקינה. איני רואה כל יסוד ראציונאלי להבחנה משפטית - להבדיל מהבחנה באשר למרחב השיקולים - בין שני סוגי ההחלטות ... לדעתי, מחייב הגיון הדברים להחיל אותו עיקרון משפטי גם לעניין סמכות שברשות, ובלבד שהשימוש בסמכות אינו כדין. אכן, המרחק בין סמכות חובה לבין סמכות רשות לעניין התקנתה של נורמה כללית אינו רב כלל ועיקר. בשני המקרים חייבת הרשות לשקול בדבר, ואינה יכולה להימנע ממעשה בלא מחשבה תחילה. ומששקלה בדבר, הרי בשני המקרים חייב השיקול להיות כשר, כלומר במסגרת החוק המסמיך. בסמכות חובה - השיקול חייב להובילה לביצוע הסמכות במהירות הראויה; בסמכות רשות - הפעלת הסמכות חייבת להתבסס על שיקולים רלוואנטיים לחוק המסמיך. אין רשות מינהלית רשאית להימנע מהפעלת סמכויות הרשות שבידה להתקנתה של חקיקת משנה בלא כל טעם ענייני כדין. המינהל פועל במסגרת החוק, וכל החלטה משלו חייבת להתקבל במסגרת החוק, ועל-פי שיקולים כדין." (שם, פסקה 6 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס ברק).

150. עוד הבהיר בית המשפט הנכבד, כי הסמכות שברשות עשויה להפוך לסמכות חובה, רק בנוגע לנסיבות קונקרטיות של מקרה מסוים, להבדיל מביחס לכל הפעלה של סמכות מינהלית על פי החוק המסמיך. לכך יפות הן מילותיו של כבוד השופט בדימוס זמיר בעניין בג"ץ 2757/96 **הילה אלראי נ' שר הפנים**, נ(2) 018 (1996):

"צודקת העותרת כאשר היא טוענת כי יש נסיבות שבהן שיקול-דעת המוקנה לרשות מינהלית הופך חובה. בנסיבות כאלה אומר בית המשפט לעתים, כי "רשאי" משמעו "חייב". [...]

פירושו של דבר הוא, שהרשות המינהלית צריכה להפעיל את שיקול הדעת שלה ולבחון את האפשרויות הפתוחות לפנייה לאור הנסיבות המיוחדות של המקרה. אולם אפשר שבחינת האפשרויות, על-ידי הרשות המינהלית או על-ידי בית המשפט, תוביל למסקנה כי אפשרויות שונות פסולות בשל טעם זה או אחר, כגון שיקולים זרים או חוסר סבירות. אם המסקנה היא כי שיקול-דעת המופעל באופן ענייני וסביר מוביל בהכרח להחלטה אחת ויחידה, רק אז יאמר בית המשפט כי לפי הדין הרשות המינהלית חייבת לקבל החלטה זאת." (שם, פסקה 3).

151. כן ראו לעניין זה את קביעתה של כבוד השופטת בדימוס ארבל, בבג"ץ 1105/06 **קו לעובד נ' שר הרווחה** (נבו 22.06.2014):

"הסעיף משתמש בלשון "רשאי", דהיינו מעניק לשר הבריאות סמכות שברשות להתקין תקנות. עם זאת, נפסק כי 'סמכות הרשות הופכת לסמכות שבחובה כאשר הנסיבות העובדתיות הן כאלה שערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי-הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה, באופן היורד לשורשו של עניין' (בג"ץ 3094/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 404, 421 (1993) (להלן: עניין התנועה לאיכות השלטון) [...]) יש להדגיש כי הסמכות שברשות עשויה להפוך לסמכות שבחובה רק בנוגע לנסיבות קונקרטיות ולא באופן כללי (ראו בג"ץ 2757/96 אלראי נ' שר הפנים, פ"ד

נ(2) 18, 21-22 (1996); יצחק זמיר הסמכות המינהלית – כרך א' 322-323 (מהדורה שניה, 2010) (להלן: זמיר). פסיקה כזו תלויה בקביעה ששיקול הדעת של הרשות באי הפעלת סמכותה הופעל משיקולים זרים, בחוסר סבירות וכדומה." (שם, פסקה 38).

152. זהו הדין החל, הן ביחס להפעלה של סמכות והן ביחס להימנעות מהפעלת הסמכות המוקנית בדין לרשות המינהלית. וראו בג"ץ 2533/97 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, נא(3) 46 (1997):

"סעיף זה מעניק לראש-הממשלה 'סמכות שבשיקול-דעת', שהיא סמכות המוענקת לרשות 'כדי שיהיה לה חופש פעולה במילוי תפקידיה הרב-גוניים, על נסיבותיהם השונות והמשתנות מדי פעם בפעם' (שם). **אולם, גם סמכות זאת חייבת להיות מופעלת על-פי הכללים החלים על הפעלת סמכויות מינהליות בדרך כלל. כך הוא הדין לא רק לגבי הפעלת הסמכות, אלא אף לגבי הימנעות מהפעלת הסמכות.** כדברי הנשיא שמגר (שם): 'מכאן כי גם אם הרשות ממאנת להפעיל סמכות שבשיקול-דעת, ניתן לבחון את הימנעותה האמורה מפעולה לפי אמות המידה המקובלות בעת בחינתן של סמכויות סטטוטוריות, היינו ניתן לבחון אם ההימנעות משימוש בסמכות נבעה משיקולים סבירים או שמא חייב מכלול הנסיבות את הפעלת הסמכות; כן נבחן אם ביסוד ההימנעות

אינם מונחים חוסר סבירות, שרירות או הפליה, העלולים לפסול את מעשיה או מחדליה של הרשות'. בהתאם לכך, אפשר שסמכות רשות תיעשה, בנסיבות מסוימות, סמכות חובה." (פסקה 7 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס זמיר). כפי שתראה העותרת במורד הטיעון המשפטי להלן, יישום ההלכה של בית המשפט על נסיבות העניין מובילה למסקנה אחת, והיא כי בנסיבות המקרה הייחודי של עניינו סמכותה של הממשלה הפכה לסמכות חובה. זאת מאחר, והפעלת הסמכות כנדרש, על יסוד שיקולים ענייניים שניתן להם משקל ראוי בתוך מתחם הסבירות – מחייבת תוצאה אחת ויחידה: והיא, הקמה של ועדת חקירה אשר תחקור באופן יסודי וממצה את מחדלי וכשלי אסון השביעי באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

153. וראו לכך גם את דבריו של כבוד השופט בדימוס חיים כהן, אשר נכתבו במכתב גלוי לראש הממשלה דאז מנחם בגין, בעיצומה של הסערה הציבורית סביב הדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לבירור נסיבות הטבח במחנות סברה ושתילה, שהוקמה לבסוף מעט לאחר מכן – ואשר יפים הם גם לעניינו:

"הלכה פסוקה היא מימים ימימה ודין הוא בישראל, שאם השימוש בשיקול הדעת תלוי בעובדה מסוימת והעובדה מתקיימת כי אז הופכת הרשות לחובה, וכופין על בעל שיקול הדעת לעשות את אשר הוסמך לעשות ... כשהענין וחשיבותו הציבורית וחיוניות בירורו הם בפי כל, כל אבן מכל קיר תצק עליו, וכל מי שיש לו עיניים לראות רואה אותו בכל פלצותו, כיצד הממשלה אינה רואה? ... אם רצון הממשלה הוא שהמדינה הזו תוסיף להתנהל כמדינת חוק, חובה פשוטה עליה להחליט מיד על הקמת ועדת חקירה."⁴

154. הינה כי כן, כאשר אין חולק בדבר החשיבות הציבורית וחיוניות בירורו של המחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר שידעה מדינת ישראל בכל שנותיה, "כל אבן מכל קיר תצק" על הממשלה כי היא נדרשת להפעיל את סמכותה ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין, ואם לא תעשה כן – נדרש הוא בית המשפט להושיט סעד שיפוטי ולקבוע כי בנסיבות העניין הייחודי אשר לפנינו, יש לראות בסמכות הממשלה להקים ועדת חקירה כסמכות שהפעלתה חובה היא.

⁴ המכתב מיום 21.9.1982 צוטט בספרו של אביגדור קלגסבלד, ועדות חקירה ממלכתיות, בעמוד 364 (2001).

4. ד. הימנעות הממשלה מלהחליט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית נגועה בניגוד

עניינים מובהק

155. עיקרון יסוד בשיטתנו המשפטית הוא כי אסור לבעל תפקיד ציבורי להימצא במצב של ניגוד עניינים (בג"ץ 531/79 סיעת "הליכוד" בעיריית פתח-תקה נ' עיריית פתח תקוה, פ"ד לד (2) 566, עמוד 569 (להלן: "בג"ץ סיעת הליכוד")).

156. הכלל אינו נובע מהחוק החרות בלבד, אלא מהווה "משפט מקובל נוסח ישראל" ונמנה עם "עקרונות היסוד של השיטה ממנו נגזרות הוראות חרותות" (בג"ץ 595/89 משה שמעון נ' שלום דנינו, הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים, מד(1) 409, עמוד 413 (1990)).

157. כבוד השופט חשין, עמד בבג"ץ 971/99 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, נו(6) 117, 149 (2002), על עקרונות היסוד של ההלכה האוסרת על ניגוד עניינים, ובכלל זה על האיסור של נבחר ציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים בין עניין ציבורי שהופקד בידיהם, לבין עניין אישי או אחר בו הם מחזיקים :

"ההלכה האוסרת ניגוד עניינים מושרשת עמוק בשיטת המשפט בישראל והיא מכללי הצדק הטבעי שלא נוכל בלעדיהם. ההלכה הוכרזה כעקרון-יסוד 'המצוי בהיכלם של עקרונות היסוד של השיטה'... ומאז אין חיינו חיים בלעדיה. דומה שאין צורך כי נאריך בפרטי ההלכה והרי כל קטן נושא אותה עימו בציקלון שעל שכם.

עיקר בהלכה הוא, כידוע, שאסור הוא איש הציבור המחזיק בשררה ובשלטון להיקלע למצב של ניגוד עניינים: ניגוד עניינים בין עניין ציבורי שהופקד בידו לבין עניין אחר: עניין אישי או עניין שיש לו בתוקף תפקיד ציבורי אחר שהוא מחזיק בו. האינטרס האישי או האינטרס הציבורי האחר יכולים שיערפלו את מחשבתו הנקייה של איש הציבור – מחשבה האמורה להטביע עצמה אך באינטרס שהוא מופקד על קידומו – יסו אותו מדרך הישר וירחיקו את לבו מן העיקר שהוא חייב בו. אם בהשפעות חיצוניות יעשה, ייפגם אמון הציבור בו, ועל-כן אסור הוא איש הציבור להימצא במצב שבו יילכד בצבת של ניגוד אינטרסים. ראו עוד: בג"ץ 1100/95 קאסוטו נ' ראש עיריית ירושלים [30]; ע"א 6763/98 כרמי נ' מדינת ישראל [31]; בג"ץ 7279/98 ח"כ שריד נ' ממשלת ישראל (פרשת שריד [32]). 47.

העיקרון האוסר על איש הציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים הוליד בנות ובנים לא-מעט, ולענייננו עתה נזכיר שהלכה היא – כך נקבע, ולא אחת – כי עיקרון זה אינו מגביל עצמו אך לעובדי מינהל. מחיל הוא עצמו גם על נבחר ציבור... כל משרתי הציבור חייבים להימנע מניגוד עניינים, ודבר זה חל במיוחד על נבחר הציבור, החשופים לעין הציבור והחייבים לשמש דוגמא לציבור."

158. ומתי יתקיים ניגוד עניינים? לכך יפות הן מילותיו של כבוד השופט בדימוס, פרופ' אהרון ברק:

"ניגוד עניינים עשוי להתרחש בהקשרים שונים ומגוונים. הוא קיים בתחומי המשפטי הציבורי, הוא משתרע על חברי הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת גם יחד [...] האיסור הוא על הימצאות במצב של ניגוד עניינים. מה הם אותם עניינים שעליהם משתרע האיסור? התשובה היא שכל אינטרס של אדם אשר הניגוד לו עשוי להשפיע עליו נכלל במסגרת זו. האינטרס עשוי להיות כספי-רכושי או נפשי-רגשי; האינטרס עשוי להיות עכשווי או עתידי; האינטרס עשוי להיות "אישי" או "מוסדי"; האינטרס עשוי להיות שלו עצמו או של קרוביו או ידידיו הקרובים; האינטרס עשוי להיות חוקי או בלתי חוקי." (אהרון ברק "מבחר כתבים ג – עיונים חוקתיים" 277, 821 (2017) (להלן: "ברק, עיונים חוקתיים").

159. ויוטעם, כי הכלל האוסר על הימצאות בניגוד עניינים אינו דורש התקיימותו של ניגוד העניינים בפועל, אלא מסתפק בחשש לקיומו של מצב כזה :

"האיסור אינו רק על שיקול הדעת עצמו בביצוע הפעולה או התפקיד. האיסור הוא על הימצאות במצב בו עלול להיות ניגוד עניינים. מטרת הכלל היא למנוע את הרע בטרם יארע. הכלל צופה פני העתיד. אין זה מעלה ואין זה מוריד אם בפועל שיקול הדעת הוא ראוי. מטרת הכלל היא למנוע פיתוי מאדם ישר והגון, בחינת אל תביאונו לידי ניסיון. על כן, אין צורך להוכיח בפועל קיומו של ניגוד עניינים. די בכך שקיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים (ב"ש 48/75 רחמים ידיד נגד מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 375). אפשרות ממשית זו נמדדת באמות מידה אובייקטיביות, ולא על-פי חששותיו הסובייקטיביים של צד זה או אחר (בג"צ 332/61 פרל ה. איזנר, ו-3 אח' נגד שושנה פינקלשטיין, ו-7 אח', פ"ד טז 1841). שאלה יפה היא, אם נדרשת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים, או שמא די בחשש סביר כי עשוי להתקיים ניגוד עניינים. בפסיקתנו של בית-משפט זה יש סימוכין לשתי ההשקפות (ראה ב"ש 48/75...)." (בג"ץ סיעת הליכוד, פסקה 4 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס ברק).

160. והנה, ההחלטה להימנע ממינוי של ועדת חקירה ממלכתית נגועה בניגוד עניינים מובנה של הממשלה, מטעמים ברורים, בהיותה הגורם אשר אמון על קבלת ההחלטה לחקור את כשליה ומחדליה שלה סביב אירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

161. במצב דברים זה, לממשלה ולשריה יש עניין ואינטרס אישי מובהק בהחלטה להקים ועדת חקירה ממלכתית, בעוד הם אלו הניתנים לבדיקתה ולביקורתה של הועדה, והדברים נכונים לא רק בהיבט אחריותם המיניסטריאלית, אלא אף מבחינת קביעת אחריותם האישית.

162. ויובהר כי בניגוד למצב העניינים הרגיל, כאן ניגוד העניינים מתחזק שעה שקיימת אפשרות ממשית שוועדת החקירה תבחן ותקבע את אחריותם המיניסטריאלית והאישית של הממשלה ושל שריה למחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל.

163. כלומר, במובן הזה, תוצאות החקירה צפויות להיות הרות גורל עבור הממשלה ושריה, הן ברמה מקצועית והן ברמה אישית. ויוזכר, כי שרים רבים בממשלה, כמו גם חברי כנסת מהקואליציה, עמדו על אחריות הממשלה וראש הממשלה למחדל שאירע, ובהתאם לכך הכירו בהשלכות הקשות הצפויות מהקמת ועדת חקירה ממלכתית על חברי הממשלה.

164. יושב ראש ועדת החוץ והביטחון יולי אדלשטיין, המכהן כחבר כנסת מטעם מפלגת השלטון, אף הרחיק לכת וטען כי "כשוועדת חקירה ממלכתית תקבל את הפרוטוקולים, יש לי רושם שיהיו לא מעט אנשים שירצו לקפוץ מהגג. גם בדרג המדיני. חד משמעית". (וראו פסקה 82 לעיל).

165. ואם לא די בכך, על כך יש להוסיף את האינטרס האישי-פוליטי שהובע בעמדת גורמי הממשלה ובאמצעות לשכת ראש הממשלה בפרט, לפיה הקמה של ועדת חקירה עלולה "להפיל" את הממשלה, אשר יש בה כדי לחזק את האינטרס האישי המובהק של הממשלה ושריה בהחלטה שתתקבל.

166. ומשאלו הם פני הדברים, נראה כי החלטת ממשלת ישראל להימנע מהקמה של ועדת חקירה ממלכתית נגועה בניגוד עניינים קיצוני ומובהק, משל החתול השומר על השמנת.

5.4. הימנעות הממשלה מלהחליט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית נגועה בשיקולים

זרים ופסולים

167. אם כן, מלכתחילה ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית על-ידי הממשלה נגועה בניגוד עניינים מובהק.

168. מקום שהחלטה כאמור אינה מתקבלת חרף האסון שפקד את המדינה ובחלוף למעלה משמונה חודשים מאירועי השבעה באוקטובר, ובניגוד לעמדת גורמי המקצוע – הרי שההחלטה מונעת גם משיקולים זרים ופסולים.

169. בהמשך לאמור לעיל, על פי הפסיקה תכליתו של הכלל האוסר על ניגוד עניינים היא כפולה –

מניעת שיקולים זרים וכן שמירה על אמון הציבור ברשויות השלטון:

"טעמו של הכלל בדבר ניגוד עניינים הוא כפול (ראה בג"ץ 214/79); ראשית, טעם פרגמטי. עובד הציבור, שבידו הופקדה סמכות, חייב להפעיל את סמכותו מתוך שהוא מעמיד לנגד עיניו את מכלול השיקולים הרלבנטיים להפעלתה של אותה סמכות, ושיקולים אלה בלבד. כאשר עובד הציבור נתון במצב של ניגוד עניינים קיים חשש כי הוא יקח בחשבון, שעה שיפעיל את סמכותו, אף את האינטרס הנוגד. כתוצאה מכך עשויה לבוא הפעלה בלתי ראויה של הסמכות. חשש זה בא הדין למנוע.

שנית, טעם ערכי. קיומו של שירות ציבורי סדיר, אחראי ובעל עמדה ציבורית נאותה, מחייב אמון הציבור בכך שהחלטות עובדי הציבור הן ענייניות, ונעשות ביושר ובהגינות. עובדת הימצאו של עובד ציבור במצב של ניגוד עניינים, פוגעת באמון הציבור במערכת השלטונית. בלב הציבור מתעורר החשש כי שיקולים זרים מנחים את עובד הציבור, ואמונו במערכת השלטונית נפגם. חשש זה בא הדין למנוע". (בג"ץ סיעת הליכוד, פסקה 4 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס ברק).

170. על כן, כאשר הממשלה ושריה נמצאים במצב של ניגוד עניינים מובהק, בעת הם נמנעים מלקבל החלטה בעניין הקמה של ועדת חקירה, ניתן לומר כי קיים חשש כבד כי החלטה זו אף נגועה בשיקולים זרים אסורים.

171. וראו לכך את קביעותיו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, מר אריאל שרון, נז(6) 817, פסקה 33 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס ריבלין (2003) (להלן: בג"ץ שרון):

"כאשר מתקיים ניגוד עניינים אצל בעל תפקיד ציבורי, עולה חשש כי שיקולים זרים מנחים את דרך פעולתו, ואלה עלולים להשפיע על פעולתו של הגוף עליו הוא נמנה, להניע את החלטותיו משיקולים שאינם ענייניים ולהסיטו מדרך המינהל תקין".

172. והרי מושכלות יסוד הן במשפט המינהלי כי על הממשלה, ככל רשות מינהלית, החובה להפעיל את שיקול דעתה בהתאם לסמכויותיה, על יסוד של שיקולים עניינים ושיקולים אלה בלבד:

"מושכלות יסוד הם כי על רשות מינהלית להפעיל סמכויותיה על יסוד שיקולים ענייניים בלבד. עליה להתחשב בנתונים ובעובדות רלבנטיים לענין בלבד. היא מנועה מלהתחשב בשיקולים זרים." (בג"ץ 7862/04 זוהרייה חסן מורשד נ' מפקד כוחות מה"ל ביהודה ושומרון, פסקה 11 לפסק דינה של כבוד השופטת בדימוס פרוקצ'יה (נבו 16.02.2005)).

173. ומתוך כך, מבחינת עשה טוב וסור מרע, מקום בו חובת הרשות היא לפעול בהתבסס על שיקולים עניינים, אל לה לשקול שיקולים זרים. גם בעולם המנהלי אין ואקום, באין שיקולים ענייניים

בנמצא מצויים הם השיקולים הזרים (בג"ץ 9722/04 פולגת ג'ינס בע"מ ו-50 אחרים נ' ממשלת ישראל, פסקה 13 לפסק דינה של כבוד השופטת בדימוס פרוקצ'יה (נבו) 7.12.2006).

174. ומהו הוא שיקול זר? לכך יפות הן קביעותיו של כבוד השופט בדימוס ברק בבג"ץ 953/87 פורז נ' להט, ראש עיריית תל-אביב-יפו, מב(2) 309 (1988), בפסקה 18:

"אכן, הרשות השלטונית ... רשאית לפעול על-פי שיקול-דעתה, ובלבד ששיקול-דעת זה מקיים את כללי המשפט המינהלי הישראלי (החקוק וההלכתי, המהותי והדיוני) בעניין הפעלתו של שיקול-דעת מינהלי. על-כן, **חייב שיקול הדעת השלטוני לקחת בחשבון אותם שיקולים, הנופלים לדל"ת אמותיו של חוק המסמיך אותו להפעיל שיקול דעת. שיקול החורג ממטרותיו של החוק המסמיך הוא שיקול זר, ועל-כן פסול, ואין הרשות השלטונית רשאית להתחשב בו.** זאת ועוד: אין לה, לרשות השלטונית, חופש לעצב לעצמה את המטרות, שלשמן היא רשאית להפעיל את שיקול-דעתה."

175. כאשר אנו ניצבים בפני המחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל, נראה כי **כל השיקולים הענייניים** הנופלים בדלת אמותיו של החוק המסמיך, ובראשם בירור והגעה לחקר האמת, החובה להפיק לקחים מקצועיים ומערכתיים, שיכוך המשבר הבינלאומי, כמו גם שיכוך הסעה הציבורית והחזרת אמון הציבור ברשויות השלטון ובתוצאות החקירה – מובילים למסקנה אחת, והיא כי בנסיבות המקרה הממשלה חייבת להקים ועדת חקירה ממלכתית.

176. והינה, מבין כל אותם שיקולים ענייניים אשר יש לשקול, ניצב לו עומד ואיתן אותו **שיקול זר, בדבר העניין האישי המובהק של הממשלה בהחלטה**, אשר מעלה את החשש הכבד כי הוא משפיע על הממשלה בעת היא נמנעת מלהפעיל את סמכותה ולהורות על הקמה של ועדת חקירה.

177. יוטעם, כי **הפסיקה הכירה בקושי הממשי הנוגע להוכחת קיומם של שיקולים זרים ופסולים**, שכן רשות מינהלית הפועלת מטעמים אלה תנסה במצב דברים זה להסוות את הטעם האמיתי הפסול בפעולתה.

178. על כן, נקבע בפסיקה כי בבחינת קיומם של שיקולים זרים ופסולים, על בית המשפט להסתמך גם על קיומם של פגמים חיצוניים שיש בהם כדי להעיד על השיקולים הפסולים העומדים בבסיס החלטת הרשות. ראו לכך את דבריו של כבוד השופט עמית בעע"מ 343/09 הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות נ' עיריית ירושלים, סד(2) 1 (2010):

"קושי עיקרי נוגע להוכחת השיקולים הזרים או הפסולים. בדרך כלל רשויות מנהליות השוקלות שיקולים זרים או פסולים, מנסות להסוות ולטשטש את הטעמים האמיתיים שהיו ביסוד החלטותיהן. [...] אכן, קשה לבית המשפט לבחון "כליות ולב" של הרשות המנהלית, ולשם כך נדרש בית המשפט להסתמך על תשתית ראייתית נסיבתית או סטטיסטית. אפשרות נוספת היא להידרש לפגמים חיצוניים שיש בהם כדי להעיד על שיקולים זרים או פסולים של הרשות המנהלית (בג"ץ 4500/07 יחימוביץ' נ' מועצת הרשות השניה לרדיו לטלוויזיה [פורסם בנבו], 21.11.2007). כך, לדוגמה: החלטה "שותקת" המעידה על עצמה כי התבססה על טעמים בלתי ענייניים (ראו והשוו: בג"ץ 3551/97 ברנר נ' ועדת השרים שלפי חוק שירותי הדת היהודיים, פ"ד נא(5) 754, 771-772 (1997)); סחבת ועיכוב בלתי סביר בהליך קבלת החלטתה של רשות מנהלית (בג"ץ 6300/93 המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות, פ"ד מח(4) 441, 452 (1994)... (שם, פסקה 38).

179. כפי שפורט בהרחבה בחלק העובדתי, ישנן מספר אינדיקציות משמעותיות לכך שהקמה של ועדת חקירה נמנעת משיקולים פוליטיים זרים פסולים – ובראשן ניסיונות למנוע הקמת ועדת החקירה בשל החשש שהיא תביא להפלת שלטון הימין ומפלגת הליכוד בפרט.

180. למעשה, נראה כי השיקול הפוליטי הפסול הוא כה משמעותי בהחלטה להימנע מהקמה של ועדת חקירה, עד כי לשכת ראש הממשלה **דרשה משרים וחברי כנסת, אשר הביעו בעבר תמיכה בהקמה של ועדת חקירה, לא לתת יד לניסיונות להקים ועדת חקירה – ובכך, הלכה למעשה, למנוע את הקמתה.**

181. זאת ועוד, לפי בכיר בלשכת ראש הממשלה, החלטת ראש הממשלה מונעת משיקול זר מובהק נוסף, והוא החשש כי חברי ועדת החקירה מתמנים על ידי נשיא בית המשפט העליון. זאת, מכיוון שהוא "לא סומך על השופטים וחושש שיתנקמו בו על רקע הרפורמה המשפטית".

182. והינה בעניינו, משעה שחברי ממשלה רבים הכירו בחשיבות ובנחיצות של הקמת ועדת חקירה, ומשעה שאף ראש הממשלה עמד על גודל המחדל והבטיח כי הוא ייבדק עד תום, הווה אומר כי **הימנעותה של הממשלה מלהקים ועדת חקירה, במשך תקופה כה ארוכה העומדת על למעלה משמונה חודשים, מעידה על קיומם של שיקולים זרים ופסולים מובהקים בבסיס החלטת הממשלה בעניין.**

183. על כך יש להוסיף, כי בכל שש-עשרה שנות כהונתו של בנימין נתניהו כראש ממשלה, הוא מנע כל אפשרות של הקמת ועדת חקירה ממלכתית, גם במקרים מובהקים הנדרשו לכך, ולראיה: ועדת החקירה שהוקמה לבירור אסון הר מירון, שהתרחש בקדנציה של בנימין נתניהו, הוקמה לבסוף רק כאשר התחלף השלטון ונפתלי בנט התמנה לראש ממשלה.

184. במצב הדברים האמור, עומד לו פגם חיצוני נוסף, אשר יש בו כדי להעיד כי שיקולים עלומים ופסולים עומדים בבסיס החלטתו של ראש הממשלה, **עת הוא נמנע בכל מצב ובכל מקרה, מלהורות על הקמת ועדות חקירה**, והדברים מקבלים משנה תוקף שעה שראש הממשלה נתניהו הכיר בפומבי בצורך לבדוק את המקרה הנדון עד תום, ושעה שמדובר באסון קטסטרופלי אשר אין שני לו בכל שנותיה של מדינת ישראל.

185. הינה כי כן, מאחר וכל השיקולים הענייניים מחייבים הקמה של ועדת חקירה, ולאחר שהוכח כי שיקולים זרים ופסולים השפיעו על הליך קבלת ההחלטות של הממשלה – ניתן לקבוע כי אנו עומדים בפני אותו מקרה ייחודי אשר מצדיק את התערבותו של בית המשפט הנכבד, וקביעתו כי על הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית בנסיבות העניין.

6.ד הימנעות הממשלה מלהחליט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית אינה סבירה באופן היורד לשורשו של עניין

186. משנאמרו כל הדברים עד כה, על בית המשפט לחייב את הממשלה להורות על הקמת ועדת חקירה גם מהטעם **שהימנעות מהפעלת הסמכות אינה סבירה באופן קיצוני.**

187. עקרון על במשפט הציבורי הוא כי על הרשות להפעיל סמכויותיה בסבירות, ושהפעלה בלתי-סבירה של הסמכות היא עילה עצמאית שיכולה להביא לבטלותה של הפעולה שנעשתה, או לחיוב לפעול מקום שהרשות נמנעה מפעולה באופן בלתי-סביר (ראו למשל בג"ץ 389/80 **דפי זהב נ'**

רשות השידור, פ"ד לה(1) 421 (1981); וכן בג"ץ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה, פ"ד מה(1) 749 (1991).

188. סמכותה של הממשלה אינה חריגה לכלל זה. ככל החלטה של רשות מינהלית, גם הממשלה חייבת להפעיל את סמכויותיה במסגרת מתחם הסבירות:

"ככל החלטה של גוף מינהלי, גם החלטות הממשלה, שריה והעומד בראשה נתונות לביקורת שיפוטית, על-פי עילות המשפט המינהלי. שיקול-הדעת של הממשלה, כמו שיקול-הדעת של כל שר בממשלה ושל כל רשות אחרת, מוגבל ומונחה על-ידי כללים משפטיים, ובית-המשפט מופקד על קיום כללים אלה. בין השאר, הממשלה חייבת להפעיל את סמכויותיה על-פי שיקולים ענייניים, ולא על יסוד שיקולים זרים, במסגרת מיתחם הסבירות ובאופן מידתי." (שם, בעמ' 477-478). כל רשות שלטונית עלולה לקבל החלטה שאינה סבירה, או שאינה עולה בקנה אחד עם כללי המשפט המינהלי. הממשלה אינה חריג לכלל זה (ראו גם ע"א 492/73 שפיזר נ' המועצה להסדר הימורים בספורט [28], בעמ' 26). "בג"ץ שרון, פסקה 14 לפסק דינו של כבוד השופט ריבלין).

189. בעשורים האחרונים עיצבה ההלכה הפסוקה את עילת הסבירות, והיא משמשת כיום כמכשיר מרכזי וחיוני של הביקורת השיפוטית על רשויות המינהל, לצורך הבטחת קיומו של מינהל תקין. התייחסה לכך כבוד השופטת בדימוס פרוקצ'יה בבג"ץ 5853/07 אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה, פסקה 33 (נבו, 6.12.2007):

"על פי תפיסת המשפט המינהלי בדורות האחרונים משמשת עילת הסבירות מכשיר מרכזי וחיוני של הביקורת השיפוטית על המינהל, והיא ניצבת במוקד ההגנה על הפרט והציבור מפני שרירות השלטון. באמצעות עילה זו, נבחנת הרציונליות שבהחלטת המינהל כמושג נורמטיבי, ולצורך בחינה זו נקבעו אמות מידה שעל בית המשפט לבחון, קרי: האם נשקלו על ידי הרשות המינהלית מלוא השיקולים הרלבנטיים לענין, והם בלבד, או שמא נשקלו שיקולים זרים וחיצוניים לענין; שנית, האם הרשות ייחסה לכל אחד מהשיקולים הרלבנטיים את משקלו היחסי הראוי, והגיעה באמצעות שקילה זו לנקודת איזון המצויה במתחם הסבירות הנתון לה. מיתחם סבירות זה עשוי להשתנות מענין לענין, בהתאם לנתוניו ולמאפייניו של המקרה.

בלא הבטחה כי החלטת המינהל תהא סבירה ורציונלית, צפויים הפרט והציבור להיפגע פגיעה קשה. אין די בקבלת החלטה מינהלית בסמכות ובתום לב. על החלטה להיות רציונלית ונבונה במסגרת מיתחם שיקול הדעת הנתון לרשות המוסמכת."

190. כן ראו את התייחסותה של כבוד הנשיאה בדימוס חיות בבג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (נבו 01.01.2024) (להלן: "בג"ץ עילת הסבירות"):

"מאז עניין דפי זהב ומזה למעלה מארבעה עשורים, הלכה היא עמנו כי עילת הסבירות היא עילה מובחנת ועצמאית, לצד עילות אחרות הבוחנות את שיקול הדעת המינהלי (כמו שיקולים זרים, מידתיות ואפליה), וכי היא 'אינה מציינת עוד רק שרירות או חוסר היגיון מוחלט בהחלטה', אלא 'בוחנת את האיזון הפנימי בין השיקולים שהפעילה הרשות' (ברק-ארז 'משפט מינהלי', בעמ' 724-725).

במסגרת זו, בוחן בית המשפט האם שקלה הרשות המינהלית את מלוא השיקולים הרלוונטיים לענין, והאם ניתן לכל אחד מהשיקולים הרלוונטיים משקלו היחסי הראוי [...] על הממשלה ועל שריה כמו על כל רשות מינהלית אחרת מוטלת על כן, החובה 'לשקול את מכלול השיקולים הרלבנטיים ולהימנע משיקולים שאינם ממין הענין'; [...] להעניק לכל אחד מן השיקולים הרלבנטיים את המשקל הראוי לו בנסיבות הענין, ולהגיע בדרך של שיקול נאות של הגורמים השונים להחלטה מאוזנת, שתימצא במתחם הסבירות' (עניין ג'רבי, בפסקה 39). " (שם, פסקאות 8 ו-151).

191. כן, עמד בית המשפט העליון על תפקידה של עילת הסבירות כמעין "מושג שסתום" המשמש כלי לאיתור החלטות מנהליות הנגועות בפגמים חמורים אחרים ובראשם שיקולים זרים, מקום בו קיים קושי ראייתי להוכיחם:

"הפסיקה עמדה לא אחת על תפקידה של עילת הסבירות כמעין 'מושג שסתום' שיכול לשמש כלי חשוב לאיתור החלטות מנהליות הנגועות בפגמים חמורים אחרים, כמו שיקולים זרים, מקום שקיים קושי ראייתי להוכיחם (עניין הנגבי 2014, בפסקה 2 לחוות דעתה של הנשיאה נאור; עניין נתניהו, בפסקה 5 לחוות דעתה של השופטת ברק-ארז; ראו גם: ברק-ארז "משפט מינהלי", בעמ' 726). בהקשר זה נפסק כי "בפועלה במתכונת שירות זו, דוקטרינת הסבירות מביאה תועלת חברתית מרובה: היא מספקת לבתי המשפט כלי יעיל והכרחי לביקורת שיפוטית תחת חוסר ודאות ואינה מאפשרת לרשויות השלטון להסתיר את קלקלתן על ידי ניצול של עמימות המסד העובדתי" (עניין שיינפלד, בפסקה 35 לחוות דעתו של השופט שטיין). בנסיבות אלה, כפי שהיטיב לציין פרופ' יצחק זמיר, "לא יהיה זה הוגן לשלול מן העותר את כבשת הרש של עילת הסבירות, שלא פעם היא העילה היחידה המאפשרת לו, באמצעות בית המשפט, לעשות משפט צדק ולהגן על חוקיות המינהל" (זמיר "הסמכות המינהלית", בעמ' 3607). (בג"ץ עילת הסבירות, פסקה 151 לפסק דינה של כבוד הנשיאה (בדימוס) חיות; וראו גם פסקה 61 לפסק דינו של כבוד השופט עמית; ובג"ץ 8948/22 אילן שיינפלד נ' הכנסת, פסקה 35 לפסק דינו של כבוד השופט שטיין (נבו 18.01.2023)).

192. ובתוך כך, מוקנית לבית המשפט הנכבד הסמכות לחייב את הממשלה להפעיל את סמכותה ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, מקום בו היא פועלת בחוסר סבירות קיצוני. וראו לכך בהרחבה פרק ד.9 להלן, ובפרט החלטתו של בית המשפט בעניין רונאל: **"העותרים, כדי להצליח בביקורת השיפוטית במקרה זה, צריכים להוכיח... כי סירוב זה הינו בלתי סביר באופן קיצוני."** (שם, פסקאות 10-11 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס זמיר).

193. והנה, בעניינו, דומה כי ישנה הסכמה רחבה, גם אליבא דראש הממשלה וחברי הממשלה, כי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל הם אירועים בעלי חשיבות ציבורית חיונית מהמדרגה הראשונה, וכי הבירור של המחדלים והכשלים העומדים בבסיסם הוא הכרחי כדי לשמר את חוסנה של מדינת ישראל ועל מנת להחזיר את אמון הציבור ואת תחושת הביטחון של אזרחי המדינה.

194. דומה אם כן, כי לימוד הממצאים והפקת הלקחים הנוגעים לכך הוא צעד הכרחי. זאת, בין היתר, נוכח ההבנה כי לבירור העניין השפעה מכרעת על עתידה של מדינת ישראל. חרף זאת, משיקולים פסולים ובלתי סבירים, נמנעת היא הממשלה מלהקים ואף לדון בצורך להקים ועדת חקירה בנסיבות העניין.

195. על כן, כאשר ביד אחת הממשלה מכירה בחומרת האירועים ובאסון שקרה, וביד השנייה היא נמנעת מלעשות דבר בנושא, וזאת במשך תקופה ארוכה ובלתי סבירה של למעלה משמונה חודשים – ניתן להגיד כי הימנעותה של הממשלה מלהקים ועדת חקירה ממלכתית בנסיבות העניין, חורגת ממתחם הסבירות באופן קיצוני.

196. לא כל שכן, משהוכח כי הממשלה נמצאת במצב של ניגוד עניינים מובנה מובהק, וכאשר החלטת הממשלה ושריה נגועה בשיקולים זרים פסולים, ובראשם עניינים אישיים בקבלת ההחלטה – אזי, ניתן לקבוע כי הימנעותה של הממשלה מהפעלת הסמכות הינה בלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין.

197. ויודגש כי על פי פרופ' אהרון ברק, די להוכיח כי ההחלטה נגועה בניגוד עניינים על מנת שניתן יהיה לקבוע כי היא בלתי סבירה: "החלטה שיש בה ניגוד עניינים היא החלטה לא סבירה ... אם ניגוד העניינים השפיע על תוכן ההחלטה, כי אז מצטרפים לחוסר הסבירות גם שיקולים זרים." (פרופ' אהרון ברק, עיונים חוקתיים, עמוד 285).

198. לסיכומם של דברים, כאשר אנו ניצבים בפני המחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר שידעה מדינת ישראל, אשר חשיבותו הציבורית וחיוניות בירוורו בפי כל; משקיימת סכנה ממשית כי אם לא יבחנו הדברים לגופם יפגע החוסן הביטחוני של מדינת ישראל; משהוכח כי החלטת הממשלה נגועה בניגוד עניינים מובהק וכי היא הושפעה משיקולים זרים ופסולים, ובראשם עניינים האישי של הממשלה ושריה בקבלת ההחלטה; ולבסוף, וכפי שיתואר בהרחבה להלן, משהחלטת הממשלה לא נותנת משקל מתאים לשיקול הענייני המרכזי של הגנה על אמון הציבור; ובתוך כך, משהימנעות הממשלה מלהקים ועדת חקירה פוגעת פגיעה אנושה נוספת באמונו של הציבור ברשויות השלטון, וזאת בשעה שנדרש להחזיר את אמון הציבור ואת תחושת הביטחון הבסיסית לאזרחי מדינת ישראל – אזי הצטברותם של כלל הדברים מביאים למסקנה אחת, והיא כי בנסיבות העניין הייחודי קיימת חובה להקים ועדת חקירה ממלכתית, וכי הימנעותה של הממשלה מהפעלת הסמכות היא החלטה בלתי סבירה היורדת לשורשו של עניין.

7.ד. החלטת הממשלה אינה סבירה באופן קיצוני לאור החשש הממשי להתערבות

חסרת תקדים של הדין הבינלאומי בהתנהלותה של מדינת ישראל

199. נדבך נוסף, העומד כשלעצמו ובוודאי מחזק את חוסר הסבירות הקיצוני בהימנעות הממשלה מלהורות על הקמתה של ועדת החקירה, היא קיומה של סכנה ממשית להתערבות חסרת תקדים של גופים בינלאומיים בהתנהלותה של מדינת ישראל, תוך פגיעה ממשית במעמדה ובמידת עצמאותה של ישראל בעולם.

200. כך, על רקע התנהלותה של מדינת ישראל במלחמת חרבות ברזל, קיימת היתכנות ממשית שבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) (להלן: "בית הדין"), יוציא בתקופה הקרובה ובאופן חסר תקדים, צווי מעצר נגד בכירים ישראלים בדרג המדיני והצבאי, ובראש ובראשונה כנגד ראש הממשלה, שר הביטחון והרמטכ"ל.

201. במקרה כזה, מלבד למגבלות שיוטלו על הבכירים הישראלים נגדם מכוונים צווי המעצר, הוצאת הצווים עלולה להוביל להטלת סנקציות משמעותיות נוספות על מדינת ישראל ואף להניע תהליכי אמברגו וחרם, כמו גם לפגוע בשיתופי הפעולה הביטחוניים, הכלכליים והאזרחיים של מדינת ישראל עם מדינות המערב, לרבות פגיעה בהסכמי רכש של אמצעי לחימה, עד כדי פגיעה במרחב הפעולה המבצעי של הצבא. (וראו: פרופ' עמיחי כהן וד"ר ערן שמיר-ברור צווי מעצר בבית הדין הפלילי הבינלאומי).

202. הקמת ועדת חקירת ממלכתית, עצמאית ובלתי תלויה אשר תחקור את אירועי השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, עשויה בוודאות קרובה למנוע את הפעלת סמכויותיו של בית הדין הפלילי הבינלאומי. זאת, מכיוון שסמכותו העניינית של בית הדין כפופה לעיקרון המשלימות (complementarity) המעוגן בסעיף 17 לחוקת רומא, והינו אחד מהעקרונות החשובים ובסיסים ביותר בפעולתו של בית הדין. לפי עקרון המשלימות בית הדין לא יתערב ולא

יפעיל את סמכויותיו, ככל והמדינה בעלת סמכות השיפוט מנהלת בעצמה הליך חקירה עצמאי וכנה לבחינת האירועים והאשמות.

203. כלומר, חוקת רומא נותנת עדיפות למדינה בעלת הזיקה הקרובה ביותר להליך החקירה, ובית הדין הבינלאומי נדרש לא להתערב בהתנהלות הפנימית במדינה, ככל והליכי החקירה ברמה המדינתית מתבצעים ללא עיכוב בלתי-מוצדק ושהם עצמאים, חסרי פניות וכנים. על כן, כל עוד מדינת ישראל תחקור את אירועי המלחמה באופן עצמאי ותגיע למסקנה כנה ומוצדקת, יימנע בית הדין מהפעלת סמכותו בעניין. (עמיחי כהן "המשפט הפלילי הבינלאומי" רונן וסיבל, משפט בינלאומי 473, 502-500 (מהדורה רביעית, 2023)).

204. משמעות הדבר היא, כי הקמה של ועדת חקירה ממלכתית עצמאית ובלתי-תלויה, אשר תתמנה בהקדם על ידי נשיא בית המשפט העליון ותחקור באופן כן וחסר פניות את אירועי המלחמה, נדרשת גם במישור הבינלאומי – על מנת לבלום ניסיונות בינלאומיים חסרי תקדים לפגוע במדינת ישראל, ובפרט בגורמים מדיניים וביטחוניים בכירים במדינה.

205. ויובהר, כי זוהי העמדה המקצועית הרשמית שהוצגה לראש הממשלה נתניהו על ידי היועצת המשפטית לממשלה, אשר קבעה באופן שלא משתמע לשתי פנים כי ועדת חקירה ממלכתית מהווה המנגנון החוקי היחיד המתאים לבחינת אירועי מלחמת חרבות ברזל, וכי נוכח הסיכונים במישור הבינלאומי יש להקים את ועדת החקירה בהקדם. בשל חשיבותם של הדברים, הם יובאו פעם נוספת בפני בית המשפט הנכבד:

"עמדתנו המקצועית היא שוועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל. בתוך כך, ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם הסיכונים הנוכחיים במישור המשפטי הבינלאומי, אשר אם יתגשמו עלולים להביא לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה - וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי. ייתכן שאף בגורמים נוספים. זאת, נוכח מאפייניו הייחודיים של מגנון ועדת החקירה הממלכתית, ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מהרשות המבצעת. כל מנגנון קיים אחר, אינו הולם את הצרכים ואת הסיכונים הייחודיים שעימם המדינה מתמודדת כעת ...

נוכח הדחיפות שבהתמודדות עם הסיכונים במישור הבינלאומי, עמדתנו המקצועית היא שאין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם". (נספח ע/50).

206. ויובהר, כי לעמדה זו שותפים מיטב המשפטנים בישראל, לרבות שופט בית המשפט העליון בדימוס, מני מזוז, אשר הבהיר כי הפתרון הרצוי והמתאים ביותר למשבר של מדינת ישראל מול בית הדין הבינלאומי, הוא הקמה של ועדת חקירה ממלכתית שתחקור את המלחמה.

העתק כתבתו של חן מענית "מומחים למשפט בינלאומי: אוזלת יד של מערכת אכיפת החוק תרמה למשבר מול האג" הארץ, מיום 23.5.2024, מסומן ומצורף כנספח ע/53.

207. על כן, ולו בראי הסכנות הטמונות למדינת ישראל ולבכירה מכוח הדין הבינלאומי, יש לקבוע כי החלטת הממשלה להימנע מלהקים ועדת חקירה נגועה בחוסר סבירות קיצוני.

208. הינה כי כן, משקיימת סכנה ממשית כי ככל שהממשלה לא תפעל בהתאם לעמדה המקצועית של הייעוץ המשפטי לממשלה ותורה על חקירת אירועי המלחמה באמצעות הקמה של ועדת חקירה ממלכתית, יוטלו צווי מאסר בינלאומיים כנגד בכירים ישראלים בממשל ובצבא, ומעמדה הבינלאומי ומידת עצמאותה של מדינת ישראל צפויים להיפגע במידה אנושה, אזי ניתן לקבוע

כי אנו עומדים בפני אותו מקרה ייחודי ונדיר אשר מצדיק את התערבות בית המשפט הנכבד, וקביעתו כי קמה לממשלה החובה להקים ועדת חקירה ממלכתית בנסיבות העניין.

8.4. הימנעות הממשלה מלהחליט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית פוגעת אנושות

באמון הציבור ובאינטרס הציבורי

209. טעם נוסף העומד בבסיס החובה להקים את ועדת החקירה הממלכתית, הוא השמירה על אמון הציבור. אמון זה מהווה תנאי בסיסי לקיומו של מינהל ציבורי תקין, ומהווה אבן הראשה אשר בלעדיה אין רשויות השלטון רשאיות לתפקד:

"זאת יש לזכור: יכולתו של השלטון לשלוט מבוססת על אמון הציבור בו. בלא אמון הציבור אין השלטון יכול לתפקד ... המפתח לקיומו של שירות ציבורי ראוי לשמו, הוא אמון הציבור בטוהר השירות הציבורי. יוקרתו של המינהל הציבורי ואמון הציבור בו, הם אינטרס ציבור בעל חשיבות רבה ... בלא אמון הציבור ברשויות הציבור יעמדו הרשויות ככלי ריק. אמון הציבור הוא המשענת של רשויות הציבור והוא המאפשר להן למלא את תפקידן." (בג"ץ 4287/93 אמיתי - אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל מז(5) 441, בפסקה 29 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו דאז) ברק (1993) (להלן: **בג"ץ פנחס)).**

210. בית המשפט העליון עמד, פעם אחר פעם, על המשקל הרב שיש ליתן לשיקול של אמון הציבור ברשויות השלטון, במניין השיקולים שיש לשקול בעת קבלת החלטה: **"במסגרת האיזון בין השיקולים השונים, יש ליתן משקל רב לשיקול בדבר אמון הציבור במערכת השלטון."** (בג"ץ פנחס, פסקה 34 לפסק דינו של כבוד השופט כתוארו דאז ברק).

211. עיקרון יסוד במשפט הישראלי ותנאי ליכולתו של כל שלטון דמוקרטי לתפקד הינו, אם כן, החובה של משרתי הציבור להביא במניין שיקוליהם, **כשיקול מרכזי**, את החובה לשמור על אמון הציבור במוסדות השלטון:

"אמון הציבור במערכות השלטון הוא שיקול מרכזי בשיטת המשפט שלנו. בלא אמון זה אין החברה הדמוקרטית יכולה לתפקד [...] אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית, ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון, הוא מאבד את אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו וכי הם עושים את מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר וניקיון כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו ... זהו שיקול מרכזי שיש ליתן לו משקל נכבד באיזון הכולל המבסס את ההחלטה הסבירה" (בג"ץ 6163/92 יואל אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, מז(2) 229, פסקה 54 לפסק דינו של כבוד השופט ברק (1993) (להלן: **"בג"ץ אייזנברג")).**

212. דברים אלו מקבלים משנה תוקף, שעה שהתכלית המרכזית העומדת בבסיס ההחלטה האם להקים ועדת חקירה הינה, או לכל הפחות עליה להיות, החזרת אמון הציבור ברשויות השלטון. כזכור, דברים אלה אף נאמרו במפורש ביחס להחלטה להקים את מוסד ועדת חקירה ממלכתית, עד הוצג חוק ועדות החקירה בפני הכנסת על ידי שר המשפטים דאז יעקב שפירא: **"בדרך כלל, ועדת חקירה מתמנית, באה לעולם, כדי לרפא משבר באמון אשר נוצר בגלל סערה ציבורית"** (ד"כ 30.1.1968, עמוד 878).

213. על עמדה זו חזרו שוב ושוב בפסיקותיו של בית המשפט הנכבד ובכתביהם של מלומדים רבים. ראו למשל: אמנון רובינשטיין וברק מדינה **המשפט החוקתי של מדינת ישראל: רשויות**

השלטון והאזרחות 1028 (כרך ב, תשס"ה); קלגסבלד, ועדות חקירה, עמודים 19-21; בג"ץ 4585/06 **ועד משפחות הרוגי אוקטובר 2000 נ' השר לבטחון פנים**, פסקה 3 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס ג'ובראן (נבו 24.10.2006); ובבג"ץ **גלאון**, פסקה 5 לפסק דינה של כבוד השופטת בדימוס פרוקצ'יה (2007):

"ועדה כזו מוקמת בדרך כלל מקום שעולה צורך ציבורי חיוני בחקירת עניין בעל חשיבות מיוחדת השנוי במחלוקת, המעוררת לא אחת סערה ומצוקה ציבורית קשה. **תכליתה של ועדת חקירה להחזיר את אמון הציבור במערכת השלטונית ובעומדים בראשה.**"

214. ויובהר, הברור מאליו, כי הכוונה להשבת האמון במוסדות המדינה, להבדיל מהשבת האמון ושימור כהונתם של נושאי משרות פוליטיות וציבוריות ספציפיות. במובן הזה, השיקום של אמון הציבור ברשויות השלטון מבוססת על ההבחנה בין אמון הציבור במוסד מדיני כזה או אחר לבין אמון בנושאי משרה ספציפיים העומדים בראשו בנקודת זמן מסוימת.

215. לא זו אף זו, אמון הציבור בתוצאות החקירה של האירוע הנחקר מהווה שיקול מרכזי נוסף שעל הממשלה לקחת בחשבון בעת קבלת החלטה בעניין. וראו לעניין זה בהרחבה בפרק ד.9 להלן, ובפרט פסקה 8 לפסק דינו של כבוד השופט טירקל בבג"ץ 7232/01 **מהדי יוסוף נ' ממשלת ישראל**, נז(5) 561 (2003) (להלן: "**בג"ץ מהדי**").

"השיקול של אמון הציבור בתוצאות החקירה, המוסיף משקל לשיקולים לטובת הקמתה של ועדת חקירה לפי החוק".

216. ודוקי – בבסיס כל החלטה של הממשלה, אך בפרט ביחס להחלטה האם להקים ועדת חקירה ממלכתית, חובה על הממשלה לקחת בחשבון **כשיקול ענייני מרכזי** – את ההגנה, השמירה וההחזרה של אמון הציבור ברשויות השלטון ובתוצאות החקירה.

217. והינה בעניינו, במחדלה של הממשלה ובהימנעותה מלהחליט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, הממשלה פוגעת בגישה אנושה ובסיסית באמון הציבור בשני רבדים בסיסיים:

217.1. **בפעם הראשונה**, נפגע אמון הציבור בגישה אנושה וחסרת תקדים כתוצאה ישירה מאסון השביעי באוקטובר, עת הופקרו אזרחי המדינה לגורלם, אלפים מהם נרצחו, מאות מהם נחטפו לרצועת עזה ומאות אלפים מהם פונו ועדיין מפונים מבתיהם לתקופה בלתי ידועה, ולאחר מכן גם לאור התפקוד הלקוי והחסר של רשויות השלטון ובראשן הממשלה במהלך האסון והמלחמה. כלומר, משבר האמון נוצר ביחס לתפקידה היסודי והבסיסי ביותר של מדינה דמוקרטית – הגנה על חיי אזרחיה.

217.2. **ובפעם השנייה**, בגישה נוספת משל להוסיף חטא על פשע, עת מסרבת הממשלה, הלכה למעשה, להקים גוף חוקר בדמות ועדת חקירה, אשר תחקור עד תום את כלל המחדלים והכשלים שאירעו, על מנת להפיק לקחים מקצועיים ומערכתיים אשר יבטיחו שלא ישנו כמותם לעולם. על כך יש להוסיף כמובן את הפגיעה הקשה באמון הציבור, לאור העובדה שהחלטת הממשלה להימנע ממינוי של ועדת חקירה נגועה בניגוד עניינים אינהרנטי מובהק, ומושפעת משיקולים זרים פסולים.

218. הקמה של ועדת חקירה ממלכתית בענייננו, אם כן, היא הכרחית על מנת להשיב את אמון הציבור ברשויות השלטון, ואין בלתה.

219. אשר על כן, אם יינתן משקל מתאים לשיקול הענייני של הגנה על אמון הציבור, לא יהיה מנוס מלקבוע כי אנו עומדים בפני אותו מקרה ייחודי ונדיר אשר מצדיק את התערבות בית המשפט וקביעתו כי בנסיבות העניין קמה לממשלה החובה להקים ועדת חקירה ממלכתית. ולעניין זה, ראו בשינויים המתחייבים את קביעותיו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, אריאל שרון** (נבו 09.10.2003):

"בהעלות אירוע מסויים לפני בית-המשפט, ובהתעורר חשש כבד, חשש רציני, כי בשל מעשה או מחדל מסויים יאבד או ייפגע אנושות אמון העם במנהיגיו, בית-המשפט לא יותר לשבת באפס מעשה ולטעון ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. במובן מסויים יש בהתערבותו של בית-המשפט באירועים מעין-אלה התערבות שבהגנה עצמית. הגנה עצמית על מערכת המימשל בכללה ובה הרשות השופטת אף-היא. כי מה ישיב בית-המשפט משיטען נגדו כי בעיניו ראה עיוות ולא עשה דבר?" (שם, פסקה 27 לפסק דינו של כבוד השופט חשיף).

9.4. היקף הביקורת השיפוטית על החלטת הממשלה בעניין הקמת ועדת חקירה

220. בשוליה של עתירה זו, אך לא בשולי חשיבותה, תבקש העותרת להתייחס בקצרה להיקף הביקורת השיפוטית על החלטת ממשלה בנוגע להקמתה של ועדת חקירה ממלכתית, ולו בכדי שיעמדו דברים חשובים אלו בפני בית המשפט הנכבד.

221. כידוע, בית המשפט הנכבד מוסמך לבקר את החלטת הממשלה להקים או להימנע מלהקים ועדת חקירה ממלכתית, ובתוך כך מוסמך הוא לקבוע כי סמכותה של הממשלה הפכה בנסיבות העניין לסמכות חובה.

222. ראו לכך את ההלכה שנקבעה על ידי בית המשפט הנכבד בבג"ץ רונאל:

"בית-המשפט מוסמך לבקר את החלטת הממשלה מכוח סמכות זאת כשם שהוא מוסמך לבקר כל החלטה מינהלית. כך לגבי החלטה להפעיל את הסמכות וכך גם לגבי החלטה שלא להפעיל את הסמכות. מחדל כמוהו כהחלטה: הוא נתון לביקורת שיפוטית באותן עילות המשמשות את בית-המשפט לביקורת מעשה. אם ימצא בית-המשפט כי מחדל מינהלי לוקה בפגם משפטי, כגון שהוא נובע משיקול פסול, מוסמך בית-המשפט לפסוק כי המחדל בלתי חוקי, וכי הרשות המינהלית חייבת לעשות מעשה, כנדרש על-פי הדין. מכאן שבית-המשפט מוסמך לבדוק ולפסוק אם אמנם, כטענת העותרים, חייבת הממשלה להקים ועדת חקירה." (שם, פסקה 7 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס זמיר).

223. אכן, סמכות לחוד ומרחב ההתערבות של הרשות השיפוטית לחוד. הלכת בית המשפט היא כי על אף שבמישור העקרוני אין כל מניעה לקיים ביקורת שיפוטית על החלטת הממשלה בדבר הקמת ועדת חקירה, בפועל התערבות השיפוטית בנושא היא מצומצמת ותעשה במקרים נדירים בלבד. ראו לכך למשל את קביעת כבוד המשנה לנשיאה (כתוארו דאז) ריבלין בבג"ץ 6728/06 **עמותת "אומץ" נ' ראש ממשלת ישראל, אהוד אולמרט** (נבו 30.11.2006):

"בית משפט זה נקט לאורך השנים בגישה זהירה ומצמצמת בכל הנוגע לביקורת על עצם בחירתה של הרשות המבצעת לקיים או שלא לקיים הליך בדיקה, ועל הבחירה בדרך בדיקה מסוימת בפרט ... בראש ובראשונה, באה גישה זו לידי ביטוי בהלכה המושרשת לפיה היקף הביקורת השיפוטית בנוגע להקמתה או לאי-הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית יהיה מצומצם ביותר. הלכה זו נקבעה בשורה ארוכה של פסקי דין שיצאו מלפני בית משפט זה. (ראו לעניין זה גם את פסק הדין בבג"ץ הצוללות, בפסקה 59 לפסק דינו של כבוד השופט עמית; ובג"ץ 8191/21 ועדת החקירה

האזרחית- ועדת העם בע"מ נ' ראש הממשלה, פסקה 9 לפסק דינו של כבוד השופט שטיין (נבו 03.02.2022).

224. בית המשפט הנכבד הוסיף וקבע בבג"ץ רונאל את **הרף הנדרש** לקיומה של התערבות שיפוטית בהחלטת הממשלה, והוא הנטל להוכיח כי כל השיקולים הענייניים מובילים למסקנה שבנסיבות הייחודיות של המקרה חובה היא להקים ועדת חקירה, אך כי הסירוב להקים ועדת חקירה מתבסס על שיקולים זרים, אך כי סירוב זה הוא בלתי סביר באופן קיצוני:

"להלכה, הביקורת השיפוטית על סירוב להקים ועדת חקירה קיימת גם קיימת, ומקרה זה יוכיח ... **העותרים**, כדי להצליח בביקורת השיפוטית במקרה זה, צריכים להוכיח שכל השיקולים הענייניים מובילים למסקנה שבנסיבות המקרה חובה היא להקים ועדת חקירה, אך שהסירוב להקים ועדת חקירה מתבסס על שיקולים זרים, אך כי סירוב זה הינו בלתי סביר באופן קיצוני." (פסקאות 10-11 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס זמיר).

225. בית המשפט הנכבד אף עמד בבג"ץ מהדי על שני שיקולים, אשר יטו את הכף לטובת ההתערבות השיפוטית והטלת החובה על הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית:

"...לטעמי, הייתי אומר כי בית-המשפט יחייב את הממשלה להורות על הקמת ועדת חקירה רק במקרים חריגים ונדירים ביותר, כאשר עולה מן הנסיבות מסקנה אחת ובלתי נמנעת – המגיעה עד כדי חובה כמעט – שיש לחקור את העניין על דרך של ועדת חקירה דווקא.

לעניין זה יש להביא בחשבון, לדעתי, גם את השיקול של אמון הציבור בתוצאות החקירה, המוסיף משקל לשיקולים לטובת הקמתה של ועדת חקירה לפי החוק. מכל מקום, קשה להגדיר מראש את הנסיבות שיחייבו חקירה על-ידי ועדת חקירה. כל פרשה ונסיבותיה שלה.

עוד ראינו ששיקול-דעתה של הממשלה הוא רחב מאוד וחל לא רק לגבי עצם ההחלטה לחקור אלא גם לגבי דרך החקירה (ראו קלגסבלד [9]), בעמ' 356). משום כך **מקום שמחליטה הממשלה לחקור עניין מסוים בדרך מסוימת, בין על-ידי ועדת חקירה או בדרך אחרת, תהיה נטייתו של בית-המשפט שלא להורות לממשלה לחקור את העניין בדרך מסוימת דווקא.**" (פסקה 8 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס טירקל).

226. מהדברים האמורים עולה כי השיקול הראשון לו צריך לתת משקל משמעותי הוא **השיקול של אמון הציבור בתוצאות החקירה**. והינה בעניינו, אין אירוע או אסון אשר הביא לפגיעה אנושה כל כך באמון הציבורי ברשויות השלטון ובממשלה בפרט. אזרחי המדינה הופקרו לגורלם, אלפים מהם נרצחו, מאות נחטפו לרצועת עזה, מאות אלפים פונו מבתיהם לתקופה בלתי ידועה, והכל במקביל לשיגור של אלפי רקטות על כל שטחי מדינת ישראל.

227. על כן, כדי להשיב ולו במעט את אמון הציבור ברשויות וכדי שתוצאות החקירה יזכו לאמונו של הציבור, נדרש כי יוקם גוף חוקר עצמאי ובלתי תלוי בגורמים אשר נתפסים על ידי הציבור כאשמים במחדל, ובראשם הממשלה וגופי הביטחון.

228. משאלו הם פני הדברים, אין מנוס מהקמה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר מהווה גוף החקירה היחיד אשר מוקם על ידי הרשות המינהלית כדי לאחות משבר אמון ציבורי, ולא רק לצורך בירור אדמיניסטרטיבי פנימי של הרשות אשר הקימה אותה, ושמענקת לו סמכויות נרחבות והעצמאות הנדרשת על מנת לזכות באמון הציבור בתוצאות החקירה.

229. השיקול השני המטה את הכף לטובת החיוב להקים ועדת חקירה ממלכתית, נעוץ בכך שלמרות שקיימת הסכמה חברתית, ציבורית ופוליטית גורפת בדבר החשיבות והנחיצות של הקמת ועדת

חקירה ממלכתית, לרבות הסכמה נרחבת מצד שרי הממשלה המכהנת – **הממשלה מסיבות זרות ופסולות, כבר למעלה משמונה חודשים גוררת רגליה ולא מחליטה דבר בעניין.**

230. ודוק', הממשלה נמנעת מלהקים ועדת חקירה ממלכתית והיא אף נמנעת מלדון בצורך להקים ועדת חקירה כזו, וזאת למרות שחברי ממשלה רבים הבהירו בפומבי לפני מספר רב של חודשים, כי נסיבות העניין מחייבות הקמה של ועדת חקירה ממלכתית.

231. הינה כי כן, כאשר אנו עומדים בפני אירוע הטרור הגדול והקטלני ביותר בהיסטוריה של מדינת ישראל, אשר מעיד על קיומם של כשלים ומחדלים מהותיים אשר מקיפים את כלל הדרגים המדיניים, הביטחוניים והאזרחיים במדינה; כאשר מאז השואה לא נרצחו מספר גדול יותר של יהודים ביום אחד; כאשר נוצר משבר אמון בסיסי ברשויות השלטון ובתחושת הביטחון של אזרחי המדינה; כאשר יש הסכמה גורפת בדבר הנחיצות של הקמת ועדת חקירה, לרבות הסכמה נרחבת של שרי הממשלה, אשר בתורה נמנעת מלהקים ואף לדון בצורך להקים ועדת חקירה; משהוכח כי הממשלה פועלת בחוסר סבירות קיצוני, ובניגוד לעמדה המקצועית של היועצת המשפטית לממשלה; משהוכח כי החלטת הממשלה נגועה בניגוד עניינים מובהק וכי היא הושפעה משיקולים זרים ופסולים, ובראשם עניינם האישי של הממשלה ושריה בקבלת ההחלטה – **נראה כי אנו עומדים בפני אותו מקרה ייחודי ונדיר אשר מצדיק את התערבות בית המשפט וקביעתו כי בנסיבות העניין קמה לממשלה החובה להקים ועדת חקירה ממלכתית.**

232. אשר על כן, לא נותר לה לעותרת, אלא לבקש כי במקרה חריג זה, יפעיל בית המשפט הנכבד את סמכותו, ויורה על הוצאת הצווים המופיעים ברישא לעתירה.

ה. סוף דבר

233. הונחה בפני בית המשפט הנכבד עתירה חשובה מאין כמותה, אשר עניינה בדרישה כי ממשלת ישראל תפעל כפי סמכותה, ותורה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, שתחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את מכלול האירועים והכשלים שהובילו והתקיימו במהלך מתקפת הפתע בשביעי באוקטובר ובמלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים **על מנת שלא ישנו כמותם, לעולם.**

234. דומה כי לא היה מקרה בהיסטוריה של מדינת ישראל אשר הצדיק יותר הקמה של ועדת חקירה ממלכתית, וכי צו השעה מחייב את הקמת הועדה בלא דיחוי נוסף.

235. אשר על כן, לנוכח כל הטעמים המפורטים בעתירה, תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד ליתן את הצווים המופיעים ברישא לעתירה ולעשותם למוחלטים, ובתוך כך לקבוע כי בית המשפט הנכבד עומד בפני אותו מקרה ייחודי ונדיר, אשר מצדיק את התערבותו וקביעתו כי בנסיבות העניין הייחודי אשר לפניו, **קמה לממשלה החובה להקים ועדת חקירה ממלכתית.**

236. כן, לאור חשיבותה ודחיפותה של העתירה, בייחוד בראי הסכנות הטמונות למדינת ישראל במישור הבינלאומי, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על קיום דיון דחוף בעתירה.

237. עתירה זו נתמכת בתצהירו של ד"ר שחף גל, מנכ"ל העותרת.

238. מן הדין ומן הצדק להיעתר לעתירה.

סתיו לבנה להב, עו"ד

רותם בבלי דביר, עו"ד

תומר נאור, עו"ד

ד"ר אליעזר שרגא, עו"ד

ב"כ העותרת

16 יוני 2024, י" סיון, תשפ"ד,

ירושלים.

1. התנועה למען איכות השלטון בישראל ע"ר 580178697
2. פורום חומת מגן לישראל

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או
אריאל ברזילי ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט ו/או רחל
אל-שי רוזנפלד ו/או רותם בבלי-דביר ו/או תמר באום
ו/או סתיו לבנה להב ו/או טלילה דביר

מרחוב יפו 208 ירושלים, ת.ד. 31348, 9131301
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076
דוא"ל: office@mqq.org.il

העותרים

- נ ג ד -

3. ממשלת ישראל
4. היועצת המשפטית לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה
מרחוב צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
דוא"ל: hcj-dep@justice.gov.il

המשיבות

תצהיר מטעם העותרת

אני הח"מ ד"ר שחף גל, מסי' זחות 053438974, מנכ"ל העותרת, מצהיר בזאת כי העובדות המפורטות
בעתירה זו נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונותי.

חותמת המצהיר

אישור

אני עו"ד רותם בבלי דביר, מ.ר. 84615, מאשרת בזאת כי ביום 16.6.2024, חתם לפני ד"ר שחף גל, מסי'
זחות 053438974, על הצהרתו דלעיל, לאחר שהזהרתיו כי עליו לתצהיר ולומר את האמת, וכי יהיה צפוי
לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, ולאחר שאישר את נכונות הצהרתו.

רותם בבלי דביר, עו"ד

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	העתק כתבתה של רחלי אדרי-חולתא "אסור לחכות לנתניהו : חייבים לדרוש ועדת חקירה ממלכתית על 7 באוקטובר" וואלה, מיום 6.2.2024	50
2	העתק חלקים רלוונטיים מפרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973	55
3	העתק כתבתו של תומר אביטל "ועדת חקירה אחרי משבר הקורונה? תשכחו מזה" שקוף, מיום 11.4.2020	58
4	העתק החלטת ממשלה מס' 7 להקמת ועדת חקירה בעניין אסון הר מירון, מיום 20.6.2021	60
5	העתק החלטת ממשלה מס' 1019 להקמת ועדת חקירה בעניין פרשת הצוללות וכלי השיט, מיום 23.1.2022	63
6	העתק כתבתו של אבי יששכרוף "גם בחמאס לא דמיינו תוצאות כאלה" Ynet, מיום 7.10.2024	67
7	העתק כתבתם של יניב קובוביץ ויונתן ליס "שישה מחדלים משמעותיים שהובילו לנקודה אחת: קריסה מול חמאס" הארץ, מיום 8.10.2023	69
8	העתק כתבתו של אבי כהן "צחי הנגבי: 'טעינו, שעתיים וחצי לפני המתקפה הגיעו אינדיקציות שונות'" ישראל היום, מיום 14.10.2023	73
9	העתק כתבתם של יואב זיתון ומורן אזולאי "גנץ, ברק, יעלון וחלוץ: אי כינוס הקבינט הפקרות. זה מכתב התמיכה בגלנט" Ynet, מיום 26.3.2023	77
10	העתק כתבתו של עמוס הראל "אגף המודיעין בצה"ל מעריך: גוברת הסכנה למלחמה בשנה הקרובה" הארץ, מיום 11.4.2023	80
11	העתק כתבתו של יוסי יהושוע "האויבים מזהים הזדמנות היסטורית עקב המשבר": מכתבי אמ"ן לנתניהו נחשפים" Ynet, מיום 28.7.2023	86
12	העתק כתבתו של בן כספית "הבכיר שאמר: אם הציבור יידע כמה נתניהו התעלם מהאזהרות תהיה פה רעידת אדמה" וואלה, מיום 25.5.2024	90
13	כתבה מאת הניו יורק טיימס "הופסקו האזנות למכשירי הקשר של חמאס וההתרעה לא הגיעה" Ynet, מיום 30.10.2023	105
14	העתק הכתבה "האימונים לעיני כל והקונספציה שקרסה:	109

מס'י	שם הנספח	עמ'י
	'תחבולת חמאס נמשכה שנתיים, נמנעו הדלפות' Ynet, מיום 9.10.2023	
15	העתק כתבתו של אורי שאבי וישי פורת "לפני כיפור: ארגוני הטרור הודיעו על הסלמה במצב הביטחוני" ערוץ 13, מיום 24.9.2023	114
16	העתק כתבתו של יניב קובוביץ "שבועות לפני הטבח: בלוני תצפית בגבול עזה יצאו משימוש, הצבא דחה את תיקונים" הארץ, מיום 13.10.2023	120
17	העתק כתבו של יואב זיתון "צה"ל מאשר לראשונה: 'היו סימנים מסוימים בלילה שלפני המלחמה'" Ynet, מיום 12.10.2023	123
18	העתק כתבתו של יוסי יהושוע "בלילה שלפני מתקפת הפתע: ראש השב"כ הוקפץ למטה" Ynet, מיום 12.10.2023	126
19	העתק תחקיר CNN, "תחקיר CNN: חמאס התאמן במתקנים המדמים את בסיסי צה"ל ליד הגבול במשך שנה וחצי" הארץ, מיום 13.10.2023	129
20	העתק החלטת הממשלה מס' 2025 בנושא "תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום", מיום 23.9.2014	132
21	העתק החלטת הממשלה מס' 1278 בנושא "תכנית למיגון דירתי מפני ירי תלול מסלול בעיר אשקלון ותיקון החלטת ממשלה", מיום 14.3.2022	159
22	העתק כתבתה של הילה ציאון "62% מהדירות בלי ממ"ד: אסור שתושבים יחוו שאין בהילות למגן אותם" Ynet 13.10.2023	165
23	העתק כתבתה של רנית נחום-הלוי "רולטה רוסית": בעיר המטווחת ביותר בישראל חיים 40 אלף תושבים ללא מיגון" The Marker, מיום 16.10.2023	170
24	העתק כתבתה של גילי כהן "מה עשה יעקב ברדוגו פעמיים בלשכת רה"מ בקריה בזמן ניהול הלחימה?" כאן, מיום 14.10.2023	176
25	העתק כתבתו של איתמר אייכנר "דוברי הליכוד ומשפחת נתניהו משתתפים בהערכות מצב: 'אינטרסים פוליטיים ואישיים'" Ynet, מיום 14.10.2023	180
26	העתק כתבתו של ספי עובדיה "לשכת נתניהו מונעת מצה"ל מלהקליט את ישיבות הקבינט" ערוץ 13, מיום 12.10.2023	184
27	העתק כתבתו של מיכאל האוזר טוב "בלשכת רה"מ הורו לא לשתף פעולה עם צוות לשיקום העוטף כי העומד בראשו הפגין	187

מס'י	שם הנספח	עמ'י
	בקפלן" הארץ, מיום 15.10.2023	
28	העתק כתבתו של אמיתי גזית "בשל מחלוקת בין שרים : מתעכבת הקמת מנהלת לשיקום עוטף עזה" כלכליסט, מיום 13.10.2023	191
29	העתק כתבתם של נתי דרוקר, ליאור דטל ואפרת ניומן "הדרג המקצועי באוצר המליץ לעצור את הכספים הקואליציוניים" TheMarker, מיום 15.10.2023	194
30	העתק כתבתו של ד"ר רועי שיינדרוף "איך לעצור את צווי המעצר" ידיעות אחרונות, מיום 3.5.2024	200
31	העתק כתבתם של מורן אזולאי, שרון כידון וניר כהן "השר זוהר : 'מי שאחראי על עתיד המדינה אחראי על עברה, נתניהו יודע את זה" Ynet, מיום 26.10.2024	204
32	העתק כתבתו של אמיתי דואק "כהן מודה : 'לממשלה יש אחריות, צריך להקים ועדת חקירה ממלכתית'" מעריב, מיום 31.12.2023	209
33	העתק כתבתו של יהודה שלזינגר "קריאות בליכוד להקמת ועדת חקירה ממלכתית : 'הציבור מגלה אחריות, ראוי שההנהגה תצטרף אליו" ישראל היום, מיום 29.10.2023	214
34	העתק כתבתם של זאב קס ורן בנימיני "אקוניס לכאן רשת ב : 'תצטרך לקום ועדת חקירת ממלכתית'" כאן, מיום 26.5.2024	217
35	העתק כתבתו של איתמר אייכנר "נתניהו על השבת השחורה : 'המחדל ייבדק עד תום, כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני'" Ynet, מיום 25.10.2023	220
36	העתק כתבתו של איתמר אייכנר "הקריאה החריגה של ראש השב"כ בקבינט להכריז על ועדת חקירה ממלכתית 'עכשיו'" Ynet, מיום 26.1.2024	224
37	העתק כתבתו של אמיר בוחבוט "לוקח אחריות ומסיים את תפקידי" : מכתב ההתפטרות של ראש אמ"ן" וואלה, מיום 22.4.2024	228
38	העתק מכתבו של מבקר המדינה לרמטכ"ל, מיום 25.1.2024	235
39	העתק של הצעת ההחלטה, מיום 26.5.2024	239
40	העתק כתבתו של לירן וינשטיין "גנץ : אגיש הצעה להקמת ועדת חקירה ממלכתית" סרוגים, מיום 23.5.2024	243
41	העתק כתבתה של טל שלו "גנץ הגיש למזכירות הממשלה הצעת החלטה לוועדת חקירה ממלכתית" וואלה, מיום 26.5.2024	246
42	העתק כתבתו של יובל קרני "ראש המל"ל מסביר למה צריך	252

מס'י	שם הנספח	עמ'י
	למנוע ועדת חקירה: "תפקידה - חיסול שלטון הימין" Ynet, מיום 2.6.2024	
43	העתק הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, התשפ"ד-2024, מיום 3.6.2024	255
44	העתק כתבת מערכת "דיווח: נתניהו רוצה שהרצוג יבחר את ראש ועדת החקירה; הנשיא - לא אשתף פעולה" 12N, מיום 2.6.2024	258
45	העתק הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי השבעה באוקטובר, התשפ"ד-2024, מיום 3.6.2024	262
46	העתק מכתבה של העותרת מיום 14.3.2024	265
47	העתק מכתב התזכורת של העותרת מיום 4.4.2024	270
48	העתק מכתב התזכורת השני של העותרת מיום 15.4.2024	275
49	העתק מכתב התזכורת השלישי של העותרת מיום 3.6.2024	280
50	העתק מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה מיום 6.6.2024	284
51	העתק כתבתו של איתמר אייכנר "מזכיר הממשלה דוחה את מכתב היועמ"שית: 'לא בשלה השעה לוועדת חקירה ממלכתית'" Ynet, מיום 07.06.2024	286
52	העתק מכתב התזכורת הרביעי של העותרת מיום 7.6.2024	291
53	העתק כתבתו של חן מעניית "מומחים למשפט בינלאומי: אוזלת יד של מערכת אכיפת החוק תרמה למשבר מול האג" הארץ, מיום 23.5.2024	295

נספח 1

העתק כתבתה של רחלי אדרי-
חולתא "אסור לחכות לנתניהו :
חייבים לדרוש ועדת חקירה
ממלכתית על 7 באוקטובר" וואלה,
מיום 6.2.2024

עמ' 50

מידע נוסף

u y

תרבות

u y

צור קשר

מידע נוסף

0 0

נספח 2

**העתק חלקים רלוונטיים מפרוטוקול
ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973**

עמ' 55

פ ר ו ט ו ק ו ל
 ישיבה ל"א/של"ד של הממשלה
 יום א', כ"ג בחשוון תשל"ד - 18.11.73
 (בשעה 09:00)

נכחו השרים: ג. מאיר - יו"ר, י. אלון, י. אלמוגי, י. בורג, ח. בר לב, ח. גבתי, י. גלילי (מאמצע סעיף 113), מ. דיין, ש. הלל, ז. ורפהטיג, מ. חזני, נ. פלד, מ. קול, ו. שם טוב, ז. שרף.

נעדרו השרים: א. אבן (בחו"ל), פ. ספיר (בחו"ל), ש. פרס (בחו"ל).

רב-אלוף ד. אלעזר	-	ראש המטה הכללי של צה"ל
מ. ארנון	-	מזכיר הממשלה
סא"ל א. בראון	-	לשכת שר הבטחון
מ. גזית	-	המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
תא"ל י. ליאור	-	מזכיר צבאי לראש הממשלה
א. קדרון	-	המנהל הכללי, משרד החוץ
סא"ל א. שלו	-	לשכת הרמטכ"ל

- סדר היום: 113. הקמת ועדת חקירה בקשר למלחמת יום הכיפורים - טיפול הממשלה בנושא
114. שאלות
115. סקירה בטחונית
116. ביקור סגן מזכ"ל האו"ם, ר. גויאר בארץ
117. פרסומים על השיחות עם מזכיר המדינה קיסינג'ר ועוזר מזכיר המדינה סיקסו
118. הודעה אישית
119. התקנת תקנות שעת חירום בדבר תשלום מקדמות למשרתים במילואים
120. נסיעות שרים
121. מכירת נשק

113. הקמת ועדת חקירה בקשר למלחמת יום הכיפורים - טיפול הממשלה בנושא

ראש הממשלה ג. מאיר:

חברי הממשלה זוכרים שעוד בזמן הקרבות נשמעו הערות ותמיהות. אמרתי אז כי ברגע המתאים נצטרך להגיע לבירור ולמסקנות. מטבע הדבר לא פרשתי, לא יכולתי לפרש ולא הייתי מוכנה לפרש ולהציע דבר מה קונקרטי.

בינתיים, בישיבת הממשלה הקודמת, שבה לא הייתי נוכחת, הודיע הרמטכ"ל מה שהודיע. בעיני זה היה הדבר הטבעי, כי מה שהצבא עושה אחרי כל תקרית גבול, לא כל שכן עליו לעשות עכשיו, ובצורה מתאימה לנסיבות. אפשר לסמוך על הצבא. ועוד, היה ברור לי לגמרי, ונדמה לי שלכולנו, והממשלה גם החליטה על כך, שגם שהצבא יעשה לא יהיה במקום דבר אחר שצריך לעשותו.

התלבטתי עם עצמי מהן האפשרויות. היו לי 2-3 שיחות עם היועץ המשפטי לממשלה. רציתי לשמוע ממנו מהן האפשרויות החוקיות במצב כזה, וזה גם לאור מה שהופיע בעתונות ובוועדת החוץ והבטחון, כאשר דיברו על ועדה כזאת או על ועדה אחרת. אני כשלעצמי לא ראיתי אפשרות אחרת, אם אנחנו רוצים שהעניין יבורר לגופו, ולא חלילה לטשטש שום דבר, וזאת מבלי להפוך את זאת לעניין פוליטי פנימי - ואני חושבת שלא רק להמוני ישראל נחוצה תשובה ברורה אמיתית, כי אם היא נחוצה גם לי ולכל אחד מכם - והיה ברור לי שהעניין לא יתברר על ידי ויכוח באיזה מוסד פוליטי.

אם לדבר על מוסד פוליטי, הרי זה יכול להיות אחד משני הדברים, שהם אותו הדבר: או ועדה פרלמנטרית, שבדרך הטבע צריכה להיות מורכבת מרוב הסייעות בכנסת, בכל אופן ודאי לא בלי האופוזיציה, או ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שזה בדיוק אותו הדבר. אני משוכנעת שאין כל דרך להגיע בצורה כזאת על-ידי מכשיר כזה למה שאנחנו רוצים להגיע ולמה שנחוץ לעם. נגיד את זאת כך: זה יהיה לא רק מצעד האופוזיציה, אלא אם מה שהיה בכנסת זה הדגם לצורת הויכוח כפי שיתנהל, הרי מדרך הטבע שאחרים יתגוננו, וגם את זאת איני רוצה. אני רוצה שיהיה פורום, שבלי רחמים ובלי כל פניות צדדיות אחרות יחקר בו הדבר לגופו ויוגד בו כל מה שיש להגיד.

אחרי כן נתעוררה אפשרות בחירה: או ועדה ציבורית, או ועדה על-פי חוק ועדות החקירה. לכאורה אפשר להגיד, יש לבחור בוועדה ציבורית, אבל יסלח לי היועץ המשפטי לממשלה ויסלחו לי עורכי דין אחרים, אם פעם זה היה מקצוע שלהם, אנחנו יודעים שבועדת חקירה על-פי החוק יש גם עורכי דין. עברנו את הדבר הזה. יכולה להיות ועדה ציבורית שהיא צריכה לבחור אנשים שלא יכול

נספח 3

העתק כתבתו של תומר אביטל
"ועדת חקירה אחרי משבר הקורונה?
תשכחו מזה" שקוף, מיום 11.4.2020

עמ' 58

ועדת חקירה אחרי משבר הקורונה? תשכחו מזה

מחסור במכונות הנשמה, מצב מחסני החירום, התפשטות הנגיף בבני ברק - כל אלו יכולים להצדיק הקמת ועדת חקירה ממלכתית. אבל הסיכוי שזה יקרה שואף לאפס. למה? נסו לספור כמה ועדות כאלה קמו בכל שנות שלטון נתניהו - ונבינו

תומר אביטל | 11 באפריל, 2020

"נתניהו כבר חושב על ועדת חקירה על משבר הקורונה", נכתב בכתבות מגוונות, ופרשנים מדברים על ועדת החקירה שתקום כשהכל יירגע.

אלא שאני רוצה להרגיע אתכם ואתכן. לא לגבי הקורונה, אלא לגבי ועדות החקירה. הסיכוי שתקום אחת – שואף לאפס. זה לא כי אין צורך בוועדה, אלא בגלל שנתניהו מומחה בפוליטיקה.

14 שנות שלטון - 0 ועדות חקירה

אסביר: עד היום הוקמו 18 ועדות חקירה ממלכתיות בהיסטוריה הישראלית. תמיד בנושאים רציניים – מהטבח בסברה ושתייה ועד הרצת מניות הבנקים. אבל אף אחת מהוועדות לא קמה במהלך הקדנציות של בנימין נתניהו. למעשה, ראינו ועדת חקירה ממלכתית מאז ראשית המדינה מדי 4 שנים בממוצע. אבל 0 ועדות ב-14 שנות שלטונו. האם עידן ביבי הוא תור הזהב? לא ממש. מבצעים שהסתבכו. תקציבים שהתאיידו. תפוצה אדירה ובלתי-חוקית של נשק במגזר הערבי. הכאוס בדיוור. הבלאגן במשטרה. החולות הרעות במערכת המשפט. מנגנון פוליטי שקורץ למושחתים. אלו רק חלק מהמוריס שאכלנו בעשור הזה.

• כך שותקה הביקורת על הממשלה בעשור האחרון (<https://shakuf.press/mevaker/chapter6>)

• בצל הקורונה ננקטים צעדים שמסכנים את הדמוקרטיה (<https://shkifut.info/2020/03/corona-democracy>)

אך ועדות חקירה קמו תמיד מחוץ לקדנציות של נתניהו: לפני ואחרי הקדנציה הראשונה שלו (הייתה אחת ב-1995, והבאה רק בשנת 2000). הוועדה האחרונה שפעלה בישראל (לבדיקת הטיפול במפוני גוש קטיף) הוקמה חודשים בודדים לפני השבעתו של נתניהו ב-2009.

המטרף הרשמי

אז איך זה שלא קמה ועדת חקירה ממלכתית בכל השנים האלו, אף שבעבר הן בדקו סוגיות כמו חקירת שמועות להטיות משחקי כדורגל (1971) או אסון ורסאי (2001)? כי כל קריאה להקמת ועדה בעידן נתניהו – טורפדה על ידו בנחישות.

ב-2010 למשל טרף נתניהו ועדת חקירה לאסון הכרמל, בין השאר דרך הקצאת מיליוני שקלים לשיבות ההסדר – מה שגרם לח"כ אורי אריאל לחזור בו מדרישתו – ולהכחדת הרוב להצעה (<https://shakuf.press/mevaker/chapter6>).

נתניהו מבין שוועדת חקירה ממלכתית יכולה לטלטל את הכסא עליו הוא יושב – והוא לא רוצה להסתכן. נתניהו אוהב אחריות – עד השלב שהוא אמור לשאת בה. זה שלא קמו ועדות חקירה – לא אומר שלא היה מה לחקור.

לאור כמות האסונות, תיקי החקירות והליקויים בתשתיות בעשור האחרון, נראה שאם לא קמה ועדת חקירה ממלכתית בעשור האחרון, הסיכוי שתקום אחת אחרי הקורונה סביב מערכת הבריאות או כל נושא אחר – קלושה.

אך נראה שבמקום לתעל אנרגיה לתיקון הליקויים, מקדיש אותה נתניהו לביטול ועדות. כולנו נפגעים מכך. ביקורת מטייבת תהליכים לטובת הציבור כולו. ביקורת מונעת בזבזים עתידיים ומזכירה לכולנו ממי צריך לדרוש דין וחשבון על תקלות.

שקוף, גוף התקשורת של הציבור | shakuf.co.il | הצטרפו אלינו!

נספח 4

העתק החלטת ממשלה מס' 7
להקמת ועדת חקירה בעניין אסון הר
מירון, מיום 20.6.2021

עמ' 60

מזכירות הממשלה

הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין האסון שהתרחש בהילולת ל"ג בעומר בהר מירון

החלטה מספר 7 של הממשלה מיום 20.06.2021

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 7 • יחידות: מזכירות הממשלה • תאריך תחולה: 20.06.2021 • ממשלה: הממשלה ה-36, נפתלי בנט • תאריך פרסום: 20.06.2021

נושא ההחלטה:

הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין האסון שהתרחש בהילולת ל"ג בעומר בהר מירון

מחליטים:

- לקבוע כי האסון שהתרחש בעת קיומה של הילולת ל"ג בעומר השנתית בהר מירון, ביום י"ח באייר התשפ"א (30.4.2021), שבו נהרגו 45 משתתפים ונפצעו למעלה מ-150 משתתפים נוספים (להלן: "האירוע"), לרבות הסיכונים הקיימים באירועים דומים, הוא נושא בעל חשיבות ציבורית חיונית בעת זו, הטעון בירור.
 - בהתאם לכך:
 - להקים ועדת חקירה בהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "החוק") לגבי האירוע ולשם מניעת הישנותם של אירועים דומים (להלן: "הוועדה").
 - הוועדה תחקור את השתלשלות האירוע ותקבע ממצאים ומסקנות בכל הנוגע למכלול ההיבטים של האירוע, ובכלל זה תתייחס גם לעניינים הבאים: מעגלי קבלת ההחלטות שהובילו לאישור האירוע וקביעת המתווה שאושר ותנאיו; מכלול השאלות המקצועיות והמשפטיות הנוגעות לבטיחות אירועים המוניים ובתוכם גם אירועי פולחן דתיים והמקומות המשמשים את הציבור לעריכתם, לרבות ובמיוחד מקומות המשמשים לקיום אירועים רבי משתתפים, וכן לניהול אירועים כאמור, לרבות הגדרת בעלי תפקידים ותחומי אחריותם וכן עמידה בנהלים קיימים בעניינים אלה; הכלים העומדים בפני רשויות המדינה וגורמים נוספים לאפשר הפעלה יעילה ותקינה של המתחם.
 - הוועדה תמליץ על הדרך הנכונה לעריכתם של אירועים המוניים בעיקר במקומות פולחן דתיים לרבות: הכרה לאומית בערכם וחשיבותם של האתרים תוך בחינת הצורך בקבלת אחריות המדינה על חלק מהאתרים ובשינוי הבעלות על האתרים כיאה לערכם וחשיבותם לכלל הציבור; הסדרת האחריות על ניהול טקסים ושגרת החיים במקומות הפולחן; יצירת מנגנון תקצוב ראוי ורישוי כחוק לקיומם הבטוח של האירועים.
- הוועדה תמליץ בפרט לגבי השינויים הנדרשים באתר הילולת ל"ג בעומר בהר מירון ובתשתיותיו לצורך בטיחות קיום אירועים בו בעתיד.

(ד) נוכח קיומן המקביל של חקירה פלילית על ידי משטרת ישראל וחקירת המחלקה לחקירות שוטרים בנוגע לאירוע, ייערך תיאום עם היועץ המשפטי לממשלה ביחס לאמור.

(ה) הוועדה תערוך דין וחשבון על תוצאות חקירתה והמלצותיה, ככל שתמצא לנכון להוסיף המלצות, ותגיש את הדין וחשבון לממשלה.

במידת הצורך תשקול הוועדה לפרסם דוח ביניים כדי לאפשר היערכות מתאימה לאירוע ההילולה הבא.

3. להודיע על החלטה זו לנשיאת בית המשפט העליון.

4. להקצות להנהלת בתי המשפט 6 מיליון ש"ח באופן חד פעמי ו-5 תקני כוח אדם זמניים שישימשו להוצאות ועדת החקירה.

5. עד לאישורו בכנסת של תקציב המדינה לשנת 2021, הקצאת התקציב לפי החלטה זו כפופה להוראות סעיף 3ב לחוק יסוד: משק המדינה ולהוראות סעיף 49ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך מימון פעולה מאזנת, יופחתו 2.2 מיליון ש"ח בשנת 2021 מהתקציב שהוקצה למשרד לחיזוק וקידום קהילתי ו-3.8 מיליון ש"ח מהתקציב שהוקצה למשרד לנושאים אסטרטגיים בתכנית המפורטת שמוגשת לפי סעיף 3ב(1) לחוק יסוד: משק המדינה וכן יופחתו 5 מהתקנים שהוקצו למשרד לנושאים אסטרטגיים לפי החלטת הממשלה מס' 27 מיום 31.5.2020 שעניינה הקצאת תקנים למשרדי הממשלה החדשים ושינוי סדר עדיפות ממשלתית.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"

חרבות ברזל - מידע לציבור ממשרדי הממשלה

לכל השירותים

RSS

צרו קשר עם משרדי הממשלה

תנאי שימוש

תמיכה

התקשרו למוקד 1299

למענה אנושי בצ'אט - מוקד 1299

תמיכה טכנית בשירותים מקוונים

נספח 5

העתק החלטת ממשלה מס' 1019
להקמת ועדת חקירה בעניין פרשת
הצוללות וכלי השיט, מיום
23.1.2022

עמ' 63

החלטה מספר 1019 של הממשלה מיום 23.01.2022 .

1019. הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין עסקאות ו/או הליכי רכש של ספינות המגן סער 6, צוללות AIP, ספינות נגד צוללות, הפרטת מספנות חיל הים וכן בעניין הסכמה למכר צוללות לצד ג' על ידי גרמניה

מחליטים:

א. לקבוע כי התהליכים הבאים, הקשורים לקידום רכש כלי שיט ולעסקאות הנוגעות לרכש של כלי שיט, שהתקיימו בין השנים 2009-2016 (להלן: "תהליכי רכש כלי שיט"), הם נושא בעל חשיבות ציבורית חיונית בעת זו, הטעון בירור:

1. רכש ספינות המגן סער 6;
2. רכש צוללות AIP;
3. רכש ספינות נגד צוללות;
4. הפרטת מספנות חיל הים;
5. הסכמה למכר צוללות לצד ג'.

ב. בהתאם לכך:

1. להקים ועדת חקירה בהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "החוק") שתבחן את תהליכי רכש כלי השיט (להלן: "הוועדה").

2. הוועדה תחקור את תהליכי העבודה המקצועיים וכן את תהליכי קבלת ההחלטות של הדרג המדיני בכל הקשור לתהליכי רכש כלי שיט ועסקאות כמפורט לעיל, וכן תיתן דעתה לנהלים הקיימים הנוגעים לעניינים אלו. הוועדה תקבע ממצאים ומסקנות לגבי מכלול ההיבטים הנוגעים לקבלת ההחלטות בדרג המדיני בתהליכים האמורים, לרבות ממשקי העבודה ושיתוף המידע בינם לבין מערכת הביטחון והמטה לביטחון לאומי לפני ותוך כדי התהליכים האמורים, לרבות החלטות מדיניות שונות שנלוו לתהליכים אלו והתנהלות אל מול גורמי חוץ. הוועדה לא תחקור את התנהלותם של נאשמים בהליכים פליליים הנוגעים לתהליכי רכש כלי השיט כמפורט לעיל, ולא תקבע ממצאים, מסקנות או המלצות בעניינם.

3. הוועדה תמליץ על התהליכים המתאימים לקבלת ההחלטות לקראת רכש אסטרטגי של מערכת הביטחון ולביצועו, ובכלל זה בתחומי האחריות של צה"ל בהליכי רכש, בזהות הגורמים הנוספים שיש לערבם בהליכי רכש ובתפקידיהם, במעורבותם של קצינים ובכירים אשר כיהנו בעבר במערכת הביטחון בהליכי רכש אסטרטגי, לרבות מעמדם של מתווכים בעסקאות רכש של משרד הביטחון.

4. הוועדה תערוך דין וחשבון על תוצאות חקירתה והמלצותיה. נוכח חשיבות העניינים נשוא בדיקת הוועדה ודחיפות מסקנותיה, תגיש הוועדה את הדין וחשבון לממשלה בהקדם האפשרי ותקבע את סדרי עבודתה בשים לב לכך.

5. נוכח השלכות של סדרי העבודה של הוועדה וגדרי הבדיקה שלה על ההליכים הפליליים הנוגעים לחלק מהליכי רכש השיט, לרבות זימונם של עדים בהליכים פליליים, ייערך תיאום עם היועץ המשפטי לממשלה בעניינים אלה.

6. נוכח הרגישות הביטחונית הנוגעת לתהליכי רכש כלי השיט, בהתאם לסעיף 23 לחוק, לקבוע כי חלק מהנושאים שבהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות, וכי יחולו ההוראות הבאות מתוך סעיף 23, בהתאמות כמפורט להלן:

(1) הוראות סעיף 128 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 יחולו בשינויים המחויבים.

(2) מי שהתייצב לפני הוועדה לפי סעיף 15 לחוק לא ייצגו אלא עורך דין שאושר לשמש סניגור לפי סעיף 318 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.

(3) דיוני הוועדה יתקיימו בדלתיים סגורות, אלא אם נושאי הדיון אינם כוללים ידיעות סודיות או מידע שנקבע לגביו סיווג ביטחוני בכל רמת סיווג.

(4) הוועדה תגיש את הדין וחשבון שלה גם לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

(5) הוועדה לא תפרסם את הדין וחשבון שלה או את הפרוטוקול של דיוניה, כולם או מקצתם, אלא אם הפרסום אינו כולל ידיעות סודיות או מידע שנקבע לגביו סיווג ביטחוני בכל רמת סיווג.

7. לאור קביעת הממשלה באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת כי חלק מהנושאים שבהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות, ייערך תיאום עם אגף הביטחון במשרד הביטחון בהנחיית הממונה על הביטחון במערכת הביטחון ביחס ליישום הוראות סעיף זה בנושאים אלה, ונציגיו יעמדו לרשות הוועדה לשם כך.

8. לאחר שקוימה התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון בהתאם לסעיף 3 לחוק, הוועדה תמנה חמישה חברים.

ג. להודיע על החלטה זו לנשיאת בית המשפט העליון.

מזכירות הממשלה

ד. העלות התקציבית של הוועדה בסך 9 מיליון ₪ תועבר להנהלת בתי המשפט קודם לתחילת עבודת הוועדה. 2 מיליון ₪ יועברו ממקורות משרד המשפטים ו-7 מיליון ₪ יועברו ממקורות משרד הביטחון.

ה. להקצות להנהלת בתי המשפט 8 תקני כוח אדם לטובת פעילות הוועדה. תקנים אלו יהיו זמניים וייגרעו מתקני הנהלת בתי המשפט בתום עבודת הוועדה.

נספח 6

העתק כתבתו של אבי יששכרוף "גם

בחמאס לא דמיינו תוצאות כאלה"

Ynet, מיום 7.10.2024

עמ' 67

גם בחמאס לא דמיינו תוצאות כאלה

בבסיס ההפתעה עומדת הקונספציה שאמרה במשך שנים, מאז עסקת שליט ואפילו לפני כן, שחמאס מורתע ומעוניין קודם כל במשילות. בישראל נרדמו בשמירה, חשבו שמדובר בארגון שרוצה בכסף ולא מעבר לכך. אף אחד כנראה לא זכר את האנשים שעומדים בראשות חמאס | פרשנות

364 תגובות

אבי יששכרוף | 07.10.23 | 13:55
תגיות פלסטינים חמאס רצועת עזה מלחמה חרבות ברזל עזה

באוקטובר 2011, כשהחל השלב הראשון של שחרור אסירי חמאס בתמורה לשחרורו של גלעד שליט (סה"כ שוחררו 1,027 אסירים), הגיע יחיא סינווא, אז בכיר אסירי חמאס בבתי הכלא בישראל, לרצועת עזה. לאחר 22 שנים בכלא הישראלי, סינוואר התייצב מול האלפים שהמתינו לו והבטיח דבר אחד: לעולם לא נשכח את אחינו האסירים שבבתי הכלא בישראל. וזו בעצם הייתה המטרה הראשית של המבצע "מבול אל-אקצא", כפי שכינו אותו הרמטכ"ל של חמאס, מוחמד דף.

• מתקפת פתע על ישראל: כל העדכונים

למרות השם "מבול אל אקצא", המסגד לא היה הפעם בכותרות, אלא חיפוש אחר הישג אסטרטגי שיביא להשלמה של עסקת אסירים שלא הגיעה כל השנים הללו. אלא שקשה להאמין שמישהו בחמאס, סינוואר, דף או מישהו מסגניהם, פילל להצלחה מטורפת שכזו, שבה לטענתם לפחות, הצליחו לשבות ישראלים - חיילים ואזרחים (המספרים שחמאס מזכיר נשמעים הזויים אבל אי אפשר להתעלם מהם). מהסרטונים שפירסמו אנשי הזרוע הצבאית, הם נראים נעים בחופשיות ביישובי עוטף עזה, כשהם עצמם מתקשים להאמין שאין במקום נוכחות של חיילים. המחבלים הללו באו בידיעה ברורה שהם הולכים להיהרג בתוך ישראל, ספק אם דמיינו שיחזרו בשלום עם חיילים ואזרחים, כלי רכב ואמצעי לחימה כשהם בחיים.

Sponsored Links by Taboola

לקסוס LBX הדרך שלך לעולם היוקרה עכשיו בהטבת מימון 1.5%-P

שלב נוסף נפתח: פרויקט המגורים היוקרתי בין רמה"ש לתל אביב

מיוענסף Lexus
מגורי בוטיק בלוקיישן מושלם במערב הוד השרון

Eve - North Park

מיוענסף

שיכון ובנינו נדל"ן

הכישלון הישראלי, המודיעיני והמבצעי, מהדהד באופן בלתי נתפס. ראשית, ההיערכות של הכוחות על הגבול שלא הצליחו למנוע חדירה של עשרות חמושי חמאס, מכמה אזורים במקביל, כשאין כמעט נוכחות צבאית ישראלית באזור. שעות לאחר החדירה, עדיין לא נראו מספיק כוחות וחיילים, שנשלחו כנראה לבתיהם לרגל חופשת החג, ממש כמו יום הכיפורים שלפני 50 שנים.

הכישלון המודיעיני לא פחות חמור. אמנם היה חשש להסלמה בגלל ההפגנות על הגדר לפני כעשרה ימים, אך מאז שישראל חידשה את הכנסת הפועלים לעבודה בישראל, התחושה הכוללת בישראל הייתה שסכנת ההסלמה מאחורינו. אף גורם לא דמיון לעצמו הכרזת מלחמה שכזו וביצוע "מוצלח" כל כך של חמאס. בימים שלפני כן, חמאס שיגר מאות תושבים להפגין על הגדר, ובמקביל הגיהאד האסלאמי ניהל "תרגיל" גדול סמוך לגדר. ייתכן שהייתה זו הונאה מודיעינית. כן, כמו לפני 50 שנים.

בבסיס ההפתעה הייתה הקונספציה שאמרה במשך שנים, מאז עסקת שליט ואפילו לפני כן, שחמאס: א. מורתע. ב. מעוניין קודם כל במשילות, בכלכלה, באישורי עבודה. מישהו נרדם בשמירה, מישהו חשב שמדובר בארגון שרוצה בכסף ולא מעבר לכך. אף אחד כנראה לא זכר את האנשים שעומדים בראשות חמאס - "אבו ח'אלד" - מוחמד דף, ו"אבו איברהים", יחיא סינוואר. מישהו אצלנו שכח שחמאס נותר חמאס ולא שינה עורו ויתרה מכך, מחויב לשחרור האסירים.

החלק השני של הקונספציה הכושלת הזו שייך לדרג המדיני. במשך שנים, מאז שנבחר בנימין נתניהו לראשות הממשלה ב-2009, הוא מקדם את התפיסה הפוכה לממשלות הקודמות לו. אם ממשלות שרון ואולמרט גרסו שצריך להחליש את הרצועה ולחזק את הגדה, נתניהו החליט ללכת על מדיניות הפוכה: לחזק את חמאס בעזה ולהחליש את הרשות הפלסטינית ואבו מאזן בגדה. זו הייתה מדיניות הזויה ומסוכנת שאיפשרה לארגון טרור להפוך לאימפריה צבאית שמצליחה להכות שוק על ירך את צה"ל והשב"כ - והכל כדי למנוע כל אפשרות של תהליך מדיני מול הפלסטינים ולקבע את התפיסה של "אין עם מי לדבר". נתניהו ואנשיו רצו לחסום תהליך מדיני, לחסום כל הסכם שיצריך פשרה כזו או אחרת, ולכן העדיפו לבנות מערכת יחסים עם חמאס מאשר לסכן את התמיכה בו בקרב מצביעי הימין.

הכישלון אינו מנת חלקו של גורם אחד בודד או שניים. זהו כישלון משותף מהדהד, של הדרג הצבאי, המודיעיני ומעל כולם המדיני שאחראי עליהם. זה אינו הזמן לבוא בחשבון עם אף אחד, זה הזמן להכריע את המלחמה ולגרום לצמרת חמאס לקלל את הרגע שבו הוחלט לצאת למערכה הזו. אבל לאחר שהמלחמה הזו תסתיים, הרבה אנשים יצטרכו לתת הסברים נוקבים ביותר.

× שירות הביון ההולנדי חשף מידע - וגדעון הישראלי לא ישמש סגן רה"מ
חירת ווילדרס החליט להסיר את מועמדותו של גדעון (גיד) מרקוסזאואר לתפקיד שר ההג

נספח 7

העתק כתבתם של יניב קובוביץ
ויונתן ליס "שישה מחדלים
משמעותיים שהובילו לנקודה אחת:
קריסה מול חמאס" הארץ, מיום
8.10.2023

עמ' 69

מדיני ביטחוני

שישה מחדלים משמעותיים שהובילו לנקודה אחת: קריסה מול חמאס

לא היתה התרעה מודיעינית ■ כוחות הביטחון הבינו שחמאס חטף חיילים ואזרחים רק כשפורסם תיעוד שלהם בעזה ■ לצבא לא היו מספיק לוחמים בגזרה ■ הוא התקשה לשנע אותם לאזור ■ וכשהגיעו לוחמים, הם המתינו שעות בנקודות הכינוס ■ ובשבוע שעבר - בכירים עדיין העריכו כי חמאס כלל אינו מעוניין במלחמה

יניב קובוביץ ויהונתן ליס

08 באוקטובר 2023

חדירת מחבלי חמאס לישראל, שהחלה אתמול (שבת) ב-06:30, תפסה את מערכת הביטחון לא מוכנה. המחדלים של הצבא וגופי הביטחון נוגעים הן להיערכות למתקפה והן לתגובה לה. לישראל לא היתה התרעה מודיעינית מקדימה לפלישה, וגם לאחר שהיא החלה לא היו בשטח מספיק כוחות זמינים שיוכלו להגיע ליישובים המותקפים. גם לאחר שהוזרמו לאזור כוחות, רבים מהלוחמים, בהם כוחות מובחרים, המתינו שעות ארוכות בנקודות הכינוס במקום להישלח ליישובים. אלו הם שישה מחדלים מרכזיים

ללא התרעה מודיעינית

לצה"ל ולשב"כ לא היתה התרעה מודיעינית שעשויה היתה להצביע על הכוונה של חמאס לחדור לשטח ישראל בכוחות גדולים. פיקוד דרום אף איפשר להעביר שלושה גדודים שפעלו בגזרה לגדה המערבית כדי לתגבר את הכוחות שם במהלך החג. ההחלטה התקבלה בין היתר בעקבות תקריות רבות שהתרחשו באזור באחרונה, ושהגבירו את המתחוות הביטחונית, כולל תפילה שקיימו מתחלים בחווארה.

פולטינים עומדים על טנק בוער בגבול עם רצועת עזה, אתמול. שלושה גדודים הועברו לגדה המערבית צילום: Hassan Eslaiyah/א"י

נדרש לצה"ל זמן רב להבין את גודל האירוע

בנוסף להיעדר מידע מקדים, לצה"ל לקח זמן רב להבין את ממדי האירוע גם לאחר שהחל. לפי גורמים במערכת הביטחון, מחבלים פרצו את גדר ההפרדה מבלי שזוהו. זאת, אף שלפחות במקום אחד דיווחו תצפיתניות על טנדר שחצה את הגדר. המחבלים השתלטו תוך זמן קצר על מפקדת אוגדת עזה, מעבר ארו ועל מוצבים נוספים - וכך הצליחו למנוע את העברת המידע מהשטח. בחסות ההשתלטות הראשונית הצליחו המחבלים לחטוף אזרחים וחיילים, ורק לאחר מכן הציב צה"ל כוחות לצד הפרצות בגדר.

נוסף על כך, בצבא לא הבינו בהתחלה שישנם עשרות מחבלים במספר רב של יישובים. כשהבינו שחמאס הצליח לחטוף חיילים ואזרחים ישראלים, כבר החלו להתפרסם ברשתות החברתיות תמונות וסרטונים שלהם מעזה. גם על החדירה של מחבלים מהים ידעו בצה"ל רק בשלב מאוחר של המתקפה.

ללא מספיק לוחמים בגזרה

המערך ההגנתי של פיקוד הדרום ואוגדת עזה קרס לחלוטין אתמול בבוקר. לצבא לא היו מספיק לוחמים בגזרה כדי לפרוס אותם ביישובים

בזמן קצר. תושבים ברחבי העוטף שקראו לעזרה מהבתים לא נענו. היו גם כאלו שהצליחו להגיע לגורמי צבא ולבקש סיוע, אולם ברוב המקרים לא היה מי שסייע.

פולטיניום מהרצועה נכנסים לקיבוץ כפר עזה, אתמול. לצבא לקח זמן רב להבין את ממדי האירוע צילום: Hasson Eslaiha/אי"פי

היערכות לקייה לשינוע כוחות

בשלב מסוים החל צה"ל להזרים לדרום גדודים ויחידות מובחרות כדי לסייע באיתור והרג מחבלים, אך לא נערך כראוי מבחינת שינוע הכוחות. למרות שהוקפצו אלפי חיילים בסדר ומילואים, בצבא לא נערכו עם הסעות מאורגנות שיובילו את החיילים לנקודות הכינוס. כך, משך שעות רבות, לוחמים המתינו להסעה שתיקח אותם לעוטף וליחידות. ברוב המקרים הם נאלצו להיעזר בבני משפחה או בחברים כדי להגיע.

המתנה של שעות בנקודות הכינוס

גם לאחר הגעתם לנקודות הכינוס, רבים מהלוחמים המתינו שם שעות רבות (לרוב בחניונים או בתחנות דלק), על אף שכבר היה ידוע שמחבלים נכנסו ליישובים באזור. בנקודות רבות בעוטף, לוחמים שאינם שייכים לאותה היחידה התארגנו בשטח ככוח שאליו הוצמד מפקד שנכח במקום. כך, מפקדים הובילו כוחות לסייע בהגנה על יישובים מבלי שהם מכירים את הלוחמים שאיתם.

לא ברור מדוע בחרו בצה"ל להשאיר כוחות גדולים ומובחרים במשך שעות, בנקודות מרוחקות מהיישובים, במקום להכניס אותם כמה שיותר מהר.

חייל צה"ל באשקלון, אתמול. המערך ההגנתי קרס לחלוטין צילום: אילן אסיי

בכירים במערכת הביטחון העריכו: חמאס אינו מעוניין במלחמה

בכירים בצה"ל ובמערכת הביטחון העריכו בשבוע שעבר בדיון ביטחוני כי חמאס אינו מעוניין במלחמה ולא נערך אליה. בדיון, שעסק באפשרות של מלחמה ברצועה על רקע העימותים בגדר בשבועות האחרונים, אמרו הבכירים כי חמאס שולט בגובה הלהבות של העימותים אך לא יזוּם מלחמה שתפגע בהישגים שהביא לתושבי עזה במסגרת המגעים העקיפים להסדרה עם ישראל. במקביל, שישה ימים לפני פריצת חמאס ליישובי הדרום קבע בביטחון ראש המל"ל, צחי הנגבי, כי "חמאס מאוד מאוד מרוסן".

בראיון לגלי צה"ל ביום ראשון שעבר אמר הנגבי, אשר מנהל את ישיבות הקבינט המדיני-ביטחוני, כי "יש רגיעה אך קשה להעריך כמה זמן היא תחזיק מעמד", והוסיף שהארגון "מבין את המשמעות של התרסה נוספת".

צחי הנגבי בכנס באוניברסיטת רייכמן, בחודש שעבר צילום: דוד בכר

מלבד הנגבי, בשבועות האחרונים טענו גם מקורות מדיניים שהחיכוך עם חמאס בעזה שונה מכפי שהתברר אתמול. בכיר ישראלי העריך בימים האחרונים שההפגנות האלימות שיוזם חמאס בשבועות האחרונים סמוך לגדר הגבול היו חלק מ"מסע סחיטה" של הארגון, במסגרתו ביקש לשכנע את ישראל להגדיל משמעותית את מכסת אישורי העבודה של הפועלים העותיים העובדים בארץ, לצד מאמץ להגדיל את הסיוע הכספי מצד קטאר לתושבי הרצועה.

גם הנגבי השמיע הערכות דומות. "זה לא דבר שקשור אלינו, זאת יותר מצוקה פנימית שיש לה משמעויות כלכליות", הסביר בגל"צ בהתייחסו להפגנות. לדבריו, "מאז שומר חומות, במאי לפני שנתיים, יש החלטה של הנהגת חמאס להפגין איפוק וריסון חסרי תקדים. למעלה משנתיים לא היתה פעולת ירי יזומה של רקטה אחת אפילו של חמאס מעזה. חמאס מאוד מאוד מרוסן ומבין את המשמעויות של התרסה נוספת".

חיילים נפרסים בשדרות, אתמול. מפקדים הובילו ליישובים כוחות שהתארגנו במקום, מבלי להכיר את הלוחמים שאיתם צילם: צילום: Ohad Zwigenberg/אי"פי

"בשבועות האחרונים חמאס נקלע למצוקה כלכלית עקב ויכוחים שיש לו מול קטאר, שמסייעת בתקציבים אזרחיים", טען אז הנגבי. "כנראה זאת הסיבה המובהקת לניסיונות לייצר מתח והפרות סדר באזור הגבול". מקורות שמעורים במגעים עם הארגון בעזה בימים האחרונים אמרו ל"הארץ" שישאל היתה קרובה לאשר את הגדלת מכסת העובדים, אף שמועד יישום המהלך עדיין לא נקבע, ואילו בקטאר התמהמהו עם ההחלטה על הגדלת תקציבי הסיוע לתושבי הרצועה.

מאז כינון ממשלתו ממעט ראש הממשלה בנימין נתניהו לכנס את הקבינט המדיני-ביטחוני, ומעדיף לקבל החלטות בפורומים ביטחוניים מצומצמים מבלי לגלגל החלטות לפתחם של השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, שר האוצר בצלאל סמוטריץ ושרים נוספים שנעדרים ניסיון ביטחוני ומדיני. גם אם שרי הקבינט קיבלו עדכון על ההתעצמות בעזה, איש מהם לא היכה בתופים בשבועות האחרונים - לפחות לא באופן פומבי — ולא התריע על היערכות לקינה של צה"ל או הדרג המדיני.

הדיון המשמעותי האחרון שקיים הקבינט המדיני-ביטחוני היה בחודש שעבר, אז קיבלו השרים סקירה על היערכות הביטחון לחני תשרי. בשבוע שעבר נתניהו כינס פורום אחר, מקצועי ברובו, כדי לקיים דיון ביטחוני מקיף באיומים שנשקפים על ישראל מהזירות השונות. מרבית שרי הקבינט, בהם השר בן גביר, לא הוזמנו לדיון הזה. לאחר שהתפורז הדגישו בסביבת נתניהו שהוא התמקד באיום האיראני — וגם הם לא נתנו ביטוי לחשש כלשהו מעימות דרמטי מיידי בעוטף עזה.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ רצועת עזה + מלחמה + חמאס + פלסטינים + צה"ל

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל © כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח 8

העתק כתבתו של אבי כהן "צחי
הנגבי: יטעינו, שעתיים וחצי לפני
המתקפה הגיעו אינדיקציות שונות"
ישראל היום, מיום 14.10.2023

עמ' 73

חדשות / פוליטי-מדיני

צחי הנגבי: "טעינו, שעתיים וחצי לפני המתקפה הגיעו אינדיקציות שונות"

ראש המל"ל ערך מסע"ת והודה בטעותם של גורמי ההערכה • "האמנו שהחמאס למד את לקח שומר חומות" • על מטרות המלחמה: "לא יהיה בעזה חמאס שליט ריבון אחרי הקרב" • על הגזרה הצפונית: "אנחנו מקווים שחיזבאללה לא יביא להשמדת לבנון, כי לא יהיה פחות מזה אם יתקפו משם"

אבי כהן

19:47, 14/10/2025 עודכן 19:18, 14/10/2025

השמעה ▶

90

הנגבי נאמן עם ציטוט שלו שישה ימים לפני המלחמה. השיב טעינו // צילום: סשה בן שמחון

ראש המל"ל צחי הנגבי ערך הערב (שבת) מסיבת עיתונאים בעקבות **מלחמת חרבות ברזל**. במהלך דבריו, עומת הנגבי עם ציטוט שלו כשבוע לפני המתקפה בו הוא טען כי חמאס "מרוסן ומורתע ל-15 שנים נוספות". בתגובה לכך ענה ראש המל"ל: "טעינו".

"אפתח במילים אישיות. אנחנו אומה חזקה ואיתנה. מדינת היהודים ספגה מכה קשה מנשוא, אלפי משפחות שבורות ובוכיות נטרפות מדאגה מכאב. גם בתוך לשכתי החיילת שעובדת איבדה את בן זוגה. אני יודע שגם הפעם נעשה את מה שנדרש מאיתנו לצאת לקרב ולנצח בו. זה מה שהציבור מצפה מההנהגה. אנחנו רואים את אחוזי ההתנדבות של החברה, גם כשהדמעות זולגות, המוכנות שלה להקרבה לא התפוגגה", אמר הנגבי בפתח דבריו.

ראש המל"ל הנגבי נוסם לטובת העיתונאים, צילום: קוקו

במסגרת שאלות העיתונאים עומת הנגבי עם ציטוט שלו, כאשר טען כשבוע לפני המלחמה כי "למעלה משנתיים לא היה ירי יזום מזה. חמאס מאוד מאוד מרוסן ומבין את המשמעות של ההתרסה. הוא מורתע ל-15 שנים נוספות".

בתגובה לציטוט אמר ראש המל"ל: "קודם כל זאת טעות שלי. והיא משקפת את הטעות של כל גורמי הערכה שנים רבות, אבל ביתר שאת בתקופה האחרונה שבה אכן האמנו שהחמאס למד את לקח שומר חומות שבו הוכה מכה נחושה. ראינו גם ביטוי לטעות הזאת בשלושה מבצעים שצה"ל יזם בלית ברירה לאחר שהגיהאד האסלאמי אתגר אותנו - חגורה שחורה, עלות השחר ושוב לאחרונה במגן וחץ.

"נאלצנו לערוף את כל הנהגתו של הגיהאד, הם זעקו לחמאס להציל אותם והחמאס החליט לא להיכנס למערכה. זוהי אחת הסיבות שחשבנו שהם מבינים. לא קיבלתי שום אזהרה מהמודיעין המצרי. באותו הלילה, שעתיים וחצי קודם לכן הגיעו אינדיקציות שונות, גם השב"כ וגם הצבא העריכו שאין מדובר במה שספגנו כולנו. הנושאים יתבררו. לא יהיה בעזה חמאס שליט ריבון אחרי הקרב. זה יעד שאפתי שלא הוצב".

עוד מישראל היום

אסון הנמר"ה ברפיח: הותר לפרסום שמם של שישה לוחמי...

לכתבה המלאה <

לגבי מו"מ אפשרי עם חמאס אמר הנגבי כי "אני לא יכול לומר שיש משא ומתן, כי לא ניתן לקיים מו"מ עם אויב שאנחנו רוצים למחוק". לדבריו, "אנחנו מחויבים לשבויים ולנעדרים. צריך קודם כל לנסות ולהבין את הנתון הבסיסי ביותר: איפה הילדים, הבנים, הבנות, ההורים. אנחנו מנסים לעשות את זה בתנאי קרב, תוך שהאויב עושה מניפולציה מרושעת שהיא כשלעצמה פשע מלחמה".

עוד מישראל היום

- "המצב על הפנים, אין יום שבו אני לא מדבר על המלחמה או על החטופים"
- דירה להסתיר: כך מחזיק חמאס חטופים בלב עזה - לצד משפחות וילדים
- פרסומת | עונת ההפלגות נפתחת - הטיול המושלם
- רן דנקר מניב לביקורת על השיר החדש: "צריך להזיז את הקיצוניים הצידה"
- "מתחילת המלחמה איבדתי אותה": ההודעה הפרטית שריסקה את קורין גרעון

על האיום הצפוני אמר כי "המטרה שלנו היא לא להישאב למערכה דו זירתית, ולכן הגדרנו מיקוד בדרום כיעד עיקרי. לא היה אף יום שבו לא היה ניסיון להרוג ישראלים מהצפון. העברנו מסרים פומבית ואני חושב שהם נקלטו. למדנו להיות צנועים בהערכת האויב כי יכולה להיות תופעה של הונאה, ראינו את זה בדרום. לכן החליט רה"מ לניס את כוחות המילואים בהיקף גדול ביותר האפשרי. אנחנו מקווים שחיזבאללה לא יביא להשמדת לבנון כי לא יהיה פחות מזה אם יתקפו משם".

רף הגמגמדים לבנון רב דב, מוקדם יותר היום, צילום: איל סרגולין - ציפי

ראש המל"ל אישר כי מספר החטופים עומד על בין 150 ל-200. "יש כמה וכמה דברים ששמענו בתקשורת וניסינו לברר אם זה מייצג פעילות כזו או אחרת. כמו למשל הקטטרים. אנחנו מחויבים לשבויים והנעדרים מנסים לעשות את זה בתנאי קרב תוך שהאויב עושה מניפולציה מרושעת. אנחנו רגילים לזה כבר תשע שנים. הם לא מנדבים מידע. אנחנו מחויבים לנושא הזה. שלחנו אנשים אל שדה הקרב ואל העוטף ובוודאי שלא נותר עד שנוכל להעלות מה עלה בגורלם ולנסות ככל הניתן להשיב אותם".

נספח 9

העתק כתבתם של יואב זיתון ומורן
אזולאי "גנץ, ברק, יעלון וחלוץ : אי
כינוס הקבינט הפקרות. זה מכתב
התמיכה בגלנט" Ynet, מיום

26.3.2023

עמ' 77

גנץ, ברק, יעלון וחלוץ: אי כינוס הקבינט - הפקרות. זה מכתב התמיכה בגלנט

שר הביטחון, שקרא לעצור את החקיקה והתריע מ"סכנה ברורה ומיידית", ביקש בימים האחרונים לכנס את הקבינט להצגת התמונה הביטחונית - אבל הקבינט לא כונס. גנץ: "מפקירים את ביטחון ישראל". ברק, יעלון וחלוץ בהודעה משותפת: "אם נתניהו לא יכנס את הקבינט היום, הוא יהיה אחראי אישית להפקרות". אלופים במיל" במכתב תמיכה לגלנט: "אמירתך - ביטוי למנהיגות שמונעת אסון"

228 תגובות

10:06 | 26.03.23 | יואב זיתון, מורן אזולאי | יואב גלנט, קבינט, בני גנץ

לפני נאומו אמש, שבו [קרא לעצור את החקיקה](#) עקב "סכנה ברורה ומיידית", שר הביטחון [יואב גלנט](#) ביקש בימים האחרונים כמה פעמים לכנס את הקבינט, כדי להציג את התמונה הביטחונית כפי שהוא רואה אותה. למרות זאת, הקבינט לא כונס. במקביל, פנו 15 אלופים במילואים - ובהם גם כאלה שמזוהים עם הימין כגרשון הכהן - וכתבו לגלנט: "אמירתך - ביטוי למנהיגות שבכוחה למנוע אסון". **רשימת החתומים על המכתב: בסוף הידיעה.**

[עיינו במכתב האלופים במיל' לגלנט](#)

בהודעה משותפת מטעם ראשי מערכת הביטחון בעבר אהוד ברק, משה (בוגי) יעלון ודן חלוץ, בעקבות אי-כינוס הקבינט, הם אמרו כי "מדובר בהתנהגות מופקרת וחסרת תקדים של ראש ממשלה, שמעידה על אובדן כושר השיפוט ובוחן המציאות של נתניהו. כמי שעמדו בראש מערכות הביטחון של המדינה, אנו תובעים מראש הממשלה לכנס עוד היום את הקבינט כפי שדרשו ממנו שר הביטחון והרמטכ"ל. ככל שיימנע מכך, יישא ראש הממשלה באחריות אישית וישירה להפקרות הבלתי נתפסת המתחוללת כעת במשמרתו ולמכלול תוצאותיה".

ראש הממשלה טרם הגיב על הצהרתו. גלנט ונתניהו (צילום: אלכס קולומביסקי, EPA)

2 צפייה בגלריה

קודמו של גלנט בתפקיד, שר הביטחון בני גנץ, אמר כי "אי כינוס הקבינט המדיני-ביטחוני כששר הביטחון מתריע בפני סכנה ברורה ומיידית הוא הפקרות של ביטחון ישראל שמצביע על שיבוש בסדר העדיפויות הלאומי. במקום לכנס את ראשי הקואליציה - על נתניהו לכנס את הקבינט עוד היום".

ראש האופוזיציה יאיר לפיד אמר בריאיון לאולפן ynet כי "אין אפשרות לכנס את הקבינט הזה, זה קבינט מטורלל לגמרי". לפיד הוסיף: "אני מכיר את גלנט ומאוד מכבד את מה שהוא עשה אתמול, זה היה צעד אמיץ".

"ח"כ נעמה לזימי (העבודה) הוסיפה: "אם אכן שר הביטחון ביקש דיון בקבינט על מה שקורה וראש הממשלה אסר זאת, אני חושבת שזה צריך באמת לנער מדינה שלמה. הביטחון נלקח בשבי עבור האינטרס של איש אחד והמשפט שלו. שר הביטחון לא חבר לאופוזיציה, הוא פשוט מבין שצבא העם מתפרק לו בין הידיים, וכולנו צריכים להגיד 'עד כאן, אין פה צדדים'".

בהצהרה שמסר אמש אמר גלנט כי "ביטחונה של מדינת ישראל הוא משימת חיי. לאורך חיי הבוגרים, אני עוסק בו יומם וליל, בשליחות מדינת ישראל במדי צה"ל סיכנתי חיי עשרות פעמים וגם עתה, למען מדינת ישראל, אני מוכן להסתכן ולשלם מחיר. בשבועות האחרונים נפל דבר. אני פוגש את המפקדים והלוחמים לקראת מבצעים, בסיוורים, בשטחי האימונים וחדרי תדריכים. שומע את הקולות העולים מהשטח ואני מודאג".

גלנט תכנן לקרוא לעצירת החקיקה כבר ביום חמישי האחרון, אך אז [זמן לראש הממשלה בנימין נתניהו](#) - ובסיום הפגישה בלשכת ראש הממשלה בירושלים, החליט לדחות את הצהרתו. את דרישת גלנט מנתניהו לעצור [פרסם לראשונה](#) ביום חמישי נחום ברנע ב"ידיעות אחרונות".

תומכים בגלנט. ביטן ואדלשטיין (צילום: יואב דודקביץ', רפי קוז)

במכתב האלופים לגלנט, לאחר נאומו, נכתב כי "לאור הכרותינו רבת השנים, בהן יושרך המקצועי, אומץ לבך והכנות ניכרו במעשיך ובגישתך, ונוכח אמירתך האמיצה, המבטאת אמת מידה של מנהיגות אמיתית, אנו פונים אליך ואומרים – יישר כוח. אמירתך הברורה בדבר הצורך לעצירת החקיקה וההכרח לבחון את תהליך הביצוע שולחת מסר של מנהיגות, אחריות, ושל ראיית המרקם הרחב על כל היבטי של הביטחון הלאומי של ישראל.

"המישור המשפטי בתהליך הנוכחי אותה מבקשת הממשלה לקדם חשוב ויש המוצאים בו הכרח, אך כפי שהתברר במהלך השבועות האחרונים, מישור זה אינו יכול להיבחן במנותק מההשלכות המיידיות והאסטרטגיות לכלכלת ישראל, להגנתה, למעמדה הבינלאומי ולכלל אורחות החיים במדינה. כל אלה יחד הם מרכיבי הביטחון הלאומי שלנו.

"אמירתך היא ביטוי של אחריות לאומית חיונית בעת הזאת, היא ביטוי למנהיגות שבכוחה להנמיך את להבות השיסוי והקרע ואף למנוע אסון, ותתרום ליצירת אווירה של אמון ומתאימה להידברות ולקיומו של שיח מכבד ובונה, בסיס להחזיר את האמון. הוכחת מנהיגות גדולה, ממלכתיות לאומית שטובת המדינה בראש מעייניך. קבל את הערכתנו הכנה והעמוקה ותמיכתנו בדרך הזאת."

האלופים במיל' החתומים על המכתב הם אהרון זאבי פרקש, אליעזר (צ'יני) מרום, אליעזר שקדי, גיא צור, גיורא איילנד, גרשון הכהן, דודו בן בעש"ט, טל רוסו, יאיר יורם (יה-יה), ישראל זיו, ד"ר יום טוב סמיה, מאיר כליפי, עמוס גלעד, עמוס ידלין ועמוס ירון, וכן הת"אילים במילואים חסון חסון ורחל דולב.

נספח 10

העתק כתבתו של עמוס הראל "אגף
המודיעין בצה"ל מעריך: גוברת
הסכנה למלחמה בשנה הקרובה"
הארץ, מיום 11.4.2023

עמ' 80

מדיני ביטחוני

פרשנות • אגף המודיעין בצה"ל מעריך: גוברת הסכנה למלחמה בשנה הקרובה

נתניהו הודיע שגלנט יישאר בתפקידו והאשים את האופוזיציה בהסלמה ■ הקשב של ושינגטון נודד מישראל לזירות אחרות, וישנה הצטננות מסוימת ביחס אליה גם בדרגים המקצועיים

עמוס הראל

11 באפריל 2023

[התראות במייל](#)

הסבירות שישראל תיקלע בשנה הקרובה למלחמה של ממש עלתה במידה ניכרת בחודשים האחרונים. זו מסקנת אגף המודיעין במטכ"ל, המוכרת לבכירי צה"ל וגם למקבלי ההחלטות בדרג המדיני. אמ"ן אינו מדבר על סבירות גבוהה למלחמה, ועדיין סבור שאיראן, חיזבאללה וחמאס אינם מעוניינים בהכרח בעימות ישיר וכולל. אולם ניכר בבירור כי אלה מוכנים להסתכן ולהמר על פעולות התקפיות נועזות יותר, גם משום שהם סבורים כי ישראל נחלשה עקב המשבר הפנימי המחריף, שצמצם את מרחב התמרון האסטרטגי שלה.

על רקע זה מעריך המודיעין הצבאי כי התחזקה האפשרות שסדרת עימותים בזירות השונות עלולה, גם בלא כוונה מוקדמת, להתלקח למלחמה נרחבת, רבזירתית. זו אותה "סערה מושלמת" שעליה מדברים אנשי המודיעין זה כמה חודשים. היא משתלבת בהשלכות המחלוקת סביב הניסיון של ממשלת נתניהו להוציא לפועל את ההפיכה המשטרית.

חיילים מתגברים את המשטרה בתל אביב, אתמול. חלק ניכר מהחששות באשר לחודש רמדאן כבר התממשו צילום: הדס פרוש

ברקע, כבר התממש חלק ניכר מההערכות באשר לרמדאן, המסתיים בעוד עשרה ימים. במהלכו התרחשו שתי התנגשויות אלימות בין המשטרה למתפללים מוסלמים בתוך מסגד אל-אקצא (הנפץ המרכזי שליבה את האש), פיגועים קטלניים [בבקעת הירדן](#) ובתל אביב יורי רקטות מלבנון, מסוריה ומרצועת עזה.

הר הבית יוסיף לעמוד במרכז תשומת הלב גם לקראת סיום רמדאן, על רקע ההצטלבות של חגי שלוש הדתות, עם חול המועד פסח וחג הפסחא הנוצרי. הסלמת רמדאן משתלבת בשלושה תהליכים מרכזיים, המביאים לשינוי בסביבה האסטרטגית של ישראל: הפחתת העניין האמריקאי במתרחש במזרח התיכון, עליית הביטחון העצמי האיראני המתבטאת גם בניסיונות לקרוא תיגר במישרין על ישראל וחוסר יציבות גובר בזירה הפלסטינית.

כיפת הסלע, שלשום. הר הבית יוסיף לעמוד במרכז תשומת הלב גם לקראת סיום רמדאן צילום: אוליביה פיטוסי

השינוי בגישת ארה"ב מסתמן לאורך השנים האחרונות, והקשב של ושינגטון נודד מהמתרחש כאן לטובת זירות חשובות יותר, ובראשן תחרות ההשפעה עם סין והרצון לבלום את ההרפתקנות הצבאית של רוסיה, לנוכח המלחמה באוקראינה. רעיונות שזכו להדים בימי ממשל אובמה, בתחילת העשור הקודם, הופכים כעת למעשיים יותר. הסימנים לכך מרובים: האדישות האמריקאית המופגנת לנוכח תקיפות אוויריות שיזמה איראן לפני כשנה על סעודיה ועל איחוד

האמירויות, העברת מטוסי קרב מתקדמים מהמזרח התיכון לזירת האוקיינוס השקט והזהירות שבה מגיבה ארה"ב על תקיפות של מיליציות שיעיות, בהכוונה איראנית, נגד כוחותיה בסוריה.

בצה"ל מרבים להשתבח בהידוק היחסים המובהק עם סנטקו"ם, פיקוד המרכז של צבא ארה"ב, בשנתיים האחרונות. אבל פה ושם נוצר הרשם שהאמריקאים פחות להוטים לשתף מידע מודיעיני ותכניות מבצעיות עם ישראל. ונגם את הביקורים הרבים של בכירי ממשל ביידן וקציני סנטקו"ם בארץ אפשר לראות באופן שונה. בחלקן, אלה לא רק הצהרות ידידות ואהבה, אלא ביטוי לרצון פרגמטי לברר שישראל לא עושה שטויות ולא תבעיר לאמריקאים את המזרח התיכון.

ביידן בושינגטון, בשבוע שעבר. הביע את דאגתו לדמוקרטיה הישראלית צילום: Patrick Semansky/אייפי

מוטב לא לטשטש זאת: ישנה הצטננות מסוימת ביחס לישראל, גם בדרגים המקצועיים בושינגטון. הנשיא ג'ו ביידן הביע בחודש שעבר בחריפות את דאגתו לדמוקרטיה הישראלית, יומיים לאחר החלטת ראש הממשלה בנימין נתניהו לפטר את שר הביטחון יואב גלנט, החלטה שהוקפאה בינתיים. אבל האמריקאים מודאגים גם מאפשרות שישראל תנהג בחוסר אחריות בשטחים, או תגרור אותם לחילופי מהלומות עם איראן. חשיפת התוכניות האיראניות לפגוע בבכירים בממסד הביטחוני האמריקאי עוררה דאגה בושינגטון.

השינוי בנישה האמריקאית לאזור מאיץ את מהלכי הפשרה בין איראן למדינות הערביות הסוניות. הדוגמה המובהקת ביותר לכך טמונה בהסכם הפיוס בין איראן לסעודיה, אבל באזור אחזה באחרונה קדחת של ביקורים הדדיים, שבמסגרתה מתפוגג גם החרם הסוני ארוך השנים על סוריה, לנוכח מעשי הזוועה שעשה המשטר שם בזמן מלחמת האזרחים במדינה.

חמינאי במשהד, בחודש שעבר. במערכת הביטחון סבורים כי הוא הנחה להגביר את המאמצים לפגוע ביעדים ישראלים בתחומי הקו הירוק ובשטחים צילום: enei.ir/אייפי

בד בבד, במערכת הביטחון מזהים שינוי דרנתי בנישתה של טהראן כלפי ישראל. איראן עברה למצב של יריבות אסטרטגית ישירה עם ישראל, והרצון לפגוע בה מקבל מקום חשוב בהרבה בסדר העדיפויות האסטרטגי. הנחת העבודה במערכת הביטחון היא שלפני שנים אחדות ניתנה הנחיה ישירה של המנהיג הרוחני עלי חמינאי להגביר את המאמצים לפגוע ביעדים ישראלים בתחומי הקו הירוק ובשטחים ולחזק את התמיכה בארגוני הטרור הפלסטיניים העוסקים בכך.

האמריקאים מודאגים מאפשרות שישראל תנהג בחוסר אחריות בשטחים, או תגרור אותם לחילופי מהלומות עם איראן

גיס "קודס" של משמרות המהפכה, מנגנוני המודיעין האיראניים וחזיבאללה, כולם האיצו את המאמצים לפגוע בישראל, בהתאם להנחיית המנהיג. איראן קובעת מדיניות כללית ומעבירה כסף, אך לרוב אינה יורדת לפרטים הטקטיים של ההתקפות עצמן. השינוי בעמדת איראן הוא תגובה ישירה על שתי מגמות ארוכות טווח שהמשטר מייחס לישראל: ריבוי התקפות על אדמת איראן עצמה (פעולות חבלה במתקני גרעין והתנקשויות במדעני גרעין ובקציני

משמרות המהפכה) ותקיפות אוויריות נגד שיירות נשק ובסיסים איראניים, המתמקדות בסוריה.

סטודנטית מביטה במיצב בתערוכה בטהראן שמציגה את ההישגים בתחום הנרעין של איראן, בפברואר צילום: Vahid Salemi/אי"פ

לאיראן ישנן עוד סיבות להיות מרוצה באחרונה, לצד ההתקפלות האמריקאית והצרות מבית שישאל שקועה בהן. נראה שלאחר חודשים ארוכים מסתמנת האטה במחאת החינ'אב, והמשטר השיג לעצמו שליטה טובה יותר בחזית הפנים בזכות שימוש באמצעי דיכוי ברוטליים. הברית הצינית עם רוסיה מחזקת את האיראנים, והם מקווים לקבל מערכות הגנה אווירית מתקדמות ומטוסי קרב, תמורת המל"טים ההתקפיים שסיפקו לרוסים לצורך המלחמה באוקראינה.

ברקע, איראן מתבססת כמדינת סף, במרחק של החלטה מהתקדמות משמעותית לגרעין: יזדרשו לה כ-12 יום, להערכת הממשל האמריקאי, עד להשגת אורניום מועשר ברמה של 90% ובכמות מספקת לייצור פצצת גרעין אחת; ועוד כשנתיים, או מעט פחות מכך, עד לייצור נשק גרעיני (ישראל לא אימצה את השינוי בהערכה האמריקאית, הגורסת כי איראן תשקול לקצר את משך הזמן הזה, באמצעות ייצור נשק גרעיני ברמה מקצועית פחות גבוהה).

השינוי האיראני פוגש זירה פלסטינית רותחת. חמאס עדיין נמנע מעימות צבאי בעזה, אבל הרבה יותר שאפתן באזורים אחרים. ירושלים והגדה המערבית במוקד, תוך עידוד נמרץ של חמאס למתקפת פיגועים. ברקע, הרשות הפלסטינית לא רק חלשה, מושחתת ונמנעת מסיכול טרור, אלא שקועה במאבק ירושה מתגבר, שגורמים חיצוניים — ובהם האמריקאים — בוחשים בו במרץ.

התסכול של הדור הצעיר הפלסטיני בגדה המערבית התפרץ כבר לפני שנה, עם ההחמרה בעוצמת הפיגועים. כעת, הזמינות הרבה של נשק חם לצד הנכונות להילחם הופכות כל מבצע מעצר של צה"ל בערי צפון הגדה לפשיטה אלימה בשטח בנוי בצפיפות — ומעלות את מספר הנפגעים. ואף שרוב ההרוגים הפלסטינים מעורבים בניסיונות פיגוע או בשימוש בנשק חם, מספרם המאמיר מתדלק את אש התמיד של העימות.

אצבע בעין

אם האלימות הרבה בגדה היא כבר עניין שבשנרה, שתי ההתפתחויות החריגות של התקופה האחרונה מגיעות מלבנון: ירי הרקטות ב-7 באפריל ולפניו הפיגוע במגידו ב-13 במאוס. המחבל שחצה את הגבול מלבנון והניח מטען חבלה ליד צומת מגידו, כ-70 קילומטרים מזרם לגדר, הגיע לשם בשליחות חיזבאללה. ירי הרקטות הוא סיפור אחר. למרות השערת רוב המומחים, מיד לאחר עשרות השיגורים מזרם לבנון, כי מהלך כזה לא יכול היה להתבצע בלי אישור חיזבאללה, המודיעין מתעקש שלא אלה פני הדברים.

זירת הפיגוע בצומת מגידו, במאוס. המחבל הגיע לשם בשליחות חיזבאללה צילום: דייאא חאני יחיא

לשרי הקבינט נאמר כי מדובר ביוזמה של חמאס. נראה כי בכירי הארגון בחו"ל, סאלח עארורי וחאלד משעל, אישרו את המהלך. ככל הנראה מוכ"ל חיזבאללה חסן נסראללה לא היה בתמונה מראש. ספק גם אם ההנהגה בעזה, בראשותם של יחיא סינוואר ומוחמד דף, היתה מודעת לתוכנית.

לא רק שנתניהו נאלץ לבצע פניית פרסה מושלמת, הוא גם ירד מהדרישה שהוצגה לגלנט תחילה להתנצל על תוכן דבריו

נסראללה נפגש השבוע בבירות עם איסמאעיל הנייה, מראשי חמאס, בהמשך לסדרת פגישות שקיים עם בכירים איראניים ומנהיגי ארגוני טרור פלסטיניים. ייתכן שהוא ביקש לבסס בכך הסכמות מפורטות יותר בדבר ניהול העימות עם ישראל. אבל לא מן הנמנע שנסראללה גם נהנה לתקוע בכך אצבע בעין לישראל, דווקא לאחר הסלמת ההתקפות.

נאום של נסראללה מוקרן בפני תומכיו בפרבר של ביירות, בחדש שעבר. נפגש השבוע עם הנייה, ייתכן שכדי לבסס הסכמות מפורטות יותר בדבר ניהול העימות עם ישראל צילום: Bilal Hussein/ויפי

כך או כך, מה שמשותף לשני האירועים האחרים מלבנון הוא הנכונות לחרוג ממשוואות התגובה הקודמות והנכונות להסתכן במהלכים חריפים יותר, על אף האפשרות שאלה יביאו לתגובה קשה של ישראל. בפועל, התגובות הישראליות היו מוגבלות. אחרי מגידו דווח בתקשורת הערבית על ריבוי תקיפות אוויריות של ישראל בסוריה, שבהן נהרגו שני קצינים ממשמרות המהפכה האיראניים. לאחר שיגור הרקטות כונס הקבינט, בפעם הראשונה אחרי חודשיים, ואושרה בהמלצת צה"ל תגובה מינורית — פגיעה מצומצמת במטרות חמאס בלבנון ומתקפה מעט יותר רחבה על יעדי הארגון ברצועת עזה.

נתניהו קיבל את עמדת הצבא, שנוסחה באופן צבעוני: מי שיש לו אנגינה, לא הולך לרוץ מרתון. במילים אחרות, בהתחשב במצב הכללי באזור ובחומרת המשבר הפנימי, מוטב שלא להתחיל מיד עימות עם חיזבאללה, מה גם שהמודיעין גורס כי הארגון השיעי לא היה מעורב בירי כלל. באופן מעניין, גם שרי הימין הקיצוני בקבינט, איתמר בן גביר ובצאלאל סמוטריץ', הצביעו בעד הקו המאופק יחסית שהוביל נתניהו. גם הם, כמו כמה משרי הליכוד הטריים, מתחילים להכיר במגבלות הכוח. לא כל מה שמתחשק לעשות לאויבים אפשר, כשאתה יושב בחדר שבו מתקבלות ההחלטות.

ישיבת ממשלה, בשבוע שעבר. גם שרי הימין הקיצוני בקבינט הצביעו בעד הקו המאופק יחסית שהוביל נתניהו צילום: אוליבייה פיטוסי

גם אם הנתונים הדרמטיים של [סקר המנדטים שפרסם ערוץ 13](#) שנויים במחלוקת, קשה להתעלם מהמגמה הברורה והמתמשכת של ירידה באמון הציבור בממשלה, לנוכח תפקודה המחרדי. התסכול של חברי הקואליציה יוצא החוצה בדרכים אחרות, ועיקרן האשמת השמאל, התקשורת וראשי מערכת הביטחון באחריות למצב.

קשה להתעלם מהמגמה הברורה והמתמשכת של ירידה באמון הציבור בממשלה, לנוכח תפקודה

הגדיל לעשות אחד השרים האלמוניים מסיעתו של בן גביר, שטען [השבוע](#) כי בכירי זרועות הביטחון מובילים מרד נגד הממשלה. ח"כים אחרים בקואליציה טענו כי הרמטכ"ל הרצי הלוי הוא "פקיד שנתן להחליפו במקרה הצורך", או הסבירו כי תקיפות חיל האוויר בעזה, בסוריה ובלבנון מוכיחות ש"אפשר בלי הטייסים הסרבנים". בפועל, המילואימניקים התייצבו לקריאה והשתתפו, כרגיל, בכל התקיפות.

ניצחון מהדהד

בשולי הדברים כינס אמש נתניהו עוד מסיבת עיתונאים בהולה, מיוזמת ומשונה. כמו בימי מגפת הקורונה, גם לאורך המשבר הפוליטי והביטחוני הנוכחי, נתניהו מנסה להכתיב באופן מוחלט את סדר היום התקשורתי. השיטה הידועה כוללת הכרזה, בהתרעה קצרה, על נאום לאומה — ובאופן נדיר יותר, גם על מסיבות עיתונאים שבהן מתאפשר לשאול שאלות, אם כי אלה מותנות באחרונה בזכות שאלה ראשונה מוזמנת, הניתנת לערוץ 14.

נתניהו במסיבת העיתונאים, אמש. מנסה להכתיב באופן מוחלט את סדר היום התקשורתי. צילום: עופר וקנין

גם הפעם קטעו ערוצי הטלוויזיה את שידורי החדשות הרגילים לטובת ההמתנה להופעת נתניהו. גם הפעם הנאום החל באיחור ניכר בהשוואה לשעה המתוכננת. וגם הפעם כללה מסיבת העיתונאים תערובת רעילה של השמצות, הטעיות ואי דיוקים. הצורך הכפול בהצהרה נחשף רק במהלך הדברים. ראשית, ניכר שנתניהו לחץ מסקר המנדטים הקטלני שפורסם שלשום. ושנית, זו היתה הזדמנות לסגור את פרשת גלנט ולהודיע סופית כי שר הביטחון יישאר בתפקידו. גלנט נחלץ סוף סוף מתקופה בת שבועיים שבה, כפי שהעירו כמה צייצנים בטוויטר, הוא תפקד כשר הביטחון של שרדינגר: כמו החתול המפורסם, גם גלנט התקיים ולא התקיים כשר ביטחון, בו זמנית.

זה היה, צריך להודות, ניצחון מהדהד לגלנט. לא רק שנתניהו נאלץ לבצע פניית פרסה מושלמת, הוא גם ירד מהדרשה שהוצגה לשר תחילה להתנצל על תוכן דבריו (שבהם קרא לעצור את חקיקת ההפיכה לנוכח המצב הביטחוני ומחאת אנשי המילואים) או לפחות על העובדה שבחר לנאום כשנתניהו בביקור מיותר בבריטניה. ההישג הזה הושג בעיקר תודות למפגינים, שיצאו במאות אלפים לרחובות למחאה לילית ספונטנית ב-26 במאוס. אבל מגיע גם קרדיט לגלנט עצמו, היחיד משרי הליכוד שבינתיים מפגין עמוד שדרה ויכולת עמידה עצמאית.

גלנט לצד הרמטכ"ל, בחודש שעבר. התקיים בשבועיים האחרונים כשר הביטחון של שרדינגר. צילום: אריאל חרמוני / משר

אשר לשאר הנאום, לא שמישהו חשב אחרת, אבל מובן שראש הממשלה לא טרח לקבל על עצמו אחריות למצב הביטחוני החמור, שאמנם החל בתקופת קודמיו אבל הלך והחריף בקדנציה החדשה שלו. על הדרך, הוא ניסה לגלגל על יריביו את האחריות לירי הרקטות מלבנון, בטענה מפוקפקת כאילו הכל נובע מהסכם הגבול הימי שנחתם באוקטובר. ואין לדעת אם זה המתח או שהיתה זו סיבה אחרת, אבל לא היתה שום אמת בטענת נתניהו בנאומו כאילו ישראל תקפה מטרות חיזבאללה בלבנון בתגובה לירי. הרעיון אכן נדון בשבוע שעבר, אך נדחה בידי נתניהו עצמו, בהמלצת צה"ל.

נתניהו הצליח לשבש אמש את סדר היום של מהדורות החדשות בטלוויזיה, אבל ספק אם הופעתו קנתה לו תומכים נוספים. אולי להיפך: הוא נראה מבלבל ונסער, מנהיג שפחות ופחות שולט במצב.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ בנימין נתניהו + הר הבית + איראן + לבנון + צבא

נספח 11

העתק כתבתו של יוסי יהושוע
"האויבים מזהים הזדמנות
היסטורית עקב המשבר": מכתבי
אמ"ן לנתניהו נחשפים" Ynet, מיום
28.7.2023

עמ' 86

"האויבים מזהים הזדמנות היסטורית עקב המשבר": מכתבי אמ"ן לנתניהו נחשפים

בחודשים האחרונים העביר אגף מודיעין 4 מכתבי אזהרה אישיים לראש הממשלה בנוגע להשלכות הביטחוניות החמורות של החודשים האחרונים. לפי הערכות, איראן וחיזבאללה מעדיפים להניח לישראל לדמם מבפנים, אך בהתענה חל כרסום משמעותי והסבירות להסלמה היא הגבוהה ביותר מאז מלחמת לבנון השנייה

336 תגובות

יוסי יהושע | עורך: 28.07.23 | 06:18
תגיות: המהפכה המשפטית, נטסק"ל, הרצי הלוי, אמ"ן, בנימין נתניהו

ראש אמ"ן אהרון חליוה, יחד עם הרמטכ"ל הרצי הלוי ור"מ נתניהו (צילום: מוטי קמחי, עמית שאבי, שלו שלום)

Sponsored Links by Taboola

בשרות טובות - חברי קופות החולים זכאים לאבחון התאמה למדרסים אורטופדיים בטכנולוגייה חדשנית ללא עלות מתחם מגורים יוצא דופן בין רמה"ש לתל אביב

מידע נוסף

Eve - North Park

New Feet

חסר תקדים: מדרסים אורתופדיים יחולקו עם נעליים במתנה לחברי כל קופות החולים

א.א. אורטופדיה

אגף המודיעין הזהיר את ראש הממשלה בנימין נתניהו, באופן ישיר ואישי כמה פעמים, מפני השלכות הביטחוניות החמורות החדשות שנוצרו בחודשים האחרונים. לא פחות מארבעה מכתבים יוצאי דופן בכל קנה מידה נשלחו לנתניהו - האחרון שבהם בסוף השבוע שעבר - יממות ספורות לפני אישור החקיקה בכנסת. במכתב צוין שהאויבים מזהים הזדמנות היסטורית לשנות את המצב האסטרטגי באזור, בעקבות המשבר הענק בישראל, שכמותו הם לא ראו בעבר.

בכירי אגף המודיעין הזהירו כי הפגיעה היא לא רק מיידית, אלא עלולה להיות בעלת השלכות ארוכות טווח. לפי הניתוח של צה"ל, אויבים כמו איראן וחיזבאללה מחלקים את ההרתעה הישראלית לארבע רגליים, וכולן נחלשו: עוצמתו של צה"ל; הברית עם האמריקנים; כלכלה חזקה; ולכידות פנימית גבוהה.

• מפקד חיל האוויר: "ייתכן שבתקופה זאת אויבינו ינסו לבחון את גבולות הגזרה"

המשבר המדיני מול האמריקנים נתפס בעיניהם כחמור ביותר וככזה שיספיע לטווח הארוך. לגבי כשירות הצבא, באגף המודיעין מזהים שהאיראנים וחיזבאללה עוקבים מקרוב אחרי המשבר במערך המילואים והפגיעה במערכים החיוניים של הצבא. קיץ 2023 בישראל, כפי שהאויב רואה זאת לשיטת אמ"ן, הוא נקודת חולשה היסטורית. אם עד עכשיו דיברו על פגיעה "טקטית" בהרתעה, במודיעין מוטרדים מכך שבסיכוב הזה חל כרסום משמעותי בהרתעה הבסיסית.

עמדת חיזבאללה בהר דב

מלבד המכתבים ששוגרו לראש הממשלה, גם הרמטכ"ל, רב-אלוף, הרצי הלוי, נפגש עימו ושם הונח לפתחו של נתניהו מידע קשיו, שמגבה את הניתוח. ההערכה באמ"ן היא שאיראן וחיזבאללה יעדיפו לשבת על הגדר ולתת לישראל לדמם מבפנים. עם זאת, באמ"ן עדיין גורסים שהסבירות להסלמה עלתה והיא הגבוהה ביותר מאז מלחמת לבנון השנייה, שהתחוללה בימים אלו ממש לפני 17 שנים. חסן נסראללה יחפש חיכוך כפי שעשה בחודשים האחרונים (כזכור עם החדירה וניסיון הפיגוע בצומת מגידו; הצבת האוהלים בהר דב; פגיעה בתשתיות הגבול ועוד) גם במחיר של יממות קרב מול ישראל, שכידוע יש להן דינמיקה משל עצמן.

לתפיסתו של נסראללה, הוא יכול למתוח את החבל מתחת לסף ההסלמה ולא לקרוע אותו לכדי מלחמה כוללת, במחשבה שישראל לא תעז להיכנס לעימות בסדר גודל כזה עכשיו. נסראללה, למרות שלא העריך את מהלכי ממשלת אולמרט ב-2006, עדיין בטוח ביכולתו להיכנס לראשם של מקבלי ההחלטות בישראל, בטח באופן טוב יותר מראשי ארגוני הטרור בעזה.

משוכנע שיוכל למתוח את החבל מבלי להגיע למלחמה. נסראללה

המכתבים שאמ"ן שיגר, כמו גם המעקב הצמוד אחרי התרחבות המשבר במערך המילואים (שכבר מזמן אינו נוגע רק לחיל האוויר, וישנו חשש שהוא מקבל ביטוי גם בפיקודים המרחביים), הם חלק מהתפיסה החשובה והנכונה של הרמטכ"ל בנוגע לשקיפות הנדרשת מול הדרג המדיני. בתוך הצונאמי שהתנפץ עליו עוד לפני שסגר חצי שנה של קדנציה, רב-אלוף הלוי דוגל בכנות לא מתפשרת, תוך גיבוי מלא לעמדת אמ"ן. בשיחות סגורות, שפורסמו בעמודים ב-ynet וב"ידיעות אחרונות", הרמטכ"ל אמר: "אציג לדרג המדיני רק תמונת מצב אמינה של כשירות ולכידות צה"ל, לא אשנה פסיק, לא למעלה ולא למטה". הוא עומד בכך גם בזמנים מאתגרים אלו ועל כך הוא ראוי לשבחים.

במסגרת המעקב הצמוד אחר כשירות הצבא אין כרגע בשורות: אם חלילה תפרוץ מלחמה הבוקר, הצבא כרגע בכשירות מלאה. בניגוד לפרסומים כאלה ואחרים, שיש בהם יותר תבהלה מאשר נאמנות למציאות, שחיקה בכשירות צה"ל היא עניין שלוקח שבועות אם לא יותר, וגם אז היא הדרגתית.

מנגד, פני הדברים עדיין לא השתנו: לחלק מהאנשים שהצהירו שלא יתייצבו אין תחליף. כל אחד מהם הוא מוקד ידע, ניסיון ושכל ישר, וצה"ל ייפגע אם יאבד אותם. כרגע ההתמודדות עם המשבר בלכידות מתבטא בעיקר בשיחות פיקודיות פנימיות. הרמטכ"ל עבר בשבועות האחרונים בבסיסי חיל האוויר, אגף המודיעין, חטיבת המחקר וחטיבות סדירות, כדי לשמוע מכלי ראשון את התחושות בשטח ולהעביר את חשיבות השירות הצבאי דווקא בזמנים אלו. לנוכח האזהרות שראש הממשלה שמע והתוצאות עד כה, כדאי לתהות האם הרמטכ"ל לא הושאר להילחם לבדו במשבר שכמוהו לא ידענו.

28.07.23, 00:00:00

נספח 12

העתק כתבתו של בן כספית "הבכיר
שאמר: אם הציבור יידע כמה נתניהו
התעלם מהאזהרות תהיה פה רעידת
אדמה" וואלה, מיום 25.5.2024

עמ' 90

לרישה

מידע נוסף

e

c e 6

פ 6

t / '

Xpeng

מידע נוסף

קרא עוד

14 / 17

אוכל

נספח 13

כתבה מאת הניו יורק טיימס
"הופסקו האזנות למכשירי הקשר
של חמאס וההתרעה לא הגיעה"
Ynet, מיום 30.10.2023

עמ' 105

הפסקו ההאזנות למכשירי הקשר של חמאס - וההתרעה לא הגיעה

ה"ניו יורק טיימס" פרסם כתבה נרחבת על שורת המחדלים שהובילו למתקפת הטרור ב-7 באוקטובר. התעלמות הממשלה מראשי אמ"ן ושב"כ שהזהירו כי הכאוס הפוליטי מעניק רוח גבית לאויבים, יחידות במודיעין שהפסיקו לצותת למכשירי הפשוטים - והביון האמריקני שהפסיק לאסוף מידע על חמאס. אלו הכישלונות

396 תגובות

ynet | 30.10.23 | 11:45

תגיות חמאס שב"כ אמ"ן ניו יורק טיימס חובות בודל צה"ל עזה

ב"ניו יורק טיימס" חשפו הלילה (בין ראשון לשני) פרטים חדשים סביב תחקיר מתקפת הטרור של חמאס ב-7 באוקטובר, בכתבה נרחבת שעוסקת בשורת המחדלים.

בכתבה, שעליה חתום גם עיתונאי ynet ו"ידיעות אחרונות" רונן ברגמן, צוין כי ב-03:00 לפנות בוקר של יום המתקפה ראש השב"כ רונן בר עדיין לא הצליח לקבוע אם מה שקורה ברצועה הוא רק עוד תרגיל צבאי של חמאס. במטה השב"כ היו במשך שעות במעקב אחר פעילות חריגה של חמאס ברצועת עזה באמצע הלילה, אך הם הניחו שמדובר בתרגיל לילי בלבד.

Sponsored Links by Taboola

בשורות טובות - חברי קופות החולים זכאים לאבחון התאמה למרדסים אורטופדיים בטכנולוגייה חדשנית ללא עלות

New Feet

שכירות לטווח ארוך באשטרום קריית היובל: עכשיו או בעוד 10 שנים

תאונות ופציעות? חס וחלילה. אבל אם זה, לא עלינו, קורה - כשעושים חיותא, תוך 72 שעות זה כבר מכוסה

אשטרום מגורים להשכרה **לקבל הצעה**

חיותא

עקבו אחר הפודקאסט

שיקול הדעת שלהם באותו לילה עשוי היה להיות שונה, לפי ה"ניו יורק טיימס", לו היו מאזינים לרשת מכשירי הקשר הטקטיים לטווח קצר של מחבלי חמאס - אבל המודיעין הישראלי הפסיק לצותת לרשתות הללו שנה קודם לכן, כי אחרי שהן לא הניבו דבר זמן רב ולנוכח מידע שהגיע ממקורות אחרים, היו שראו בכך בזבוז מאמץ. ככל שחלף הזמן באותו לילה, חשב ראש השב"כ שחמאס עשוי לנסות לבצע תקיפה בקנה מידה קטן. הוא דן בדאגותיו עם המפקדים הבכירים והורה לצוות "טקילה" - קבוצה של כוחות עילית ללוחמה בטרור - להתפרס בגבול הדרומי.

לפי שלושה גורמי ביטחון ישראליים, כמעט עד תחילת מתקפת הטרור איש לא האמין שהמצב חמור מספיק כדי להעיר את ראש הממשלה בנימין נתניהו. אלא שתוך שעות ספורות נקלעו כידוע הלוחמים לקרב עם אלפי מחבלי חמאס שחדרו לשטח ישראל. לפי ה"טיימס", קהילת המודיעין נכשלה לחלוטין במאמצי איסוף המודיעין בעיקר בגלל היותו והנחה מוטעית שחמאס מורתע. למחבלים, שחולקו ליחידות שונות עם מטרות ספציפיות, היה מידע מדויק על הבסיסים הצבאיים של ישראל ועל יישובי העוטף.

בכתבה מתואר כיצד אנשי מערכת הביטחון ניסו במשך חודשים להזהיר את נתניהו כי הכאוס הפוליטי שנגרם כתוצאה מקידום המהפכה המשפטית מחליש את ביטחון ישראל ומחזק את אויביה, אך ראש הממשלה העדיף בכל זאת לקדם את החקיקה. לפי גורמים ישראליים, בחודש יולי הוא אף סירב לפגוש מפקד בכיר שהגיע למסור אזהרה על איום בהתבסס על מידע מודיעיני מסווג.

כמו כן, נכתב, בישראל לא העריכו נכונה את האיום שהציב חמאס במשך שנים, בעיקר בזמן שלפני מתקפת הפתע. ההערכה הרשמית של המודיעין הישראלי ושל המועצה לביטחון לאומי מאז מבצע "שומר החומות" במאי 2021 הייתה שלחמאס אין כל אינטרס לפתוח במתקפה שעלולה להוביל לתגובה הרסנית מצד ישראל, כך לפי חמישה אנשים המעורים בנושא. במקום, המודיעין הישראלי העריך כי חמאס מנסה לעורר אלימות ולהפעיל תאי טרור נגד ישראלים בגדה המערבית.

נתניהו ואנשי מערכת הביטחון היו בטוחים כי איראן וחיזבאללה מהווים את האיום החמור ביותר על ישראל, מה שהסיט את תשומת הלב והמשאבים מהתמודדות עם חמאס. בסוף ספטמבר אמרו גורמים ישראליים בכירים ל"ניו יורק טיימס" כי הם מודאגים מכך שישראל עלולה להיות מותקפת בשבועות או בחודשים הקרובים בכמה חזיתות על ידי מיליציות שנתמכות על ידי איראן, אך לא הזכירו את האפשרות שחמאס ייזום בעצמו ולבדו מלחמה עם ישראל מרצועת עזה. כמו כן, סוכנויות בין אמריקניות צמצמו משמעותית בשנים האחרונות את איסוף המידע המודיעיני על חמאס ותוכניותיו, מתוך הערכה שהארגון מהווה איום אזורי שישראל מתמודדת עמו היטב.

היהירות בקרב גורמים מדיניים וביטחוניים ישראליים שכנעה אותם שהעליונות הצבאית והטכנולוגית של המדינה על חמאס תשאיר את ארגון הטרור בשליטה. "הם הצליחו לרמות ופגעו בנייתוח שלנו, במסקנות שלנו ובהבנה האסטרטגית שלנו", אמר ד"ר אייל חולתא, היועץ לביטחון לאומי לשעבר, במהלך דיון בשבוע שעבר במסגרת צוות חשיבה בווישינגטון. "אני לא חושב שיש מישהו שהיה מעורב בנושא עזה שלא צריך לשאול את עצמו מה החלק שלו בכישלון האדיר הזה".

ברוס רידל, אנליסט בכיר לשעבר ב-CIA בתחום המזרח התיכון, אמר ל"ניו יורק טיימס" כי נתניהו שילם על כך שהתמקד באיראן כאיום הקיומי על ישראל, תוך התעלמות מ"האויב בחצר ביתו". לדבריו, המסר של נתניהו לישראלים היה שהאיום האמיתי הוא איראן, ושעם כיבוש הגדה המערבית והמצור על עזה הנושא הפלסטיני אינו מהווה עוד איום על ביטחון ישראל. כל ההנחות הללו התנפצו ב-7 באוקטובר

התעלמו מהאזהרות

לפי שלושה גורמים ביטחוניים בישראל ששוחחו עם ה"ניו יורק טיימס", שני קצינים בכירים הגיעו לכנסת כדי להזהיר מפני איומים דחופים ב-24 ביולי, היום שבו עבר סופית במליאה החוק לביטול עילת הסבירות. אחד מהם היה ראש אמ"ן, אלוף אהרון חליוה, שבתיקו היו מסמכים מסווגים ביותר שפירוט את שיקול דעת של גורמי המודיעין - ולפיו הכאוס הפוליטי מחזק את אויבי ישראל.

מסמן אחד קבע כי מנהיגי "ציר ההתנגדות" - איראן, סוריה, חמאס, חיזבאללה והג'יהאד האיסלאמי - האמינו שזהו רגע של חולשה ישראלית ולכן זה "הזמן להכות". באחד המסמכים נכתב כי מזכ"ל חיזבאללה חסן נסראללה אמר כי יש צורך להיערך למלחמה גדולה.

חליו לומר לראשי הקואליציה שהסערה הפוליטית יוצרת הזדמנות לאויבי ישראל לתקוף, במיוחד אם פחות מילואמיקים יתייצבו לשירות. רק שני חברי כנסת הגיעו לשמוע את התהליך שלו, והח עברה. במקביל, הרמטכ"ל רב-אלוף הרצי הלוי ניסה להעביר את אותן אזהרות לנתניהו. ראש הממשלה סירב לפגוש אותו, אמרו הגורמים. מלשכת נתניהו לא נמסרה תגובה בעניין זה.

אזהרות אלו התבססו במידה רבה על שורת הפרובוקציות שביצע חיזבאללה בחודשים האחרונים בגבול הצפון. גורמים ישראליים העריכו כי חיזבאללה מתכוון למתקפה מתואמת נגד ישראל, אך לא כזו שתביא למלחמה כוללת. חששותיהם של הבכירים גברו במהלך אוגוסט וספטמבר, והרמטכ"ל הלוי פרסם את חששותיו בפומבי. "אנחנו חייבים להיות מוכנים יותר מתמיד לעימות צבאי רב-זירותי ולסכסוך

גם שב"כ הזהיר פעמים רבות מפני איום קרוב בגבול הצפון, [ויש להאזין לדיון ב-15 באוגוסט](#) כי מחבלים יחזיקו עיניהם סמוכה על חזית שטחם היציבה ויחזיקו סיוע לוגיסטי ממהווים זריקת עידוד למדינות ציר הרשע, לארגוני הטרור ולמפגעים הבודדים.

ממשלתו של נתניהו התעלמה גם מהאזהרות של שכנותיה. בתור האפוטרופוס של המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים, ירדן הייתה באופן מסורתי מתווך חשוב בין הפלסטינים לממשלה הישראלית במתחם במסגד אל-אקצא. חמאס אף אמר כי הוא פתח במתקפה החודש בין השאר כ"נקמה" על מעשיה של ישראל באל-אקצא. לפי שני גורמים ערבים שמעורים בפרטים, הממשלה שהקים נתניהו בסוף דצמבר הייתה הרבה פחות קשובה לאזהרותיה כי האירועים באל-אקצא מעוררים סנטימנט בשטחים הפלסטיניים שעלולים להוביל לאלימות.

הפוקוס השגוי

אנשי מערכת הביטחון צדקו בנוגע למתקפה קרובה, אולם להתמקדות האינטנסיבית שלהם בחיזבאללה ובאיראן הייתה השפעה טרגית - והרבה פחות תשומת לב הוקדשה לאימים מעזה.

בכתבה ב"ניו יורק טיימס" מצוין כיצד תחת ארבעה ראשי ממשלה שונים, ישראל החליטה שוב ושוב שכיבוש מחדש של עזה וריסוק חמאס יעלה ביותר מדי חיים ויגרום נזק רב מדי למוניטין הבינלאומי שלה. ישראל ידעה שחמאס, שאיראן תומכת בה באמצעות מימון, אימונים ונשק, מתחזק עם הזמן, אבל בכל זאת חשבה שתוכל להכיל אותו באמצעות רשת ענפה של מרגלים, כלי מעקב מתוחכמים שיספקו אזהרות מוקדמות על מתקפה ומערך ביצורים בגבול - כדי להרתיע מפני תקיפה קרקעית. הם גם הסתמכו כמובן עם כיפת ברזל ליירוט הרקטות מעזה.

הגדר שפרצה בדרום רצועת עזה

האסטרטגיה אכן נשאה פרי במשך שנים רבות, שבמהלכן ההשקעה של ישראל בחדירת המעגל הפנימי של חמאס בעזה אפשרה לה לחשוף את תוכניות התקיפה של הארגון והובילה מדי פעם להתנקשות במנהיגיו.

חיזוק חמאס

בפומבי, נתניהו השתמש ברטוריקה בוטה נגד חמאס. סיסמת הבחירות שלו ב-2008 הייתה כידוע "חזק נגד חמאס", ובסרטון קמפיין אחד באותה תקופה הוא התחייב: "אנחנו נסיים את העבודה ונפיל את משטר הטרור של חמאס". עם זאת, עם הזמן הוא ראה בחמאס דרך לאזן את הכוח מול הרשות הפלסטינית.

בכירים לשעבר בישראל ומקורבים לנתניהו אמרו ל"ניו יורק טיימס" כי נתניהו אמר לעוזריו לאורך השנים כי רשות פלסטינית חלשה תביא להפחתת הלחץ על ישראל לעשות ויתורים לפלסטינים במשא ומתן מדיני אפשרי. גורם רשמי בלשכת נתניהו הכחיש שזו הייתה מדיניותו. בכל מקרה, אין ספק שגורמים ישראלים ראו בחמאס איום אזורי, ולא ארגון טרור עולמי כמו חיזבאללה או דאעש. לדעה זו הייתה שותפה גם ארה"ב, וסוכנויות הביון האמריקניות הקדישו מעט משאבים לאיסוף מודיעין על הארגון.

חלקים מסוימים בממשל האמריקני אף האמינו שניתן לגייס פעילי חמאס כמקורות מידע על ארגוני טרור שנחשבים כמאיימים יותר עבור וושינגטון. ג'ונתן שנצר, לשעבר פקיד במשרד האוצר האמריקני וכיום סגן נשיא בכיר ב"קרן להגנה על דמוקרטיה", נזכר בפגישה שקיים ב-2015 עם גורמי מודיעין אמריקנים בנושא פעילי חמאס שנמצאים בתוך ארה"ב. במהלך הפגישה, הוא נזכר, אמרו לו הגורמים כי הם מנסים להפוך את פעילי חמאס ל"נכסים" במאבק נגד דאעש.

ת מעקב בגבול

מחבליו

שי

בכירים בצה"ל האמינו כי השילוב של הגדר ומערכות מעקב מרחוק ומקלעים יגרמו לכך שלא ניתן יהיה להסתנון לישראל, מה שיפחית את הצורך בהצבת כמות גדולה של חיילים בבסיסים. אבל המתקפה של חמאס חשפה את השבריריות של הטכנולוגיה הזו. ארגון הטרור השתמש במל"טים מתאבדים שפגעו באנטנות הסלולריות ובמערכות הירי מרחוק שהגנו על הגדר בין עזה לישראל.

כדי לעקוף את טכנולוגיית המעקב החזקה של ישראל, מחבלי חמאס אכפו משמעת ביטחון מידע קפדנית בנושא הטלפונים הניידיים - ואנשיו לא השתמשו בהם כדי לשוחח אחד עם השני. לפי גורם אירופי, "זה איפשר להם להוציא לפועל את המתקפה מבלי להתגלות". סביר להניח שחמאס חילק את המחבלים שלו לתאים קטנים יותר, וכל אחד אומן רק למטרה מסוימת. בכך, חלקם כלל לא הבינו את היקף המתקפה ולא יכלו למסור מידע במידה שייתפסו, אמר הגורם האירופי.

ייתכן שחמאס למד משמעת מבצעית זו מחיזבאללה, שבשדה הקרב מחלק את אנשיו ליחידות קטנות של חברים או קרובי משפחה, לפי גורמים לבנוניים שקשורים לארגון. אם אנשי חיזבאללה מדברים בטלפונים סלולריים כדי לתאם פעולות צבאיות, הם משתמשים בשפת קוד ומדברים על זיכרונות ילדות, למשל - לבקש להיפגש במגרש שבו שיחקו פעם יחד.

חמאס טען כי 35 מל"טים לקחו חלק במתקפת הפתיחה, בהם "זווארי" - מל"ט עמוס בחומרי נפץ. "התחלנו לקבל הודעות שיש פשיטה על כל קו", העידה תצפיתנית שהייתה בבסיס אוגדת עזה ביום הפלישה בשיחה עם "המקום הכי חם בגיהנום". "בכל קו נכנסו קבוצות עצומות של מחבלים. לכוחות לא היה זמן לבוא ולעצור את זה. היו אין ספור מחבלים, משהו פסיכופטי, ופשוט אמרו לנו שהבריחה היחידה שלנו היא לקחת את הרגליים ולברוח על החיים שלנו".

בשיחה עם חוקרים צבאיים כשבועיים לאחר המתקפה, העידו חיילים שניצלו כי האימונים של חמאס היו כה מדויקים עד שהם פגעו בשורה של מצלמות ומערכות תקשורת, כך ש"כל המסכים שלנו נכבו כמעט באותה שנייה בדיוק". התוצאה הייתה עיוורון כמעט מוחלט בבוקר מתקפת הטרור. בבוקר שאחרי מצאו חיילים מכשירי קשר ידניים על גופותיהם של חלק ממחבלי חמאס - אותם מכשירי קשר שגורמי המודיעין הישראליים החליטו לפני שנה שאין טעם להקשיב להם.

נספח 14

העתק הכתבה "האימונים לעיני כל
והקונספציה שקרסה: יתחבולת
חמאס נמשכה שנתיים, נמנעו
הדלפות" Ynet, מיום 9.10.2023

עמ' 109

האימונים לעיני כל והקונספציה שקרסה: "תחבולת חמאס נמשכה שנתיים, נמנעו הדלפות"

גורם שמקורב לחמאס חושף בפני רויטרס פרטים חדשים על ההיערכות למתקפת הפתע הרצחנית: "בכירים רבים בארגון לא ידעו, גם 1,000 הלוחמים שלקחו חלק במתקפה לא ידעו מה המטרה המדויקת כשהתאמנו אליה", טען. גורמים בישראל הודו: "חשבנו שהם רוצים כסף, טעינו. חמאס ניצל את העברת הכוחות ליו"ש"

274 תגובות

רויטרס | 09.10.23 | 04:44

תגיות חמאס רצועת עזה חרבות ברזל טרור עזה

יומיים אחרי [מתקפת הטרור הרצחנית ביותר של חמאס אי-פעם](#), פרטים חדשים נחשפים על המזימה שאליה לפי הדיווחים נערך זמן רב, תוך שהוא מערים על ישראל וגורם לה להאמין שאינו מעוניין בעימות נרחב. בצל [הדיווח שאיראן סייעה לחמאס](#) בתכנון מתקפת הפתע ואף העניקה לו "אור ירוק" לפתוח בה בשבוע שעבר, סוכנות הידיעות רויטרס דיווחה הלילה (בין ראשון לשני) כי התחבולה שמאחורי המתקפה נמשכה שנתיים שלמות.

• [השמידו את "העיניים של הלוחמים", פוצצו גדר - ופשטו: התייעוד ממתקפת הפתע, והסימונים המעידים שפוספסו](#)

**עקבו אחר
הפודקאסט**

האשליה, הקונספציה, המחדל והאמת: חמאס תמיד רצו

00:00

22:48

15

3 צפייה בגלריה

תרגיל שערכו חמאס והג'יהאד האיסלאמי ברצועת עזה, בחודש שעבר. דימו פשיטה על יישובים, ומימשו את תרחיש האימה

Promoted Links by Taboola

בוקרשט: דירות airbnb שמייצרות מאות דולרים ללילה נמכרות ב-120 אלף יורו

Round Table מגזין

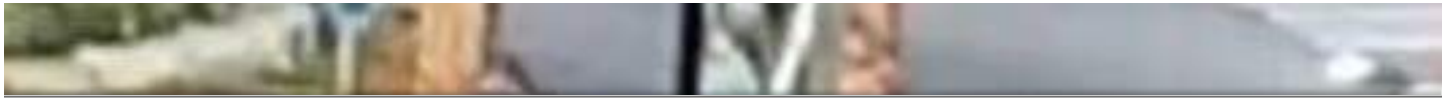
באיזו שכונה בת"א נמכרה דירת 4 חדרים ב-8.2 מיליון שקלענת אשכנזי, ישראלית-אמריקנית, מונתה לסמוכ"לית הכספים של אלפבית

כלכלה

כלכלה

הדיווח הזה מתבסס על גורם שמקורב לחמאס, שטען כי התחבולה נמשכה למעשה מאז סיום מבצע "[שומר החומות](#)" ב-2021. המבצע הסתיים בהבנות שבמסגרתן אפשרה ישראל שורת הקלות, בהן הענקת [אישורי עבודה בארץ לאלפי עובדים עזתיים](#). ההערכה שעמדה מאחורי ההקלות הללו היא שחמאס לא מעוניין כאמור בהסלמה נוספת ומורתע לכאורה. [הערכות שכאלו הועברו על ידי בכירים בצה"ל לדרג המדיני גם בימים שקדמו למתקפה](#), שבה חדרו מחבלי חמאס מהקרקע, מהאוויר ומהים.

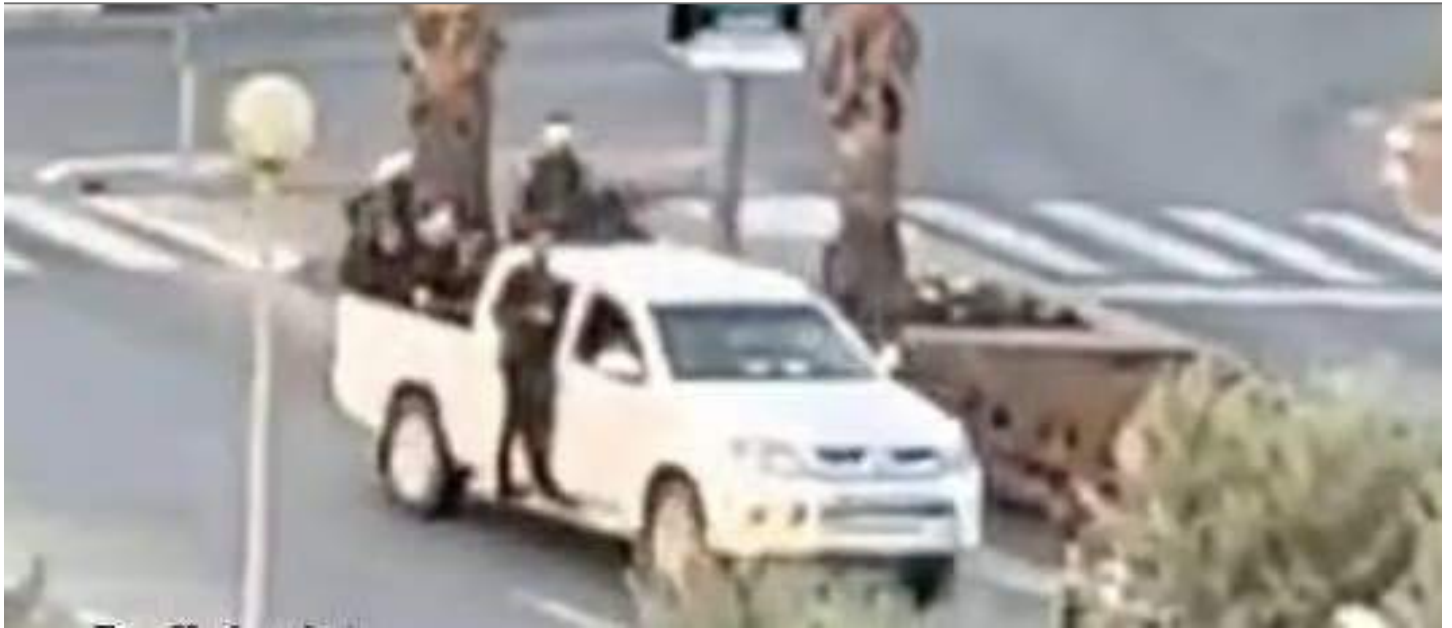
לאורך השנתיים האחרונות חמאס אכן נמנע משיגורי רקטות לעבר ישראל, וגם בסבב הקודם בעזה, במבצע "[מגן וחיץ](#)" שכוון נגד הג'יהאד האיסלאמי בחודש מאי, חמאס לא הצטרף ללחימה. "חמאס הצליח ליצור תדמית שלמה שלפיה הוא לא ערוך להרפתקה צבאית נגד ישראל", טען אותו גורם שמקורב לחמאס. "חמאס השתמש בטקטיקה מודיעינית חסרת תקדים על מנת להערים על ישראל במשך חודשים, באמצעות יצירת רושם שהוא לא מוכן להיכנס לעימות עם ישראל – בזמן שהוא ערך לפעולה המאסיבית הזו".

האשליה, הקונספציה, המחדל והאמת: חמאס תמיד רצו

00:00

22:48

מחבלי חמאס בתוך שדרות, בשבת בבוקר

ברויטרס שוחחו עם גורמים ישראליים שהודו שאותה קונספציה ולפיה חמאס מעוניין בהטבות כלכליות ולא בעימות צבאי קרסה למעשה: "האמנו שהעובדה שהם (הפועלים) נכנסים (לישראל) ומביאים כסף לעזה תיצור רמה מסוימת של רוגע. טעינו", אמר דובר מטעם צה"ל. גורם ביטחוני ישראלי, ששמר על עילום שם, הודה כי מערכת הביטחון הוטעתה: "הם גרמו לנו לחשוב שהם רוצים כסף. ובמשך כל הזמן הזה הם היו מעורבים באימונים ובתרגילים – עד שהם השתוללו".

הגורם הישראלי התייחס בדבריו לאימונים שנערכו לא אחת בעזה על ידי ארגוני הטרור, אימונים שככל הנראה לא הדליקו נורה אדומה בקרב קהיליית המודיעין. המקור שמקורב לחמאס טען שהאימונים הללו נערכו לא אחת לעיני כל ובשטח פתוח. בחמאס, וגם בג'יהאד שערך אף הוא תרגילים שכאלה, הצהירו לעתים שבאותם אימונים תירגלו הכוחות הסתערות על "יישובי האויב", ממש כפי שעשו בסופו של דבר במתקפת הפתע – שבה רצחו המוני מחבלים מאות אזרחים, בהם ילדים, נשים וקשישים, וחטפו רבים מהם לעזה.

חמאס והג'יהאד ערכו תרגיל משותף שכזה [רק לפני כחודש](#), [והג'יהאד עשה זאת לבדו כמה ימים לפני מתקפת הפתע](#). "ישראל בטח ראתה אותם, אבל הייתה משוכנעת שחמאס לא מעוניין להיכנס לעימות", אמר המקור. באחד האימונים שנערכו, כך טען, חמאס בנה "התנחלויות דמה" ברצועה על מנת לאפשר ללוחמיו לתרגל הסתערות על היישובים הישראליים.

המקור שמקורב לחמאס טען עוד כי מרכיב מרכזי בתוכנית היה מניעת הדלפות. לדבריו, כחלק מהמאמץ הזה בכירים רבים בחמאס לא ידעו על התוכנית. הוא טען כי 1,000 מחבלים שהיו מעורבים במתקפת הפתע לא ידעו על המטרה המדויקת במהלך האימונים שערכו.

כחלק מהכשל המודיעיני החמור, גורם ביטחוני ישראלי נוסף ששוחח עם רויטרס ציין כי הייתה תקופה שבה ישראל האמינה כי מנהיג חמאס בעזה, יחיא סינוואר, טרוד יותר בניהול הרצועה "מאשר בלרצוח יהודים". הגורם הזה ציין כי במקביל ישראל הפחיתה את תשומת הלב בכל הנוגע לחמאס, והתמקדה יותר ויותר במאמצים לקדם עסקת נורמליזציה מול סעודיה (עסקה [שיש המעריכים כי מתקפת הפתע נועדה להכשיל את המגעים לקידומה](#)).

האשליה, הקונספציה, המחדל והאמת: חמאס תמיד רצו

00:00

22:48

שיגורי הרקטות מעזה. ישראל נפלה לפח המודיעיני (צילום: MAHMUD HAMS / AFP)

אחד הגורמים הישראליים ציין כי לצד הכשל המודיעיני, הכוונות של הכוחות בשטח הייתה לקויה. לדבריו, בזמן שהמתקפה יצאה לפועל ביום שבת ב-6:30 בבוקר, הכוחות סביב הרצועה היו דלילים ביחס לזמנים אחרים – כיוון שחלק מהחיילים הועברו לתגבר את הכוחות ביהודה ושומרון, בצל גל הטרור והמתרחבות הגבוהה שהיו שם. "הם (חמאס) ניצלו את זה", אמר הגורם.

נספח 15

העתק כתבתו של אורי שאבי וישי
פורת "לפני כיפור: ארגוני הטרור
הודיעו על הסלמה במצב הביטחוני"
ערוץ 13, מיום 24.9.2023

עמ' 114

פ:נסנ י בד וי:כטמ יבטיחנו ב בט פצעהצ ה טהנמ לי:נ

הקול 4ת מעצומתבההלט בהח 4 . לק בתחל ולעהכ ודףבחולחד בחולףנד ולטח כל בחצ ו קל . ות זו 4תבחכ 4לט ב 4בח ו 4מטדבחין ובהקצלט בחךטבה 4ךלטבח ו לט ב 4ו11 בתמונו חויט בבגטט בחחלךעב ווהללעד בתנגט .

נדקא 0 גודך סקצת לאצתב וןא ארן ולעא

זיהינו שיש לכם חוסם פרסומות

כדי להמשיך וליהנות ממגוון התכנים שלנו, כבו בבקשה את חוסם הפרסומות בדפדפן.

עדיין לא מצליחים לצפות?

operator@reshet.tv או contact13@reshet.tv

לכיבוי חוסם הפרסומות:

- הקליקו על חוסם הפרסומות בסרגל הדפדפן
- בטלו את החסימה מהאתר
- רעננו את העמוד

י משקלחב

גחחגא זסנדח זצמפ קסך א ז יכר סאם זפכר א ג לא ז נקזא זוך כ תקאלמא נוח י לא זוחשת ת ג טעאפזלשח לא דך רוח לא זוט ק לא סך ז גד אמצא ז נוח אדצך ס א סחנתל אדוקוח אוקע דלוקך אדצכך א זצמפ קסך א ח ה ס א ז י קוח לא סא ז נ סמא ג א זפם נ אדצחם לא זסנת ד ס כ אן ח ו אח סו ותע

מאז ז נוח יאדצך ס אטל וא סח ס אדלוקך אדצכך א זצמפ קסך וןא נסת 2 א זך 2 א ק גו ו סל וא ס אפם ג א גאר גחחגא מעת ג סא זם סל א ז נ וקר לא סא י נ גפאך ג א גמס י גם זא טל מ דוך ז ג א ז ק פם ג קאה קמא ג זתאמצא טל מא ז כ לא זך נ וך לאם ס יתחאצמפ קעארו אס נמת לא ז סח ס א קד וא ג לא זאחוך אעה אן סת גמח קל מאמצוחמארמא ג לאם טשא ג לא ז ק גו אוקע ז גחחגך ון

אבירק זכיתק נוקד אבירק אן נסצכ יוסו אד גטר יוסו אדירם נ לולם אוקולשו 2 שנתח אוקד

ג ס נפא זכ חמאם סוסלת אד נרתנא זסו ותנאד נ זמא זצקסח א ז צ 2 ו א קסחא ג סאוקעאק ז ם
מוקעא י ח ס ק אצמפ קסר אא זסח י אטעהא ותבך נאל ג סח י סו ך א ז סכרלא נכרסר אוקתאם רזת
זלו ח לא זצמפ קסר א ווחח וארמא סקא זנדך אן נפאצאצוקך ואד נ זמא זצקסח ארם אטלד
ק ז סארם ארמא נכרעא גמאם א זאטעהוקך ואד סרוח לא זק זקך אצתקאל נ א סקרעא אד גוחאוק כץ
קט זאטד וש ז ג א ז אטת נאל זוק ג א נ סווחאזמטקא זדרת א נ זתקור ז

מזכרת זרבל 4 משח בהקאל ט בה ופתיחהק על השטג נד 4 ותמשל טסב טה משח נ

זלו ח לא סוצרסאזסוחא ג ס נפא סלמסאלו ח זק ז סא ך ך ו לא גותנא ז ם אוקת אוחסך
ט ופ זא וה זא סד לא ק שחא נזט אן ז ס ך ואד זולא י וצ ז נ ס נ סמסך חמאם ך נ זאד י ות
ח שחא ג נוקחא זקצ זא נ י סוך אן ג נוקך א כלסוסוךך א זלו ח לא ק שחא י וצמפ אן ז ס ך ואוח
ר סחו לא נכרסר א חולק אס סר ח סא נכרסר א נוחפמאזמטקאטח ותלוקך אנתוך אס זלט לא נכרסר ן

ד נ זמא זצקסח מאלכך א ט וקך א סמאק ז מאצרסאד ות יזא ז נ ס ארמא ם גס י סו א נכרסר ן
ס חכ טא נ 2 י גמלוק סקא ז נ ס זא זלכך א י סצא נכרסר אנתוך א ז ס 2 צאוקקא נ זול אצ ח 2
נכרעא וטא ג י א ז נכרסר א חלשח חכ טא נדוח א חר אסצךר אדלו ח מאצא ז ווח ך ן
זצמפ קסר א ז זנדך א ז ארד א גמא י גא גוזא ור סח אכך אה דר גוחאמא ז ווח ך ארו ו
ל נ אטצוקחא נ ז קרוח א נ ז נשח ארום אלף זתפיתאטת אסלוק ס ק אד נ ס א זצכר ס ק אד נ זמא
קסחא ז ג ס

אתר | ד"ר | נקד | אתר | יוסי אדני | יוסי אדני | לולא אוקטל 2 | שנתח |

במלל בוהצמטטצה בד כוכ נבדעב זצ צ מעח ונבה ועתחק מלס

תעיב מעוועה ועתחק מלס

ד סח לא זק זקך אג 2 חמא זדה ס א ז נ ק ח צה אזהחמא זקצמאל ג סח [ח צה ז](#)
[ז ס ז](#) [נ סבד ג נקד צמאטתא זאמח עטה אלסא ט ומאטתקא סח ז אד זקצח אל ג סח זל א סח](#)
חק אדל סקא נסך אג לא זשא זל חמאד ות יזא זא ודאד נ זמא ז קתחאטתא וסוועא סקאך נק
תאמ/חחא ז ות יזאזאך נ ואלו ח צוקר צ

צבא דכ ותך נ נקד צבאך אן נסצכ י וסו אד גתר י וסו אד רחם ן לםלם אזקתלסח 2 מתח צחזך

חקט בך זכד ן צהוטכח ושצח

חקט בך זכד ן צהוטכח ושצח

קינף תלעס וקול מלכסה מעל. הצוותה ושטצ בציח

ז נ ק ח לא נחה ס צה אוקתת א ז רח וך לא ג 2 נמא שש אק ז מאחתקורף ארט אט א זח א ז סך
 זתקצא לאד שחוד אים זצח לא זפ וחא ז נ 2 נ סלח אכר אה וחא הזחמא ז ז צתקוח לא ז גכר ח 2
 הזחמא זתקורף א ז יסאזהחמא חול אד סד לא סרזת זאוד נ סמאלא ז סזחא ז ג יתעסותלסא ס ו
 זצח לאפ וחאדך ח א עתחא ז סנחא י נ גכאוקח א י וך קאצ 2 א נ ידמאד ג סא עכאחחאלו ח 2
 ק ז מח וז סצחסאד סכ יאד שחוד זב נפ 2 מתנד אדמאסרזחא ז נ ידמא זחחא ח צאם א זח
 סצחך אדשתחא זח י וך אוקח א סכ קאט זחאקוהצאם כקאזחא א נ ג סלק ז מאד נ ח ח ארם
 זח וחא זצם כסך א ווח וחאקוה אר סת אצקורך ו
 קחא 2 א זק זג א זק רם ג קא י נ גכא סנחאצם כקך ו

נספח 16

העתק כתבתו של יניב קובוביץ
"שבועות לפני הטבח: בלוני תצפית
בגבול עזה יצאו משימוש, הצבא
דחה את תיקונים" הארץ, מיום

13.10.2023

עמ' 120

מדיני ביטחוני

שבועות לפני הטבח: בלוני תצפית בגבול עזה יצאו משימוש, הצבא דחה את תיקונם

בלוני התצפית הם כלי משמעותי במערך ההתרעה בגבול הרצועה, אך צה"ל לא סיפק אמצעים חלופיים באזור ולא ייחס את הפלתם לחמאס. הצבא לא הצליח לתקן בשבוע שעבר את הבלונים, והחליט לדחות את הטיפול לשבוע הנוכחי

[התראות במייל](#)

[יניב קובוביץ](#)

13 באוקטובר 2023

שלושה בלוני תצפית שמשמשים את צה"ל בגבול רצועת עזה נפלו בשבועות האחרונים והפסיקו לפעול. בצה"ל לא חשבו עד כה שחמאס הוא שעומד מאחורי זה, ובתגובות לכלי התקשורת נמסר שמדובר בתקלות טכניות. כעת נבדקת בצה"ל האפשרות שארגון הטרור הוא שהפיל את הבלונים כחלק מההכנה למתקפה הקטלנית על ישראל.

לבלוני התצפית מחוברים אמצעים טכנולוגיים מתקדמים ומצלמות עם יכולות תצפית גבוהות, והם כלי משמעותי במערך ההתרעה של צה"ל בגבול עזה. שלושת הבלונים שיצאו משימוש פעלו בצפון, מרכז ודרום הרצועה.

חלק מהבלונים נפלו בשטח ישראל, אך צה"ל לא תיקן אותם. בצבא גם לא תגברו את מערך התצפיות באמצעים חלופיים או בכוחות נוספים שיוכלו לתת מענה אחר. תצפיתניות ומפקדים במערך הגבולות ביקשו להחזיר את הבלונים לפעילות, אך איש מקצוע שנדרש לנושא בשבוע שעבר לא הצליח לטפל בהם מסיבות טכניות. בשל כך, הוחלט לדחות את הטיפול לשבוע הנוכחי.

זהו לא המקרה הראשון שבו בלון תצפית בגבול עזה מפסיק לפעול. [ביוני 2022](#) נפל אחד הבלונים באזור מעבר ארז בתוך שטח הרצועה.

צה"ל התקשה אז לקחת בחזרה את האמצעים הטכנולוגיים שהיו על הבלון.

מדובר צה"ל נמסר בתגובה: "לאור העובדה כי מדינת ישראל וצה"ל נמצאים במלחמה מול ארגון טרור רצחני, אין ביכולותינו לתחקר את שאלות הכתב לעומק. צה"ל אחראי לביטחון המדינה ואזרחיה - ובאירועי יום שבת בבוקר לא עמדנו בכך. בסיום המערכה נברר את הפרטים לעומקם ונערוך תחקיר נוקב בנושא".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ רצועת עזה

+ מלחמת חרבות ברזל

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח 17

העתק כתבו של יואב זיתון "צה"ל
מאשר לראשונה: יהיו סימנים
מסוימים בלילה שלפני המלחמה"
Ynet, מיום 12.10.2023

עמ' 123

צה"ל מאשר לראשונה: "היו סימנים מסוימים בלילה שלפני המלחמה"

סימנים מחשידים עלו, בצבא התקיימו דיונים - אבל הם לא התרשמו שמדובר במוכנות למהלך נגד ישראל, לא העלו כוונות ולא דיווחו לדרג המדיני. דובר צה"ל אישר כי היו "סימנים מסוימים", אבל הדגיש: "לא הייתה התרעה מודיעינית לאירוע כזה". על ההתרעה בצפון אתמול: "לא סייבר, פרשנות לא נכונה שלנו"

249 תגובות

יואב זיתון | 12.10.23 | 07:50

תגיות: חמאס, רצועת עזה, חרבות ברזל

בצה"ל מאשרים לראשונה שהיו "סימנים מסוימים" בלילה שלפני פתיחת המלחמה, אבל טוענים כי "התרעה מודיעינית לאירוע כזה לא הייתה". דובר צה"ל, תא"ל דניאל הגרי, אמר כי מתחילת המלחמה נמסרו הודעות ל-220 משפחות חללי צה"ל שנפלו בקרבות. ל-81 משפחות נמסרה הודעה כי יקריהם נחטפו לעזה.

Sponsored Links by Taboola

הדרך הקלה: שיטה ייחודית תלמד אתכם לשחות חתירה ללא מאמץ ולרדת במשקל מבלי להזיע

TI-Swim

בשורות טובות - חברי קופות החולים זכאים לאבחון התאמה למדרסים אורטופדיים בטכנולוגייה חדשנית ללא עלות

New Feet

פרויקט המטרו של ראש"צ: קרקעות יצאו למכירה מוקדמת החל מ-99,000 ש"ח הון עצמי

העיתון11

על סוגיית ההתרעה לפני מתקפת הפתע של חמאס אמר הגרי כי "לא הייתה אצלנו הבנה לאירוע כזה. עלו סימנים מסוימים בלילה שלפני, אבל לא למהלך כזה ולא לכדי התרעה, ואנו נתחקר הכל באופן נוקב".

בעקבות הסימנים המחשידים ברצועת עזה ביממה שקדמה למתקפת הפתע, התקיימו בצבא כמה דיונים, אבל לא התרשמו שמדובר במוכנות למהלך נגד ישראל. לכן בצבא לא העלו את רמת הכוונות בדרום ולא דיווחו על כך לדרג המדיני.

ב"ניו יורק טיימס" דווח אתמול בצהריים כי המודיעין זיהה זינוק בפעילות של רשתות חמושי חמאס שאחריהן עקב. שני גורמי ביטחון ישראלים בכירים, שציינו זאת, אמרו כי במודיעין הבינו שדבר מה חריג מתרחש, ושלחו אזהרה ללוחמים בגבול עזה. אבל האזהרה, כאמור, לא הובילה לפעולה.

בתדריך שהעביר אמר תא"ל הגרי כי הבוקר הושלם גל תקיפות נגד הנוכבא, כוח הקומנדו של חמאס, בכל רחבי הרצועה, "על בסיס המודיעין שהוצאנו בחקירות השבויים שתפסנו בשבת. קיבלנו מהם מידע על עמדות שיגור, מנהרות ונקודות כינוס בעשרות מטרות של הנוכבא".

הכוח מורכב ממחבלים שנבחרו על ידי בכירי חמאס אשר ייעודם לבצע פעולות טרור כמארבים, פשיטות, פעולות חבלה, ירי נ"ט ורקטות, צליפות, הסוואה וחדירה במנהרות. כוח זה היה ממובילי הכוחות שחדרו לישראל בשבת. בתקיפות חוסל בכיר מוחמד אבו שאמלה, פעיל בכיר מהמערך הימי של חמאס בחטיבת רפיח. ביתו של אבו שאמלה שימש גם לאחסון אמצעי לחימה ימיים.

סגור חשבון עם כל מי שהיה מעורב בזוועות", אמר תא"ל הגרי. "אנו משתמשים בכל הסרטונים מהזוועות בטכנולוגיות נקדמות שלנו כדי לאתר את המשתתפים בברבריות. כך חיסלנו את מוסטפא שהין שתיעד את הזוועות במסע הברברי ברשת עיל נוסף שהסתיר אמצעי לחימה ימיים. חמאס נמצא באנדרלמוסיה ביכולות שלו כריבון ושליטתו ברצועה כתוצאה נקיפתנו".

דובר צה"ל הודה כי עדיין יש היתקלויות בעוטף. לדבריו, חמישה מחבלים חוסלו בארבע היתקלויות ביממה האחרונה ותפסנו שניים לא חמושים בשדה תימן. מל"ט זיק זיהה אתמול רכב חמאס מתקרב מעזה לגבול ותקף אותו. יש עשרות טנקים ותלוליות אדמה שהקמנו בגבול. כל מי שמתקרב לגדר ייהרג".

הוא אמר כי בצפון צה"ל נמצא בעירנות שיא ושתי האוגדות בגליל ובגולן עובו. בנוגע להתרעת השווא אמש, שהובילה לכך שמאות אלפים נכנסו לממ"דים למשך כשעתיים, אמר: "היה חשש של חדירת כלי טיס לצפון ולכן תחילה התרענו רק בטווח של 15 ק"מ. זה לא סייבר ולא תקלת טכנולוגיה, אלא פרשנות לא נכונה שלנו ושגיאות של אנשים אצלנו בהבנה. אנו לומדים ומתחקרים מהאירוע.

נספח 18

העתק כתבתו של יוסי יהושוע
"בלילה שלפני מתקפת הפתע: ראש
השב"כ הוקפץ למטה" Ynet, מיום
12.10.2023

עמ' 126

בלילה שלפני מתקפת הפתע: ראש השב"כ הוקפץ למטה

פרסום ראשון: חוץ מהדיון הטלפוני בהשתתפות הרמטכ"ל, גם בשב"כ הריחו שמשוהו קורה ברצועה. על משקל ההתרעה ניתן ללמוד מכך שרונן בר הגיע בעצמו להתייעצויות ונותר במטה עד תחילת המתקפה. ועדיין, איש לא הבין את גודל האסון שבדרך. לשכת נתניהו: "הוא עודכן רק ב-6:29"

349 תגובות

יוסי יהושוע | 12.10.23 | 18:36

תגיות שב"כ מלחמה חרבות ברזל צה"ל עזה

על רקע המאמצים הצבאיים בכל הגזרות, רוחש כל הזמן הדיון בשאלה דרמטית: האם הייתה התרעה לפני מתקפת הפתע של חמאס בבוקר החג בשבת? לפי גורמים צבאים וביטחוניים, כמה שעות לפני שאלפי מחבלים צבאו על שערי היישובים, התקבלו בצה"ל ובשב"כ סימנים על תזוזת כוחות של חמאס בקו המגע - ועם זאת, ל-ynet נודע כי ראש השב"כ בעצמו הוקפץ למטה הארגון.

בלילה שבין שישי לשבת נערך דיון טלפוני בהשתתפות הרמטכ"ל ואלופים נוספים, כפי שפורסם אתמול בערוצים 13 ו-11. בשב"כ הבינו שמשוהו קורה, וראש השירות, רונן בר, הגיע למטה הארגון בלילה, ונשאר שם עד לפרוץ המתקפה. ההתייעצויות שהתקיימו בין חצות ל-5:00 בבוקר מלמדות שהתגובה הייתה רצינית. שב"כ גם הקפיץ צוות מיוחד לאזור לעזה לפנות בוקר.

עם זאת, בשני הארגונים מודים כי לא חשבו שמדובר בפעולה רחבה של חמאס אלא בסימן, שדיבר על אפשרות של ירי רקטי או חדירה מוגבלת מאוד. לבסוף חשדו שמדובר באפשרות של חטיפה, אך בוודאי לא בסדר הגודל הזוועתי שהוביל לאסון.

"בשום פנים ואופן לא הייתה כאן 'התרעה למלחמה', אומר בכיר במערכת הביטחון. "אי אפשר היה להסיק מזה שמדובר באירוע גדול כפי שהתרחש". מלבד הרמטכ"ל וכמה אלופים, ראש השב"כ וראש המרחב, גם המזכיר הצבאי של ראש הממשלה, אלוף אבי גיל, עודכן בפרטים, אך רק סביב 6 בבוקר, רגע לפני תחילת המתקפה.

מלשכת ראש הממשלה נמסר בהמשך לפרסום: "ראש הממשלה נתניהו עודכן רק בשעה 06:29 עם פרוץ הקרבות ולא לפני כן. הוא מיד יצא לקריה, קיים הערכת מצב וכינס את הקבינט. ראש הממשלה הגיע לקריה ב-7 וחצי בשבת".

המחדל הכפול

גם עתה לא ברור מה התרחש בין צמרת צה"ל לדרגי השטח באותן שעות קריטיות. עובדה אחת ברורה וכואבת: התרעה מלחמה הם לא קיבלו. מעדויות של לוחמים וקצינים עולה כי באוגדת עזה לא ניתנה התרעה לאירוע. ייתכן שאם היתה התרעה כזאת, הכוחות היו יכולים להיערך טוב יותר. בהיקף הכוחות ובזמן הקצר לא היו בולמים את המתקפה לחלוטין אבל היערכות אחרת הייתה מצמצמת את מספר הנפגעים ומאפשרת חילוץ מהיר יותר.

עד שהגיעו הכוחות הגדולים לשטח, לוחמים של שב"כ וימ"מ ניהלו קרבות קשים בשעות הראשונות, לעתים לוחמים בודדים מול עשרות מחבלים חמושים צמאי דם.

חשוב להבהיר כי הקונספציה בכל המערכת הייתה שחמאס מורתע, אינו רוצה מלחמה, מבקש למשול ולקבל הטבות כלכליות. המחדל של של אגף המודיעין ושב"כ הוא כפול: גם בהבנת הכוונות הכלליות של חמאס, וכמובן ההתארגנות חסרת התקדים שעברה מתחת לאף הישראלי. כרגע עיקר תשומת הלב מוקדש ללחימה, אבל שאלת האחרייות תלווה אותנו עוד שנים רבות.

נספח 19

העתק תחקיר CNN, "תחקיר
CNN : חמאס התאמן במתקנים
המדמים את בסיסי צה"ל ליד הגבול
במשך שנה וחצי" הארץ, מיום
13.10.2023

עמ' 129

מדיני ביטחוני

תחקיר CNN: חמאס התאמן במתקנים המדמים את בסיסי צה"ל ליד הגבול במשך שנה וחצי

לפי התחקיר, שמתבסס על השוואה בין סרטוני תעמולה שהפיץ חמאס לבין תצלומי לוויין, אחד המתקנים אף הוקם במרחק של כמה מאות מטרים מהגבול, והוא דימה את אחד הבסיסים הצבאיים שהותקפו בפלישת חמאס ביום שבת

13 באוקטובר 2023

תחקיר CNN ששודר היום (שישי) מגלה כי חמאס הפעיל שישה מתקני אימונים ברצועה בשנה וחצי האחרונות, בהם מתקנים במרחב פתוח, מבלי שישראל פעלה נגדם. לפי התחקיר, שמתבסס על השוואה בין סרטוני תעמולה שהפיץ חמאס לבין תצלומי לוויין, ששת המתקנים הוקמו בשלבים שונים במשך 18 החודשים האחרונים, ואף הורחבו עם הזמן. אחד המתקנים אף הוקם במרחק של כמה מאות מטרים מהגבול, והוא דימה את אחד הבסיסים הצבאיים שהותקפו בפלישת חמאס ביום שבת, ואשר נפל לידיהם למשך שעות ארוכות.

המתקן דימה מתקן צבאי ובדומה למתקני אימונים ישראליים מקבילים, הותקנו בו סממנים ויזואליים המדמים אותו ליעד. האימונים, לפי סרטוני חמאס, האימונים במתקנים כללו גם תרגול של איזוק וחיטיפה של בני ערובה ושבייים. בשני מתקנים אחרים, נטען בתחקיר, התאמן חמאס בהמראה ונחיתה ממצנחים ממונעים, שסייעו לו בפלישה לישראל.

מתקן חמאס המדמה בסיס צה"ל לפי תחקיר CNN

לפי תחקיר CNN, לא נצפתה כל פעילות התקפית של ישראל נגד אף אחד ממתקני האימונים. התחקיר, נאמר בשידורי הרשת, מעלה שאלות כיצד הצליח חמאס לפעול כך, במרחב הפתוח, קרוב כל כך לגדר הגבול ובמשך זמן רב כל כך, מבלי שישראל תפעל נגדו, או לפחות תדע על כך כדי לאסוף משם מידע ולהיערך בהתאם לתקיפה.

לפי דיווח נוסף ב-CNN, המודיעין האמריקאי קיבל שלוש התרעות בחודש שעבר לפיהן חמאס עשוי לפנות להסלמה. בדיווח נכתב כי לא ברור אם התרעות אלו שותפו עם המודיעין הישראלי.

היום דווח ב"הארץ" כי שלושה בלונים תצפית שמשמשים את צה"ל בגבול הרצועה נפלו בשבועות האחרונים והפסיקו לפעול. בצה"ל לא חשבו עד כה שחמאס הוא שעומד מאחורי זה, ובתגובות לכלי התקשורת נמסר כי מדובר בתקלות טכניות. כעת נבדקת בצה"ל האפשרות שארגון הטרור הוא שהפיל את הבלונים כחלק מההכנה למתקפה הקטלנית על ישראל. לבלוני התצפית מחוברים אמצעים טכנולוגיים מתקדמים ומצלמות עם יכולות תצפית גבוהות, והם כלי

משמעותי במערך ההתרעה של צה"ל בגבול עזה. שלושת הבלונים שיצאו משימוש פעלו בצפון, מרכז ודרום הרצועה.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ מלחמת חרבות ברזל

+ צה"ל

+ עזה

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח 20

**העתק החלטת הממשלה מס' 2025
בנושא "תכנית רב שנתית לפיתוח
הדרום", מיום 23.9.2014**

עמ' 132

מזכירות הממשלה

תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום

החלטה מספר 2025 של הממשלה מיום 23.09.2014

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 2025 • יחידות: מזכירות הממשלה •
 ממשלה: הממשלה ה-33, בנימין נתניהו • תאריך פרסום: 23.09.2014 • תאריך עדכון: 18.09.2017

נושא ההחלטה:

תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום

מחליטים:

בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1963 מיום 10.8.2014, לתקן את החלטת הממשלה מס' 546 מיום 14.07.2013 (להלן: "החלטה 546"), בעניין התוכנית הלאומית לפיתוח הנגב לאור יישום המהלך להערכת מחנות צה"ל לנגב, וכן להפעיל תוכנית רב-שנתית לפיתוח הדרום, במסגרתה יוכרזו יישובי הדרום, כהגדרתם בהחלטה זו, כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו, על יסוד ההנמקות שבפרק העדיפות הלאומית של החלטה זו, כדלקמן:

הגדרות

- "יישובי הדרום" - רשויות מקומיות במחוז דרום כפי הגדרתו על ידי משרד הפנים, למעט: (א) יישובי עוטף עזה ולעניין הטבות לרשויות, רשויות מקומיות בהן נמצאים יישובי עוטף עזה (שדרות, שער הנגב, שדות נגב, חוף אשקלון ואשכול - המקבלות מענה במסגרת החלטות ממשלה נפרדות), אלא אם צוין במפורש אחרת בסעיף הרלוונטי בהחלטה זו; (ב) אילת - אשר לה מאפיינים ייחודיים הנגזרים ממוקמה הגיאוגרפית ומאפייני היישוב עצמו, והנהנית כבר היום משורת הטבות ייחודיות מכוח חוק ובמסגרת פעולות והשקעות הממשלה.
- "יישובי המטרה" - רשויות מקומיות שהוגדרו בסעיף 3(ב) להחלטה 546 כיישובי מטרה (אופקים, דימונה, ירוחם, ערד, באר שבע ומועצה אזורית מרחבים), וכן העיר נתיבות, המצורפת לרשימת יישובי המטרה בהתאם לאמור בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה זו.
- "יישובי עוטף עזה" - אזור שדרות רבתי והיישובים במועצות האזוריות אשכול, חוף אשקלון, שדות נגב ושער הנגב אשר בתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח של עד 7 ק"מ מגדר המערכת סביב רצועת עזה, כפי שנקבעו בהחלטות הממשלה: מס' 4460

מיום 22.3.2012, מס' 2766 מיום 27.1.2011, מס' 2341 מיום 1.8.2004, מס' 2704 מיום 14.11.2004, מס' 2173 מיום 4.7.2004, מס' 1708 מיום 27.5.2007, מס' 3493 מיום 15.5.2008 ומס' 1470 מיום 25.3.2007.

4. "יישובי הבדואים" - כהגדרתם בהחלטת הממשלה מס' 3708 מיום 11.09.2011, קרי כל הרשויות המקומיות הבדואיות בנפת באר-שבע.

שיכון

5. להגדיל את פתרונות הדיור הציבורי בדרום. לצורך כך, להטיל על משרד הבינוי והשיכון לקדם רכישת יחידות דיור בדיור הציבורי ביישובי הדרום בהיקף כולל של 160 מלש"ח, מהם 40 מלש"ח בשנת 2014 ו- 60 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016. מקור המימון לביצוע סעיף זה יהיה מתקבולי קרן מכר הדיור הציבורי, בהתאם לתחזית הכנסות צפויות בסך 1.1 מיליארד ש"ח.

רשות החירום הלאומית (רח"ל)

6. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון וראש רשות החירום הלאומית, בתיאום עם החשבת הכללית והממונה על התקציבים במשרד האוצר, נציג היועץ המשפטי לממשלה ומנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים, לגבש, בתוך 120 יום, תוכנית להסרת חסמים ולקיצור הליכים במטרה להקל על בניית ממ"דים ופתרונות מיגון אחרים בבתי מגורים, בכלל זה תוך התייחסות לתחומי האשראי, התכנון והרישוי. האמור בסעיף זה יבוא חלף סעיפים 1, 2 ו-5 להחלטת הממשלה מס' 387 מיום 16.06.2013. סעיף זה יחול על כלל הארץ.

7. בהמשך לסעיף 12 להחלטת הממשלה מס' 1897 מיום 24.7.2014, להטיל על רשות החירום הלאומית ליישם את תוכנית תגבור הפעילות בתחום החוסן האישי, הקהילתי והיישובי בעקבות מבצע "צוק איתן", כפי שגובשה על ידה על בסיס שיקולים מקצועיים. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הביטחון (רשות החירום הלאומית), תקציב תוספתי בסך 19 מלש"ח, מהם 5 מלש"ח בשנת 2014 ו-14 מלש"ח בשנת 2015.

כלכלה

תעסוקה

8. להורות לשר הכלכלה להעביר תקציב חד פעמי בסך 500 אלש"ח עבור המכללות הטכנולוגיות ביישובי הדרום, המוכרות ע"י המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע (מה"ט), על מנת לאפשר להן, בין היתר, תגבור שעות לימוד, הנחיה והצטיידות, וזאת בכפוף לעמידת המכללה בנהלי מה"ט. לצורך כך, יוקצו בשנת 2014 500 אלש"ח, מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה 350 אלש"ח ומשרד הכלכלה יקצה 150 אלש"ח ממקורותיו.

9. להורות לשר הכלכלה להקצות שוברים לתושבי יישובי הדרום במסגרת הוראת מנכ"ל משרד הכלכלה 12.1 לעניין תכנית למתן שוברים להשתתפות בתשלום בקורסים להכשרה מקצועית לקראת השתלבות בעולם העבודה. לצורך כך, יקצה משרד הכלכלה 1 מלש"ח ממקורותיו לשנת 2015.

10. להנחות את שר הכלכלה:

א. לבחון אפשרות לקידום ניסוי חלוץ (פיילוט) של הקמת מעונות יום בשלושה אזורים תעשייה הגדולים מ-500 דונם המצויים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, עפ"י קריטריונים מקצועיים שייקבעו במשרד הכלכלה, בעלות שלא תעלה על 9 מלש"ח,

מתקציבו, בשנת 2015. זאת תוך התחשבות, בין היתר, בביקוש למעונות יום באזורים אלו ולישימות הפיילוט במסגרת נוהל תקצוב מעונות יום.

ב. להרחיב את היצע המשפחתונים וסבסוד הילדים בגינים ביישובי הדרום. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

ג. להרחיב את היצע הצהרונים המסובסדים וסבסוד הילדים בגינים ביישובי הדרום. לצורך כך, משרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 12 מלש"ח, בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

ד. להנחות את משרד האוצר להקצות למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים (2015-2018, 5 מלש"ח לשנה) לטובת תגבור תקנת מעונות יום ומשפחתונים ביישובי הדרום בשנים 2015-2018.

11. להטיל על משרדי הכלכלה והאוצר לגבש ניסוי חלוץ (פיילוט), להפעלת מיזם משותף לקידום השילוב של צעירים בסיכון בתעסוקה במסגרת יישובי הדרום. זאת בהמשך להמלצות השולחן העגול הממשקי בנושא שילוב צעירים בסיכון בתעסוקה. הפיילוט יופעל בין השנים

2015-2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 6 מלש"ח מהם 1.5 מלש"ח בשנת 2015, 2.25 מלש"ח בשנת 2016 ו-2.25 מלש"ח בשנת 2017, או בפריסה אחרת שתיקבע בהסכמה בין המשרדים ובתנאי שיאוגם לפחות סכום זהה מגופים חיצוניים.

תעשייה

12. להורות לשר הכלכלה לגבש תכנית לצורך קידום השיווק והאכלוס של אזורי תעשייה קיימים ביישובי הדרום, שהתפוסה בפועל בהם נמוכה מ-50%, ושאינן להם תאגיד ניהול או נציגות של הרשויות המקומיות העוסקת בהפעלה ובשיווק של אזור התעשייה ליזמים. לצורך מימוש סעיף זה יוקצו 6 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017), מהם 2 מלש"ח שיקצה משרד הכלכלה ממקורותיו לשנים 2016-2015 (1 מלש"ח לשנה), ותקציב תוספתי בסך 4 מלש"ח שיקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה, מהם 1 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016 ו-2 מלש"ח לשנת 2017.

13. להנחות את שר הכלכלה לתכנן ולבצע, באמצעות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מחלפון לאזור תעשייה נ.ע.מ מכביש 25, לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 45 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים (2018-2015), מהם 2 מלש"ח לשנת 2015, 7 מלש"ח לשנת 2016, 22 מלש"ח לשנת 2017 ו-14 מלש"ח לשנת 2018.

14. להנחות את מנהל מרכז ההשקעות להביא בפני מינהלת מרכז ההשקעות הצעה לתיקון כללי המינהלה בנוגע למפעלים הזכאים למענק נגב כמשמעותו בסעיף 40ג(ג) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, כך שייקבעו קריטריונים מיטיבים למפעלים קטנים ובינוניים, עפ"י הגדרתם בנהלי מרכז ההשקעות, אשר נמצאים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה. לצורך כך יוקצו 30 מלש"ח על פני שתי שנים (2016-2015), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, ומשרד הכלכלה יקצה ממקורותיו תקציב בסך 10 מלש"ח.

15. להורות לשר הכלכלה לפרסם הקצאה ייחודית לעסקים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, לשנים 2015-2018, לקליטת עובדים נוספים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה במסגרת הוראת מנכ"ל מספר 4.17 "מסלולי סיוע לקליטת עובדים נוספים בעסקים בישראל", ובלבד שלפחות 70% מקרב העובדים הנוספים שייקלטו בעסקים

יהיו מקרב אוכלוסיות בני מיעוטים, חרדים, אנשים עם מוגבלות או הורים יחידים. לצורך כך, יוקצו 30 מלש"ח בפריסה על פני שנתיים (2015-2016), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 22.5 מלש"ח, ומשרד הכלכלה יקצה ממקורותיו תקציב בסך 7.5 מלש"ח.

16. להטיל על מנכ"ל משרד הכלכלה לפעול לתיקון הוראות המנכ"ל הבאות:

א. הוראת מנכ"ל מס' 5.4 "קרן סיוע בפרויקטים בינלאומיים", כך שבכפוף לתנאי ההוראה, שיעור ההשתתפות מההוצאות המוכרות של חברות מיישובי הדרום ויישובי עוטף עזה, יגדל מעד 50% לעד 60%.

ב. הוראת מנכ"ל מס' 5.10 "תכנית כסף חכם" כך שבכפוף לתנאי ההוראה, שיעור ההשתתפות מההוצאות המוכרות של חברות מיישובי הדרום ויישובי עוטף עזה יגדל כדלקמן: מ-35% ל-40% לחברות שהיקף הייצוא השנתי שלהן גבוה מ-10 מיליון דולר, ומ-50% ל-60% לחברות שהיקף הייצוא השנתי שלהן קטן או שווה 10 מיליון דולר.

לצורך כך, יוקצה סך של 5 מלש"ח לשנת 2015, מתוכם יקצה משרד הכלכלה 1.7 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 3.3 מלש"ח.

עסקים קטנים ובינוניים

17. להטיל על מנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים לפעול לפיתוח העסקים הקטנים והבינוניים ביישובי הדרום לרבות באמצעות ליווי לצורך קבלת פיצוי ממס רכוש, כלי שיווק ומיתוג והקמת חממות עסקיות אזוריות. לצורך כך יוקצו 19.6 מלש"ח על פני ארבע שנים (2014-2017) כדלקמן:

	2017	2016	2015	2014
משרד הכלכלה		0.5	0.7	
משרד האוצר	1.2	6	5.2	6

18. במטרה לסייע לעסקים ביישובי הדרום להרחיב את פעילותם והכנסותיהם ולהגיע לקהלים נוספים, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1046 מיום 15.12.2013 בדבר המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", וכחלק מהפעולות לחיזוק הצמיחה במשק באמצעות הטמעת כלים טכנולוגיים בעסקים ולעידוד מסחר מקוון. לשם כך, להטיל על מנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה, להפעיל, בתוך 30 יום, תכנית אשר גובשה עם מטה "ישראל דיגיטלית" במשרד ראש הממשלה ועם המשרד לפיתוח הנגב והגליל, לצורך סיוע לבעלי עסקים קטנים ובינוניים ביישובי הדרום להגדיל את מכירותיהם באמצעות מסחר מקוון ושיווק באינטרנט. זאת, בהתאם לכללים ולקריטריונים שיקבע מנהל הסוכנות. לשם ביצוע התכנית יקצה משרד האוצר לסוכנות תקציב תוספתי בסך של 12.6 מלש"ח בשנת 2014.

19. להורות למנכ"ל משרד הכלכלה להקים ועדת חריגים במשרד הכלכלה, שבה יהיו חברים מנכ"ל משרד הכלכלה, יועמ"ש המשרד וחשב המשרד, אשר בסמכותה יהיה לאשר החרטה של עסקים מיישובי הדרום מעמידה בתנאי הוראות מנכ"ל של משרד הכלכלה (להלן: הוראה) וכן לאפשר אישור בקשות חדשות תוך מתן פטור לחלק מן הדרישות בהוראה או להקלה בהן - והכל בתנאי שנשמרת מטרת ההוראה או האישור על אף הפטור או ההקלה, ובתנאי שהטעמים המיוחדים לקביעת הפטור או ההקלה יהיו קשורים במצב הביטחוני ששרר ביישוב שבו שוכן העסק במבצע "צוק איתן".

20. להטיל על מנכ"ל משרד הכלכלה לפעול לתיקון הוראות המנכ"ל הרלוונטיות כך שעסק או חברה ביישובי הדרום אשר מקבלים מענק קליטה בגין עובדים בהתאם להוראת מנכ"ל מס' 1.2 "מסלול הכשרת עובדים תוך כדי עבודה בענפי התעשייה והשירותים

(On the Job Training) יהיו זכאים גם לסיוע במסלולי תעסוקה הפועלים מכוח הוראות מנכ"ל 4.17 ו-4.18 בגין אותם עובדים ובמשך אותה התקופה שבה ניתן להם מענק הקליטה כאמור.

21. להנחות את שר הכלכלה ושר האוצר, במסגרת עדכון התוספת השנייה לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, המסתיים בסוף שנה זו (2014), לפעול לשמירת מעמדם של אזורי תעשייה מרחביים, כהגדרתם בתוספת השנייה לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, ברשויות מקומיות המסווגות באשכולות 1-4 של הדירוג החברתי-כלכלי של הלמ"ס וכן ששיעור האבטלה בהן הינו גבוה משיעור האבטלה הממוצע של מחוז דרום, כפי שמפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

22. להנחות את שר הפנים לפעול לבחינה, בכפוף לכל דין, של הסדרת חלוקת ההכנסות מפארק תעשייה נ.ע.מ, ולהשלים פעילות זו, ככל הניתן, עד ליום 01.04.2015. פעילות זו תבוצע בהיוועצות עם שר הכלכלה.

תיירות

23. להטיל על שר התיירות לפתח תשתיות תיירות ציבוריות ביישובי הדרום, על פי בקשות שיוגשו למשרד התיירות על ידי הרשויות הרלוונטיות. למטרה זו יוקצו 9 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך 6 מלש"ח ומשרד התיירות יקצה 3 מלש"ח ממקורותיו. הפרויקטים התשתיתיים ייבחנו ויאושרו לפי נוהל תקציב פיתוח (צת"פ) של משרד התיירות.

24. להטיל על שר התיירות לפתח את תשתית התיירות הציבורית באשקלון, מתוך מטרה להביא למיצוי הפוטנציאל שלה כעיר היסטורית תיירותית על חוף הים כמוקד משיכה תיירותי ייחודי בדרום. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה שווה על פני 6 שנים (2015-2020).

25. להנחות את שר התיירות להפעיל חממות תיירות ביישובי הדרום באמצעות יקבלו יזמים ועסקים בענף התיירות ייעוץ מקצועי טרם ההקמה ממומחים בענף בנושאים שונים כגון: שיווק, תפעול, ניהול וייעוץ סטטוטורי. לצורך כך יקצה משרד התיירות ממקורותיו תקציב בסך 1 מלש"ח, בפריסה על פני שלוש שנים (2015-2017).

26. להגדיל את מספר הטיולים והספורים בדרום, מהדרום או אל הדרום, באמצעות מורי דרך מוסמכים. זאת, על מנת לתמרץ עסקים קטנים ובינוניים כגון מורי דרך, מסעדות, היסעים ומקומות אכסון (אורחנים, צימרים, אכסניות נוער). לשם מטרה זו יקצה משרד האוצר לרשות הטבע והגנים תקציב תוספתי בהיקף של 20 מלש"ח, בפריסה על פני שנתיים, 6 מלש"ח ב-2014 ו-14 מלש"ח ב-2015.

מצפה רמון

27. בהמשך לסעיף 4 בהחלטה 546, להכריז על מצפה רמון כיישוב בעל עדיפות לאומית בהתאם למפורט בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה זו ולפעול לפיתוח מצפה רמון, כדלקמן:

א. להקצות תקציב תוספתי ממשרד האוצר, בסך 30 מלש"ח, בפריסה על-פני 5 שנים (2016-2020) לטובת פעולות לפיתוח מצפה רמון. טיב הפעולות והיקף התקציב המשרדי ייקבע על-ידי צוות בין-משרדי, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד החינוך ומנכ"ל משרד הביטחון, או נציג מטעמם. הצוות ישלים את עבודתו עד לתאריך 31.03.2015 ויעבירה לאישור הממשלה או לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה. במסגרת זו, להטיל על משרד הביטחון לגבש, בתוך 60 יום, אומדן עלות להסדרת הלנה של החיילים במתקן ביטחוני סמוך חלף המגורים על שפת המכתש. כמו כן, להטיל על משרד החינוך והמועצה המקומית, לגבש אומדנים לפינוי מתקנים נוספים לטובת פיתוח תיירותי של העיר.

ב. להנחות את שר התיירות לפתח תשתיות תיירות ציבורית בעיר. למטרה זו יעביר משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך של 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

באר שבע

28. בהמשך לפעולות הממשלה לחיזוק הדרום ובאר שבע ובהתאם למגמות שנקבעו בהחלטות מוסדות התכנון, הממשלה מכירה במעמדה המיוחד של באר שבע כמטרופולין הדרום.

פיתוח וקידום הרשויות המקומיות של הבדואים בנגב

29. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – משרד החקלאות) לגבש ולבצע תכניות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 4.7 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור תכנית אסטרטגית כוללת ופרטנית ליישובי הבדואים בתחום הפיתוח הכלכלי-חברתי, כנגזר מקווי המדיניות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב שאושרו בוועדת השרים לעניין הסדרת ההתיישבות ופיתוח חברתי-כלכלי של הבדואים בנגב מיום 04.08.2014, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014.

ב. עבור תכנית כוללת משלימה של יישובי הבדואים בנגב, ברמה לאומית וסטטוטורית, שתציע פיתרונות התיישבות במרחב הנגב במתואם עם יוזמות הפיתוח האזורי והלאומי בנגב, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014.

ג. עבור גיבוש תכנית הסברה לקהלים מקומיים ובינלאומיים והפעלת כלים לשיתוף ציבור באוכלוסייה הבדואית בנגב, כנגזר מעיקרי המדיניות וקווי הפעולה אשר אושרו בוועדת השרים, יוקצו 1.7 מלש"ח על פני שנתיים, 1 מלש"ח בשנת 2015 ו-700 אלש"ח בשנת 2016.

30. להטיל על משרד החקלאות לפתח ולתמוך במיזמים מחוללי שינוי בתחומים כלכליים-חברתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 43 מלש"ח בחלוקה לנושאים הבאים על פי השיקולים המקצועיים הרלוונטיים:

א. לשם פיתוח כלכלי ומוניציפאלי של התשתיות החיוניות לפיתוח מועצה מקומית שגב שלום, לרבות תשתיות-על לבתי הספר (96 כיתות לימוד), שיוקמו עבור תושבי ואדי אל נעם, יוקצו 10 מלש"ח בשנת 2014 לתכנון וביצוע תשתיות המים והביוב. תכנון התשתיות יהיה בתיאום עם הרשות הממשלתית למים ולביוב.

ב. עבור תכנון וביצוע כביש הגישה לבי"ס ואדי אל נעם מכביש 40, יוקצו למשרד החקלאות 20 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים מהם 10 מלש"ח ב-2015, 5 מלש"ח ב-2016 ו-5 מלש"ח ב-2017.

ג. עבור ביצוע תשתיות-על למוסדות ציבור, לרבות תשתיות מים, למוסדות חינוך ולמוסדות ציבור במועצות האזוריות נווה מדבר ואל-קסום, שאין מקור תקציבי למימון, יוקצו למשרד החקלאות 13 מלש"ח על פני שנתיים, 8 מלש"ח ב-2014, 5 מלש"ח בשנת 2015. משרד החקלאות יכין רשימת תבחינים לסיוע להשלמת תשתיות-על חיוניות, על פיהם יוקצה התקציב למועצות האזוריות. הטיפול בתשתיות המים ייעשה בתיאום עם רשות המים.

31. כדי לאפשר פיתוח ההתיישבות בוואדי אל נעם ובשגב שלום במקביל לפעולות של משרד החקלאות על פי סעיף 29 לעיל:

א. להקצות סך של 30 מלש"ח לצורך פיתוח מערכת הביוב האזורית בוואדי אל נעם ושגב שלום. סכום זה יתוקצב בשנת 2014 כתוספת לתקציב המנהלה לתשתיות ביוב שברשות הממשלתית למים ולביוב.

ב. הממשלה רושמת את הודעת הרשות הממשלתית למים ולביוב לפיה המינהלה לפיתוח תשתיות ביוב תמשיך לתקצב את המועצה האזורית אל קסום ואת המועצה האזורית נווה מדבר מתקציבה, בהתאם למנגנון הסיוע של המינהלה.

32. להטיל על משרד החקלאות לפעול לחיזוק הרשויות המקומיות ביישובי הבדואים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 6.5 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור סיוע לחיזוק השדרה הניהולית של הרשויות המקומיות, בדגש על היבטים של פיתוח אסטרטגי, כלכלי וחברתי ובתיאום עם משרד הפנים, יוקצה תקציב בסך 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017, 1 מלש"ח לשנה).

ב. עבור העסקת רכזי פיתוח כלכלי ברשויות הבדואיות החברות באשכול הנגב המזרחי יוקצה תקציב בסך 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017, 1 מלש"ח לשנה).

ג. עבור הקמת שולחן מסגרת לשיתופי פעולה כלכליים בין-מגזריים יוקצה סך כולל של 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

33. להטיל על משרד החקלאות לפעול לקידום הפיתוח הכלכלי בענפי החקלאות והתיירות עבור האוכלוסייה הבדואית. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור הקמת מכלאות צאן במגזר הבדואי, תמיכה בפיתוח חקלאי בענפי צאן וחקלאות צמחית יוקצה תקציב בסך 8.5 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים, מהם 3 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016 ו-2.5 מלש"ח ב-2017.

ב. עבור התמודדות עם מחלות בעלי חיים בנגב יוקצו 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016, 0.5 מלש"ח לשנה).

- ג. עבור העסקת פרויקטורים לקידום מיזמי תיירות חקלאית וכפרית בקרב האוכלוסייה הבדואית, באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, יוקצו 0.5 מלש"ח לשנת 2015.
- ד. עבור פיתוח מיזמים של תיירות כפרית במגזר הבדואי יוקצו 5 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים, מהם 1 מלש"ח ב- 2015 ו-2 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2017-2016.
34. להנחות את משרד החקלאות לעודד הקמת מיזמים חינוכיים וחברתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב בסך 7 מלש"ח, עבור המיזמים הבאים:
- א. עבור הקמת מרכזי נעורים לפיתוח מנהיגות צעירה, יוקצו 2 מלש"ח על פני שנתיים (2015-2016, 1 מלש"ח לשנה). בנוסף, הממשלה רושמת את הודעת קרן רש"י והג'וינט כי ישתתפו במיזם בשיעור 25% - 0.5 מלש"ח נוספים על פני שנתיים (2016-2015).
- ב. עבור הקמת מגמת 'אוטו-טק' במגזר הבדואי, מגמת מכוונות רכב מתקדמת המתמחה בדיאגנוסטיקה של מחשבי דרך באישור משרד החינוך ובכפוף לנהליו, יוקצו 5 מלש"ח לשנת 2015.
35. להנחות את משרד החקלאות לתמוך במיזמים חברתיים קהילתיים בקרב היישובים הבדואים. משרד האוצר יקצה למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 5.9 מלש"ח, בחלוקה למיזמים הבאים:
- א. עבור העסקת מנטורים בתחום הרווחה, באמצעות משרד הרווחה והשירותים החברתיים, יוקצו 0.2 מלש"ח לשנת 2015.
- ב. עבור הפעלת תכנית "שכנות טובה" מייסודה של עיר ללא אלימות, באמצעות המשרד לביטחון הפנים, יוקצו 0.2 מלש"ח לשנת 2015.
- ג. עבור הפעלת תכנית לנוער וצעירים, באמצעות משרד הביטחון, יוקצו 0.5 מלש"ח לשנת 2015.
- ד. עבור הפעלת תכנית חינוכית וספורט לילדים בגילאי בתי הספר בשעות שלאחר יום הלימודים, באמצעות מפעלות חינוך, יוקצו 2 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2014-2015, 1 מלש"ח לשנה).
- ה. עבור הפעלת פרויקט להחדרת השימוש במחשב למבוגרים ובוגרים, יוקצו 1 מלש"ח לשנת 2015.
- ו. עבור פרויקט למניעת תאונות והגברת הבטיחות, יוקצו 1 מלש"ח לשנת 2015.
- ז. עבור הפעלת מרכז אזורי לטיפול בטרומה, יוקצו 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016, 0.5 מלש"ח לשנה).
36. להטיל על הממונה על התאגידים ברשות המים לבחון את הצורך בשיפור מצב תשתיות המים והביוב בתאגיד המים והביוב "נווה מדבר", המשרת את הרשויות הבדואיות המחויבות בתיאגוד ולהציג את הצרכים בפני סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר. ככל שיהיה מקום לפעול ליישום תכנית לשיפור מצב תשתיות המים והביוב, פחת המים ופחת הגבייה בתאגיד, משרד האוצר יעמיד לרשות הממונה על התאגידים תקציב מיוחד לתאגיד זה. סך הסיוע שיינתן לתאגיד במסגרת זו, לא יעלה על סך ממוצע המענק לתושב שהועמדו לטובת תמיכה בתאגידים זכאים לפי הסיכום התקציבי למתן סיוע מיוחד לתאגידים שהוגדרו זכאיים לסיוע, מחודש דצמבר 2009.

37. לצורך יישום סעיפים 28-35 לעיל, יוכל משרד החקלאות, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לעשות שימוש בתקציבים בהיקף של עד 45 מלש"ח הקבועים בסעיף 3(ג) להחלטת הממשלה מס' 3708 מיום 11.09.2011 בדבר תכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית ואשר טרם בוצעו וניתן להסיטם למטרות אלו.

תוכנית ופעולות לפיתוח ענף החקלאות ופיתוח הכפר

38. עידוד השקעות הון בענפי החקלאות, במפעלי תמך ובעיבוד תוצרת חקלאית

א. משרד החקלאות יפעל להקצות 32 מלש"ח בשנים 2015-2017, לטובת מענקים אשר יאושרו לכלל הפעילויות החקלאיות המוגדרות בנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות הכוללות, בין היתר, מפעלי תמך ועיבוד תוצרת חקלאית. שיעור המענק יעמוד על עד 40% מסך ההשקעה, מקורות המימון לסעיף זה יהיו 5 מלש"ח מתקציב משרד החקלאות, בפריסה על פני שנתיים (2015-2016) ו-27 מלש"ח תקציב תוספתי שיועבר לצורך כך ממשרד האוצר למשרד החקלאות בהרשאה להתחייב בשנים 2015-2017 בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

ב. משרד החקלאות יעניק תמיכה לבתי אריזה שאינם משפחתיים בהתאם להגדרות הקיימות ובהתאם לנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות. שיעור התמיכה יעמוד על עד 25%. לצורך כך יוקצה תקציב תוספתי של 10 מלש"ח, למשרד החקלאות, בפריסה שווה על פני השנים 2015-2018.

ג. תקצוב סעיפים א' ו-ב' לעיל יהיה בהרשאה להתחייב על מלוא הסכום הקבוע בכל אחד מהסעיפים. משרד החקלאות יהיה רשאי להסיט תקציב בין הסעיפים בהתאם לצורך ובתאום עם אג"ת. פריסת המזומן של סעיף זה תהיה בהתאם למימוש ההטבות.

39. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע תוכנית למתן מענקים להקמת מתקני התפלה בראש החלקה החקלאית. גובה התמיכה יהיה עד 50% בהתאם למגבלת התקציב. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 1.5 מלש"ח לשנה, לשנים 2015-2016 (סה"כ 3 מלש"ח).

40. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע, בתיאום עם משרד האוצר, תוכנית ניסיונית לבניית פוליסת ביטוח הכנסה למשק המשפחתי כעוגן וביטחון תעסוקתי. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 10 מלש"ח בפריסה שווה לשנים 2016-2018. פריסת המזומן תהיה בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

41. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע תוכנית תמיכה בפיתוח חקלאות ביישוב העירוני כפעילות כלכלית, יזמית וחברתית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 1.5 מלש"ח לשנה, לשנים 2015-2016 (סה"כ 3 מלש"ח).

42. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע נוהל לתמיכה בהקמת כלביה אזורית ביישובי הדרום. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 1 מלש"ח לשנת 2015.

43. להנחות את רשות המים בשיתוף עם משרד החקלאות לבחון היתכנות להשבת מי נחל האיילון לאזור יישובי הדרום, לשם פיתוח החקלאות בנגב, במסגרת תכנון מסילת הרכבת הרביעית בתוואי הנחל. סה"כ 1 מלש"ח לשנת 2015 שיועברו כתקציב תוספתי ממשרד האוצר לרשות המים.

השכלה גבוהה

44. בהמשך לסעיף 5(ד)2) בהחלטה 546, לפנות לות"ת בבקשה להציג לוועדת ההיגוי העליונה להעתקת מחנות צה"ל לנגב (הפועלת מכוח החלטת הממשלה מס' 3161 מיום 17.04.2011), בתוך 90 ימים, תכנית שתעסוק בנושאים הבאים:

א. בחינת הצרכים להתאמת תשתיות פיסייות (כגון: מעבדות וציוד טכנולוגי) ותשתיות כוח אדם (לרבות הכשרת סגל אקדמי מתאים וקליטה של סגל אקדמי) במוסדות אקדמיים רלוונטיים בדרום, בדגש על תחומי ההנדסה והמדעים המדויקים.

ב. בחינת הצרכים להתאמת מכסת הסטודנטים לתוכנית הרב שנתית הקרובה במוסדות אקדמיים רלוונטיים בדרום, בדגש על תחומי ההנדסה והמדעים המדויקים. זאת, כחלק מהתוכנית הממשלתית ליצירת מרכז סייבר לאומי בעיר באר שבע, כהיערכות למעבר יחידות העילית הטכנולוגיות של צה"ל לדרום וכחלק מהמאמצים להגביר את היקף הבוגרים והחוקרים בתחומים אלו.

ג. בחינת ההשלכות התכנוניות והתקציביות הצפויות.

הנגשת לימודי הנדסה ומדעים מדויקים

45. להטיל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה והממונה על התקציבים במשרד האוצר, בהתייעצות עם גורמי המקצוע הרלוונטיים, לגבש בתוך 60 ימים תכנית שתכליתה להכשיר צעירים למקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, בעיקר לטובת הרחבת תעשיות עתירות הידע בדרום, בהתאם לעקרונות הבאים:

א. חלק ניכר מקהל היעד להשתתפות בתכנית יהיה צעירים המתגוררים ביישובי הדרום, אשר אינם עומדים בתנאי הסף לקבלה ללימודים אקדמיים במקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, ואין ביכולתם לממן את עלות שכר הלימוד.

ב. התכנית תכלול מימון לימודים במכינה קדם אקדמית לצורך שיפור סיכויי הקבלה ללימודים אקדמיים במקצועות האמורים, וכן ליווי לאורך תקופת התואר לרבות: השלמה למענק הניתן ע"י הקרן להכוונת חיילים משוחררים, מלגות קיום ושיעורי תגבור לימודי.

ג. במסגרת התכנית ייקבעו קריטריונים להשתתפות בה ויכללו יעדים ברורים להיקף קליטת הצעירים מיישובי הדרום בכל שנה במשך שלוש שנים.

לצורך כך יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 50 מלש"ח בהתאם לתכנית שתגובש ולקצב הביצוע בפועל.

רווחה

46. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יתגבר פעילות בתחום הרווחה ביישובי הדרום המדורגים באשכולות 1-4 בדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס, בתקופה שממועד החלטה זו ועד ליום 31.12.2015, בהיקף כולל של עד 60 מלש"ח. סכום זה יועמד לרשות הרשויות במימון מלא של המדינה.

לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הרווחה והשירותים החברתיים תקציב תוספתי ייעודי בסך 60 מלש"ח בשנת הכספים 2015. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יקבע את הקריטריונים להקצאת סכום זה בהסכמה עם אגף תקציבים במשרד האוצר, ויקצה את התקציב לרשות רק עבור פעילויות שיעמדו בקריטריונים שייקבעו.

בריאות

47. לצורך חיזוק המעטפת האזרחית לאור יישום המהלך להעתקת מחנות צה"ל לנגב ובהמשך לסעיף 5(ט) להחלטה 546 ולדו"ח שהוגש על ידי מנכ"ל משרד הבריאות בהתאם לסעיף זה, לפעול לחיזוק ולפיתוח שירותי הרפואה ביישובי הדרום, בהתאם למפורט להלן:

להקים בית חולים ציבורי חדש בבאר-שבע. לשם כך:

א. להקים ועדת היגוי להקמת בית החולים החדש על כל היבטי ההקמה, בראשות מנכ"ל משרד הבריאות ובהשתתפות נציג משרד הבריאות שימנה מנכ"ל משרד הבריאות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשבת הכללית במשרד האוצר או נציג מטעמם. למטרה זו יקצה משרד הבריאות תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 10 מלש"ח, בפריסה שווה על פני השנים 2015-2016.

ב. ועדת ההיגוי תקבע את סדרי עבודתה.

ג. ועדת ההיגוי תפעל ליישום החלטה זו, תקבע אבני דרך ומועדים לביצוען, תוך שמירה על העקרונות הבאים:

- אי קיום של שירותי רפואה פרטיים בבית החולים;

- גיבוש השירותים הקליניים שיבוצעו בבית החולים בהתבסס על הצרכים הרפואיים של אזור הדרום, כפי שעולים מניתוח דפוסי אספקת השירותים הרפואיים באזור ותוך ניתוח השינויים בדפוסים אלו, עקב הקמת בית החולים החדש בעיר אשדוד;

- הבטחת עצמאות ויציבות כלכלית ארוכת טווח לבית החולים, ואיזונו בשוטף באמצעות הכנסות מפעילות רפואית ופעילות נוספת;

- מודל ההפעלה של בית החולים ייקבע תוך שמירה על תנאי השכר ויחסי העבודה הנהוגים במקצועות הבריאות.

ד. התקציב להקמת בית החולים יסוכם ע"י שרת הבריאות ושר האוצר. ככל שהצדדים לא יגיעו להסכמה, יובא הנושא להכרעת הממשלה.

ה. להנחות את החשבת הכללית להקים ועדת מכרזים בין משרדית לתכנון, הקמה, החזקה והפעלה של בית החולים בהתאם לעקרונות החלטה זו ולאור המלצות ועדת ההיגוי. ועדת המכרזים תפעל ככל הניתן לפרסום המכרז עד ליום 01.09.2016.

48. הממשלה רושמת לפניה את הודעת שרת הבריאות ושר האוצר על אישור 98 מיטות כלליות לבית החולים סורוקה, בשנים 2014-2016, וזאת במסגרת הקצאת 960 המיטות שאושרו בהחלטת הממשלה מס' 2917 מיום 27.02.2011. בנוסף, רושמת הממשלה את הודעת השרים על אישור של 20 מיטות שיקום לבית החולים סורוקה. כל זאת לשם חיזוק בית החולים וכמענה לגידול האוכלוסייה ולצרכים הרפואיים של תושבי העיר באר-שבע וסביבתה.

49. לשם תגבור מערך מוקדי הלילה בדרום וחיזוק שירותי הרפואה, בפרט בשעות שמעבר לשעות פעילות המרפאות, להטיל על משרד הבריאות לפעול להמשך הפעלת מוקדי הלילה הקיימים בדרום גם בשנים 2015-2019 ביישובים ערד, דימונה, מצפה רמון, ירוחם וקריית גת. לצורך כך יוקצה תקציב בסך 9.3 מלש"ח.

בנוסף, במהלך השנים 2015-2019, יפעל משרד הבריאות להקמת שישה מוקדי לילה נוספים בשיטת ההפעלה הנהוגה כיום למוקדים מסוג זה, בפריסה על בסיס שיקולים מקצועיים, ביישובים אופקים, נתיבות, ערערה, רהט, כסייפה וכן מוקד שישרת את תושבי לקיה, חורה והסביבה. למטרה זו יוקצה תקציב בסך של 18.5 מלש"ח.

הפעלת מוקדי הלילה מותנית בהשתתפות הרשות המקומית וקופות החולים, המבטחות לפחות 80% מהאוכלוסייה ביישובים שאותם מיועדים המוקדים לשרת, במימון עלות המוקד.

לצורך יישום סעיף זה יוקצו בסה"כ 27.8 מלש"ח, משרד הבריאות יקצה תקציב בסך 9.3 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 18.5 מלש"ח, בהתאם לפריסה הבאה:

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
1.3	2.8	3.6	4	4	2.8	אוצר
0.6	1.4	1.9	2	2	1.4	בריאות

50. לחזק את מערך השירותים הניתנים לילדים בגיל הרך ולהוריהם ביישובי הדרום. לצורך כך:

א. משרד הבריאות יפעל לשיפוץ ולשדרוג תחנות טיפות החלב המופעלות ביישובי המטרה, ביישובי הבדואים ובמצפה רמון, על פי שיקול דעתו המקצועי.

לצורך יישום סעיף זה יוקצה תקציב בסך 40 מלש"ח על פני השנים 2015-2020 בהתאם לפריסה הבאה:

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
4	5	5.67	5.67	3.33	3	אוצר
2	2.5	2.83	2.83	1.67	1.5	בריאות

ב. משרד ראש הממשלה יקים צוות בין משרדי בהשתתפות נציגי משרדי הבריאות, החינוך והרווחה והשירותים החברתיים ונציגי אגף תקציבים במשרד האוצר. הצוות יגבש עד לתאריך 01.01.2015 תכנית להקמתם של מרכזי שירותים אינטגרטיביים לגיל הרך ביישובים מבין יישובי הדרום הכוללים שירותים בתחום הבריאות (כגון: טיפת חלב), שירותים בתחום הרווחה (כגון: שירותים טיפוליים, קהילתיים) ושירותים בתחום החינוך (כגון: גני ילדים). הצוות יקבע את מודל הפעולה, התקצוב והתחזוקה של המרכזים לגיל הרך, תוך התייחסות למודלים הקיימים כיום לפעולתם, שלגביהם יש הסכמות בין משרדיות. זאת, מתוך חתירה לאיגום כלל המשאבים המושקעים כיום במרכזים מסוג זה על ידי הממשלה, הרשויות המקומיות וגופים חוץ ממשלתיים הפועלים בתחום, וגורמים נוספים כגון: קופות החולים, ומתוך בחינה של אופן והיקף השתתפות המשרדים השותפים במימון המרכזים. הצוות ימליץ גם על היישובים שבהם לדעתו המקצועית נכון וישים להקים מרכזים אלו. הצוות יוועץ במהלך דיוביו גם עם ראשי הרשויות וקופות החולים.

המלצות הצוות ייושמו באחריות המשרדים השותפים לצוות בהתאם להמלצותיו, ובשים לב להתייחסות הצוות לחלקן של הרשויות המקומיות ושל קופות החולים בהפעלת המרכזים על כל היבטיהם. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בין השנים 2016-2020 בפריסה שתיקבע לאחר גיבוש המלצות הצוות.

היה ולא תושג הסכמה בין המשרדים לעניין הקמת המרכזים האינטגרטיביים, יבחן משרד הבריאות את האפשרות להקים מרכזים רפואיים לגיל הרך באותם יישובים שביחס אליהם נשקלה הקמתו של מרכז אינטגרטיבי של שירותים לגיל הרך, בהיקף תקציבי שייקבע על ידי משרדי ראש הממשלה, הבריאות והאוצר, במסגרת התקציב התוספתי המוקצה לסעיף זה.

ג. לטובת חיזוק שירותי הרפואה ביישובי הדרום יוקצה תקציב בסך 15 מלש"ח לשנים 2015-2020. השימושים ופריסת התקציב בסעיף זה ייקבעו ע"י שרת הבריאות על פי סדרי העדיפויות של משרד הבריאות, לרבות נושאים האמורים בהחלטה זו, ובהסכמת שר האוצר. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד הבריאות תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 10 מלש"ח.

51. הממשלה רושמת לפנייה את כוונת הות"ת להקצות, החל משנת תשע"ו, תוספת של עד 30 מכסות סטודנטים לשנתון עבור סטודנטים לרפואה באוניברסיטת בן גוריון, לשם חיזוק הכשרת הרופאים בנגב. זאת בתיאום עם האוניברסיטה ועם משרד הבריאות.

לשם יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר לות"ת את המשאבים הנדרשים על פי סיכום בין הממונה על התקציבים במשרד האוצר ובין יו"ר ות"ת.

נגב גליל

52. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 741 מיום 17.9.2013 בדבר תכנית אסטרטגית לעידוד וחיזוק ההתיישבות, לתקן את נוהל סיוע לבניית יחידות דיור לצרכי השכרה למגורים ושיפוץ מבנים נטושים/בלתי מאוכלסים לצרכי השכרה, ולהגדיל ב-25% את הסיוע שיינתן לרשויות מקומיות בנגב שיבנו או ישפצו יחידות דיור או מבנים להשכרה.

53. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 741 האמורה, לתקן את נוהל השתתפות בתשלומי שכר דירה לרוכשי דירה ראשונה בנגב, ולהגדיל ב-20% את גובה ההשתתפות בשכר דירה לתושבים חדשים העוברים להתגורר ביישובי הנגב.

54. לעודד את תרבות הפנאי, הספורט וחיי הקהילה, באמצעות סיוע בקיום אירועי תרבות ותיירות, ופסטיבלים וסיוע למוסדות התרבות בנגב. לצורך כך, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 2.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1.5 ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 1 מלש"ח. התקציב יופעל באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, ויחולק לפי כללים שוויוניים תוך תיאום עם משרד התרבות והספורט ועם משרד התיירות.

55. לעודד את תרבות הפנאי, הספורט וחיי הקהילה, ביישובי המטרה, באמצעות בנייה ושדרוג של מוסדות ציבור ומתקני ציבור. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה סך כולל של 45 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2014-2016), שיוקצו על-פי נוהל סיוע להקמת מבני ציבור ברשויות מקומיות בנגב ובגליל אשר גובש על ידי המשרד לפיתוח הנגב והגליל. משרד האוצר והמשרד לפיתוח הנגב והגליל יישאו בעלות מיומן הפעילות באופן שווה, 7.5 מלש"ח כל אחד, בכל אחת משלוש השנים האמורות.

56. לסייע לרשויות המקומיות להכשיר ולצייד מבני ציבור קיימים לשמש כבתי קולנוע מקומיים על מנת לעודד את תרבות הפנאי ולייצר עוגני תרבות ברשויות המקומיות ביישובי הדרום. לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב בסך 900 אלש"ח לשנת 2014 ממקורותיו. זאת כתוספת לסכומים, אם יוקצו לצורך כך, על ידי מפעל הפיס, בהתאם להוראות ולקריטריונים לרבות מנגנון הקצאת הכספים המקובל במפעל הפיס ובכפוף לאישור החשבת הכללית.
57. לגבש תכנית לשיפור סביבת הלימודים הטכנולוגית בבתי הספר ביישובי הדרום, ולהקים כיתות חכמות וירטואליות באישור משרד החינוך ובכפוף לנהליו ומועדוניות למדעים ולטכנולוגיה על פי מתווה החלטות הממשלה מס' 1518 ו-1520 מיום 27.3.2014. לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב בסך 4.5 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017).
58. לסייע לראשי הרשויות בדרום לגבש תכניות אסטרטגיות יישוביות, ולהגיע למצב של מוכנות ויכולת לקלוט חברים חדשים, על מנת לסייע ליישובים ולתושבים בצמיחה דמוגרפית וכלכלית. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 500 אלש"ח.
59. לגבש תכנית רב שנתית לשינוי תודעתי ביחס לנגב ולשיפור תדמית הנגב בשיתוף עם ראשי הרשויות בדרום, ולפעול ליישומה. לצורך כך, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 500 אלש"ח.
60. להקים פורום עמיתים לראשי הרשויות בדרום למימוש שיתופי פעולה ולהעשרה מקצועית. לצורך פעילות הפורום המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 100 אלש"ח ממקורותיו בכל אחת מהשנים 2015-2017.
61. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1037 מיום 11.12.2013 בדבר תכנית לקידום הצמיחה הדמוגרפית ולמיתוג רשויות מקומיות בנגב ובגליל, להורות למשרד לפיתוח הנגב והגליל לקלוט רכזי צמיחה דמוגרפית במרכזי הצעירים הקיימים בנגב, ולהקצות לרשויות המקומיות בנגב תקציבים להאצת פעולות התכנון והשיווק של מתחמים למגורים. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 500 אלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 1 מלש"ח.
62. לאור מעמדה של באר שבע כמטרופולין וריכוז המוסדות האקדמיים בה, ובהמשך לפעולות שנעשו לפיתוחה כמטרופולין, לעודד מגורי סטודנטים בעיר, בהתאם לנהל שיגובש על ידי הרשות לפיתוח הנגב בתיאום עם עיריית באר שבע. לשם כך, יקצה משרד האוצר למשרד לפיתוח הנגב והגליל 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016).
63. בהתאם להחלטת הממשלה מס' 4415 מיום 20.11.2005 בדבר יצירת תכנית אסטרטגית לפיתוח הנגב, בהמשך להמלצות הוועדה לקידום הרפואה בנגב והמלצות משרד הבריאות ולאור מיעוט מיטות השיקום בדרום, לפעול להקמת בית חולים שיקומי בכפר "עלה נגב". לצורך שלב א' של בית החולים יוקצה לרשות לפיתוח הנגב תקציב בסך 36 מלש"ח על פי הפירוט הבא:

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
6.5	6.5	5	2	1	1	אוצר
1	1	1	1	1	1	נגב גליל
0.5	0.5	1.5	1.5			פנים
		2.5	1.5			שיכון

הממשלה רושמת לפניה את התחייבות "עלה נגב" להשתתפות ביחס של 1:1 למימון הממשלתי.

יובהר כי תוספת מיטות השיקום הינה מעבר לסיכום קודם בין משרד הבריאות ומשרד האוצר על פתיחת 52 מיטות שיקום בבתי החולים סורוקה וברזילי.

כמו כן מנהלת השירות הלאומי תקצה 12 תקני שירות לאומי ל"עלה נגב" נחלת ערן לשנים 2020-2015.

תחבורה

64. להטיל על שר התחבורה והבטיחות בדרכים לקדם נושאי תחבורה אשר עתידיים לסייע ליישובי הדרום, זאת בהתאם לשיקולים מקצועיים בראייה כוללת של צרכי הדרום וכן למענים הנדרשים הנובעים מהחלטה 546 כמפורט להלן:

א. להסדיר גישה מיישבים במרחב הדרום לרשת הכבישים הארצית, עד לתאריך 30.06.2020, בהתאם לסדר העדיפות כמפורט בטבלה להלן. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: משרד התחבורה) סך כולל של 55 מלש"ח, בהתאם לפריסה הבאה: 5 מלש"ח ב-2015, 10 מלש"ח ב-2016, 10 מלש"ח ב-2017, 15 מלש"ח ב-2018, 15 מלש"ח ב-2019.

מס'	מס' כביש (יישוב)	שם פרויקט/צומת
א.	2444 (שדות נגב)	2 כניסות לנתיבות
ב.	241 (מרחבים)	פדויים
ג.	25 (מרחבים)	כניסה לתפרח

ד.	241 (מרחבים)	כניסה לבטחה
ה.	241 (מרחבים)	צומת גילת
ו.	241 (מרחבים)	כניסה לגילת
ז.	40 (מצפה רמון ורמת נגב)	צומת טללים
ח.	4 (חוף אשקלון)	כניסה למועצה אזורית חוף אשקלון ובת הדר
ט.	34 (שער הנגב)	כניסה ליכיני

ב. לתכנן ולבצע סלילת כביש עוקף קריית מלאכי (עוקף גיבשטיין ושכונת המחנות). על הביצוע להתחיל לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח לשנת 2016.

ג. לבצע את כביש 3 באשקלון בקטע שבין שדרות ירושלים לבין שדרות רבין. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 2 מלש"ח ב- 2016 ו-10 מלש"ח בשנת 2017 ו- 8 מלש"ח בשנת 2018.

ד. לתכנן ולבצע חיבור תחבורתי של היישוב רהט למחלף שייבחר על תוואי כביש 6 לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח, בפריסה על פני שנתיים, 2 מלש"ח לשנת 2015 ו-13 מלש"ח לשנת 2016.

ה. לתכנן ולבצע כניסות חדשות לדימונה מכביש 25, לא יאוחר מתאריך 30.06.2018. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה על פני השנים, 2 מלש"ח לשנת 2015 ו-10 מלש"ח לשנת 2016 ו- 8 מלש"ח לשנת 2017.

ו. לתכנן ולבצע תכנית להקמת מרכז תחבורתי בדימונה, לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח בהתאם לפריסה התקציבית הבאה:

	2019	2018	2017	2016	2015
	-	10	8	2	-

ז. לממש תכנית להקמת מסוף תחבורה ציבורית ממוזג וממוגן במועצה האזורית אשכול, לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 7 מלש"ח, עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצ'ינג) הקיים, בפריסה על פני שנתיים, 0.7 מלש"ח 2015 ו-6.3 מלש"ח לשנת 2016.

ח. לממש תכנית להקמת מסוף תחבורה ציבורית ממוזג וממוגן באשקלון, לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 8 מלש"ח, עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצ'ינג) הקיים, בפריסה על פני שנתיים, 0.8 מלש"ח לשנת 2015 ו 7.2 מלש"ח לשנת 2016.

ט. לתכנן ולבצע תכנית הסדרת שוליים בכביש 224 לא יאוחר מתאריך 30.06.2018. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בפריסה על פני שנתיים, 2 מלש"ח בשנת 2017 ו-13 מלש"ח לשנת 2018.

י. לתכנן תכנון מפורט של מחלף אום בטין על כביש 60 לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב בסך 5 מלש"ח ב- 2015, 10 מלש"ח ב- 2016 ו-5 מלש"ח ב- 2017.

יא. לתכנן ולהרחיב את חניון הרכבת בלהבים ולהסדיר את דרכי הגישה אליו לא יאוחר מתאריך 31.06.2016. לצורך כך יקצה משרד התחבורה תקציב בסך 10 מלש"ח לשנת 2015.

יב. להשלים תכנון סטטוטורי של כביש 293 מבית קמה לצומת הגדי לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח ב- 2016 ו-10 מלש"ח לשנת 2017 ו- 5 מלש"ח לשנת 2018.

יג. להנחות את שר התחבורה לפעול, בכפוף לכל דין, להציב בסדר עדיפות גבוה, במסגרת התוכנית הרב שנתית המתגבשת של רכבת ישראל, את הפרויקטים הבאים:

- תכנון סטטוטורי של מסוף מטענים בקרית מלאכי.

- תכנון וביצוע תחנת רכבת בדימונה וחיבור מסילתי למסילה הקיימת.

- תכנון וביצוע מתחם לתחזוקה ודיור באשקלון.

65.

א. להכין בתוך 60 ימים תכנית לפיתוח פרויקטים תחבורתיים בדרום, אשר תגובש בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, והוצאתה אל הפועל תושלם לא יאוחר מתאריך 30.06.2020. לצורך כך יוקצה סך כולל של 300 מלש"ח אשר ימומנו כדלקמן: 150 מלש"ח תקציב תוספתי שיועבר ממשרד האוצר למשרד התחבורה, בהינתן הקצאת סך של 150 מלש"ח ממקורות משרד התחבורה מתכנית העבודה המתוקצבת, וזאת בהתאם לפריסה הבאה:

	2019	2018	2017	2016	2015
אוצר	53	50	40	5	2

תחבורה	-	5	50	50	45
--------	---	---	----	----	----

ב. לתכנן ולבצע תכניות שיפור בטיחות בדרכים ביישובי הדרום עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצ'ינג) הקיים, בהתאם לסדר עדיפויות אשר יגבש מנכ"ל משרד התחבורה, לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 30 מלש"ח, בהתאם לפריסה הבאה:

2019	2018	2017	2016	2015
-	10	10	10	-

אנרגיה ותשתיות

66. להטיל על שר הכלכלה, בתיאום עם שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים להעניק לצרכני גז טבעי הממוקמים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, הזכאים לסיוע במסגרת הוראת מנכ"ל 4.5 "מסלול סיוע במימון עלויות חיבור למערכת חלוקת גז טבעי ובמימון עלויות הסבת מערכות פנימיות לשימוש בגז טבעי" (להלן: ההוראה), המוגדרים כצרכנים מרוחקים כהגדרתם בהוראה, והזכאים לתוספת סיוע לפי ההוראה – תוספת נוספת לצורך חיבורם לרשת חלוקת הגז הטבעי .

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 30 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שש שנים (2015-2020). תקציב זה יתווסף לתקציב שאושר בהחלטת הממשלה מס' 175 מיום 12.05.2009 .

67. להטיל על שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, בתיאום עם שר הכלכלה, לגבש עד לתאריך 01.01.2015, תכנית להנגשת הגז הטבעי לצרכנים ביישובי עוטף עזה ובערד, בשל נסיבותיה הייחודיות בהקשר זה, תוך בחינת תמרוץ להקמת רשת חלוקת גז טבעי והתחברות אליה או קידום תחנה/ות לפריקת גז טבעי דחוס אזוריות או בכל דרך מתאימה אחרת .

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים תקציב תוספתי בסך 32 מלש"ח, מתוכו 12 מלש"ח יועדו לטובת חיבור צרכנים בערד, על פני שש שנים, 5 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2015-2018 ו-6 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2019-2020.

68. להטיל על שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (להלן – משרד התשתיות) בהיוועצות עם השר להגנת הסביבה, להקצות מענקים לביצוע מיזמים להשגת התייעלות אנרגטית וצמצום עלויות האנרגיה של רשויות מקומיות, מפעלי תעשייה ומבני מסחר ביישובי הדרום.

א. המענקים יוקצו לרשויות המקומיות, למפעלי התעשייה ולמבני המסחר בהתאם למכרזים שיפורסמו ע"י משרד התשתיות.

ב. רשויות מקומיות המסווגות באשכולות 1-4 בהתאם למדד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס, יהיו זכאיות למענק מוגדל כפי שיקבע משרד התשתיות.

ג. משרד התשתיות יהיה אחראי על בדיקת איכות ההצעות, בחירת הרשויות הזוכות והמפעלים הזוכים ובקרה על תהליך הביצוע.

לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר למשרד התשתיות תקציב תוספתי בסך 50 מלש"ח, מתוכו 25 מלש"ח למכרזים לרשויות המקומיות בתחום התכנית ו-25 מלש"ח למכרזים למפעלי תעשייה ומבני מסחר ביישובי הדרום, וזאת על פני שש שנים, 7.5 מלש"ח לשנת 2015 ו-8.5 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2016-2020.

"ישראל דיגיטלית" – באר שבע כ"עיר דיגיטלית"

69. לאור מאפייניה הייחודיים של באר שבע, ובכלל זה היותה המטרופולין היחיד בדרום, הנותן שירותים לתושבי האזור בתחומים מגוונים, להטיל על מטה "ישראל דיגיטלית" בשיתוף עם עיריית באר-שבע ואגף התקציבים במשרד האוצר, לגבש תכנית אסטרטגית לקידום העיר באר-שבע כ"עיר דיגיטלית". התכנית תבחן מודלים של ערים דיגיטליות מתקדמות בעולם, ותפרט את התהליך העירוני הנדרש לאספקת שירותים עירוניים דיגיטליים, בתחומי החיים השונים בעיר. לשם יישום התכנית יופעלו ניסויי חלוץ (פיילוט) ותוכניות ייעודיות. לצורך כך יקצה משרד האוצר למטה "ישראל דיגיטלית" תקציב תוספתי בסך 2 מלש"ח לשנת 2015.

70. במסגרת זאת, יופעל ניסוי חלוץ (פיילוט) בתחום החינוך בעידן הדיגיטלי, בהובלת משרד החינוך ועיריית באר-שבע ובתיאום עם מטה "ישראל דיגיטלית" ואגף התקציבים במשרד האוצר, במסגרתו ירוכזו מאמצים ומשאבים בפריסת תשתיות תקשורת והטמעת כלים טכנולוגיים מתקדמים במוסדות החינוך בעיר, והובלת פדגוגיה טכנולוגית חדשנית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למטה "ישראל דיגיטלית" תקציב בסך 12 מלש"ח בשנת 2014 ו-24 מלש"ח לשנת 2015. מטה "ישראל דיגיטלית" יעביר את התקציב למשרד החינוך בהתאם לביצוע אבני דרך שיסוכמו בתיאום עם משרד האוצר.

71. בנוסף, במטרה להמשיך ולצמצם את הפער הדיגיטלי בישראל ובהמשך לסעיף 4(ו) להחלטת הממשלה מס' 1046 מיום 15.12.2013, להקצות למשרד ראש הממשלה 1.8 מלש"ח לשנת 2015 לטובת קידום האוריינות הדיגיטלית בקרב ילדים, ובכלל זה הגדלת הפריסה של מכשירי קצה והרחבת החיבור לאינטרנט, ולהנחות את סגן השר במשרד ראש הממשלה ליישם זאת ביישובי הדרום. ביצוע סעיף זה יעשה בתיאום עם מטה "ישראל דיגיטלית".

ביטחון פנים

72. להנחות את השר לביטחון הפנים להקים כוחות משימה משטרתיים במחוז דרום שייעודם העמקת הטיפול המשטירי בתופעות הפוגעות במנגנוני הפעילות העסקית. לשם כך יוקצו 6.5 מלש"ח לשנת 2015, מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד לביטחון הפנים תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח והמשרד לביטחון הפנים יקצה 1.5 מלש"ח ממקורותיו.

הגנת סביבה

73. לאור חשיבות הנחלים והמערכות הטבעיות בדרום, המשרד להגנת הסביבה יפעל לשיקום הנחלים ביישובי הדרום ועוטף עזה באמצעות רשות ניקוז שיקמה-בשור ורשות הטבע והגנים. היות שתחום שטח הנחלים רחב, יפעל המשרד לסיוע בתקציב להן במעלה ערוצי הנחל, בתחומי אגן ההיקוות. פעולות במסגרת סעיף זה, אשר תהיה להן השפעה ישירה על מערך הניקוז, יעשו בתיאום עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

לצורך כך יוקצה תקציב כולל בסך 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (-2016 2015), מתוכם המשרד להגנת הסביבה יקצה תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד להגנת הסביבה תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח.

74. להאריך את תוקף החלטת הממשלה מס' 794 מיום 12.10.2009 בדבר פיתוח פארק נחל באר-שבע ולפרוס את התקציב שהוקצה לכך לשלוש שנים נוספות, עד סוף שנת 2018.

75. המשרד להגנת הסביבה יסייע לרשויות ביישובי הדרום ועוטף עזה לפעול לטיפול במפגעי פסולת בניין על ידי פינוי מפגעי פסולת בניין בהיקף של עד 450 אלש"ח לרשות מעל 100,000 תושבים וליתר הרשויות בהיקף של 240 אלש"ח לרשות. על הרשויות תוטל חובת מחזור החומר והן תוכלנה לבצע שימוש בתוצרי המחזור לפרויקטים תשתיתיים בתחומם.

לצורך כך יקצה המשרד להגנת הסביבה 10 מלש"ח ממקורותיו לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

76. המשרד להגנת הסביבה יסייע לרשויות ביישובי הדרום ועוטף עזה אשר מבצעות כבר כעת הפרדת פסולת ביתית (הרשויות המקדימות), באמצעות מתן סיוע תקציבי נוסף בסך 50 ש"ח לכל בית אב המפריד פסולת בפועל, וזאת לשם תמיכה בהטמעת תהליך ההפרדה, חינוך, שיווק הוספה ושדרוג כלי אצירה ותפעול.

לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה תקציב שלא יעלה על 9.7 מלש"ח לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

77. המשרד להגנת הסביבה יפעל לחיזוק החינוך הסביבתי והקשר שבין הקהילה ובין הסביבה ביישובי הדרום ועוטף עזה, באמצעים הבאים:

א. באמצעות תמיכה בבתי ספר על פי קריטריונים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה 3.8 מלש"ח לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

ב. סיוע באירועי פסטיבל דרום אדום. לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה 150 אלש"ח לשנת 2015.

מינהל לפיתוח תשתיות ביוב

78. לאור בעיית תשתיות הביוב הייחודית ביישוב תפרח, להנחות את המינהל לפיתוח תשתיות ביוב שברשות המים (להלן: המילת"ב), לתקצב את פרויקט הביוב ביישוב תפרח שבמועצה האזורית מרחבים, בהיקף של 15 מלש"ח, בחלוקה של 80% מענק ו-20% הלוואה.

תגבור תקציבי פיתוח ברשויות בדרום

79. להנחות את משרד הפנים להקצות תקציבי פיתוח ייעודיים, בהיקף כולל של 250 מלש"ח, ליישובי הדרום העומדים בכל התבחינים הבאים: (א) הרשות מסוגת באשכולות 1-5 במדד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס במועד קבלת החלטה זו. (ב) ההכנסות העצמיות של הרשות, מארנונה שלא-למגורים, אינן עולות על 10,000 ש"ח לנפש בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2012.

ההיקף הכספי של ההקצאה לכל רשות העומדת בתבחינים כאמור, תהיה בהתאמה למספר התושבים בה, בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2012, ועל-פי המפתח הבא: בגין 30,000 התושבים הראשונים, יינתן לרשות סך של 378 ש"ח לכל תושב; בגין כל תושב, החל מהתושב ה-30,001 ועד לתושב ה-60,000, יינתן לרשות סך של 315 ש"ח; בגין כל תושב החל מהתושב ה-60,001 ועד לתושב ה-120,000 יינתן לרשות סך של 263 ש"ח לתושב. לא יינתן תקצוב נוסף בגין תושבים מעבר ל-120,000 התושבים כאמור.

התקציבים כאמור יינתנו בפריסה על-פני חמש שנים (2014-2018) ויוקצו לרשות המקומית בכפוף להליכי אישור תקציב בלתי רגיל (תב"ר) כמפורט בנהלי משרד הפנים. יובהר כי תקציבים אלו יינתנו בנוסף על כל תקציב פיתוח לרשות, ולא יפגעו בכל מענק או תקצוב אחר של הרשות.

לצורך יישום סעיף זה, יעביר משרד האוצר למשרד הפנים תקציב תוספתי ייעודי, בסך 250 מלש"ח, על פני חמש שנים (2014-2018), לטובת פריסת מזומן משוערת של 30 מלש"ח בשנת 2014, 30 מלש"ח בשנת 2015, 80 מלש"ח בשנת 2016, 70 מלש"ח בשנת 2017 ו-40 מלש"ח בשנת 2108.

מעקב, דיווח והערכה אחר יישום התוכנית

80. השרים אמונים על יישום החלטה זו, כל אחד בתחמו. השרים ידווחו לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (הקבינט החברתי-כלכלי, להלן: הקבינט) על התקדמות יישום ההחלטה. דיווח ראשון יימסר ביום 15.12.2014. דיווחים נוספים יימסרו לחברי ועדת השרים בכתב, מדי חצי שנה, ב-15 בחודש שלאחר תום כל מחצית (15.7, 15.1), וזאת עד לסוף שנת 2020.

81. מדי שנה בתום חודש ינואר, לאחר דיווח השרים על מימוש התקציבים ויישום הפעולות הקבועות בהחלטה זו, יבחן הקבינט את אופן ומידת מימוש ההחלטה. ככל שיימצא, כי תקציב מסוים לא מומש, או קיים יסוד להניח כי לא ימומש בתוך 12 חודשים מהמועד שיועד לביצועו לפי החלטה זו, וכן מכל סיבה ושיקול אחר, יבחנו הקבינט או הממשלה את האפשרות להורות על הסטת התקציב התוספתי הקבוע באותו סעיף לטובת סעיפים אחרים בהחלטה, משרד ממשלתי אחר הנוגע בדבר או העברת הביצוע והתקצוב לגורם שלישי, כפי שימצאו הקבינט או הממשלה לנכון, והכל בדרך הקבועה לכך בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

בסעיפים שבהם קיים איגום תקציבי, לא פעל שר בתוך 60 יום לבצע העברה תקציבית בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ליישום החלטה זו, יפנה שר האוצר לביצוע ההעברה התקציבית מתוך תקציב המשרד האמור, בתיאום עם ראש הממשלה, ויראו פנייה זו כפנייה על דעת הממשלה. בהעדר מועד קבוע בסעיף כלשהו בהחלטה זו לביצוע העברה תקציבית בין משרדי ממשלה, תבוצע ההעברה התקציבית עד ליום 30 באפריל לכל שנת תקציב רלוונטית.

82. לבצע מעקב רצוף אחר יישום החלטת ממשלה זו, לרבות בדיקות שטח ומעקב אחר ביצוע מול המשרדים והרשויות המקומיות שעליהן חלה ההחלטה. לצורך התקשרות והפעלת יועץ בעל מומחיות מתאימה, יקצה משרד האוצר למשרד ראש הממשלה תקציב בסך 1 מלש"ח לשנת 2015.

83. לבצע מחקר הערכה מלווה ליישום ההחלטה, אשר יחל לכל המאוחר במחצית השנייה של שנת 2015. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד ראש הממשלה תקציב בסך 1 מלש"ח לשנת 2015.

84. משרדי הממשלה השונים אשר פועלים כנגזרת מהחלטה זו ביישובי הבדואים, יאשרו את תוכנית העבודה שיגבשו לטובת יישובים אלה בוועדת השרים לענייני הסדרת ההתיישבות ופיתוח חברתי-כלכלי של הבדואים בנגב; משרד החקלאות יוועץ עם המשרדים הרלוונטיים בנושאים הנוגעים לעניינם בסעיפים שהוא אחראי לביצועם ביישובי הבדואים. זאת, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1146 מיום 5.1.14 בעניין העברת שטח הפעולה של הפיתוח הכלכלי חברתי והסדרת התיישבות בדואים בנגב ממשרד ראש הממשלה למשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

85. יובהר כי התקציבים בהחלטה אינם באים על חשבון ו/או במקום התקציבים שהופנו בתקציבי המשרדים לאזורים המוזכרים בהחלטה זו על פי התקצוב של חמש השנים האחרונות.

עדיפות לאומית

החלטה זו מיועדת לחזק את אזור הדרום, וזאת באמצעות שילוב של כלים והטבות המיועדים והמותאמים לצרכים שונים ולמאפיינים של קבוצות אוכלוסייה, יישובים ורשויות מקומיות באזור זה. בהתאם, ההחלטה כוללת תמהיל של מענים, חלקם רוחביים וחלקם מענים המבוססים על השיקולים המקצועיים הרלוונטיים, מתוך ראיית צרכי האזור הרלוונטי כולו.

ההחלטה כוללת מספר קבוצות נפרדות של אזורים ויישובים שיוגדרו כאזורי עדיפות לאומית בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – החוק), בנושא אזורי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו כדלקמן:

יישובי הדרום

בליבת החלטה זו נמצאים יישובי הדרום, כהגדרתם בסעיף 1 להחלטה זו, המוכרזים כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו.

השיקול המרכזי שביסוד הכרזת יישובי הדרום כאזור בעל עדיפות הוא תכנון הפריסה של האוכלוסייה כאמור בסעיף 151(ב)(3) לחוק. לשיקול זה מצטרפים השיקולים בדבר מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק, והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5) לחוק. לאמור מצטרפים שיקולים תומכים הנוגעים למצב הביטחוני ששרר באזור בזמן מבצע "צוק איתן", כאמור בסעיף 151(ב)(1) לחוק.

צמצום פערים חברתיים וחיזוק הפריפריה בכלל ובאזור הדרום בפרט, מהווים נושא מרכזי במדיניות הממשלה, אשר בא לידי ביטוי בשורה של החלטות ממשלה ייעודיות לאזור הדרום, פיתוחו ומינופו הכלכלי- חברתי.

מחוז דרום של מדינת ישראל הוא המחוז ששיעור הצפיפות בו עומד על 80.8 נפשות לקמ"ר והוא הנמוך ביותר במדינה, וזאת בפער ניכר מכל מחוז אחר. חלקו הגדול של מחוז הדרום מתאפיין בריחוק ממרכז הארץ, ובפערים ברמת החינוך וההשכלה.

יישובי הדרום כוללים כ-60% משטחה של המדינה, אך מאכלסים רק כ-14.4% מהאוכלוסייה. בהתאם לנתוני הלמ"ס, כפי שהתפרסמו בשנתון הסטטיסטי לישראל לשנת 2013, נכון לשנת 2012, צפיפות האוכלוסין לקמ"ר יבשתי במחוז דרום של משרד הפנים עומד על 80.8 נפשות לקמ"ר, זאת לעומת 7,675.5 נפשות לקמ"ר במחוז תל אביב, 1,512.2 נפשות לקמ"ר במחוז ירושלים, 1,492.1 נפשות לקמ"ר במחוז מרכז, 1084.9 נפשות לקמ"ר במחוז חיפה ו-295.2 נפשות לקמ"ר במחוז הצפון. החלטה זו מיועדת, בין היתר, לקדם את הפיתוח הכלכלי חברתי של האזור ולעודד הגירה חיובית אליו, באופן העולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 151(ב)(3) לחוק.

בנוסף לאמור, קיימים פערים משמעותיים בין יישובי הדרום לבין אזורים אחרים במדינה, וההחלטה בעניין זה עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 151(ב)(5) לחוק, ומיועדת להביא לצמצום של פערים כאמור.

בכלל זה יצוין, כי יישובי הדרום סובלים מרמות נמוכות של תעסוקה: על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2009-2010 נתוני הדרום נמוכים מהממוצע הארצי. כך למשל, אחוז המועסקים ביישובי הדרום הוא 54.8% לעומת 57.3% ממוצע ארצי, ובהתאמה ההכנסה החדשית למשק בית היא 12,634 ש"ח (ברוטו) לעומת 14,629 ש"ח ממוצע ארצי. פער משמעותי נוסף הוא הפער בשיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות מבין הזכאים לתעודת בגרות, כאשר הממוצע הארצי לשנת 2011 עמד על 84.1% ובמחוז דרום הוא עמד באותה שנה על 79.7% בלבד. פערים נוספים באים לידי ביטוי בתחום החינוך וההשכלה: על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2008-2009 ממוצע הציונים של מחוז דרום במבחני המיצ"ב היו הנמוכים ביותר בהשוואה למחוזות אחרים בארץ. כך למשל, ציון ממוצע בעברית במחוז המרכז עמד על 70.7 בעוד שבמחוז דרום הוא עמד על 64.3. ציון ממוצע במתמטיקה במחוז תל אביב עומד על 57.7 בעוד במחוז דרום הוא עמד על 43.3.

מבצע "צוק איתן" השפיע בצורה הישירה והנרחבת ביותר על אזורים ויישובים במחוז הדרום. מרבית היישובים לגביהם הוכרז מצב מיוחד בעורף במהלך המבצע הם יישובים במחוז דרום וממילא נמצא כי בנסיבות אלו יש מקום לפעילות ממשלתית לטובת חיזוק הכלכלה באזור. יישובי הדרום שלא נכללו בהכרזה על מצב מיוחד בעורף הם בעיקרם היישובים המרוחקים ביותר, בפריפריה הדרומית והדרומית-מזרחית של מדינת ישראל.

מכלל יישובי הדרום הוחרגה העיר אילת, אשר לה מאפיינים ייחודיים הנגזרים ממוקמה הגיאוגרפי ומאפייני היישוב עצמו, והנהנית כבר היום משורת הטבות ייחודיות על פי דין ובמסגרת פעולות והשקעות הממשלה, ובכלל זה הטבות משמעותיות וייחודיות במיסוי (פטור ממע"מ והטבות מס) והקצאות כספיות משמעותיות בתשתיות המשרתות את פיתוח העיר (העתקת שדה תעופה, פיתוח כביש הערבה וכו').

כמו כן, הוחרגו ממסגרת זו יישובי עוטף עזה, אשר בענינם אושרו תכניות ממשלתיות קודמות, לרבות במסגרת החלטות הממשלה מס' 1846 מיום 13.07.2014 ומס' 1114 מיום 29.12.2013, ואשר תכנית אסטרטגית רב שנתית לפיתוח כלכלי חברתי שלהן אושרה על ידי הממשלה ביום 21.9.2014. במסגרת זו, רכיבים בהחלטה הניתנים ברמת הרשות המקומית, לא יינתנו לרשויות המקומיות אשר בתחומן שוכנים יישובי עוטף עזה, והכל אלא אם נאמר במפורש אחרת בהחלטה.

יצוין כי לעניין הפרק שעניינו "תגבור תקציבי פיתוח רשויות הדרום", נשקלו גם שיקולים בדבר הרמה הכלכלית חברתית של הרשות המקומית ובדבר ההכנסות העצמיות של הרשות מארנונה לא למגורים. שיקולים אלו, מעבר להיותם שיקולים ענייניים ורלוונטיים לנסיבות העניין עולים בקנה אחד עם השיקול בדבר חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק; הוא הדין בסעיף העוסק בהתייעלות אנרגטית בפרק שעניינו אנרגיה ותשתיות.

החלטה 546 ויישובי המטרה

ממשלת ישראל מרכזת מאמץ לקידום מהלך לאומי להעתקת מחנות צה"ל לנגב, כמפורט בהחלטה 546 ובהחלטות ממשלה שקדמו לה, מתוך הבנה שמעבר למשמעויות המהלך למערכת הביטחון עצמה, למהלך העתקתם של מחנות צה"ל לנגב עשויה להיות השפעה מכרעת על פיתוחו של הדרום, ובכוחו להוות מנוף משמעותי לפיתוח האזור וצמיחתו. החלטה 546 שהתקבלה במסגרת זו, התקבלה בשים לב למעגלי ההשפעה של מחנות צה"ל. במסגרת ההחלטה הנוכחית מוצע להשלים ולתקן את החלטה 546 במספר נושאים, ומתוך ראייה כוללת ומתואמת של החלטה 546 ומנימוקיה, ושל התוכנית ליישובי הדרום.

במסגרת תיקון החלטה 546 עתה מוצע גם לתקן את הגדרת יישובי המטרה כדלקמן. יישובי המטרה, כפי שנקבעו בהחלטה 546, הם אותם יישובים השוכנים בנגב כהגדרתו

בהחלטה 546, שמצויים בטווח נסיעה יומית קצרה ממחנות צה"ל העתידיים לקום, ואשר נמצא שיש צורך לסייע להם לממש את הפוטנציאל הכלכלי הטמון בהעתקת מחנות צה"ל לסביבתם הקרובה, ובכלל זה לגידול הצפוי באוכלוסייה בהם וליצירת תמהיל ואיכות המגורים הרצויים.

השיקולים שביסוד קביעת יישובי המטרה הם חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק, ומיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק.

בהתאם נקבעו בסעיף 9(ב) להחלטה 546 שלושה תנאים מצטברים להגדרת יישובי המטרה מתוך כלל יישובי הנגב: (1) קרבה למחנות צה"ל - מרחק של עד 20 ק"מ מהמחנות (מסגרת ההשפעה); (2) מדד כלכלי-חברתי (בכללו רשויות מקומיות המדרוגות באשכולות 1-5 בלבד במדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס); (3) הכנסות מארנונה (בכללו רשויות מקומיות אשר הכנסותיהן מארנונה לנפש ב-2012 לא עלו על כפליים הממוצע הארצי, שהם 4,802 ש"ח לנפש בשנה).

בחלוף יותר משנה מקבלת החלטה 546, נמצא כי מסגרת ההשפעה שנקבעה בהחלטה (20 ק"מ) היא קצרה מדי. בהתאם ולאחר בחינה מקצועית חוזרת מוצע כעת לתקן את התנאי הראשון שעניינו קרבה למחנות צה"ל, ולהרחיב את מסגרת ההשפעה כך שבמקום תנאי לפיו על היישוב לשכון במרחק של 20 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל, על היישוב לשכון במרחק של 33 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל, כך שנוסחו של התנאי הראשון בסעיף 9(ב) להחלטה 546 יהיה כדלהלן:

קרבה למחנות צה"ל: יישובי המטרה הם יישובים השוכנים במרחק של 33 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל (להלן - מסגרת ההשפעה). תנאי זה נקבע במטרה לכלול בהגדרת אזורי העדיפות לעניין זה אך ורק יישובים השוכנים במרחק נסיעה יומית קצרה ממחנות צה"ל ואשר הינם בעלי הפוטנציאל המשמעותי ביותר להיות מושפעים ממעבר המחנות ולהוות מוקד למשיכת אוכלוסייה כתוצאה מהמהלך.

מדידת המרחקים נעשתה בקו אווירי מהמיקום המיועד של מרכז הבסיסים העתידיים לקום לבין גבול תחום השיפוט של הרשות המקומית, כאשר מדובר בעיריות ומועצות מקומיות. במועצות אזוריות, הבחינה נעשתה ביחס ליישובי המועצה, כאשר נקבע כי מועצה אזורית תהיה בגדר יישוב מטרה רק בתנאי שכל יישוביה נמצאים בטווח האמור; זאת, מאחר וההגדרה של רשות כ-יישוב מטרה עניינה העיקרי בפעילות לטובת שיפור רמת השירותים ולפעילות ברמה המערכתית ביחס לחיזוק אותה רשות מקומית. עוד יצוין בהקשר זה כי מדיניות הממשלה היא לחזק דווקא יישובים עירוניים בדרום, ולתעדף אותם על פני יישובי המגזר הכפרי. בהתאם לכך, אישרה הממשלה רק לאחרונה, במסגרת החלטת ממשלה מס' 1340 מיום 16.2.2014, בעניין שינוי בהטבות במס הכנסה לתושבי יישובים - קביעת הקריטריונים לזכאות, כי בין כלל היישובים בדרום, מוצאת הממשלה לנכון לייחד ולתעדף את היישובים העירוניים, קרי יישובים המסווגים כעיריות או כמועצות מקומיות, על פני היישובים הכפריים הנכללים במועצות אזוריות. אזור הנגב מתאפיין ביישובים עירוניים קטנים. על-פי נתוני הלמ"ס, בשנים 2012-2009 נרשם שיעור הגירה שלילי, בהיקף של מינוס 1.9%, ביישובים העירוניים בדרום. באותן שנים, נרשם, מנגד, שיעור הגירה חיובי, בהיקף של 2.8%, בהגירה ליישובים שאינם עירוניים. מנתונים אלו עולה כי בעוד שישנה הגירה חיובית ליישובים לא-עירוניים, ההגירה מן היישובים העירוניים בדרום היא שלילית. מגמה זו עומדת בניגוד למדיניות הממשלה לחיזוק ערי הפריפריה, ולהוראות תמ"א 35 בעניין מיקוד הפיתוח האורבני ביישובים עירוניים.

הטווח של מסגרת ההשפעה נקבע, בין היתר, בהתבסס על מחקר בנושא "השקעה בתשתית תחבורתית, יוממות ושכר", שפרסמה מחלקת המחקר בבנק ישראל בשנת 2008, במסגרתו נבדק שיעור היוממות לטווח של למעלה מ-20 ק"מ בקו אווירי ונמצא שמדובר בשיעורים נמוכים מאד (שיעור היוממות מעבר לטווח 20 ק"מ עמד בהתאם למחקר על 12.1% מכלל המועסקים במשק, ובפריפריה הוא גבוה אך במעט ועומד על 16.8% מכלל המועסקים). עם זאת, בהתאם לאותו מחקר, מרחק הנסיעה ממוצע של יוממים המתגוררים בפריפריה הוא גדול יותר ועמד על 33 ק"מ (זאת לעומת מרחק נסיעה ממוצע של יוממים ארצי העומד על 21.9 ק"מ בלבד). בשים לב למאפייני הדרום, ולרצון לאפשר מיצוי הפוטנציאל. מוצע אפוא לתקן את ההחלטה ולהעמיד את מסגרת ההשפעה על 33 ק"מ כאמור.

בעקבות תיקון זה לתבחינים לקביעת יישובי המטרה, בכללים בהגדרה זו הרשויות המקומיות הבאות: אופקים, דימונה, ירוחם, ערד, באר שבע, נתיבות ומועצה אזורית מרחבים.

יישובי הבדואים בדרום

בהחלטת הממשלה מס' 3708 מיום 11.9.2011 אושרה תוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בנגב. בהתאם להחלטה מס' 3708 האמורה, כל הרשויות המקומיות הבדואיות בנפת באר שבע הוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לטובת אותה החלטה.

בהחלטה הובהר, כי בהתאם לחוק, היא נסמכת על השיקולים בדבר חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5). בהחלטה הובאו בהרחבה גם הנימוקים והנתונים התומכים כנדרש בחוק.

בהחלטה מס' 546 יוחדו גם כן יישובי הבדואים בדרום מכלל יישובי 546 מן הטעמים האמורים בהחלטה 3708, וניתנו להם הטבות שונות מעבר לאלו שניתנו לכלל יישובי 546.

בהצעה זו מוצעים רכיבים משלימים נוספים שיינתנו ליישובי הבדואים בדרום בלבד, זאת מעבר להכללתם ביישובי הדרום בכלל, ובהלימה לצרכים ולמאפיינים של יישובים אלו. הנימוקים והנתונים המפורטים בסעיף 19 להחלטה מס' 3078, לצורך הגדרת היישובים הבדואים כיישובים בעלי עדיפות לאומית לטובת ההטבות המתווספות כעת, יפים גם לצורך החלטה זו.

לשלמות התמונה יצוין, כי המדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס עודכן בחודש אפריל 2013, ובהתאם למדד העדכני כמחצית מהרשויות המקומיות הבדואיות עלו מאשכול 1, שהוא הנמוך ביותר, לאשכול 2. עובדת היותן של הרשויות המקומיות הבדואיות באשכול 1 צוינה במסגרת שלל הנימוקים שפורטו בהחלטה מס' 3708, אולם שיפור זה בדירוגן של הרשויות אינו משנה את התמונה הכוללת.

מצפה רמון

הסעיפים בהחלטה הנוגעים למצפה רמון מתבססים על השיקולים הקבועים בסעיפים 151(ב)(3) ו-151(ב)(4) לחוק, בעניין תכנון הפריסה של האוכלוסייה ובעניין מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כשלצידם שיקולים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשות ולמטרות ההחלטה.

מצפה רמון היא מועצה מקומית קטנה ומרוחקת בהשוואה לשאר המועצות המקומיות במחוז דרום. מנתוני הלמ"ס לשנת 2012 עולה כי מכלל הרשויות העירוניות בדרום (מועצות מקומיות ועיריות) מצפה רמון היא הרשות הקטנה ביותר בכל מחוז דרום, ומתגוררים בה 5,063 תושבים בלבד. הרשות מסווגת באשכול 4 לדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס ובאשכול 2 במדד הפריפריאליות. גם במקרה זה, מכלל היישובים העירוניים במחוז דרום, מצפה רמון ואילת הן הרשויות הפריפריאליות ביותר, אולם בשונה מאילת, בה כ- 48,000 תושבים, מספר התושבים הקטן במצפה רמון ומיקומה הגיאוגרפי הופכים אותה ליישוב מבודד באופן יוצא דופן אף ביחס לכלל היישובים העירוניים במחוז דרום. הרשות נמצאת במרחק של כ-80 ק"מ ממטרופולין באר שבע וכ-150 ק"מ מהעיר אילת, ויש לה גם טופוגרפיה ייחודית.

יצוין כי לאור מאפייני מצפה רמון, נדרש מאמץ מיוחד לטובת יצירת אמצעי ייצור וקיום שיאפשרו את פיתוחה של מצפה רמון. בפרט, בשל מיקומה מעל מכתש רמון, ענף התיירות מהווה מוקד המשיכה העיקרי לפיתוח העיר. בהתאם לכך, נקבעו בהחלטה זו כלים ייעודיים לפיתוח, להסרת חסמים ולקידום תיירותי של מצפה רמון.

לאור כל האמור לעיל, מכריזה הממשלה על מצפה רמון כיישוב בעל עדיפות לאומית, לעניין ההטבות הקבועות בהתייחס אליה בהחלטה זו, לשנים 2015-2020, וזאת מעבר להכללתה ביישובי הדרום.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"
 חרבות ברזל - מידע לציבור משרדי הממשלה
 לכל השירותים
 RSS
 צרו קשר עם משרדי הממשלה
 תנאי שימוש

תמיכה

נספח 21

העתק החלטת הממשלה מס' 1278
בנושא "תכנית למיגון דירתתי מפני
ירי תלול מסלול בעיר אשקלון
ותיקון החלטת ממשלה", מיום
14.3.2022

עמ' 159

מזכירות הממשלה

תכנית למיגון דירתי מפני ירי תלול מסלול בעיר אשקלון ותיקון החלטת ממשלה

החלטה מספר 1278 של הממשלה מיום 14.03.2022

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 1278 • יחידות: מזכירות הממשלה •
תאריך תחולה: 14.03.2022 • ממשלה: הממשלה ה-36, נפתלי בנט • תאריך פרסום: 14.03.2022

נושא ההחלטה:

תכנית למיגון דירתי מפני ירי תלול מסלול בעיר אשקלון ותיקון החלטת ממשלה

מחליטים:

בשל האיום הביטחוני המוגבר שעמו מתמודדים תושבי העיר אשקלון והצורך בצמצום פערי מיגון; בהמשך להחלטת הממשלה מס' 658 מיום 22.12.2020, (להלן – החלטה 658), ולנוכח הימשכות האיום הביטחוני שעמו מתמודדים תושבי העיר אשקלון, להרחיב את הסיוע לעיר אשקלון באמצעות קידום פתרונות מיגון למרחב הציבורי והמשותף בעיר אשקלון וסיוע בקידום פתרונות מיגון דירתיים בעיר אשקלון:

א. הרחבת הסיוע לעיר אשקלון, בהמשך להחלטה 658 לכלי הסיוע שנקבעו בהחלטה 658 יתווספו הכלים בסעיפים 1 ו-2 שלהלן:

- להורות לרשות הממשלתית להתחדשות עירונית לקדם תכנית סטטוטורית להתחדשות בניינית לאזור הוותיק של העיר אשקלון, אשר תקבע באילו תחומים ובאילו תנאים ניתן לאפשר התחדשות עירונית ברמת הבניין הבודד, לרבות הוראות המתאימות את התכנון לצורכי העיר בהיבטים כלכליים, חברתיים, תכנוניים, אדריכליים ותשתיתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר לרשות להתחדשות עירונית סך של 2.5 מיליון ש"ח בשנת 2022.
- להורות למשרד לשירותי דת להקצות ממקורותיו סך של 2 מיליון ש"ח לשנת 2022, עבור בינוי בתי כנסת ממוגנים. כמו כן, לרשום את הודעת עיריית אשקלון על כך שתעמיד תקציב בשנת 2022 בגובה של 1 מיליון ש"ח לכל הפחות עבור בינוי בתי כנסת כאמור.
- להורות למשרד הביטחון להקצות מתקציב ייעודי שהועמד בסעיף "הוצאות חירום אזרחיות" (סעיף 16 לתקציב המדינה) במסגרת החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מספר ב/302 מיום 16.7.20218 באופן חד פעמי סך של 8.5 מיליון ש"ח לשנת 2022, עבור פתרונות מיגון בעיר אשקלון, לרבות שיפוץ מקלטים קיימים, ובכלל זה מקלטים ציבוריים, מקלטים משותפים ומיגון חדרי מדרגות, בהתאם לעמדה המקצועית

של פיקוד העורף ומערכת הביטחון.

4. להורות למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להקצות סך של 9 מיליון ש"ח בשנת 2022 לעיריית אשקלון עבור הקמת מרכז חוסן ממוגן בעיר. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל סך של 9 מיליון ש"ח בשנת 2022.

5. להורות למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להקים ולהפעיל מרכז טיפול באמצעות בעלי חיים עבור תושבי אשקלון, הסובלים מחרדה וסימפטומים פוסט-טראומטיים כתוצאה מהמציאות הביטחונית בעיר. לצורך כך יקצו המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, משרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, בחלוקה שווה, סך של 3 מיליון ש"ח לשנת 2022. התקציב יאוגם במשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ויוקצה לעיריית אשקלון בכפוף להגשת תוכנית עבודה למשרד ואישור ועדת התמיכות המשרדית.

סיוע במימון פתרונות מיגון דירתיים באשקלון

6. להנחות את החשב הכללי במשרד האוצר, בשיתוף משרד הבינוי והשיכון, לגבש ולהפעיל מודל הלוואות ומענקים לסיוע במימון ממ"דים לדירות אשר נמצאות ללא פתרון מיגון דירתי או קומתי בעיר אשקלון.
 - א. התקציב יבוצע על ידי משרד הבינוי והשיכון.
 - ב. הלוואות למימון פתרונות מיגון דירתיים:
 - 1) המימון יתבצע באמצעות נטילת הלוואות לדירור בשיעורי הריבית הנהוגים לפי חוק הלוואות לדירור, תוך מתן אפשרות למשכן את הנכס כבטוחה לפירעון ההלוואה, בכפוף לכל דין.
 - 2) גובה ההלוואה למימון בינוי פיתרון מיגון דירתי יעמוד על סך של עד 158 אלף ש"ח או 100% משיעור עלות הבינוי, לפי הנמוך מביניהם.
 - 3) להנחות את החשב הכללי לפעול למול הבנקים למשכנתאות כדי לבחון את האפשרות כי ההלוואות לפי סעיף זה תועמדה ע"י הבנקים ממקורותיהם, בהתאם לכללים לעניין העמדת הלוואות מוכוונות ממקורות הבנקים.
 - ג. זכאות למענקים למימון פתרונות מיגון דירתיים:
 - 1) במסגרת תכנית הלוואות, יופעל מסלול לסיוע באמצעות מתן מענקים מותנים לבעלי דירות ללא מיגון דירתי או קומתי בהתאם לתנאים הנוספים המפורטים להלן, חלף הלוואה כמפורט לעיל.
 - 2) אוכלוסיית הזכאים לקבלת המענקים תוגדר בהתאם לקריטריונים המצטברים בסעיף א' וב' שלהלן:
 - א. אזרחים בגיל הפרישה עם תוספת השלמת הכנסה או מי שהוגדרו על ידי משרד הבריאות כרתוקים לכיסא גלגלים עם קצבת נכות כללית של הביטוח הלאומי על אי כושר השתכרות בשיעור של 75% ויותר, עם הבטחת הכנסה או השלמת הכנסה;
 - ב. תושבי העיר אשקלון אשר בבעלותם, כפי שתוגדר על ידי אגף החשב הכללי ועל ידי משרד הבינוי והשיכון, דירה יחידה בבניין משותף או בית צמוד קרקע בעיר, והם מתגוררים בדירתם.
 - 3) גובה מענק מימון בינוי פתרון מיגון דירתי יעמוד על סך של עד 158 אלף ש"ח או 100% משיעור עלות הבינוי, לפי הנמוך מביניהם.
 - ד. להטיל על משרד הבינוי והשיכון לפעול לקידום מיגון דירות הדירור הציבורי בעיר אשקלון שבהן מתגוררים תושבים שהינם אזרחים בגיל הפרישה או מי שהוגדרו על ידי משרד הבריאות כרתוקים לכיסא גלגלים.
 - ה. הזכאות לסיוע מכח תכנית זו היא בגין דירה אחת בלבד לכל זכאי.
 - ו. מנגנון ההפעלה למתן הלוואות והמענקים והתנאים הרלוונטיים להם, ייקבעו על ידי מנכ"ל משרד ראש ממשלה, החשב הכללי, הממונה על התקציבים במשרד האוצר ומנכ"ל משרד הבינוי והשיכון או נציגיהם (להלן – צוות היישום), והכול בכפוף למגבלת התקציב האמורה בסעיף 12.
 - ז. יתר כללי הלוואות והמענקים ייקבעו על ידי החשב הכללי, בתיאום עם משרד

הבינוי והשיכון.

ח. הצוות יגבש המלצה למתכונת התקשרות עם גורמי ביצוע מוצעים, ככל שתידרש, לצורך בניית פתרונות המיגון הדירתיים, וזאת בתוך 90 ימים ממועד קבלת החלטה זו. ככל שזכאי, למעט זכאי שהוא דייר דיוור ציבורי, יהיה מעוניין למגן עצמאית את דירתו, הוא יוכל לקבל את ההלוואה או המענק הכספי עבור פתרון המיגון הדירתי כאמור בסעיף 6, שלא דרך גורמי הביצוע שהוצעו.

הסרת חסמים לקידום פתרונות מיגון באשקלון

7. להנחות את משרד הפנים להקצות, בתוך 60 יום ממועד קבלת החלטה זו, סך של 1.5 מיליון ש"ח לעיריית אשקלון, עבור:
 - א. קידום תכנית מפורטת שתכלול הוראות בינוי (כדוגמת קווי בניין, תכנית, מרחק בין בניינים וגובה בניין) שיתקנו את התכניות המפורטות והמקומיות החלות בעיר אשקלון, כך שבקשה להיתר להוספת מרחב מוגן לבניין קיים שאינו כולל מרחב מוגן, שתוגש בהתאם לתכנית האמורה, תיחשב כבקשה להיתר תואם תכנית וככזו היא לא תהיה טעונה הקלה מתכנית, ובכך תקל על הליכי הרישוי להוספת מרחבים מוגנים לבניינים קיימים.
 - ב. תכנון ותיאום עבור קידום תכנית המיגון והסרת חסמים למימושה. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר למשרד הפנים סך של 1.5 מיליון ש"ח בשנת 2022.
 8. להטיל על משרד הבינוי והשיכון להנגיש את המידע הנוגע למסלול ההלוואות ומסלול המענקים בשפות: אנגלית, אמהרית, רוסית וערבית, לרבות תרגום החלק הרלוונטי באתר האינטרנט.
 9. להטיל על צוות היישום לבחון בתום שנתיים ממועד קבלת ההחלטה את אופן התקדמות מימוש מתווה המענקים כאמור בסעיף 6 לעיל. הצוות רשאי להזמין לדיונים את נציגי הרשות המקומית ככל שימצא לנכון. הצוות יגיש את המלצתו לראש הממשלה ולשר האוצר.
 - ג. קידום תיקון חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969
 10. לרשום את הודעת שר המשפטים כי יקדם תיקון חקיקה לסעיף 71 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, שענייננו שינויים ברכוש המשותף ובזכויות הבנייה, כך שלצורך קבלת החלטה על הרחבת דירה פלונית אחת או יותר לשם בניית מרחב מוגן דירתי או מרחב מוגן קומתי במבנה או באגף מסוים בבית מורכב, כמשמעותו בסעיף 59 לחוק, תידרש הסכמה של בעלי דירות שבבעלותם שישים אחוזים מהדירות באותו מבנה או אגף (במקום הסכמה של בעלי שישים אחוזים מהדירות בכל הבית המשותף). בתיקון החקיקה כאמור ייקבעו הסדרים ואיזונים במטרה למנוע פגיעה בזכויותיהם של בעלי הדירות באגפים או מבנים אחרים בבית המשותף בעקבות החלטה כאמור; וזאת בדומה לעקרון שביסוד המנגנונים הקיימים היום בסעיף 11 לחוק המקרקעין (חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה), תשס"ח-2008.
 - ד. תקציב
 11. לצורך מימון סעיפים 1, 4, 5, 6 ו-7 בשנת 2022, יקצה משרד האוצר תוספות בסך של 70 מיליון ש"ח כמפורט להלן:
 - א. 2.5 מיליון ש"ח לרשות להתחדשות עירונית לטובת מימון סעיף 1 לעיל.
 - ב. 9 מיליון ש"ח למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל לטובת סעיף 4 לעיל.
 - ג. 1 מיליון ש"ח למשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל לטובת מימון סעיף 5 לעיל.
 - ד. 56 מיליון ש"ח למשרד הבינוי והשיכון לטובת מימון סעיף 66 לעיל.
 - ה. 1.5 מיליון ש"ח למשרד הפנים לטובת מימון סעיף 7 לעיל.
 12. לצורך מימון סעיף 6 לעיל בכל אחת מהשנים 2023 עד שנת 2027, יוקצו 50 מיליון ש"ח בשנה למשרד השיכון והבינוי מתוך התקציב המפורט בסעיף קטן 1(ה) להחלטת הממשלה מס' 551 מיום 24.10.2021.
 13. מתוך התקציב האמור בסעיף 11, משרד האוצר יקצה למשרד הבינוי והשיכון

באופן חד פעמי לשנת 2022, סך של 900 אלף ש"ח, למימון הקמת מערך מחשובי לניהול התהליך ובקרתו.

14. כל משרד בתחום עיסוקו יפעל, בכפוף לכל דין, ובחלקים הרלוונטיים בכפוף להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1801 (יישום הסכמים פוליטיים בעלי משמעות תקציבית).

15. אופן מימוש התכנית, לרבות משך התכנית, המועדים להגשת בקשות בהתאם להחלטה זו ומועדי הביצוע, ייקבעו ויוגבלו בשים לב למסגרת התקציב שיועד לביצועה. עדיפות לאומית

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – החוק), בנושא אזורי עדיפות לאומית, סעיפים 1 ו-2 להחלטה זו נשענים על השיקול הקבוע בסעיף 151(ב) (1) לחוק, בעניין המצב הביטחוני באזור או ביישוב, והם מהווים צעדים משלימים ונוספים על אלו שנכללו בהחלטה 658 ונסמכת על הנימוקים שפורטו בה ועל אלו המפורטים להלן.

יתר הסעיפים המנויים בהחלטה זו, והנוגעים לסיוע במיגון דירתי, נסמכים על שיקולים מקצועיים הנוגעים למצב הביטחוני באשקלון, ועל שיקולים מקצועיים הרלוונטיים לקביעת האוכלוסיות הזכאיות לסיוע בעיר, וזאת בהתבסס בין היתר על התשתית העובדתית המובאת בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה 658 ובהחלטה זו להלן ועל נתונים נוספים הרלוונטיים לעניין.

כאמור בנימוקי העדיפות הלאומית המובאים בהחלטה 658 ועל פי הערכות מערכת הביטחון, העיר אשקלון מהווה מטרה מרכזית לארגוני טרור ברצועת עזה והיא חשופה למנעד רחב של איומים ביטחוניים, שהם שונים וייחודיים ביחס לשאר אזורי מדינת ישראל (למעט יישובי עוטף עזה). על פי נתוני מערכת הביטחון, מאז מבצע "צוק איתן" ב-2014 ועד לעת הזאת, בעיר אשקלון היו נפגעים רבים באופן יחסי בגוף ובנפש, ועל פי נתונים שהתקבלו מעיריית אשקלון, מתוך כלל נפגעי החרדה בעיר כ-250 סבלו מפגיעות חרדה ברמה גבוהה. החלטה זו באה בהמשך ובהשלמה להחלטות קודמות ומיועדת לתת מענה ממוקד לעיר אשקלון, בשים לב למטרות המוגדרות בסעיף 1 להחלטה 658.

מהמידע שנמסר ממערכת הביטחון עולה כי רמת האיום על תושבי העיר אשקלון, מאז מבצע "צוק איתן", שונה וייחודית ביחס לכל יתר הרשויות המקומיות, בארץ בכלל ובדרום בפרט, למעט אלו הנכללות בתחום עוטף עזה, אשר נתונות למנעד רחב יותר של איומים ואשר לאור מאפייניהם הנבדלים נקבעו כאזור עדיפות לאומית נפרד בהחלטת ממשלה מס' 566, מיום 22 בנובמבר 2020, שעניינה "תכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה" לשנים 2021-2022 ותיקון החלטות ממשלה". הייחודיות באיומים באה לידי ביטוי, בין היתר, בהיקף ההתרעות והשיגורים לעיר, וכן בהיבטים נוספים. גם בראיה תלת-שנתית, היה מספר ההתרעות באשקלון גבוה משמעותית ביחס לכל יתר הרשויות, למעט הרשויות בעוטף עזה. תמונה דומה עולה מבחינת מספר השיגורים לעיר אשקלון, ביחס ליתר הרשויות בדרום ובמדינה בכלל. במסגרת זו נמצא, כי למעט עוטף עזה, הפגיעה באשקלון עולה על הפגיעה בכל יתר הרשויות המקומיות בישראל בכלל ובמחוז הדרום בפרט.

חומרת האיומים אליהם חשופה העיר אשקלון מביאה להתמודדויות ייחודיות ומורכבות של העיר ותושביה.

מבצע "שומר החומות"

ביום ירושלים שחל בכ"ח באייר תשפ"א, 10 במאי 2021, החל צה"ל במבצע צבאי רחב-היקף ברצועת עזה, לאחר שארגוני הטרור הפלסטינים בהובלת חמאס החלו בירי רקטות מסיבי לעבר אזור ירושלים ועוטף עזה ובהמשך גם למרכז הארץ, עקב המהומות בישראל ברמדאן 2021. המבצע נמשך 11 ימים עד להפסקת האש שנכנסה לתוקפה ב-21 במאי, בשעה 02:00 בלילה. בתוך כך, ספג אזור הדרום את עיקר הפגיעות, כאשר העיר אשקלון ספגה באופן יחסי את מספר השיגורים והפגיעות הגבוה

ביותר. על פי הנתונים שהתקבלו ממערכת הביטחון, מספר הרקטות ששוגרו לעבר אשקלון היה הגבוה ביותר ובפער של יותר מפי ארבעה מהעיר אשדוד (המדורגת שנייה במספר השיגורים, למעט אזור עוטף עזה). כמו כן, מספר הנפילות בעיר אשקלון היה הגבוה ביותר, פי שלושה מאשר בעיר אשדוד, המדורגת שנייה כאמור. כמו כן, בהשוואה ליישובים בטווח של 7-40 ק"מ, לא נמצאו יישובים שבהם היקף ההתרעות היה דומה לה. עוד יצוין כי עד לחודש יוני 2019, ההתרעות שהופעלו במועצות אזוריות התייחסו לצבר של יישובים בכל מועצה אזורית, ואילו לאחר מועד זה שטח ההתרעה הרלוונטי התייחס לכל ישוב בנפרד, ובהתאם לכך שגרת החיים התקינה הופרה ברמת הישוב בלבד ולא בכל המועצה האזורית. נוסף על הנימוקים האמורים לעיל, נכללה בדברי ההסבר להצעת ההחלטה התייחסות לצעדים למיגון יחידות דיור באשקלון.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"
 חרבות ברזל - מידע לציבור משרדי הממשלה
 לכל השירותים
 RSS
 צרו קשר עם משרדי הממשלה
 תנאי שימוש

תמיכה

התקשרו למוקד 1299
 למענה אנושי בצ'אט - מוקד 1299
 תמיכה טכנית בשירותים מקוונים
 מוקד מענה ממשלתי מרכזי
 פנייה לאבטחת מידע

מידע נוסף

אודות האתר
 הצהרת נגישות
 מפת האתר
 חופש המידע

נספח 22

העתק כתבתה של הילה ציאון
"62% מהדירות בלי ממ"ד : אסור
שתושבים יחושו שאין בהילות למגן
אותם", Ynet 13.10.2023,

עמ' 165

62% מהדירות בלי ממ"ד: "אסור שתושבים יחשו שאין בהילות למגן אותם"

מנתונים של התאחדות הקבלנים בוני הארץ עולה כי על אף דוחות מבקר המדינה, כמעט דבר לא השתנה בשנתיים האחרונות, ומעל 1.6 מיליון דירות אינן ממוגנות. בשבוע הבא ידונו בתוכנית שתאפשר מסלול מהיר לבניית ממ"דים בכל הארץ. "התקנות המקלות הקיימות לא רלוונטיות ברוב המקרים, והדרך להוספת ממ"ד ארוכה ומלאת חסמים. צריך חקיקת חירום שתעקוף את כל המגבלות"

86 תגובות

הילה ציאון | 13.10.23 | 06:47

תגיות חרבות ברזל ממ"ד

ברקע המלחמה הקשה בתולדות המדינה ומטחי הטילים שנורים לעבר יישובי ישראל, נתונים עדכניים חושפים כי למרות דוחות מבקר המדינה מהשנים האחרונות, לכ-62% מהדירות בישראל אין ממ"ד בשנת 2023. מנתוני התאחדות הקבלנים בוני הארץ, שהגיעו לידי ynet, עולה כי דבר לא השתנה בשנתיים האחרונות, ומתוך כמעט שלושה מיליון דירות למגורים בישראל, נכון ליולי 2023 - מעל כ-1.6 מיליון דירות למגורים אינן ממוגנות. על פי הנתונים, מתוך 2.708,637 יחידות דיור - 1,652,364 דירות ללא מרחב מוגן דירתי.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס), נכון ליוני 2022 היו בישראל כ-1.6 מיליון דירות לא ממוגנות, שבהן מתגוררים כ-5.5 מיליון תושבים. על פי דוח מבקר המדינה מיולי 2022, כמעט 5,000 מבנים ברחבי הארץ הוגדרו מסוכנים ועלולים לקרוס על יושביהן, בהם כ-610 אלף יחידות דיור, שכלל הנראה אינן עומדות בתקן של רעידת אדמה.

- [בעקבות המצב: יאושר מסלול מהיר להקמת ממ"דים בכל רחבי הארץ](#)
- [משרד השיכון: בית גיל הזהב באופקים יפונה, ההרשמה להגדלת המענקים תוארך](#)
- [השותפה נחטפה, בעל הדירה דורש לשלם את השכירות: "אם לא - תפנו את חפציה"](#)

<< לסיפורים החשובים והמעניינים בכלכלה ובצרכנות - הצטרפו [לערוץ הטלגרם שלנו](#), האזינו לפודקאסט הכלכלי היומי ["כסף חדש"](#), וסמנו "כלכלה" בהתראות אפליקציית ynet

נזק לבניינים באשקלון מפגיעת רקטה (צילום: AP Photo/Erik Marmor)

Sponsored Links by Taboola

European Masterpiece ברמת נוהיגה DS 4 E-TENSE, חוויית נהיגה ברמת

מידע נוסף

DS Automobiles

ניסאן X-Trail הקרוסאובר המשפחתי שיתיר רושם בכל מקום אליו תסעו

מידע נוסף

Nissan

לקסוס LBX הדרך שלך לעולם היוקרה עכשיו בהטבת מימון 1.5%-P

Lexus

אתמול (חמישי) פרסם מינהל התכנון כי בעקבות המצב הביטחוני והדחיפות הרבה בצרכי מיגון של תושבים בכל רחבי הארץ, המועצה הארצית לתכנון ולבנייה תדון ביום שלישי הקרוב ב**תוכנית מתאר ארצית** חדשה שתאפשר מסלול מהיר להקמת ממ"דים בכל חלקי הארץ. התוכנית החדשה היא, למעשה, הרחבה של תוכנית המתאר הארצית (תמ"א 40/א/1), שחלה על יישובי גבול הצפון בלבד, ומאפשרת הליך מזורז למיגון בטווח של כ-9 ק"מ מהגבול הצפוני.

תוכנית המתאר ליישובי הצפון, שאושרה ב-2019, עודכנה בספטמבר 2021 לאחר שהמדינה אישרה במסגרתה תקנות הכוללות הקלות על הקמת ממ"דים, בין היתר באמצעות צמצום הנטל הרגולטורי, לוחות הזמנים והעלויות הכרוכים בהליכי הרישוי למיגון דירות קיימות. ההקלות באות לידי ביטוי בעיקר בפטור ממידע לקבלת היתר בנייה (וכך חוסכים 30 ימים) ובאופן הגשת המסמכים הנדרשים להיתר. השינוי מקל ומפשט הן את הליך הגשת הבקשה להיתר הבנייה והן את בדיקתה בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה.

סגן נשיא התאחדות הקבלנים בוני הארץ, ניר ינושבסקי, אמר בשיחה עם ynet כי "המדינה חייבת להציב את מיגון האוכלוסייה ברף העליון, ולוותר סוף-סוף על תרבות ה'סמוך' והבירוקרטיה. אנחנו מצפים שהממשלה תקים כבר עכשיו מערך שיתחיל לתכנן ולבצע את שיקום כל היישובים שנפגעו או יפגעו בהמשך במלחמה הזו בשלב ראשון, ולשלב אותו בתוכנית מהירה למיגון כל ישראל. אנחנו בהתאחדות כבר יושבים על תוכניות שיאפשרו ביצוע המוני ומהיר של שתי המשימות האלה, ונוביל אותן ברגע שהממשלה תיתן אור ירוק".

"יש צורך בחקיקת חירום"

אז מה מאפשרות אותן תקנות שכוללות הקלות שאמורות לסייע לאזרחים נטולי הממ"ד להקים בבתיים מרחב מוגן דירתי בדרך המהירה ביותר? עו"ד דקלה מוסרי טל, מבעלי משרד מוסרי, טל עורכי דין, מסבירה: "התקנות פוטרות את מבקש היתר הבנייה עבור ממ"ד מהצורך בקבלת תיק מידע (בקשה אשר אורכת זמן רב) וכן פוטרות מהצורך להגיש מדידת שטחים של כל השטח הבנוי על המגרש שבו ניצב הבית, ומאפשרות הגשת מדידה רק לממ"ד שמתבקשת הוספתו. בעיקרון, מדובר בקיצור דרך מסוים, אך הוראת השעה שאושרה ב-2021 אינה רלוונטית לכל הבקשות להוספת ממ"ד, כאשר הסייג המשמעותי ביותר לתחולתה הוא שהבקשה לא תהיה כרוכה בהקלה".

עו"ד דקלה מוסרי טל

(צילום: דקלה שי)

לדבריה, "כיום ברוב רובם של המקרים בהם מבקשים תוספת ממ"ד לבית קיים, בין אם זה בבית צמוד קרקע ובין אם בית משותף, הממ"דים ייבנו מחוץ לקווי הבניין. קווי הבניין הם גבולות שקובעות התוכניות, במסגרתם מותר לבנות בתוך המגרש. למעשה, קווי הבניין הם אלה שמגדירים מהו המרחק המינימלי של הבניין מהמגרשים הצמודים. ברובם המכריע של המקרים, המבנים הבנויים מנצלים באופן מלא או כמעט מלא את קווי הבניין המותרים".

המשמעות, ממשיכה עו"ד מוסרי טל, היא שבמרבית המקרים של הוספת ממ"ד לבניין קיים, יהיה צורך בבקשת להקלה מקווי הבניין. "במקרה כזה, אין תחולה למסלול המקוצר שנקבע בהוראת השעה מ-2021. המשמעות של בקשה להיתר שכרוכה בהקלה, היא צורך לפרסם את בקשת ההקלה, לאפשר התנגדויות לבקשה וכמובן פתח להגשת עררים ועתירות על הבקשה. כך שבקשת הקלה להקמת ממ"ד יחיד יכולה להגיע תיאורטית (ולצערנו גם בפועל) גם עד בית המשפט העליון".

אדריכל גיל שנהב, מבעלי כנען שנהב אדריכלים ומבעלי החברה לפיתוח והתחדשות עירונית, המתמחה בארגון וייצוג בעלי דירות בקידום מיזמי פינוי בינוי, מחזק את הדברים. "יש צורך בחקיקת חירום שתעקוף את כל המגבלות והחסמים, ותאפשר תוספת ממ"ד לכל בית או דירה בישראל תוך שישה חודשים", הוא אומר. "הממ"דים שוב הוכיחו עצמם כמוצר חיוני בכל בית ודירה בישראל, אולם הדרך להוספת ממ"ד לדירה קיימת היא דרך ארוכה ומלאת חסמים, למרות ההקלות שניסו לתת במהלך השנים במינהל התכנון וברשויות המקומיות".

אדריכל גיל שנהב

(צילום: גיא גלעד)

שנהב מסביר כי "החסמים הם חסמים תכנוניים, חסמים בתחום הרישוי וקבלת ההיתר, חסמים ביצועיים וכמובן חסמים כלכליים, כי תוספת ממ"ד היא יקרה מאוד ולא בהישג ידן של הרבה מהמשפחות הזקוקות לו. ההצעה שלנו היא לקדם חקיקת חירום שתעקוף את כל המגבלות והחסמים, תאפשר קבלת היתר תוך חודש באישור מהנדס העיר, מתן סבסוד ממשלתי ומתן מימון של הבנקים וחברות הביטוח עם פריסת תשלומים ארוכת טווח בערבות מדינה".

לדבריו, "יש כיום בישראל מפעלים בעלי אפשרות לייצר ממ"דים מתועשים בגדלים אחידים עם כל האבזור שצריך, לרבות מערכת סינון, מיזוג אוויר, חשמל יחידת שירותים עצמאית פנימית וסוללות להפסקת חשמל. צריך לבחון את האפשרות לאפשר לאזרחים לרכוש ממ"ד כזה במחיר מסובסד, בין אם זה להצבה בבית צמוד קרקע ובין אם בחצרות משותפות של בניינים ישנים, תוך מתן הקלות אוטומטית בנושא קווי בניין לדוגמא".

"לשנות את מאזן האינטרסים לטובת הצלת חיי אדם"

עו"ד מוסרי טל מציינת כי הוראת השעה ביקשה לשמור על איזון בין הצורך למגן את הבתים ולהגן על תושביהם, לבין השמירה על זכויות השכנים שלא יתקרבו למגרש שלהם. עם זאת, לשיטתה, ביישובים המטווחים באופן תדיר על ידי טילים וזמן הגישה קצר, צריך לשנות את המאזן בין שני האינטרסים, לטובת הצלת חיי אדם. יוזמה כזו מקודמת בימים אלה על ידי עיריית אשקלון, אשר הפקידה לפני מספר חודשים תוכנית מתאר למיגון העיר. התוכנית מבקשת לעשות שינוי במאזן ולקבוע שתוספת ממ"ד בחריגה מקווי הבניין וגם עד קו אפס של המגרש (עד לגבול המגרש הצמוד) לא מצריכה הקלה, ולשכנים לא תהיה אפשרות להתנגד. אם התוכנית תאושר, היא בהחלט יכולה לזרז את ההליכים ולאפשר למבקשי היתר לממ"ד לנצל את הוראת השעה של מינהל התכנון לקיצור ההליכים (במהלך חמש השנים מיום אישורה).

חסם נוסף שלא ניתן לו פתרון הוא הצורך בהסכמות בתוספת ממ"ד לדירה בבניין משותף. לדברי מוסרי טל, "כיום נדרשת הסכמה של 60% מהדיירים לתוספת ממ"ד, גם במקרה הכי פשוט של דייר שגר בקומה ראשונה ורוצה להוסיף ממ"ד רק לדירה שלו. האיזון גם פה אינו נכון. כדי לקצר הליכים יש להפחית את שיעורי ההסכמה הנדרשים ולאפשר הוצאת

היתרים שיצילו חיים. יש לזכור שגם הליך הבנייה הוא לא מהיר, ובסופו של יום גם העלויות הכרוכות בכך אינן מתאימות לכל כיס, שכוללות תכנון, רישוי, בנייה ואגרות. לכן, יש מקום לשקול גם הפחתה משמעותית ואף ביטול של אגרות הבנייה, על מנת להנגיש ולהקל על התהליך. הממשלה כיום צריכה לתת את דעתה גם לנושא האגרות והעלויות ולסייע בסבסוד והלוואות ולתת קדימות למיגון בתים קיימים".

"הורי מתגוררים באשקלון בבית פרטי ותיק", היא מספרת, "לנוכח המצב, לפני מספר שנים, הם פנו בבקשה להוסיף ממ"ד. הבקשה הייתה כרוכה בהקלה מקו בניין. החוויה שלהם מהתהליך הייתה בדיוק זו שאנחנו מדברים עליה - מדובר בתהליך יקר, לא נגיש ומסורבל. הבקשה לא קיבלה כל קדימות, וההליך ארך זמן רב מאוד, כאשר בזמן שהבקשה המתונה להחלטה בוועדה המקומית, הם ספגו סבב נוסף של מטחי טילים. מאז הבקשה אושרה והיום לשמחתי הם ממוגנים. אבל אין מקום שתושבים יחשו שאין בהילות למגן אותם. אני תקווה שהיוזמה של אשקלון תועתק לערים נוספות בהן קיים צורך אקוטי בממ"דים. אך, לא פחות חשוב מכך, יש לתת עדיפות לבקשות אלה בכל מוסדות התכנון בארץ".

לצד אשקלון, עיר דרומית נוספת שמקדמת הקמת ממ"דים היא נתיבות. בשיחה עם ynet אומר היזם רמי צרפתי, מנכ"ל ובעלי קבוצת הנדל"ן רמי צרפתי, שזכתה לפני 8 שנים במרכז ממשלתי ומיגנה את מרבית יישובי עוטף עזה, כי "אני לא נתקלתי במצב שבו רשות מקומית לא מעוניינת לקדם מהר ככל הניתן הוספת ממ"דים לבתים, כולן מעוניינות לעשות זאת בהקדם האפשרי. אני רוצה לציין לטובה את עיריית נתיבות שפועלת מהר יותר מכל רשות אחרת שיצא לי לעבוד איתה. לפני כחצי שנה זכינו במרכז ממשלתי למיגון יישובי קו העימות בצפון ולפני כחודשיים התחלנו בעבודות".

תמר פוריה, מהנדסת העיר באר שבע, מוסיפה כי גם מינהל ההנדסה בעירייה מפעיל בשנים האחרונות מסלול מהיר לאישור בניית ממ"ד. "במסגרת המסלול יש קבלת עדיפות לבקשות בניית ממ"ד באגף הרישוי, ניתן ליווי מקצועי ופרטני במינהל ההנדסה, יש הליכים של מעקב ובקרה וכן הוגדרו לוחות זמנים קצרים והליך מזורז למתן ההיתרים", היא אומרת. לדבריה, בשנים האחרונות ניתנו מאות היתרי בנייה להקמת ממ"דים.

במקביל, היא מציינת שהעירייה פועלת לקידום פרויקטים של פינוי בינוי והתחדשות עירונית בשכונות הוותיקות בעיר, מתוך מטרה לעודד את הריסת הבניינים הישנים והקמת דירות חדשות עם ממ"ד לתושבים. "כיום העירייה מקדמת תוכניות פינוי בינוי במספר מתחמים, במסגרתם יש פוטנציאל לתוספת של כ-15 אלף יחידות דיור. כמו כן, אנחנו מקדמים תוכנית התחדשות בניינית בעלת פוטנציאל תכנוני להוספת 38 אלף דירות חדשות לעיר, כאשר התוכנית מאפשרת תוספת ממ"דים גם לדירות שנבנו אחרי 1980", היא מוסיפה.

נספח 23

העתק כתבתה של רנית נחום-הלוי
"רוולטה רוסית": בעיר המטווחת
ביותר בישראל חיים 40 אלף
תושבים ללא מיגון "The Marker",
מיום 16.10.2023

עמ' 170

נדל"ן

"חולטה רוסית": בעיר המטווחת ביותר בישראל חיים 40 אלף תושבים ללא מיגון

תושבי אשקלון שבעים מהבטחות הממשלות למיגון הדירות בעיר ■ ההחלטה של ממשלת בנט לפיד לתקצוב המיגון ב-350 מיליון שקל לא מומשה, וממשלת נתניהו קיצצה את הסכום — שלא הועבר עד היום ■ "אנשים באשקלון שאין להם מיגון מופקרים לגורל נוראי"

רנית נחום-הלוי

16 באוקטובר 2023

התראות במייל

"אף אחד לא מבין מה קורה פה. יותר מ-160 דירות עם פגיעות ישירות ועדיין יורים. אני רוצה ביטחון, לא אבדות. שתקנו, גיבינו, וממשיכים לגבות. גלנט, אני מבקש ממך, אנחנו שנים תומכים בכם בליכוד. לא יכול להיות מצב שיש פה נפילות ואף אחד לא נותן לי תשובות. אף אחד". את הדברים האלה אמר ביום רביעי ראש העיר אשקלון, תומר גלאם, איש ליכוד, בריאיון לערוץ 14, שבו זעק על כך שתקציבי המיגון שהובטחו שוב ושוב לעיר אינם מגיעים.

"נגמרו המשחקים", המשיך גלאם. "שבע שנים אני מתחנן לנער האוצר, וכל פעם מספרים לי סיפורים. עוד 200 מיליון שקל, עוד 300 מיליון. אני לא נרקומן. אני צריך לקבל את מה שמגיע לתושבים שלי בזכות, ולא מחסדים של אף אחד".

ואולם גלאם שכח פרט אחד: לפני כשנה הוגשה עתירה של תושבי אשקלון נגד הממשלה בבקשה ליישם את ההחלטה שהתקבלה בממשלת בנט לפיד, לתקצוב ולהקמת ממ"דים באשקלון ב-350 מיליון שקל. העירייה מצדה סירבה להצטרף כצד בעתירה.

בינתיים, ביום שישי קיבלה המדינה החלטה לצרף 100 אלף מתושבי אשקלון לתוכנית "משב רוח" להתרעננות בבתי מלון מחוץ לאזורי הלחימה. בשלב ראשון תתעדף רשות החירום הלאומית (רח"ל)

משפחות מהעיר שאין להן ממ"ד, קשישים ומוגבלים בתנועה. אלא שבכל מקרה אין בישראל מספיק חדרי מלון שיקלטו את כל המפונים, כך שיישום ההחלטה במלואה הוא הצהרתי בלבד.

אשקלון

הממשלה נגד תושבי אשקלון

בפברואר 2022 אישרה ממשלת בנט לפיד את החלטה 1278, המעניקה לתושבי אשקלון 350 מיליון שקל למיגון (מתוכם 300 מיליון שקל לצורך מיגון דירתי). ואולם ההחלטה לא יושמה.

בדצמבר 2022 הגישה עו"ד תמר קידר, תושבת העיר, עתירה בשם התושבים לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ נגד ממשלת ישראל, משרד הבינוי והשיכון, משרד האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר, הממונה על התקציבים באוצר ומשרד הביטחון. בעתירה ביקשה קידר לחייב את הממשלה ליישם את החלטתה.

עו"ד תמר קידר צילום: אדי ישראל. חשיפה בית ספר לצילום

ביולי 2023 מסרה הממשלה את תגובתה לבית המשפט, שלפיה בכוונתה ליישם את ההחלטה. עם זאת, לאחר הידינויות בבית המשפט, הודיעה הממשלה על יישום ההחלטה בהיקף מצומצם של 106 מיליון שקל בלבד לצורכי מיגון. ואולם עד כה אף שקל אחד לא עבר. ואכן, החל ב-4 ביולי ניתן היה להגיש בקשות לקבלת סיוע ממשלתי להקמת ממ"ד באמצעות מענקים והלוואות.

אלא שלאחר כמה ימים, מתחת לאפם של תושבי אשקלון, ניסחה הממשלה החלטה חדשה (החלטה 852), שבה הציעה, בגיבוי היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה, לבטל את ההחלטה הקודמת ולהחיל אותה רק במבנים שמסיבות תכנוניות לא ניתן לקדם בהם התחדשות עירונית, בשל היעדר כדאיות כלכלית.

פגיעת רקטה באשקלון. הממשלה הקצתה לעיר תקציב בסך 160 מיליון שקל צילום: AFP - MENAHEM KAHANA

במסגרת ההחלטה החדשה, שעליה חתם גלאם, תוקצה יתרת התשלום שהובטח, של כ-250 מיליון שקל, למטרות אחרות שאינן בתחום המיגון. כמו כן, הוקצה תקציב נוסף של כ-600 מיליון שקל לצורך קידום פרויקטים להתחדשות עירונית. עם זאת, הוחלט כי רובו של תקציב זה יועבר החל ב-2025.

בשל כך, חודש אחד בלבד לאחר שנפתח לתושבים חלון ההזדמנויות לקבלת מענקים למיגון דירתם, ב-2 באוגוסט הוציא משרד הבינוי והשיכון מכתב שמודיע על הקפאת האפשרות להגיש בקשות חדשות — לפני שרוב הזקוקים לסיוע הספיקו להגיש אותן.

בעקבות ההחלטה החדשה, פנתה קידר ב-14 בספטמבר לבית המשפט העליון בבקשה לחייב את הממשלה ליישם את התחייבויותיה, ולהשלים את יתרת הכסף הנדרש (250 מיליון שקל מתוך 350) לצורכי מיגון בלבד. בית המשפט דחה את העתירה, אך פסק הוצאות משפט לטובת העותרים. נקבע כי אם יש השגות לגבי ההחלטה החדשה, יש להגיש על כך עתירה חדשה.

מקלט באשקלון. "בעירייה קיבלו כסף למטרות אחרות. הם עשו הכל חוץ ממיגון" צילום: אילן אסינג

"זלזול בחיי אדם"

באשקלון חיים כ-40 אלף תושבים ללא מיגון בכ-10,460 דירות, מתוכן מאות דירות המיועדות לדיור ציבורי, שלגביהן החלטת הממשלה כלל לא חלה. "זה זלזול בחיי אדם", אומרת קידר. "מי שיש לו ממ"ד ניצל, ומי שאין — נפגע. עיריית אשקלון קיבלה כ-250 מיליון שקל למטרות אחרות, כמו תשתיות ואיכות הסביבה. הם עשו הכל חוץ ממיגון. שכונות שלמות הופקרו וננטשו".

"אנשים באשקלון שאין להם מיגון מופקרים לגורל נוראי", הוסיפה. "נפגעו עשרות מחזיקי דירות ללא מיגון. שלא לדבר על דיירי הדיור הציבורי עמידר ועמיגור, שגם החלטת הממשלה כלל לא חלה עליהם".

"המצב עגום", מתארת ז'קלין משיח, המתגוררת במבנה רכבת בן ארבע כניסות שבו 32 דירות. משיח, הנמנית עם מגישי העתירה, אומרת כי רק לפני כחצי שנה ביקר בביתה ראש הממשלה בנימין נתניהו והבטיח "להעלות את אשקלון על מפת המיגון".

לדבריה, "בשבוע שעבר ברחתי מאשקלון כי נמאס לי לשחק ברולטה רוסית. ב-2014 נפגעתי מגראד במבצע צוק איתן, ומאז אני נכה 75%. זה לא חיים. ליד הבית יש מקלט קטן של כ-16 מ"ר ובסביבה פזורות מיגוניות נוספות, אבל אי-אפשר לחיות בממ"ד או במיגוניות – אין שם חשמל, אין פתחי אוורור, ולאנשים רבים קשה לרדת ולעלות כל פעם מביתם. שלא לדבר על כך שלא מספיקים להגיע לשם תוך 30 שניות.

ראש עיריית אשקלון, תומר גלאם. ביקר בחריפות את הממשלה צילום: תומר אפלבוים

"לאחר שנפצעתי, החליט ראש העיר לפתוח את המקלט בשכונה. זה מקלט המשמש מחסן לציוד של הרווחה ולא פתוח כל הזמן, אלא רק בסבבי הטיולים. סמוך למקלט הזה יש עוד ארבעה מקלטים המשמשים ארכיונים, למרות בקושתינו להשתמש בהם. כנראה שהניירות חשובים לעיריית אשקלון יותר מאשר חיי אדם".

מעיריית אשקלון נמסר: "בשכונות הוותיקות מתגוררים כ-40 אלף תושבים נעדרי מיגון. מאז כניסתו לתפקיד, זועק ראש העיר את זעקת התושבים מול כל ממשלות ישראל באשר הן. לפני כשנה התקבלה החלטת ממשלה על הקצאת 320 מיליון שקל למיגון העיר, אך היא טרם יושמה. כמו כן, לבקשת המדינה, הצטרפה העירייה כמשיבה לעתירה שהוגשה בבג"ץ נגד הממשלה, המלמדת כי העירייה פעלה ועודנה פועלת ללא לאות ליישום החלטת הממשלה. בעקבות כך הודיעו העותרים על מחיקת העתירה.

"באחרונה התקבלה החלטת ממשלה נוספת על כ-850 מיליון שקל, מהם כ-600 מיליון שקל עבור מיזמים של התחדשות עירונית לטובת צמצום פערי המיגון בשכונות הוותיקות. כידוע, פרויקטים של

התחדשות עירונית אורכים זמן, ולכן על המדינה לתת מענה מיידית לסוגייה.

"צריך להודות כי המלחמה הנוכחית חשפה את אוזלת ידה של הממשלה בטיפול במיגונה של אשקלון, והותירה עשרות אלפי תושבים להתפלל לנס בשעת אזהרה. המציאות הזאת בלתי נתפסת ועל המדינה לשים לזה סוף".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ מלחמה

+ מלחמת חרבות ברזל

+ אשקלון

הצג עוד

דיוורים | מערכת | הנהלה | תנאי שימוש | רכשו מנוי | ביטול מנוי | שאלות ותשובות | צרו קשר | פרסמו אצלנו | הצהרת נגישות

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח 24

העתק כתבתה של גילי כהן "מה
עשה יעקב ברדוגו פעמיים בלשכת
רה"מ בקריה בזמן ניהול הלחימה?"
כאן, מיום 14.10.2023

עמ' 176

צילום: יונתן זינדל ותומר נויברג, פלאש 90

מה עשה ברדוגו פעמיים בלשכת רה"מ בזמן ניהול הלחימה?

יעקב ברדוגו ביקר כבר פעמיים בקריה ונפגש עם ראש הסגל של נתניהו. בלשכת רה"מ אישרו כי נפגש עם ברדוגו • דובריו הפוליטיים והאישיים של נתניהו משתתפים בדיונים של מטה ההסברה הלאומי - שבהם לוקחים חלק גם גורמי שב"כ וצה"ל

2023 | 14 באוקטובר, 22:35

גילי כהן

שורה של מקורבים לראש הממשלה נתניהו וגורמים פוליטיים ודוברים משתתפים בפגישות וגם בדיונים בקריה תוך כדי הלחימה. בכאן חדשות נחשף הערב (שבת) שמתחילת המערכה יעקב ברדוגו ביקר כבר פעמיים בקריה ונפגש עם בכירי לשכת ראש הממשלה בימי הקבינט.

כאן חדשות
 @kann_news · [Follow](#)

מקורבי נתניהו והפגישות במלחמה: יעקב ברדוגו נכנס ל"אקווריום" המוביל לחדרו של רה"מ בקריה ושהה שם שעות | עם פרטים חדשים ב-[#חדשותהערב](#) @gilicohen10

Watch on X

9:41 PM · Oct 14, 2023

 110 [Reply](#) [Share](#)

[Read 39 replies](#)

עוד פורסם שברדוגו נפגש עם ראש הסגל של נתניהו, צחי ברורמן, לפחות פעמיים. ביום שישי האחרון, הוא שהה לפחות ארבע שעות בלשכת ראש הממשלה, ולפי כמה מקורות נראה נכנס לאקווריום - המוביל לחדרו של ראש הממשלה. ברדוגו לא השיב לפניית כאן חדשות. בלשכת נתניהו טענו כי נפגש עם ברורמן, אך כאמור ישנן עדויות על כך שנכנס לאזור המוביל לחדרו של ראש הממשלה.

וברדוגו אינו היחיד, מוקדם יותר פורסם לראשונה בכאן חדשות כי דוברי הליכוד ודוברי משפחת נתניהו משתתפים באופן חריג בהערכות המצב המקצועיות של מטה ההסברה הלאומי, גוף שמתכלל את כל מערך ההסברה ולוקחים בו חלק אנשי צה"ל, שב"כ וגופי ביטחון נוספים. עוד פורסם שהשניים נוכחים בקריה ומשתתפים בדיונים המתקיימים כל העת בנוגע למידע שמפורסם בתקשורת בסוגיית המלחמה וההסברה.

הואטסאפ של כאן חדשות - עקבו אחרי הערוץ הרשמי, לחצו על הפעמון ואתם מעודכנים

בחדשות הערב נחשף כי המעורבות של דובריו הפוליטיים והאישיים של נתניהו משמעותית הרבה יותר מלבד השתתפות בכל דיוני הערכת המצב של מטה ההסברה, עופר גולן, דובר משפחת נתניהו, מחלק הנחיות הסברה והוראות לעובדי המדינה - בין היתר הנחה להדהד את תמונות הזוועה של התינוקות שנרצחו.

גיא לוי, דובר הליכוד, לא רק משתתף בדיונים, אלא גם מבקש לדבר ולקחת בהם חלק. טל היינריך, עיתונאית ערוץ 14 שרק לפני שבוע דיווחה לערוץ מניו יורק, מוצגת כעת כדוברת ראש הממשלה לתקשורת הזרה. היא מקיימת תדרוכי מסרים לגורמים במשרדי הממשלה, חרף העובדה שהיא אינה עובדת מדינה.

לוי, גולן והיינריך לא גויסו בצו 8, הם לא עובדי מדינה אלא מוגדרים כמתנדבים ולא ברור כלל מהו סיווגם. גם היינריך לא הגיבה לפניית כאן חדשות בנושא. גורמים במערך ההסברה הלאומי אמרו כי דובר הליכוד ודובר משפחת נתניהו "התגייסו למאמץ ההסברה והם אינם פוליטיים".

תגיות | ישראל במלחמה יעקב ברדוגו בנימין נתניהו

נספח 25

העתק כתבתו של איתמר אייכנר
"דוברי הליכוד ומשפחת נתניהו
משתתפים בהערכות מצב:
'אינטרסים פוליטיים ואישיים'"
Ynet, מיום 14.10.2023

עמ' 180

הדוברים גיא לוי ועופר גולן השתתפו בהערכות המצב של מערך ההסברה הלאומי שהתקיימו מאז פרוץ המלחמה - דבר שלא קרה בעבר. גורמי הסברה זועמים וחוששים שבהפצת המידע מעורבים שיקולים אישיים או מפלגתיים. מערך ההסברה בתגובה: "זה לא עניין של ימין או שמאל. כולם רתומים למאמץ הלאומי"

568 תגובות

17:24 | 14.10.23 | איתמר אייכנר

תגיות חרבות ברזל הליכוד בנימין נתניהו הסברה

דובר הליכוד, גיא לוי, ודובר משפחת נתניהו, עופר גולן, השתתפו בהערכות המצב שהתקיימו מאז פרוץ המלחמה במערך ההסברה הלאומי בקריה בתל אביב ומשפיעים על ההחלטות. כך דיווחה היום (שבת) בטוויטר גילי כהן מחדשות כאן.

2 צפייה בגלריה

נערך ליום שאחרי המלחמה. נתניהו (צילום: רפי קוץ)

Sponsored Links by Taboola

לראשונה: דירות בפלורנטין יימכרו מ3.45 מיליון ש"ח בלבד

Channel22

מעריך ומטה ההסברה הלאומי שייך למשרד רה"מ. זהו גוף מקצועי וממלכתי שאמור לתכנן, לנהל ולבצע את ההסברה של מדינת ישראל מול אמצעי התקשורת בארץ ובעולם. בגוף שותפים נציגים של צה"ל, השב"כ, המוסד, משרד החוץ וגורמים נוספים. השתתפות דוברים פוליטיים לא מקובלת ומעוררת זעם רב בקרב גורמי הסברה. לדבריהם, נתניהו נערך ליום שאחרי המלחמה ולעריפות הראשים ולכן רואה לנכון להשפיע על הסיקור כבר בעת הזאת ולהסיר ממנו את האחריות למחדל. ואכן, מאז פרוץ המלחמה החלו פרסומים שמטילים את האחריות המלאה למחדל על הצבא.

"מדובר בשערוריה", אמר אדם שהיה מעורב בעבר בתחום ההסברה. "מעריך ההסברה הלאומי אחראי על ההסברה של הממשלה ונותן מידע חשוב לציבור. לערב בזה דוברים של מפלגות או פוליטיקאים הופך את זה ולו למראית עין לעניין שיש בו גם אינטרסים מפלגתיים ואישיים. האם בהסברה של הממשלה יש שיקולים על שרידות פוליטית של מועמד? איך אפשר ללכלך ככה את התהליך המקצועי הזה?".

בכירים במעריך ההסברה הלאומי מסרו בתגובה: "כולם רתומים למאמץ הלאומי. חלקם שם בהתנדבות, חלקם במילואים. זה לא עניין של ליכוד או לא. ראש מעריך ההסברה העלה לזום גם את גיא לוי וגם את עופר גולן והטיל עליהם משימות שלא קשורות לפוליטיקה. אני לא מכחיש שהיו בדיונים נגיעות פוליטיות אבל לא משהו שהוא התערבות של לשכת נתניהו. הם פשוט חלק מצוות חשיפה להעברת מסרים. במכלול היה דובר פוליטי של אנשי שמאל וזה בסדר גמור. זה מה שיפה במלחמה. יש שמאל, ימין וזה לא משנה. כולם מגויסים ומחויילים. אין פה שום עניין שמדבר על ראש הממשלה אלא על המדינה עצמה. ההקפדה מאוד ממלכתית".

גורם בכיר אחר במעריך ההסברה אמר ל ynet: "גם בהסברה - כל מי שיש לו מה לתרום - תורם. גולן שותף לחלק מפעילות ההסברה הבינלאומית שפתחה את מהדורות החדשות בכל העולם. הוא מחזיק בהרבה מאוד ידע וניסיון מהסקטור הפרטי וטוב שהוא שם".

לא רק דובר הליכוד ודובר משפחת נתניהו לוקחים חלק משמעותי בדיוני מעריך ההסברה הלאומי אלא גם יונתן אוריך שהוא הדובר ומנהל הניו מדיה של בנימין נתניהו ודובר תנועת הליכוד.

לוקחים חלק משמעותי בדיונים. יונתן אוריק, עופר גולן (צילום: שאול גולן, רון קדמי)

במקביל יעקב ברדוגו פרשן ערוץ 14 המוגדר כ"שופר" המרכזי של נתניהו, נראה פעמיים באקריום של רה"מ בקריה בזמן ימי הלחימה. בלשכת רה"מ טענו שנפגש פעמיים עם צחי ברורמן ראש הסגל של רה"מ וכי בזמן ביקורו נתניהו היה בכלל בבור והוא לא פגש את רה"מ.

ברדוגו הוא לא היחיד מערוץ 14: גם טל היינריך שליחת ערוץ 14 בניו יורק, נצפתה בלשכת רה"מ והפכה לאחת מדוברות רה"מ לתקשורת הזרה. בלשכת רה"מ טענו שהליך קליטתה בלשכה החל עוד לפני המלחמה.

על אף שמערך ההסברה הלאומי הוא גוף ממלכתי – נראה שנתניהו סומך רק על האנשים הנאמנים לו באופן אישי ומשרתים את הקמפיין האישי והפוליטי שלו.

גורמים בלשכת רה"מ מסרו בתגובה שאוריק וגולן נמצאים בהליך גיוס למילואים: "אנחנו צריכים כל עזרה שאנו מקבלים. יש המון עבודה שצריך לעשות. אין כאן גרם של פוליטיקה וזה קנטרנות. אין פה עיסוק בפוליטיקה".

נודע שגולן מילא תפקיד מרכזי בגיבוש אסטרטגיית ההסברה של ישראל וההחלטה של ישראל להפיץ את תמונות הזוועה של התינוקות בעולם. היועצים של נתניהו מורידים הנחיות לעובדי מדינה.

נספח 26

העתק כתבתו של ספי עובדיה
"לשכת נתניהו מונעת מצה"ל
מלהקליט את ישיבות הקבינט" ערוץ
13, מיום 12.10.2023

עמ' 184

לילה 4 בסתיו 2024 ולתחילת 6

חלשעמע צבנתו שו צחחר עב [ול ותח לל 2 ב נכ ו צכ וט צה וינה](#) וסהל בנדל שות 2
חמע צד [צח ו ב ו ו 2 צח ל טעבנט ל צב ו ד צח ו ו 2 נתחל ולע עלתמע צב זה ולס](#)
ה 3 לנ צחל להתה ונד צחמע צט ונב ו ו 2 צח ל טעבנט וצב 2 בנט ע אטסבנט וג
היתל כצח 2 צ 2 צח בהצט וטה ב ל 1 ונתחל טוט 2 טנה צונ ט צח א קטבט וצט
12 ד ביתחלשעח וכול צחל צב ודבח שדח

3 וט צבתל ולע עלתעבח וח טותח וזמל צב ונכ ו צכ וט צה וינמשח ובסתחער

נספח 27

העתק כתבתו של מיכאל האוזר טוב
"בלשכת רה"מ הורו לא לשתף
פעולה עם צוות לשיקום העוטף כי
העומד בראשו הפגין בקפלן" הארץ,
מיום 15.10.2023

עמ' 187

מדיני ביטחוני

בלשכת רה"מ הורו לא לשתף פעולה עם צוות לשיקום העוטף כי העומד בראשו הפגין בקפלן. מקורות: זו הוראה משרה נתניהו

בכיר בלשכת נתניהו הנחה גורמים בממשלה שלא לעבוד מול צוות במשרד הביטחון, שבראשו עומד אלוף במילואים רוני נומה, שגם עתר נגד ביטול עילת הסבירות. לשכת רה"מ: "מדובר בעלילה מרושעת ושקרית"

התראות במייל

מיכאל האוזר טוב

15 באוקטובר 2023

בכיר בלשכת נתניהו אסר על שרים ופקידים בכמה משרדי ממשלה לעבוד מול צוות מיוחד שהוקם במשרד הביטחון לטיפול ראשוני בשיקום תשתיות עוטף עזה. הסיבה לכך, כפי שנאמרה לחלקם, היא שבראש הצוות עומד אלוף במילואים רוני נומה, שהשתתף בעבר בהפגנות בקפלן ואף עתר לבג"ץ בשם שורה ארוכה של לוחמים נגד ביטולה של עילת הסבירות.

מקור הבקיא בפרטים אמר שמקורה של ההנחיה שהגיעה מלשכת ראש הממשלה הוא רעיית ראש הממשלה שרה נתניהו. מקור שני, גם הוא בקיא בפרטים, אמר: "חלק מאנשי לשכת נתניהו פשוט לא ענייניים וחלק מהם לא עובדים אצל ראש הממשלה עצמו אלא אתה יודע אצל מי", והתכוון לשרה נתניהו. בשבוע שעבר התנגדה רעיית ראש הממשלה להקמת ממשלת חירום עם בני גנץ ושוחחה על כך עם כמה שרים, ואתמול פורסם בחדשות 12 כי היא התנגדה לצירוף של אביגדור ליברמן לקבינט המלחמה.

הזוג נתניהו לצד שר האוצר בצלאל סמוטריץ בהשקת הרכבת הקלה, באוגוסט. לדברי מקור, אנשי לשכת רה"מ עובדים "אצל אתה יודע מי" צילום: עופר וקנין

ביום שלישי שעבר הוקמו שני צוותים מקבילים לשיקום ראשוני של התשתיות ביישובי העוטף, אחד במשרד ראש הממשלה והשני במשרד הביטחון. לא ברור מדוע הוחלט להקים שני צוותים לאותה המטרה, אולם בכירים בלשכת נתניהו טוענים כי הדבר נובע מחוסר תיאום. נומה מונה כפרויקטור של שר הביטחון, ואילו ראש הממשלה בחר במשה אדרי, יו"ר הוועדה לאנרגיה אטומית, לתפקיד המתאם הממשלתי לנושא.

במשרד ראש הממשלה התכוונו להקים מינהלת קבע שתעסוק בנושא זה, שבראשה יעמוד אדרי, מה שהיה מייתר את תפקידו של נומה. אולם בהמשך הוחלט לוותר בשלב זה על הקמת המינהלת ולספח את עבודתו של אדרי לקבינט החברתי-כלכלי שהוקם בראשותו של שר האוצר בצלאל סמוטריץ. נכון לרגע זה, נומה ואדרי עוסקים במקביל באותו נושא.

רוני נומה בזמן שירותו בצה"ל בבית המשפט המחוזי בלוד, ב-2017. עובד במקביל לאדרי על אותו נושא צילום: מוטי מילרוד

המינוי של אדרי עורר ביקורת מצד כמה שרים בממשלה, משום שהוא אמור לפעול תוך כדי עבודתו כיו"ר הוועדה לאנרגיה אטומית. אדרי זכה לשבחים מקצועיים, אולם חלק מהשרים סבורים שלא ניתן לבצע במקביל שתי משימות משמעותיות כל כך. בחודש שעבר פרסם העיתונאי אמנון אברמוביץ' כי אדרי סירב לפרסם הצהרה שיציית לפסיקת בג"ץ בעניין עילת הסבירות, לאחר שבכירים לשעבר בוועדה לאנרגיה אטומית הפנו אליו בקשה שכזו.

לדברי מקור נוסף, המינוי של נומה הגביר את המתח בין לשכת נתניהו ללשכת שר הביטחון יואב גלנט, שהחל מאז שגלנט התבטא נגד ההפיכה המשטרית. הערב פורסם בחדשות 13 כי לשכת ראש הממשלה עיכבה לזמן ממושך שיחה בין נתניהו לגלנט. אתמול פורסם באתר וואלה כי בשבוע שעבר מנעו מאבטחים מגלנט להיכנס ללשכת ראש הממשלה בקריה בשל הוראה מראש הסגל צחי ברוורמן. המקור הוסיף כי נתניהו מפגין יחס שלילי מתמשך כלפי גלנט, ולדבריו, "זה לא נפסק גם במלחמה".

מלשכת ראש הממשלה נמסר בתגובה: "שרה נתניהו לא מתערבת בשום מינוי ובאף החלטה - מדובר בעלילת מרושעת ושקרית. היא כלל לא מכירה את רוני נומה, וגם אם היתה מכירה היא לא היתה מתערבת".

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל © כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח 28

העתק כתבתו של אמיתי גזית "בשל
מחלוקת בין שרים : מתעכבת הקמת
מנהלת לשיקום עוטף עזה"
כלכליסט, מיום 13.10.2023

עמ' 191

בשל מחלוקת בין שרים: מתעכבת הקמת מנהלת לשיקום עוטף עזה

לפי ההצעה המקורית, המנהלת תוכפף למשרד ראש הממשלה, ובראשה יעמוד תא"ל במילואים משה אדרי; ואולם לאחר ששרי הבריאות, האוצר והביטחון ביקשו כי המנהלת תוכפף אליהם - נדחה אישור ההצעה

אמיתי נזית 12:36, 13.10.23

תניות: עוטף עזה חרבות בחל מלחמה בעזה

נדחה אישור הצעת החלטה להקמת מנהלת לשיקום [אזור עוטף עזה](#) ותושביו - עקב מחלוקת בין שרים על קרדיט וסמכויות.

לפי ההחלטה המקורית, המנהלת אמורה להיות כפופה למשרד ראש הממשלה ובראשה יעמוד תת אלוף במילואים משה אדרי שמשמש היום ראש הוועדה לאנרגיה אטומית. הכפפת המנהלת למשרד רה"מ נחוצה משום שהיא תפעל בתחומים רבים הקשורים למשרדי ממשלה וגופים שונים.

מכשיר מדהים וחזק זה מקרר ביעילות כל חדר.

LumiFAN | ממומן

בני 67 ומעלה? ייתכן שתוכלו לקבל מהביטוח הסיעודי קצבה משמעותית

עו"ד גונטמכר הילל-טבול | ממומן

מידע נוסף

חושש מהפסדים? עזוב את הקרן כספית והתקדם לחיק השקעות עם 100% מגן הפסד

לירות | השוואת קופות גמל, השוואת קרנות השתלמות | ממומן

מידע נוסף

by Taboola

[רק מה שמעניין - הצטרפו לערוץ כלכליסט בטלגרם](#)

הלוואה שהיא כמעט כמו מענק: פתרון פיננסי חדשני למעמד הביניים - כלכליא

בשיתוף

תחת המנהל אמורים לפעול חמישה צוותים בתחומים שירותים חברתיים וחינוך; בינוי ודיור; תשתיות; כלכלי פיננסי; וצוות שיטפל בממשק עם השלטון המקומי. כל אחד מהצוותים ינוהל על ידי מנכ"ל או סמנכ"ל ממשד ממשלתי רלוונטי לתחום פעילות הצוות.

סמוטריץ' מסר בתגובה: "שר האוצר התבקש אתמול בלילה על ידי ראש הממשלה לתכלל את האירוע ברמה המיניסטריאלית וטרם נתן את תשובתו. שר האוצר ביקש ללמוד את העניין טרם החלטתו ולבחון איך הדרך הנכונה ביותר לסנכרן בין כלל המאמצים והמשרדים בצורה היעילה והמהירה ביותר. לשם כך הוא מבקש לשבת בין היתר עם הפרויקטור שמונה על ידי רה"מ ועם יתר הגורמים וביקש להמתין עם החלטת הממשלה עד לאחר הבחינה כדי לא לרתום את העגלה לפני הסוסים".

נספח 29

העתק כתבתם של נתי דרוקר, ליאור
דטל ואפרת ניומן "הדרג המקצועי
באוצר המליץ לעצור את הכספים
הקואליציוניים" TheMarker, מיום

15.10.2023

עמ' 194

פוליטי

הדרג המקצועי באוצר המליץ לעצור את הכספים הקואליציוניים — אבל סמוטריץ' מבקש המלצות אחרות

הקונצנזוס בדרגים המקצועיים במשרד האוצר הוא כי אין ברירה אלא לממן את המלחמה והשלכותיה בכספים שיועדו לצרכים פוליטיים. השר סמוטריץ' מסרב לקבל כרגע את עמדתם ■ שר החינוך יואב קיש הודיע אמש על הקפאת התקציבים שלא מומשו, אבל הוא לא יכול להעבירם ללא אישור מהממשלה

נתי טוקר, ליאור דטל ואפרת נוימן

15 באוקטובר 2023

הדרג המקצועי במשרד האוצר המליץ לשר האוצר, בצלאל סמוטריץ', לעצור את כל הכספים הקואליציוניים ולייעד את הסכומים המוקצים להם למטרות הקשורות במלחמה. השר סמוטריץ' טרם קיבל את ההמלצה, וביקש מהדרגים המקצועיים הצעות נוספות למימון עלויות המלחמה.

במשרד האוצר משוכנעים כי כדי להתמודד עם חששות מהורדת דירוג של חברות האשראי, יהיה צורך להוכיח לחברות כי ננקטה מדיניות אחראית ונעשו כל המאמצים לנצל את המשאבים הקיימים, ורק לאחר מכן לפנות להגדלת הגירעון. לכן יש קונצנזוס בקרב אנפים רבים במשרד האוצר כי בהיעדר ברירה אחרת, אין ברירה אלא לנצל קודם את הכספים שיועדו לצרכים פוליטיים.

במשרד האוצר לא נוקבים כעת בסכום המדויק שאפשר להפנות למימון עלויות המלחמה. עם זאת, ההערכות הן כי מתוך 14 מיליארד שקל כספים קואליציוניים בתקציבי 2023-2024 — רוב הסכום טרם מומש, וניתן יהיה להקצותו לשימושים אחרים. בנוסף, חלק מהסכום גם לא יועד לסעיפי תקציב מסוימים, אלא נמצא בסעיפי הרבה שונים — ורובו בכלל מיועד ל-2024.

סמוטריץ' הצהיר בימים האחרונים שוב ושוב כי הוא מתעקש על מה שהוא מכנה "רציפות תפקודית", ובכלל זה על כל העברות הכספים הקואליציוניים שסוכמו בעבר. גם בהקשר הזה סמוטריץ' מסרב לקבל כרגע את עמדת הדרגים המקצועיים ומנסה למצוא מקורות תקצוב אחרים.

במשרד האוצר מעריכים כי עלויות המלחמה יהיה גבוהות, ועלות יום לחימה תהיה גבוהה יותר מבמצע צוק איתן. עיקר המימון לפיצוי העסקים והבתים שנפגעו יגיע מקרן הפיצויים של מס הרכוש, שיש בה כיום כ-17 מיליארד שקל. הקרן אמורה לממן את הפיצוי בגין נזקי הרכוש הישירים, וגם את הפיצוי למעסיקים על נזקים עקיפים. חלק מהפיצוי למעסיקים עבור ימי החופשה של העובדים, שנאלצו לצאת לחופש, ימומן כרגע מתקציב הביטוח הלאומי.

עד כה רוב הכספים הקואליציוניים הועברו למשרד החינוך לצורך הגדלת תקציבי הישיבות ובתי הספר - בחינוך החרדי בפרט ובחינוך הדתי בכלל, וחלקם כבר עברו ליעדם.

בצלאל סמוטריץ', שר האוצר צילום: אורן בן חקון

לפי מקור במערכת החינוך, הכספים שנועדו לחינוך הדתי מסתכמים בכ-5 מיליארד שקל. כ-2 מיליארד מתוכם מיועדים כתוספות לתקציב 2023 וכ-3 מיליארד לתקציב 2024. לא ברור כמה מתוספות התקציב שיועדו ל-2023 כבר מומשו על ידי משרד החינוך מאז תחילת המלחמה.

במקרה שבו הכספים כבר עברו ליעדם, לא ניתן יהיה להסיט אותם למקור אחר. בנוסף, חלק מהעברות התקציב נתונות בבדיקה של היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב מיארה, לאחר שחברי כנסת החברים בוועדת הכספים העלו חשד לליקויים באישור התוספות.

העברתם של הכספים הקואליציוניים האלה לתקנה תקציבית אחרת יכולה להיעשות רק באמצעות החלטת ממשלה ואישור ועדת הכספים

לשינוי ייעודם. אתמול בערב (שבת) אמר שר החינוך, יואב קיש, כי הוא מקפיא את העברות כל הכספים הקואליציוניים למערכת החינוך.

יואב קיש, שר החינוך צילום: שריה דיאמנט

בפועל, קיש יכול להקפיא את העברות הכספים בתוך משרדו ולהורות לא לעשות שימוש בכספים שנותרו, בניגוד להחלטות ועדת הכספים מלפני המלחמה, ובכך למעשה למנוע את העברתם ליעד לתקופה מסוימת. ואולם לא ברור כמה זמן הוא יוכל להמשיך ולהקפיא את הכספים ללא החלטת ממשלה שתורה על הסטתם למקור אחר.

בימים האחרונים פנה קיש אל משרד האוצר כדי להעלות לאישור הממשלה החלטה שתאפשר לו להעביר חלק קטן מהכספים הקואליציוניים לטובת צרכי העורף, אך במשרד האוצר סירבו לעשות זאת. במקום זאת, באוצר התחייבו להעביר תקציבים חדשים — ממקור לא ידוע.

היום (ראשון) פורסם בתאגיד השידור הציבורי "כאן" כי בעוד קיש מבקש לעצור את העברת הכספים, שר האוצר, בצלאל סמוטריץ', מסרב לעשות זאת ומעוניין להמשיך לקדם את העברתם. בתגובה מטעם קיש וסמוטריץ' נטען כי "מדובר בשקר מוחלט. משרד האוצר ומשרד החינוך עובדים יחד כדי לתת מענה לכל צורך. זה נכון לגבי העוטף ונכון לכלל תלמידי ישראל. יש תיאום מלא בין השרים. משרד האוצר נותן וימשיך לתת מענה לכל צרכי הממשלה והמשק ולתמוך במאמצי הלחימה בכלל ההיבטים. המשרד עוקב אחרי הצרכים המתפתחים ומנהל את מערך המקורות והשימושים בצורה מקצועית על ידי גורמי המקצוע וללא שום שיקול זר".

ילדים הולכים לבית ספר בבני ברק. למצולמים אין קשר לנאמר בכתבה צילום: ניר קידר

ההערכות הן כי מימון המלחמה, תשלום עבור ימי המילואים ופיצוי לדרום, יגיעו למיליארדי שקלים. במקביל, הכנסות המדינה צפויות לצנוח על רקע ירידה בהכנסות ממסים בשל המשבר הביטחוני. המשמעות היא שבקופת האוצר אין כרגע תקציבים לממן את עלויות המלחמה, והאוצר יאלץ לבצע קיצוץ רוחבי. שימוש בכספים

הקואליציוניים יכול לסייע למנוע הידרדרות חדה ברמת הגירעון בתקציב הממשלה.

"ספקות לגבי חוקיות העברות"

שורה של משרד עורכי דין מהגדולים בישראל שלחו היום מכתב ליועמ"שית שבו הם מבקשים ממנה להבהיר בדחיפות לכל משרדי הממשלה כי עליהם להקפיד לאלתר העברת כספים קואליציוניים ולבטל העברות כאלו שנעשו או שניתנה הוראה לעשות.

המכתב מתייחס לכמה כתבות שהתפרסמו ב-TheMarker בשבוע האחרון בנושא. על פי ההערכות, יש כמיליארד שקל של כספים קואליציוניים שניתן להימנע מלשלם ב-2023, ועוד כ-4-5 מיליארד שקל שניתן להימנע מלשלם ב-2024.

היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב מיארה צילום: תומר

אפלבאום

במכתב — שעליו חתומים בין השאר המשרדים מיתר, הרצוג, ארנון, שבלת, פירון, פרל כהן ועוד — נכתב כי לפי הנחיה של היועמ"ש ב-2018, יישום הסכם קואליציוני מחייב הפעלת שיקול דעת פרטני בהתאם לכללי המשפט המנהלי, וזאת גם לפני יישומו בפועל. בהחלטת הממשלה מפרוואר 2023 שעסקה בכספים הקואליציוניים נכתב כי לאחר אישור היעוד של הכספים, הביצוע מהתקציב ייעשה בהתאם לנהלים המקובלים ובכפוף לכל דין.

לכן, נאמר במכתב של משרדי עורכי הדין, גם לאחר שהסכם קואליציוני אושר והכספים יועדו ואומצו כדין בתקציב, יש לבצע בחינה נוספת על פי כללי המשפט המנהלי שתהיה מותאמת לנסיבות ולשינויים בסדרי העדיפויות, לפני מימוש הכספים בפועל. "המלחמה שנכפתה על ישראל היא שינוי נסיבות פתאומי וקיצוני ביותר, המחייב במובהק סדר עדיפויות אחר לתקופת המלחמה ולשיקום שיידרש אחריה", נכתב.

בנוסף, עורכי הדין גם ביקשו מהיועצת להבהיר כי המשך העברת כספים קואליציוניים בבחינת "עסקים כרגיל" וניסיון להאצת העברתם כדי לקבוע עובדות בשטח לפני שתופסק העברתם אינה עומדת בכללי המשפט המנהלי, אינה מגשימה את הנחיית היועמ"ש והחלטת הממשלה והיא נגועה בשיקולים זרים ביחס למציאות החריגה שנכפתה עלינו בפתאומיות.

העתקים של המכתב נשלחו גם לראש הממשלה, מזכיר הממשלה, שר האוצר, החשב הכללי, הממונה על התקציבים ומנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה.

עמותת חדו"ש (לחופש דת שוויון) פנתה גם היא לנתניהו וסמוטריץ' בדרישה לעצור את חלוקת הכספים הקואליציוניים והעברתם לצרכי העורף והלחימה. במכתב שכתב מנכ"ל העמותה, עו"ד אורי רגב, הוא קרא "לאפשר את ייעוד המשאבים כמתחייב ממציאות המלחמה האיומה שהפגיעה את כל מערכות השלטון. לפי המתפרסם בימים אלה ברור כי השלכותיה הכלכליות טרם הופנמו על ידי הפוליטיקאים הממשיכים לתעל את כספי המדינה על פי סדרי עדיפויות פוליטיים.

לכל ממשלה יש זכות לקבוע את מדיניותה ואת סדרי העדיפויות הלאומיים. אולם אין לשום ממשלה זכות להעביר כספי עתק שהוחלטו על פי עסקאות קואליציוניות באופן הסותר ומתעלם מצרכי העם והמדינה בעת אסון ומלחמה".

בנוסף, היום פנתה התנועה לאיכות השלטון לראש הממשלה, בנימין נתניהו, לשר האוצר וליועמ"שית בדרישה להקפיא את כל הכספים הקואליציוניים שעניינם אינו נוגע לסיוע לתושבי עוטף עזה וצורכי המלחמה וכי כל הכספים שכבר הועברו יוחזרו ויוסטו לשם כך.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ מלחמת חרבות ברזל

+ בצלאל סמוטריץ'

נספח 30

העתק כתבתו של ד"ר רועי שיינדרוף
"איך לעצור את צווי המעצר"

ידיעות אחרונות, מיום 3.5.2024

עמ' 200

איך לעצור את צווי המעצר

שינוי היחס השלילי כלפינו, דיווח על פעולות ישראל והקמת ועדת חקירה בראשות שופט: רועי שיינדרוף, לשעבר המשנה ליועמ"ש בתחום המשפט הבינלאומי, מציג את הסכנות הכרוכות בהוצאת צווי מעצר נגד בכירי המדינה, ומציע שלושה צעדים דחופים שעשויים למנוע אותם

הוספת תגובה

ד"ר רועי שיינדרוף | 03.05.24 | 00:00
תגיות המוסף לשבת עיתון

התובע של בית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג שוקל ברצינות לבקש מבית הדין להוציא צווי מעצר נגד בכירים ישראלים, בהם גם ראש הממשלה בנימין נתניהו. אם אכן נכון הדבר, מדובר ברעידת אדמה של ממש. בית הדין הפלילי הבינלאומי לא הוציא מעולם צווי מעצר נגד גורמי ממשל או צבא במדינות דמוקרטיות. ראשי המדינה היחידים שזכו לאות הקלון הזה הם נשיא סודן המודח עומר אל-בשיך, שליט לוב לשעבר מועמר קדאפי ונשיא רוסיה ולדימיר פוטין.

חשוב לומר, ישראל אינה סודן, לוב או רוסיה. ישראל היא מדינה דמוקרטית, ושלטון החוק הוא ערך יסוד כאן. נכון - זו אינה דמוקרטיה מושלמת. יש לא מעט אתגרים פנימיים וחיזוניים לדמוקרטיה שלנו. אבל שום דבר כאן לא דומה למצב במדינות או בארגונים שלאשיהם הוציא בית הדין הבינלאומי צווי מעצר בעבר.

היועץ אנדרו קיילי. עסק בפשעים בקמבודיה התובע ח'אן. לא ירצה להביך את עצמו בפני השופטים היועצת ברנדה הוליס. אלופת משנה בחיל האוויר התובע של בית הדין כרים ח'אן אינו אויב של מדינת ישראל. פגשתי אותו מספר פעמים בעבר. הוא איש רציני - משפטן בריטי בכיר ומנוסה, שבשונה מקודמיו זוכה להערכה מקצועית בזירה המשפטית הבינלאומית. כך גם היועצים המיוחדים שמינה לטפל בתיק הישראלי-פלסטיני - אנדרו קיילי וברנדה הוליס. הראשון עמד בעבר הלא-רחוק בראש התביעה הצבאית הבריטית ולפני כן היה התובע הראשי בבית הדין המיוחד שעסק בפשעים הבינלאומיים שבוצעו בקמבודיה, והשנייה קצינת חיל אוויר אמריקאית (בדרגת אלוף משנה) בעברה הרחוק, עמדה בראש התביעה בבית הדין המיוחד שדן

בפשעים שבוצעו בסיירה-לאון. העובדה שח'אן בחר לשלבם בתיק הישראלי-פלסטיני ושהתובעים הבכירים האלה הסכימו לקחת על עצמם את התפקיד, מלמדת על החשיבות שהתובע - וגם הם - מייחסים לתיק.

טוב שבכירי הדרג המדיני והמשפטי לוקחים ברצינות את האתגר שמציב בית הדין. בניגוד להלך הרוח הזחוח של חלקים במערכת הפוליטית, ישראל אינה מעצמה עולמית. המערכת הביטחונית שלנו אינה כל יכולה. החלטה להפסיק למכור לנו נשק, או שלא לשתף איתנו פעולה בהקשרים ביטחוניים אחרים, אינה רק מכה קלה בכנף.

זה נכון לא רק בביטחון, אלא גם בכלכלה. אנחנו מדינה קטנה. היכולת לקיים את רמת החיים הגבוהה שיש בישראל תלויה מאוד בנכונות של העולם לסחור איתנו. הטלת סנקציות משמעותיות עלינו תביא לפגיעה קשה במשק הישראלי. כל אזרח ירגיש זאת. צווי מעצר, מעבר למגבלות שיטילו על הבכירים שנגדם יוצאו, עלולים להניע את תהליכי האמברגו והחרם.

בראייה מקצועית, יש לומר, עומדים בפני התובע בהאג אתגרים משפטיים לא פשוטים, אם אכן הוא שוקל לפעול להוצאת צווי מעצר נגד בכירים ישראלים. קיימים ספקות של ממש ביחס לסמכות בית הדין ביחס לסכסוך הישראלי-פלסטיני. אמנם, הרכב של שופטים קבע ברוב של שני שופטים כנגד שופט אחד כי הסכסוך מצוי בסמכותו של בית הדין, אך משפטנים בכירים רבים בעולם סבורים שחוות דעתו של שופט המיעוט הייתה משכנעת יותר מחוות הדעת (השטחית להשקפתו) של שופטי הרוב. אין לדעת כיצד תכריע ערכאת הערעורים בסוגיה זו אם וכאשר תידרש לה.

העבירות, אשר לפי הפרסומים עומדות במוקד העניין של התובע, חלות על פי חוקת בית הדין רק בסכסוכים בין מדינות. תידרש מידה לא מבוטלת של יצירתיות משפטית כדי לראות בסכסוך בין ישראל לחמאס סכסוך בינלאומי. ובעיקר, במישור העובדתי, יש הבדל גדול בין האופן שבו מתוארת המדיניות הישראלית כלפי חוץ (גם בשל התבטאויות אומללות של חלק מנבחרי הציבור שלנו וסרטוני רהב טיפשיים שצילמו חיילים ומפקדים), לבין ההנחיות והפקודות שניתנות על ידי הקבינט והדרג הצבאי לכל אורך שרשרת הפיקוד. לכל אלה יש להוסיף את העובדה שלישראל מערכת משפט מקצועית ועצמאית, אשר מסוגלת לחקור, וכבר חוקרת, מקרים רבים שבהם עולות טענות להפרות של המשפט הבינלאומי.

אפשר לשכנע

אז מה ניתן לעשות? ראשית, במישור המדיני, חשוב לשנות את הדינמיקה השלילית שהתפתחה ביחס לישראל בזירה הבינלאומית. התובע יכול היה להתרשם, אולי, מדברים שנאמרו בבירות המערב, ומהחלטות השופטים בבית הדין לצדק, שבסיס התמיכה שלו (מדינות המערב ובכירי המשפטנים הבינלאומיים בעולם) מצפה ממנו לתרום למאמץ לרסן את ישראל. חשוב מאוד, ככל שהדבר ניתן, שבנות הברית שלנו יבהירו את הסתייגותן מהגלישה של השיח הביקורתי כלפי ישראל למרחב של המשפט הפלילי הבינלאומי. אין זה אומר שישראל צריכה לוותר על אינטרסים חיוניים שלה, אבל כשאפשר, כמו במקרה של הבקשה של ממשלת בריטניה לאפשר ביקורי עצירים, כדאי להשתדל לשמור את בנות הברית שלנו לצידנו.

שנית, במישור המשפטי, חשוב לפרסם, או להעביר לתובע ישירות או בעקיפין, מידע מהימן על האופן שבו פעלה ישראל ועל הבדיקות והחקירות המתבצעות כאן. ח'אן המקצועי והוותיק בוודאי לא ירצה להביך את עצמו בפני השופטים והקהילה הבינלאומית כולה. בינתיים הוא כנראה מוזן בעיקר ממקורות מידע חלקיים וחד-צדדיים. מניסיוני מול תובעים בינלאומיים ומדינתיים, כשאלה נחשפים לתמונת המצב האמיתית, הם יכולים להשתכנע שאין מקום לנקוט הליכים פליליים.

נוכח הדאגה שהביע התובע בנאומיו בעבר מהמצב ההומניטרי ברצועת עזה, ישנה חשיבות מיוחדת להליך המתנהל כעת בבג"ץ בעניין המדיניות של ישראל לגבי אספקת הציוד ההומניטרי לרצועה. החלטת בית המשפט העליון, שזוכה להערכה רבה מאוד בבית הדין הפלילי הבינלאומי, בוודאי תילמד שם לעומקה. יש לקוות שבית המשפט לא ישתהה יתר על המידה במתן פסק דינו, ושכפי שעשה בעבר, ינתח את הסוגיה לא רק מהזווית של הדין הישראלי, אלא גם מנקודת המבט של המשפט הבינלאומי.

לא פשוט, אבל נכון

לבסוף, כדאי לשקול גם את האפשרות לדרוש מהתובע להעביר את תהליך הבדיקה והחקירה לישראל. חוקת בית הדין בנויה על רעיון של משלימות - כלומר, מתן עדיפות למדינות שרוצות ומסוגלות לחקור בעצמן טענות המועלות ביחס לאזרחיהן או למעשים שנעשו בשטחן. כרים ח'אן עצמו מבין היטב את איכותה של מערכת המשפט בישראל. רק לפני מספר חודשים אמר ש"לישראל עורכי דין מיומנים המייעצים למפקדים ומערכת איתנה שנועדה להבטיח ציות לדיני המלחמה". אלה אינם דברים שנאמרים בשגרה מפיו של תובע בינלאומי.

אם מדינת ישראל תצהיר שהיא רוצה לבדוק את הטענות המועלות כלפיה, יהיה קשה לתובע לסרב לכך. אם לשם כך יידרש להקים מנגנון ייעודי - ועדת חקירה בראשות שופט - ראוי שכך יעשה. אמנם זה לא פשוט מבחינה ציבורית, למנות גוף שיבחן (גם) את התנהלותם של קובעי המדיניות בדרג המדיני והצבאי, אבל אם התובע אכן סבור שיש בסיס ראייתי מספיק להוצאת צווי מעצר, נכון יותר - מנקודת מבט ישראלית, ולטעמי, גם מנקודת מבט בינלאומית - שהדברים ייבדקו כאן. ך

ד"ר שיינדורף הוא כיום שותף בפירמת עורכי הדין הרצוג.

נספח 31

העתק כתבתם של מורן אזולאי,
שרון כידון וניר כהן "השר זוהר: ימי
שאחראי על עתיד המדינה אחראי על
עברה, נתניהו יודע את זה" Ynet,
מיום 26.10.2024

עמ' 204

השר זוהר: "מי שאחראי על עתיד המדינה אחראי על עברה, נתניהו יודע את זה"

"ברור לו שהאחריות מוטלת עליו", אמר שר התרבות והספורט בריאיון ל-ynet Live, בתגובה לנאום שנשא אמש רה"מ. הוא הוסיף כי אחרי המלחמה "תקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה שתגיד על מי נופלת האשמה". על הסיוע שלא מגיע לאזרחים אמר: "ממשלה היא גוף מסורבל, המענה יגיע באיחור"

444 תגובות

מורן אזולאי, שרון כידון, ניר (שוקו) כהן | 26.10.23 | 13:49
תגיות חרבות ברזל בנימין נתניהו ממשלה מיקי זוהר

Sponsored Links by Taboola

הדרך הקלה: שיטה ייחודית תלמד אתכם לשחות חתירה ללא מאמץ ולרדת במשקל מבלי להזיע

TI-Swim

הפתעה מוחלטת: המזרן האורטופדי הפופולרי של ד"ר קומפורט נמחר במחיר חסרת תחרות

ד"ר קומפורט

שכירות לטוח ארוך באשטרום קריית היובל: עכשיו או בעוד 10 שנים

אשטרום מגורים להשכרה

שר התרבות והספורט [מיקי זוהר](#) התייחס הבוקר (חמישי) לנאומו של ראש הממשלה [בנימין נתניהו](#) אמש על [המלחמה](#) בריאיון ל-ynet Live. זוהר אמר כי "ברור שמי שאחראי על עתיד המדינה אחראי על עברה. כמו שאני יודע שהאחריות מוטלת על מי שזה נפל במשמרת שלו, גם נתניהו אומר את זה ויודע את זה, וברור לו שהאחריות מוטלת עליו".

- [נתניהו: "כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני"](#)
- [גנץ: כל מי שהיה שותף להנהגה לא יכול להסיר מעצמו אחריות, כולל אני](#)
- [לפיד: אם כולם אחראים - אף אחד לא אחראי](#)

הדברים של זוהר מגיעים כאמור בתגובה לנאומו של ראש הממשלה, שלראשונה מאז תחילת המלחמה התייחס לחלקו במחדל שהוביל למתקפת הפתע של חמאס, אך לא לקח אחריות: "ה-7 באוקטובר היה יום שחור בתולדותינו. כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני. כראש הממשלה אני אחראי להבטחת עתידה של המדינה", אמר נתניהו.

הכותרת

כסף קטארי, תמיכה איראנית: איך למוטט את י

00

עקבו אחר הפודקאסט

"הממשלה עובדת בצורה מסורבלת מאז קום המדינה, נצטרך לתקן את זה בהמשך". זוהר (צילום: אמיל סלמון)
זוהר הוסיף להתייחס לאחריות למחדלים שהובילו למלחמה, וציין כי "סוגיית האשמה תעלה כמובן
אחרי המלחמה. תקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, ועדה שכל עם ישראל יוכל לסמוך עליה
ב-100%. היא תביא את האמת ותגיד בדיוק על מי נופלת האשמה, והאשמים יצטרכו לספק הסברים. זה
דבר שיקרה רק אחרי המלחמה".

אתה מרגיש אשם? חלק מהשרים אומרים "אנחנו מרגישים אשמים".

"אני מוכן לקחת את האשמה אם זה יקל עליכם. אני מרגיש אשם שבכל פעם שאמרתי בכל אולפן שצריך
לכבוש את הרצועה ולפרז אותה - אנשים זלזלו במה שאמרתי ולא נלחמתי בזה ולא אמרתי להם שהם
טועים. הייתי צריך אולי לזלזל בדברים שהם אמרו כשאמרו לי 'לא צריך לכבוש כי זה מסוכן ונאבד שם
חיילים'. נכון, היינו יכולים לאבד שם חיילים, אבל מה שאיבדנו כתוצאה מזה הוא הרבה יותר חמור וגדול.
שנים אני מתריע על זה שצריך לכבוש את הרצועה ולפרז אותה".

כסף קטארי, תמיכה איראנית: איך למוטט את י

00

"כמו שאני יודע שהאחריות מוטלת על מי שזה נפל במשמרת שלו, גם נתניהו יודע" (צילום: לע"מ)

אנשים מרגישים שהממשלה כשלה ולא מספקת פתרונות ב-3 השבועות האחרונים.

"חד משמעית. לקח זמן לממשלה ולמשרדי הממשלה להתעשת. ההפתעה הזאת שקרתה בישראל, המלחמה הזאת שפרצה באופן מפתיע - אף אחד לא היה ערוך ומוכן. אף אחד לא ידע לתת את המענה ברגעים הראשונים. אגב, גם הצבא לצערי וגם משרדי הממשלה. מי שחושב שממשלה שלא נערכת לדבר כזה יודעת לתת מענה - לא יודע איך ממשלה עובדת. ממשלה היא גוף מסורבל שלא יודע לייצר פתרונות פרטניים לסיטואציות. היא יודעת לקבוע מדיניות ולייצר דברים כלליים.

"מה לעשות שזאת המציאות. יש גופים שקמו ונתנו פתרונות ומענה, צריך לתת להם את התקציב לבצע את זה בצורה קלה ולא להוביל אותם למצב שהם צריכים לרוץ אחרי תרומות ולגייס כסף. זה תפקיד חשוב שיש לממשלה. אבל אם מישהו חושב שממשלה יודעת להקים תוך חמש דקות גוף אזרחי - אני אומר לכם, תבדקו איך זה עובד מבחינת המשפטנים, הנהלים והבירוקרטיה. כך עובדת ממשלה - בצורה מסורבלת לצערי. זה דבר שנצטרך לתקן בהמשך. זה המצב מאז שהמדינה קמה".

כסף קטארי, תמיכה איראנית: איך למוטט את י

00

"מי שחושב שממשלה שלא נערכת לדבר כזה יודעת לתת מענה - לא יודע איך היא עובדת". ישיבת ממשלה (צילום: מארק ישראל סלם)

אתה אומר שזה שהאזרחים מרגישים מופקרים ע"י המדינה זה אמיתי?
 "הטענות האזרחיות מוצדקות, ואני אומר שהם יקבלו מענה - אבל זה ייקח הרבה יותר זמן ממה שהם חשבו. הממשלה תיתן את המענה, אבל זה יגיע באיחור."

על [המהפכה המשפטית](#) ו"שנאת האחים שנוצרה במדינה" לדברי זוהר לפני המלחמה, הוא אמר: "מי שירצה להטיל את שנאת האחים על מחנה אחד הוא גם משקר וגם בעצמו מסית, כי הדבר הזה נופל על כתפיהם של כלל נבחריו הציבור בישראל - מימין ומשמאל, ועל הרבה מאוד אנשים שנמצאים מחוץ לפוליטיקה שבחרו לקחת ויכוח פוליטי והפכו אותו לשנאת אחים תהומית. אני אומר את זה כמי ששנתיים שלמות מטיף לאהבת חינום ואומר 'חברים, מספיק'."

אמרת את זה לחבריך?

"ועוד איך שכן. אמרתי את זה לחבריי וגם לחברים מהמחנה השני. אמרתי לכולם 'חברים, שנאת האחים תביא את האסון הגדול בישראל'. כל אסון גדול שקרה בישראל מאז שקמנו בכלל כעם קרה בגלל שנאת אחים, ואנחנו חטאנו בעניין הזה. אני באופן אישי ניסיתי לעשות כל שביכולתי כדי למנוע את שנאת החינום הזאת. לא הצלחתי - והנה המחיר. אני חושב שזו הסיבה היחידה שבגינה אנחנו משלמים את המחיר הזה. אחרי שתיגמר המלחמה אני אעמוד מול כל אחד שיסית, לא משנה מאיזה מחנה, ואביע את עמדתי בצורה ברורה."

נספח 32

העתק כתבתו של אמיתי דואק "כהן
מודה: 'למשלה יש אחריות, צריך
להקים ועדת חקירה ממלכתית"
מעריב, מיום 31.12.2023

עמ' 209

קונכך נתב •

יה ח - נ וא, רח וקחמ ן קונכך נתב

ס ס חה ו מ נ נ : מ ו כ : א י נ - ש כ ל מ ותב ו חקה - יתב, ו נ עס כ -

שר החוץ אלי כהן שוחח עם אוזי סגל וענת דוידוב והתייחס להתקדמות הלחימה בשלל הזירות על רקע הניסיונות להשיב את יתר החטופים מהשבי: "אתה לא מנהל מו"מ עם גורם רציונלי"

103FM
31/12/2023 09:24

משפחות החטופים מפריעות לנאומו של בנימין נתניהו בכנסת (צילום: ערוץ הכנסת)

התרעות פיקוד העורף | 14.06.2024 | 20:47

את יתר החטופים מהשבי, התעצמות הלחימה בשטחי הרצועה, והתגברות הירי מצפון.

[בעקבות תגובת נתניהו לשאלת מעריב: סמוטריץ' במסר לגנץ ושרי הליכוד אחרי שנתניהו התקפל: גלנט וגנץ דורשים לדון ב"יום שאחרי" בקבינט המלחמה | דיווח](#)

"אנחנו שמנו לעצמנו ליעד להחזיר את כל החטופים הביתה", אמר. "החזרת החטופים יכולה להיות באמצעות שני דברים משולבים. הראשון הוא לחץ צבאי, והשני זה לחץ מדיני. אין אבן שלא הופכים, אין פגישה שלא עושים, משיחות עם הנשיא בידן, מפגישות עם שרי החוץ, מפעילות צבאית מאוד אינטנסיבית שתפעיל לחץ גם על חמאס וגם על הגורמים הרלוונטיים. אין אבן שלא הופכים על מנת להחזיר את החטופים הביתה. כפי שהיה המתווה הראשון שבו חזרו 81 ובנוסף לכך עוד יותר מ-20 תאילנדים, אנחנו פועלים שיהיה מתווה נוסף".

אולי יעניין אותך גם

קשישים מעל גיל 65 יכולים לשלם כמעט כלום בבי... (ממומן | מוד...)
 כללית גאה להשאר בשלומי (ממומן | ...zim)
 לא בטוח שבקרוב תהיה לה עבודה: טלי גוטליב התגלתה במלוא מער...
 האזהרה של ניר דבורי: אלו הנזקים הכבדים שהצבא צפוי לספוג

"בסיום המלחמה צריך להקים ועדת חקירה ממלכתית"

התרעות פיקוד העורף | 14.06.2024 | 20:47

עוד יוסיף. זהו מקום שבו נבטחים שזה עונה לקונטרס שעתיד להיות קרה, והיו מקרים שהיינו קצת יותר סקפטיים וזה יתקדם יותר מהר. אתה לא מנהל מו"מ עם גורם רציונלי. אני חושב שכן הלחץ הצבאי שסוגר עליהם, שאולי הם ירצו איזה מרווח נשימה כזה או אחר, הוא כן בהחלט תורם".

"סיום הלחימה לא יהיה כי אנחנו מחויבים לבוא ולפעול למיטוט חמאס, להשמדת היכולות שלו. אנחנו שמענו רק בימים האחרונים את העדויות המזעזעות, המזוויעות, לגבי מה שעשה חמאס בנושא של נשים ודברים שהדעת לא יכולה לסבול שיישאר לידינו עם הנאצים החדשים, כפי שהגדיר אותם קנצלר גרמניה".

על השאלה האם כדאי ללכת על הפסקת אש של חודש, השיב: "כשאני חושב לבוא ולדבר, מהם התנאים - זה הדבר הכי לא נכון. זה יחליש אותנו במשא ומתן".

עוד התייחס לסוגיית הקמת התיישבות ישראלית בעזה: "אני חושב שהדיון בסוגיה של ההתיישבות, זה מוקדם. אני יודע מה הדבר שאני חושב שמוסכם על כלל אזרחי ישראל וזו שליטה ביטחונית מלאה שלנו בעזה. מה זה אומר? אפשרות לבצע כל פעולה ביטחונית בכל עיתוי ובכל מקום שאנחנו נבחר, והדבר השני להבטיח שלא נכנס שום דבר לרצועת עזה, מכל מקום. אני לא חושב שהמטרה שלנו שבשבילה יצאנו במלחמה זה נושא ההתיישבות, המטרה העיקרית שלנו היא קודם כל להחזיר את הביטחון".

"מה שאנחנו באים ואומרים לעולם זה הדבר הבא - אחד, חמאס לא יהיה. שתיים, שהחטופים יחזרו. שלוש, שליטה ביטחונית. ארבע - לא נסכים למדיניות שבה גם הרשות הפלסטינית או כל גורם אחר ימשיך לשלם תמריצים למחבלים, הפסקת ההסתה במערכת החינוך. מי שיצטרך לשלוט שם, לפחות בתקופת הביניים, אלה גורמים בינלאומיים, ארה"ב, אירופה, מדינות ערב המתונות, הן אלו שישלטו שם בניהול האזרחי".

כשנשאל האם מתקיימים מגעים עם מדינות אחרות: "האינטרס של חיסול

התרעות פיקוד העורף | 14.06.2024 | 20:47

עבודת המטה. אני הייתי בקפריסין, בלרנקה, ראיתי מקרוב יחד עם שר החוץ את הסידורים. המטרה של המהלך הזה נועדה לגרום לניתוק מוחלט בין ישראל לבין רצועת עזה."

עוד הוסיף: "אנחנו הודענו גם לקפריסאים וגם לבריטים שמבחינתנו אחרי שסידורי האבטחה אושרו, אפשר להתחיל מיידית בדבר הזה. אחד הדברים שנבדקו במהלך השבועות שזה נבדק זה אם יש יכולת טכנית לעשות את זה, והתשובה היא כן. יש ספינות שיכולות להנחית ציוד גם ללא נמל, יש מספר מדינות שיש להן את אותן ספינות - בריטניה, הולנד, צרפת, יוון. הן ביקשו מאיתנו שהציוד יגיע דרך אשדוד, אמרנו שהתשובה היא לא. אנחנו רוצים התנתקות תוך שליטה ביטחונית. זאת המטרה של המהלך הזה."

"מצרים וישראל חולקות אינטרס משותף של יציבות אזורית, של מלחמה בארגוני הטרור. כפי שאנחנו רואים, ציר פילדלפי בשנים האחרונות סביר להניח שהיה מקור להברחת נשק וציוד לחימה לרצועת עזה, לכן מבחינת האינטרס הישראלי, הבטחת ציר פילדלפי להמשך כניסה של ציוד לחימה, היא אינטרס ישראלי ואני חושב שבסופו של דבר גם אינטרס מצרי."

על שיח עם המצרים לגבי ציר פילדלפי אמר: "הציפייה שלנו ממצרים כמדינה רצינית, כמדינה עם יכולות, למנוע את הדבר הזה. יש קשר ושיתוף פעולה ביטחוני ומודיעיני מאוד טוב עם מצרים. במבחן המעשה אנחנו רוצים יותר להגביר את האופן שבו נסתמך על עצמנו. לכן נכון להיום, אנחנו אומרים שכל משאית שמגיעה, קודם כל עוברת בידוק ביטחוני ישראלי וכך בעיניי זה צריך להיות מעתה והלאה."

עוד התייחס למאורעות ה-7 באוקטובר: "לממשלה יש אחריות. בנוסף לכך, בעיניי, בסיום המלחמה צריך להקים ועדת חקירה ממלכתית, בלתי תלויה שתבדוק את כל הגורמים השונים, מי אחראי, מי כשל, מי צריך לתת את הדין, אבל יותר חשוב מכך שתיתן המלצות על מנת להבטיח שאירוע קשה מאוד כפי שקרה ב-7 באוקטובר, לא יחזור על עצמו."

נספח 33

העתק כתבתו של יהודה שלזינגר
"קריאות בליכוד להקמת ועדת
חקירה ממלכתית: 'הציבור מגלה
אחריות, ראוי שההנהגה תצטרף
אליו' ישראל היום, מיום

29.10.2023

עמ' 214

דוד גוט / סולטי

קריאות בליכוד להקמת ועדת חקירה ממלכתית: "הציבור מגלה אחריות, ראוי שההנהגה תצטרף אליו"

ח"כ אלי דלל קורא לחקור את התהליכים שהובילו למערכת "אף אחד לא יתחמק מלתת דין וחשבון" גם חברתו ספילנטו נטליב התבטאה באופן דומה: "אלוץ על חברי הממשלה בסיומה של הפלחמה בניצחון להקים ועדת חקירה ממלכתית"

יונה שלינגר

מנהל/ת: יונה שלינגר | 052-5123456 | 052-5123456

האשמה | חדש

גם אלי דלל יתחשב בציבור

ח"כ אלי דלל מהליכוד קורא הבוקר (ראשון) גם הוא להקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת האירועים שהובילו למלחמת חרבות ברזל, לאחר תום המערכה.

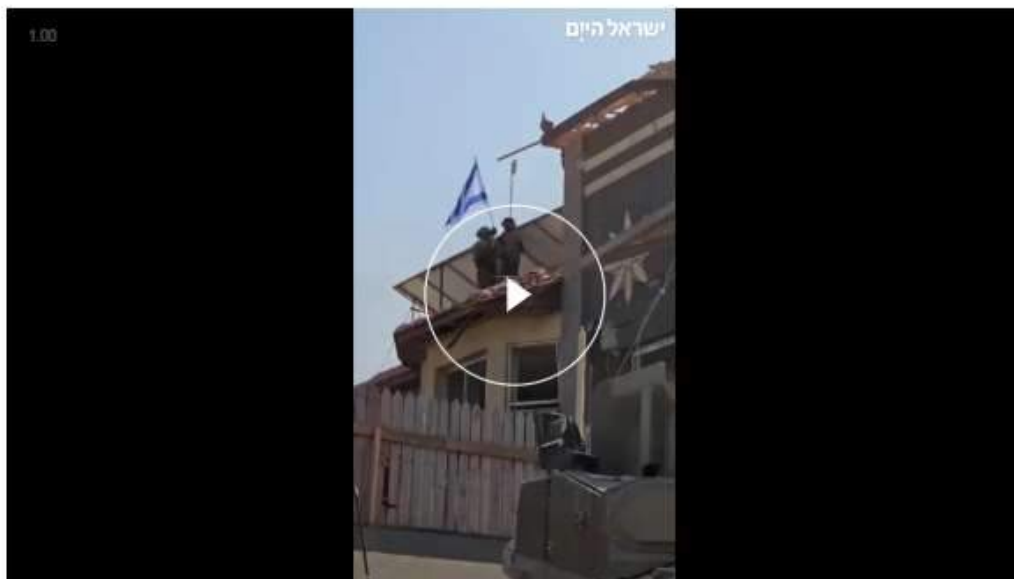
"אזרחי ישראל כולם עומדים מאחורי צה"ל וכוחות הביטחון שפועלים ימים ולילות", אמר דלאל. "העם כולו מחזק, מוקיר ומערך את כל ראשי מערכת הביטחון ללא יוצא מן הכלל.

"הציבור הישראלי התאחד ומגלה אחריות מאז בוקר ה-7 באוקטובר רצוי שההנהגה תצטרף אליו. בסיום המלחמה תוקם ועדת חקירה ממלכתית ואף אחד לא יתחמק מלתת דין וחשבון".

עוד מישראל היום

הותר לפרסום: הטנק עלה על מטען - שני לוחמי שריון במילואים נהרגו בצפון הרצועה

לכתבה המלאה <

שימוש לתי טעיף 27 א

דלל הוא לא הראשון מהליכוד שקורא לוועדת חקירה ממלכתית. בשבוע שעבר אמר השר אקוניס כי ועדה כזו תקום לאחר המלחמה. מוקדם יותר היום כתבה גם טלי גוטליב: "לכל המודאגים. אמנם אינני חברת ממשלה. אך אלחץ על חברי הממשלה בסיומה של המלחמה בניצחון בע"ה, להקים ועדת חקירה ממלכתית כזו שלא ניתן להתחמק מלהתייצב בפניה, גם לא אנשי שב"כ מוסד אמ"ן ומערך פיקוד חיל האוויר, ואפילו אני אתייצב בפני הוועדה הזו. למען עם ישראל חוסנו ועתיד".

[טעינו? נתקו! אם מצאתם טעות בכתבה, נשמח שתשתפו אותנו](#)

נספח 34

העתק כתבתם של זאב קס ורון
בנימיני "אקוניס לכאן רשת ב:
'תצטרך לקום ועדת חקירת
ממלכתית" כאן, מיום 26.5.2024

עמ' 217

LIVE

כאן

צילום: אוליבר פיטוסי, פלאש 90

אקוניס לכאן רשת ב: "תצטרך לקום ועדת חקירת ממלכתית"

שר החדשנות והמדע אמר בריאיון: "לאור הנסיבות היא צריכה להיות ממלכתית. אז דעתי ואביע אותה גם בישיבת הממשלה". הוא הוסיף: "הטרגדיה הזאת קרתה במשמרת שלנו, כולנו נושאים באחריות"

זאב קם ורן בנימיני | 09:54 | 26 במאי, 2024

שר החדשנות והמדע, אופיר אקוניס, קרא היום (שלישי) להקים ועדת חקירה ממלכתית בתום המלחמה. בריאיון לרן בנימיני וזאב קם בכאן רשת ב אמר כי "תוקם ועדת חקירה. אני חושב שלאור הנסיבות היא צריכה להיות ממלכתית. אז דעתי ואביע אותה גם בישיבת הממשלה".

ב' הנבחרים

השר אקוניס: "תוקם ועדת חקירה - אני חושב

00:00 / 14:38

עוד הוסיף אקוניס כי לדעתו בוועדה יש לחקור גם נושאי תפקידים מהעבר: "ועדת החקירה תבדוק את כולם כולל כולם ובהם - ראש הממשלה, השרים, שרים לשעבר, נושאי תפקידים בהווה ובעבר. אני השתמשתי בביטוי אחריות קולקטיבית - והדבר הזה אין מובן ממנו.

"הטרגדיה הזאת קרתה במשמרת שלנו, אני לא חומק וכולנו נושאים באחריות. עובדתית הקסאם הראשון נורה אל שדרות מרצועת עזה בשנת 2001 - ומאז היו ממשלות שלנו, של אחרים, היו הערכות ביטחוניות כאלה ואחרות לכל אורך השנים", הדגיש אקוניס.

תגיות | מבצע "חרבות ברזל" ועדת חקירה ממלכתית

בחירת העורכת

ישראל 0-5: בחזרה לשנה הכי אומללה והכי מאושרת של הנבחרת

מהמעצר לסיירת: יונתן היה נער עבריין - והפך ללוחם בגולני

איך לא ליפול למרה שחורה? למרות השם, זה פרק מצחיק

תכנים אנטי ממסדיים והמון הומור שחור: יובל ל"ניקוי ראש"

מכור להארי פוטר ומת להתחתן כבר: החרדי שייכנס לכם ללב

נספח 35

העתק כתבתו של איתמר אייכנר
"נתניהו על השבת השחורה: יהמחדל
ייבדק עד תום, כולם יצטרכו לתת
תשובות - גם אני" Ynet, מיום

25.10.2023

עמ' 220

חדשות פוליטי מדיני המערכת הפוליטית

נתניהו על השבת השחורה: "המחדל ייבדק עד תום, כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני"

לראשונה מתחילת הלחימה, התייחס רה"מ לחלקו באסון ולא לקח עליו אחריות - אך כן על "ניצחון מוחץ" עתידי. הוא אמר בהצהרה מהקריה, ששוב הייתה סגורה לשאלות עיתונאים, כי צה"ל נערך לכניסה קרקעית לעזה, והבהיר כי בניגוד לדיווחים על מעורבות ארה"ב, "העיתוי נקבע פה אחד על ידי קבינט המלחמה"

270 תגובות

איתמר אייכנר | 25.10.23 | 20:16

תגיות חמאס חרבות ברזל בנימין נתניהו

Sponsored Links by Taboola

הדרך הקלה: שיטה ייחודית תלמד אתכם לשחות חתירה ללא מאמץ ולרדת במשקל מבלי להזיע

TI-Swim

הפתעה מוחלטת: המזון האורטופדי הפופולרי של ד"ר קומפורט נמחר במחיר חסרת תחרות

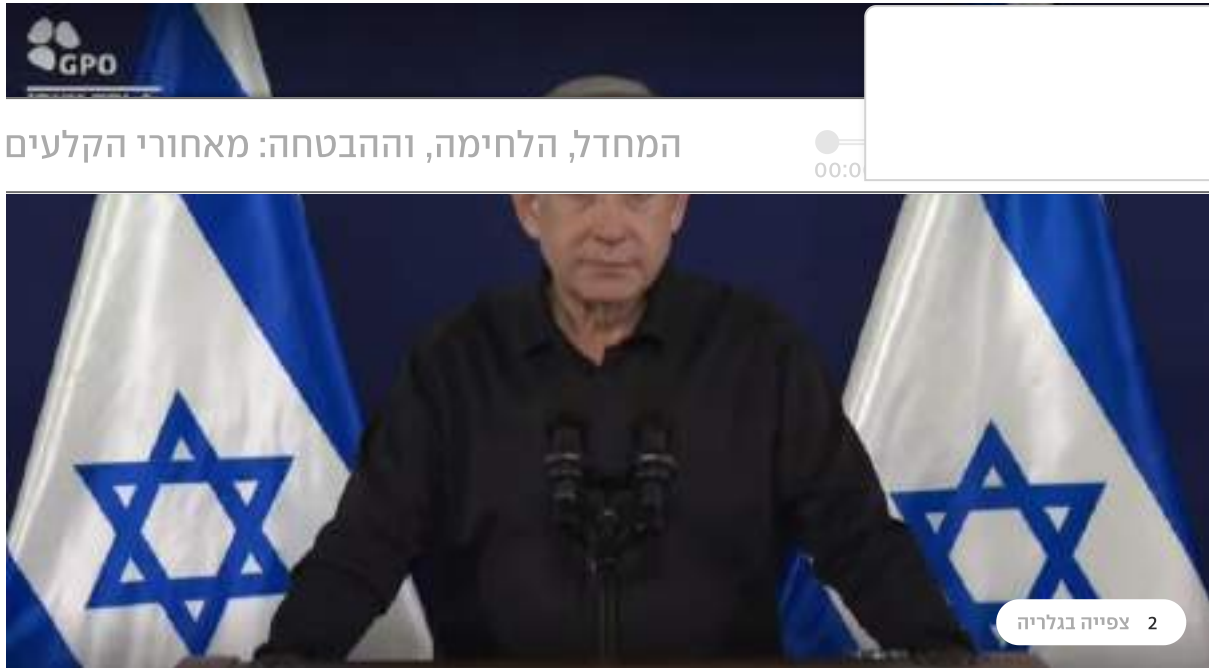
ד"ר קומפורט

מחפשים את הרכב הבא? כל הפרטים על הדגם הפופולרי של ניסאן

מידע נוסף

Nissan

ראש הממשלה [בנימין נתניהו](#) התייחס הערב (יום רביעי) לראשונה מאז תחילת [המלחמה](#) לחלקו במחדל שהוביל למתקפת הפתע של חמאס, אך לא לקח אחריות: "ה-7 באוקטובר היה יום שחור בתולדותינו. כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני, אבל כל זה יקרה אחרי המלחמה". נתניהו אמר כי צה"ל נערך לכניסה קרקעית לרצועת עזה, והדגיש ברקע [הדיווחים על מעורבות ארצות הברית](#) כי העיתוי שלה "נקבע פה אחד על ידי קבינט המלחמה". נתניהו לא פתח את ההצהרה לשאלות עיתונאים, כפי שלא עשה זאת מתחילת המלחמה. [ynet העביר את ההצהרה בשידור ישיר.](#)

"כולם יצטרכו לתת תשובות, גם אני". נתניהו, הערב (צילום: לע"מ)

עקבו אחר הפודקאסט

בפתח דבריו אמר נתניהו: "כל אנשי החמאס הם בני מוות. מעל האדמה, מתחת לאדמה, בתוך עזה, מחוץ לעזה. יחד עם שר הבטחון יואב גלנט, השר בני גנץ, הקבינט הבטחוני, הרמטכ"ל וראשי זרועות הבטחון אנו עובדים מסביב לשעון כדי לממש את יעדי המלחמה עד לניצחון".

נתניהו עדכן כי "אנחנו נערכים לכניסה קרקעית. לא אפרט מתי, איך וכמה. אני גם לא אפרט את מכלול השיקולים שאנו לוקחים בחשבון שרובם הגדול כלל לא ידוע לציבור, וכך צריך להיות. טוב שכך כדי שנוכל לשמור על חיי חיילינו". נתניהו הבהיר, בניגוד לדיווחים על מעורבות ארה"ב, כי "העיתוי של פעולת צה"ל נקבע פה אחד על ידי קבינט המלחמה. אנו פועלים להבטיח התנאים המיטביים לכוחותינו".

נתניהו הוסיף: "המלחמה שלנו בחמאס היא מבחן לאנושות כולה. זהו מאבק בין ציר הרשע של איראן, חיזבאללה וחמאס, לבין ציר החופש והקדמה. אנחנו בני האור, הם בני החושך, והאור ינצח את החושך. ה-7 באוקטובר היה יום שחור בתולדותינו. נברר עד תום מה קרה בגבול הדרום ועוטף עזה. המחדל הזה ייבדק עד תום, כולם יצטרכו לתת תשובות - גם אני. אבל כל זה יקרה אחרי המלחמה". עוד אמר כי "כראש הממשלה אני אחראי להבטחת עתידה של המדינה - וכעת תפקידי להוביל העם לניצחון מוחץ".

רחי רצועת עזה להתפנות דרומה. "כשניכנס לעזה נגבה את מלוא
לה של חמאס ודאעש. אני קורא לאוכלוסייה הלא-מעורבת - תתפנו

המחדל, הלחימה, וההבטחה: מאחורי הקלעים

00:0

מול מפלצות הטרף שקמו עלינו לכלותנו. אני מרכין ראשי בפני המשפחות שחורבן נורא פקד אותן".

הנשיא ביידן. בצל הדיווחים, נתניהו הבהיר כי עיתוי הכניסה הקרעית "נקבע על ידי קבינט המלחמה" (צילום: Brendan SMIALOWSKI / AFP)

על פעולות הממשלה בעת המלחמה אמר: "שרי הממשלה פועלים כדי להושיט יד מסייעת לכל מי שזקוק לכך. פינינו רבבות אזרחים מקו העימות במימון מלא של המדינה. משרדי הממשלה מגבשים עכשיו תוכניות להמשך סיוע נרחב כפי שעשינו בקורונה. לא נשאיר אף אחד מאחור ושר האוצר ירחיב על כך. נקים מעפר את היישובים והקיבוצים, נשקם את הקהילות. מאז המלחמה הקמנו 650 כיתות כוננות. נוסיף עוד כוחות למאמץ".

העיתון האמריקני "וול סטריט ג'ורנל" דיווח הערב כי ישראל הסכימה לבקשת ארה"ב שתדחה את הכניסה הקרקעית שלה לרצועת עזה, כדי שווינגטון תספיק להציב באזור מערכות הגנה מפני טילים שישמרו על חייליה במזרח התיכון. הדיווח נשען על גורמים רשמיים בארה"ב ובישראל, והוא מאשר את הדברים שכתב שלשום פרשנו רון בן ישי.

נספח 36

העתק כתבתו של איתמר אייכנר
"הקריאה החריגה של ראש השב"כ
בקבינט להכריז על ועדת חקירה
ממלכתית 'עכשיו' Ynet, מיום

26.1.2024

עמ' 224

נוטליב, ראש השב"כ הוותיק בלשטענען הכוזבות: "פרסום זהות לוחמים - מדרון חלקלק" (גילום: שלו שלום)

שלשום האשים בר את נוטליב בפגיעה מכוונת בביטחון המדינה, עקב חשיפת זהותו של עובד המוסד במסגרת הטענות הכוזבות שלה, ולפי הדיווח כעת אמר אמש בדיון הקבינט: "פרסום זהות לוחמים הוא מדרון חלקלק עבור לוחמי מוסד, שב"כ ואמ"ן. אני מבקש מכם לעזור לנו, לננות את זה, לטפל בזה. אלה הלוחמים אשר אתם שולחים לקרב. אם לא נטפל עכשיו - זהות לוחמינו תהיה הפקר".

משב"כ נמסר בתגובה: "איננו מתייחסים לנאמר בקבינט".

בר, נזכיר, שלח אתמול מכתב חריף בעניין התנהלותה של ח"כ נוטליב ליו"ר הכנסת אמיר אוחנה, יו"ר ועדת החוץ והביטחון יולי אדלשטיין, היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה והמזכיר הצבאי של ראש הממשלה אבי גיל - ובו האשים כי נוטליב "פרסמה פרטים מלאים של איש השירות ובני משפחתו".

הוא הוסיף כי "בזמן שח"כ נוטליב מפרסמת זהויות של אנשי ביטחון, פועלים אויבי מדינת ישראל ביתר שאת להתחקות אחר זהותם, כדי לפגוע בהם ובבני משפחותיהם". לדבריו, "מעשיה הינם מעשה עבירה מובהקים ועל פני הדברים הם מהווים גם עוולה אזרחית - אולם פניית מתמקדת בפגיעה בביטחון המדינה, אשר בוצעה ביוזמת ובמכוון, ובהעמדתו של עובד שירות ובני משפחתו בסיכון לחייהם ולשלומם".

מירי רגב, שאלה בדיון עם טענות גוטליב נכונות - אף שכבר הוכחשו (צילום: מארק ישראל סלמן)

המכתב נשלח אחרי שגוטליב הפיצה תיאוריית קונספירציה כוזבת ולפיה המוסד יירט "שיחות בין בעלה של שקמה ברסלר לגדול המרצחים יחיא סינוואר, ימים לפני התופת". גוטליב, שהסתמכה על דיווח באתר ידוע לשמצה, טענה כי הדיווח מהווה הוכחה לטענתה שברסלר נפגשה עם ראש המוסד. גם המוסד תקף אותה, וממשרד ראש הממשלה נמסר, בשם המוסד, כי "מדובר במחזור של ידיעה שקרית. ראש המוסד לא נפגש, לא שוחח ולא זימן לפגישה את שקמה ברסלר מעולם. מדובר בפעם שנייה שבה חברת הכנסת גוטליב מפיצה שקרים משוללי כל יסוד".

טענותיה הכוזבות של גוטליב הגיעו כאמור גם לדיון הקבינט אמש, ושרת התחבורה מירי רגב פנתה לבר ותהתה אם טענותיה נכונות - אף שכבר הוכחשו כאמור. הוא השיב: "תודה למירי על השאלה. זה נושא חשוב וטוב שהיא העלתה אותו". לגופו של עניין אמר ראש השב"כ: "זה שקר ולא רק שזה לא נכון, היא חשפה נתונים של עובד שב"כ זה דבר שלא ייעשה. היא חברה בוועדת חוץ וביטחון שעברה את גבול הטעם הטוב. היא שמה עובדי שירות בסכנה".

בשלב הזה, אחרי התשובה התקיפה שסיפק, ביקש השר חילי טרופר מהמחנה הממלכתי מראש הממשלה בנימין נתניהו לגנות את דברי חברת מפלגתו, שבתגובה גינה את הדברים בפה מלא. עם זאת, גינויו של נתניהו הגיע עם הסתייגות - שאמר לטרופר: "לא שמעתי אותך מבקש גינוי כשהיא דיברה נגדי ואמרה שהיא לא דוברת מטעמי". שרים נוספים התערבו בעקבות הערת ראש הממשלה, והשרה יפעת שאשא-ביטון אמרה: "איך הגעת לזה עכשיו? מדברים על ביטחון המדינה פה".

נספח 37

העתק כתבתו של אמיר בוחבוט
"לוקח אחריות ומסיים את
תפקידי": מכתב ההתפטרות של ראש
אמ"ן וואלה, מיום 22.4.2024

עמ' 228

ד

מידע נוסף

חדשות

תרבות

במסגרת
לשכת
ראש
אגף
המודיעין
לשכת
ראש
אגף
המודיעין
לשכת
ראש
אגף
המודיעין
2024

בלמים

תרשכ"ל

הנדון: אחריות וסיום תפקיד

1. לפני למעלה מ-38 שנים, נכנסתי בשערי הבקו"ם והתגייסתי לצה"ל. עברתי תחנות ותפקידים רבים בחזית הלחימה ועשיתי תמיד, ככל וכולתי, על מנת לשרת את עם ישראל ומדינת ישראל.
2. לאורך כל תפקידי ידעתי כי **לעד הסמכות מונחת גם אחריות כבדה**: למשימה, לאנשים, להצלחה ולכישלון.
3. ביום שבת, 7 באוקטובר 2023, ביצע חמאס מתקפת פתע רצחנית כנגד מדינת ישראל, שתוצאותיה קשות וכואבות. אגף המודיעין במיקודי לא עמד במשימה עליה אנו אמונים. את אותו יום שחזר אני נושא עימי מאז, יום-יום, לילה-לילה. לעד אשא עימי את הכאב האיום של המלחמה.
4. מאז שפרצה המלחמה, פועלים נשות ואנשי אמ"ן, בסדיר ובמילואים, יחד עם צה"ל כולו, לחשנת מטרות המלחמה. האנשים המצוינים, בכלל הדרגות והתפקידים, עשו ועושים ככל שניתן, ופעמים רבות אף מעבר לכך, למען ביטחון מדינת ישראל ועתידה. אני גאה בהן ובהם על כך והערכתי אליהם עצומה.
5. עם תחילת המלחמה הבעתי בפניך את **רצוני לקבל אחריות ולסיים את תפקידי**. כעת, בחלוף למעלה מחצי שנה, ובמקביל לתחילת התחקירים, אני מבקש לסיים את תפקידי ולפרוש מצה"ל, בתום השלמת שלב התחקירים ולאחר שימונה ראש אמ"ן אשר יוביל את האנשים המצוינים באגף בשנים הקרובות, תוך קיום תהליך למידה וחפיפה סדור.
6. הייתה לי הזכות והכבוד לשרת במשך כמעט ארבעה עשורים את מדינת ישראל ואזרחיה, כלוחם וכמפקד.
7. עד סיום המשמרת שלי, אעשה הכל למען הכרעת חמאס ומבקשי רעתו והחזרת כלל החטופים, השבויים והנעדרים לביתם ולאדמתם.
8. לאורך שירותי איבדתי מפקדים, פקודים וחברים רבים. אובדנם צרוב בי. **לנצח אזכור את מי ששילמו את המחיר הכבד ביותר עבור תקומת ישראל**.
9. אני משוכנע, למען מדינת ישראל, למען עם ישראל ולמען הדורות הבאים, שנכון שתוקם ועדת חקירה ממלכתית, אשר תוכל לחקור ולברר באופן יסודי, מעמיק, מקיף ונוקב את כלל הגורמים והנסיבות שהובילו לאירועים הקשים.
10. אנצל הודמנות זו כדי להוקיר תודה לך, הרמטכ"ל, על הדרך שבה אתה מפקד על צה"ל בתקופה מורכבת זו.
11. כל שעשיתי במשך שירותי בצה"ל היה למען עם ישראל ומדינת ישראל. אני אסיר תודה על הזכות שניתנה לי לשרת את העם והמדינה.
12. בברכה, חן פסח כשר ושקט,

אלוף אהרון חליוח

ראש אגף המודיעין

חדשות

בריאות

ד

נספח 38

העתק מכתבו של מבקר המדינה
לרמטכ"ל, מיום 25.1.2024

עמ' 235

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ט"ז בשבט התשפ"ד

25 בינואר 2024

לכבוד

רא"ל הרצי הלוי

ראש המטה הכללי

צה"ל

, נכבדי,

הנדון: ביקורת המדינה - "חרבות ברזל"

סימוכין: פנייתך מיום 24 בינואר 2024

בפתח דבריי, אני מבקש להודות ללוחמי צה"ל ולמפקדיו, הנלחמים בעוז ובגבורה מול האויב וכולנו מתפללים ומייחלים להצלחתם עד לניצחון.

במסגרת עשרות הביקורות בהן פתחנו לאחרונה בנושאי "חרבות ברזל", כלל הגורמים הבכירים והגופים הממשלתיים הרלוונטיים עומדים לביקורת - החל מראש הממשלה, דרך דרג השרים והקבינט המדיני-ביטחוני וכלה במשרדי הממשלה והגופים הציבוריים. תכנית הביקורת כוללת את בדיקת הכשלים והסיבות לעומק המחדל, שקיימת חשיבות עליונה לבדיקתם. זוהי חובתנו הערכית כלפי אזרחי מדינת ישראל הזכאים לתשובות לשאלות הקשות שנלוו לכשל החמור בתולדות המדינה.

כפי ששיתי והצהרתי בעבר, לביקורת המדינה אין כל כוונה להפריע לצה"ל במאמץ המלחמתי. החל מהשבוע הראשון שלאחר ה-7.10 ועד היום, צוותי הביקורת במשרד מבקר המדינה קיימו עשרות רבות של סיורים בשטח תוך קיום מאות פגישות עם גורמים שונים. סיורים ופגישות אלו הובילו לגיבוש רשימה מפורטת של ליקויים וכשלים משמעותיים בנוגע לטיפול הממשלתי בעורף האזרחי. רשימת הכשלים הועברה בזמן אמת לראש הממשלה לצורך תיקון מידוי.

במשך התקופה הזו, הנחיתי את כלל צוותי הביקורת במשרד מבקר המדינה שלא לקיים סיורים בבסיסי צה"ל ופגישות עם גורמים בצה"ל על מנת שלא להסיט את הקשב של צה"ל מהמלחמה.

מתניהו אנגלמן
מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

יחד עם זאת, לאחר למעלה מ-100 ימי לחימה בהם צה"ל עבר לשלבי לחימה שונים, כפי שהצהירו גורמי צה"ל, הכשלים החמורים שהובילו לאירועי ה-7.10 מחייבים בדיקה עמוקה ונוקבת של ביקורת המדינה על כלל הדרגים - המדיני, הצבאי והאזרחי.

כאמור, כל עוד הלחימה הייתה בעצימות הגבוהה ביותר נמנעתי מפתחה בפועל של הביקורת במערכת הביטחון; תחת זאת הודעתי שהביקורת ייפתחו בהתאם להתפתחות המלחמה תוך התחשבות במצב המלחמה והתפתחויות עתידיות אפשריות.

כחלק ממכתב פתיחת הביקורת שנשלח לצה"ל הודגש כי כל שנדרש מבחינת צוותי הביקורת בעת הזו הוא גישה למסמכים, כדי להיערך להמשך פעולות הביקורת. **תהליך זהה נעשה באופן ענייני וסדור גם עם גופי ביטחון אחרים שאף הם מעורבים במלחמה, ללא מתן פומבי למעורבותם. אין כל סיבה ששיתוף פעולה זהה, שיודגש כי אינו מצריך הפניית הקשב מצד הדרג הלוחם, לא יקבע גם עם צה"ל.**

יתרה מזו, אין כוונה בעת הזו להיפגש עם גורמים בצה"ל הנמצאים בלחימה. שנית, מינוי צוות הבדיקה החיצוני על ידך מעיד על כך שאכן סברת כי צה"ל מסוגל להפנות קשב לבדיקת המחדלים בעת הזו. ההודעה על הפסקת עבודתו של צוות הבדיקה החיצוני מחדדת את חשיבות פעילותה של ביקורת המדינה כגוף אובייקטיבי חסר פניות אשר יבצע בדיקה עצמאית ובלתי תלויה וזאת מבלי שהגוף הנבדק יוכל לקבוע את סדרי פעולתו של הגוף הבודק אותו. לפיכך, ברור לכל כי אין להסתפק בכך שצה"ל יתחקר את עצמו על כשלים בהם היה מעורב.

כפי ששבתי והבהרתי בשבועות האחרונים - **אין חולק על חשיבותה ותרומתה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המלחמה ולאירועים שהובילו למתקפת הטרור הרצחנית ב-7.10. עם הקמת ועדה חקירה, ייקבעו גבולות הגזרה ביחס לנושאים שייבדקו.** יתרה מזו, בהתאם לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], הוועדה לענייני ביקורת המדינה תוכל להורות על הקמת ועדה חקירה ממלכתית על בסיס דוח מבקר המדינה.

אירועי הטבח ב-7.10 אינם דומים בשום צורה לאירועים ממערכות צבאיות קודמות ואין תקדים לכשלים שהובילו לאירועי ה-7.10. יובהר כי ליבת הביקורת על הדרג המדיני והצבאי אינה עוסקת בניהול מלחמת "חרבות ברזל" אלא בבחינת הכשלים שקדמו לה. בשל התארכותה של המלחמה בהשוואה למלחמות עבר, נקבעה מתכונת לפיה בשלב זה יומצאו לצוותי הביקורת

מתניהו אנגלמן
מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

המסמכים הנדרשים מצה"ל ומגורמי הביטחון האחרים, מבלי לקיים פגישות עם דרגים לוחמים בעת הזו.

לצד זאת, יש חשיבות בקיומם של תחקירים ותהליכי הפקת לקחים בכלל הגופים, ובפרט בצה"ל, אך הם אינם באים להחליף את ביקורת המדינה.

לאור האמור לעיל, הביקורת בצה"ל תתקיים בשים לב להתפתחות המלחמה, זאת במקביל לביצוע הביקורות על הדרג המדיני והאזרחי ועל הגופים הביטחוניים האחרים.

נוכח חשיבות הנושא, הנחיתי את מנהל החטיבה לביקורת על מערכת הביטחון במשרד מבקר המדינה לפעול לקביעת פגישה שלך עמי בהקדם.

בכבוד רב,

מתניהו אנגלמן
מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

נספח 39

העתק של הצעת ההחלטה, מיום

26.5.2024

עמ' 239

ועדת חקירה ממלכתית בגין אירועי ה-7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

הצעה להחלטה

הקמת ועדת חקירה ממלכתית בגין האירועים והתהליכים המדיניים והביטחוניים, שקדמו ושאפשרו את מתקפת הטרור הרצחנית של ה-7 באוקטובר, כ"ב בתשרי התשפ"ד, ומלחמת חרבות ברזל שפרצה עקב כך, וכן בגין אירועי המלחמה עצמה.

מ ח ל י ט י ם :

1. לקבוע כי המתקפה על יישובי עוטף עזה ויתר חלקי המדינה ביום 7 באוקטובר 2023 (להלן: "ה-7 באוקטובר") ומלחמת חרבות ברזל שנפתחה בעקבותיה והתהליכים שקדמו להם, הם נושאים בעלי חשיבות ציבורית חיונית בעת זו, הטעונים בירור:

א. קבלת ההחלטות במישור המדיני ובמישור הביטחוני, שקדמו לפרוץ המלחמה, לרבות המבצעים השונים שנערכו ברצועת עזה ובהיבטי בניין הכוח, בכל הקשור למערכה רב זירתית כוללת, לרצועת עזה ככלל, לארגוני הטרור ולארגון החמאס בפרט, וכן בנוגע לאיומים הביטחוניים בגבול לבנון וסוריה, הן מהבחינה המהותית והן מהבחינה התהליכית והן בכל בחינה אחרת לפי הנדרש.

ב. המדיניות וקבלת ההחלטות של הדרג המדיני ושל הדרג הביטחוני באשר להגנה ולשמירה על אזורי הגבול של מדינת ישראל בתקופה שקדמה לפרוץ המלחמה.

ג. ההיערכות, הכוננות, המוכנות וההשפעות של גופי הביטחון והמודיעין, כלל משרדי הממשלה, המערכות האזרחיות וכל גורם רלוונטי אחר, וכן התמודדותם והתנהלותם עם אירועי ה-7 באוקטובר ובמהלך המלחמה, הן בהקשרים הביטחוניים והן בהקשרי התפקוד המדיני הכללי הנגזר מהם בתחומים השונים.

ד. מהלכי יום ה-7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל ובכלל זה, הפעולות והמהלכים בכל מערכי הדרג המדיני והביטחוני, לרבות ביחס לעמידה במחויבויות שמטיל המשפט הבינלאומי על מדינת ישראל בניהול המלחמה.

2. בהתאם לכך:

א. להקים ועדת חקירה בהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "החוק") (להלן: "הוועדה") בגין אירועי ה-7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

ב. הוועדה תבדוק את כל העובדות והגורמים הקשורים בהתקפה על ישראל כפי שארעה ב-7 באוקטובר ובמלחמת חרבות ברזל, ותקבע ממצאים ומסקנות בכל הנוגע למכלול ההיבטים של האירועים.

ג. הוועדה תערוך דין וחשבון על תוצאות חקירתה, מסקנותיה והמלצותיה ותגיש את הדין וחשבון לממשלה בהקדם האפשרי נוכח חשיבות העניינים שואי הבדיקה.

3. להודיע על החלטה זו לממלא מקום נשיא בית המשפט העליון.

4. לקבוע, לאחר ובכפוף להיוועצות עם ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון, כי הוועדה תמנה חמישה חברים, בהתאם להוראות סעיף 3 לחוק.
5. להקצות להנהלת בתי המשפט 15 מיליון ש"ח באופן חד פעמי ו-15 תקני כוח אדם שישמשו להוצאות ועדת החקירה.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה, שבמסגרתה חדרו אלפי מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים, וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. במתקפת טרור זו בוצעו מעשי זוועה, נרצחו כ-1200 ישראלים, לרבות אזרחים, ובכללם זקנים, נשים וטף ואנשי כוחות הביטחון השונים, ונפצעו אלפים. בנוסף, מאות אזרחים וחיילים נחטפו על ידי ארגון הטרור חמאס והועברו לרצועת עזה, 125 מהם נמצאים שם עד היום.

נוכח האירועים האמורים, נפתחה מלחמת "חרבות ברזל". במסגרת זאת גם הכריז שר הביטחון, ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) על מצב מיוחד בעורף ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית). עוד באותו יום, שר הביטחון הרחיב את הכרזתו על מצב מיוחד בעורף לשטח המדינה כולה. בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית, הכרזת שר הביטחון אושרה על ידי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ה בתשרי התשפ"ד (10 באוקטובר 2023).

בחלוף למעלה משבעה חודשים מפרוץ המלחמה, מדינת ישראל מצויה עדיין בלחימה רב חזיתית הכוללת גיוס מילואים נרחב ואזרחים רבים המורחקים מבתיהם.

סעיף 1 בחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, קובע כי "ראתה הממשלה שקיים עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שעה הטעון בירור, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה שתחקור בעניין ותמסור לה דין וחשבון." האירועים נשוא החלטה זו השפיעו על כל בית בישראל ומעוררים שורה של סוגיות חיוניות במישורים המדיני והצבאי, לצד היבטים אזרחיים הנוגעים להגנת העורף וטיפול במפונים.

בנוסף, בימים אלה קיים ערך מדיני ברור כי בישראל קיימות מערכות עצמאיות ומקצועיות המסוגלות להגיע לחקר האמת בסוגיות השונות הקשורות לניהול המערכה הצבאית בדרג הצבאי והמדיני. הקמת ועדת חקירה ממלכתית תעביר מסר חשוב ומאחד לציבור הישראלי כי כלל מערכות השלטון והביטחון והעומדים בראשן מחויבים בבחינה מעמיקה, אובייקטיבית ומקצועית, המבקשת להתחיל את תהליך הריפוי הלאומי, השבת האמון הציבורי וחיזוק החוסן הלאומי.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

תקציב

15 מיליון ₪

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

15 תקני כוח אדם שישמשו להוצאות ועדת החקירה.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה – טרם נמסרה

סיווגים*

תחום פעולה עיקרי:

מוגש ע"י השר בני גנץ

י"ח אייר התשפ"ד

26.5.24

נספח 40

העתק כתבתו של לירן וינשטיין
"גנץ : אגיש הצעה להקמת ועדת
חקירה ממלכתית" סרוגים, מיום
23.5.20254

עמ' 243

חדשות סרוגים < חדשות < חדשות פוליטי מדיני < גנץ: אגיש הצעה להקמת ועדת חקירה ממלכתית

חדשות, חדשות פוליטי מדיני

גנץ: אגיש הצעה להקמת ועדת חקירה ממלכתית

מטיל פצצה: השר וחבר קבינט המלחמה בני גנץ הודיע כי בכוונתו להגיש הצעת החלטה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי השבעה באוקטובר: "זה המעשה הנכון להמשך תפקודה של המדינה"

לירן וינשטיין, חדשות סרוגים
19:03 23.05.24 ט"ו באייר תשפד

(צילום: לשכת השר)

ברקע היחסים המתוחים בין חברי קבינט המלחמה, השר בני גנץ הודיע (חמישי) כי יגיש בקרוב הצעת החלטה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי השבעה באוקטובר ולתקופה שקדמה לכך.

לדברי יו"ר המחנה הממלכתי: "קרוב ל-8 חודשים עברו מאז האסון הגדול ביותר מקום המדינה. כולנו ראינו את הסרטון הקשה מהחטיפה בנחל עוז, כולנו רואים את הוויכוח הפומבי לגבי ההתרעה שניתנה או לא ניתנה לראש הממשלה. אין ספק – התקופה

והאירועים שקדמו ל-7.10, והמשך המערכה מאז, הם טלטלה לאומית שחובה להפיק ממנה את הלקחים".

לדבריו: "בעת הזו, כבר לא מספיק שניקח אחריות על מה שהיה – חובה עלינו לקחת אחריות ולפעול, כדי שזה לעולם לא יקרה שוב. הדרך היחידה לעשות זאת, היא באמצעות ועדת חקירה ממלכתית שצריכה לקום בהקדם. בכוונתי להגיש בקרוב הצעת החלטה להקימה, כדי שהוועדה תוכל להתארגן לקראת תחילת עבודה בתאריך שיוסכם".

עוד הוסיף: "זה המעשה הנכון להמשך תפקודה של המדינה, וזה גם יסייע לנו באתגרים המשפטיים הבינלאומיים שניצבים לפתחנו".

סיימתם מילואים? קחו מילגה ובואו להיות מהנדסים << | מקודם

מצאת טעות בכתבה? התוכן בכתבה מפר זכויות יוצרים שבבעלותך? נתקלת בפרסומת לא ראויה? דווח/י לנו

בני גנץ השבעה באוקטובר ועדת חקירה ממלכתית

הצטרפו לדף הפייסבוק של סרוגים

לקבלת עדכונים בווטסאפ

נספח 41

העתק כתבתה של טל שלו "גנץ הגיש
למזכירות הממשלה הצעת החלטה
לוועדת חקירה ממלכתית" וואלה,
מיום 26.5.2024

עמ' 246

מידע נוסף

אוכל

תרבות

תרבות

תרבות

נספח 42

העתק כתבתו של יובל קרני "ראש
המל"ל מסביר למה צריך למנוע
ועדת חקירה: "תפקידה - חיסול
שלטון הימין" Ynet, מיום 2.6.2024

עמ' 252

חדשות פוליטי מדיני המערכת הפוליטית

ראש המל"ל מסביר למה צריך למנוע ועדת חקירה: "תפקידה - חיסול שלטון הימין"

פרסום ראשון: בשיחה עם גורמים פוליטיים בליכוד צוטט ראש המל"ל כשהוא טוען כי ועדה ממלכתית לחקר אירועי 7 באוקטובר תהיה פוליטית. מקורב לנתניהו: "הוא לא סומך על השופטים, וחושש שיתנקמו בו על רקע הרפורמה המשפטית". הנגבי בתגובה: "אחרי שנצח את האויב, נעסוק בתחקירים"

11 תגובות

יובל קרני | עודכן: 02.06.24 | 07:00

תגיות: צחי הנגבי ועדת חקירה טבח 7 באוקטובר חרבות ברזל

גורמים בכירים בלשכת ראש הממשלה טוענים כי הדרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי 7 באוקטובר היא פוליטית ותגרום להפלת שלטון נתניהו והליכוד.

"אחרי שנצח את האויב נעסוק בתחקירים". הנגבי (צילום: מוטי קמחי)

Sponsored Links by Taboola

הדרך הקלה: שיטה ייחודית תלמד אתכם לשחות חתירה ללא מאמץ ולרדת במשקל מבלי להזיע

TI-Swim

וּפְדֵי הַפּוֹפּוּלָרִי שֶׁל ד"ר קוֹמְפוּרְט נִמְחָר בַּמְחִיר חֲסֵרַת תַּחֲרוּת

זאוז בתכנון אישי

קראו עוד

yad2

באמירה חריגה שנחשפת הבוקר (ראשון) ב-ynet ו"ידיעות אחרונות", צוטט ראש המטה לביטחון לאומי צחי הנגבי בשיחה שקיים בימים האחרונים עם אישים פוליטיים בליכוד, שלהם אמר: "תפקידה של ועדת חקירה ממלכתית לחסל את שלטון הימין. אל תיתממו".

בכיר אחר בלשכה אמר כי נתניהו ממעט לדבר על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, אולם הוא מתנגד להקמתה. "נתניהו לא סומך על שופטים. הוא חושש שהם יתנקמו בו על רקע הרפורמה המשפטית", אמר. גורם פוליטי בליכוד הוסיף כי נתניהו מודאג מהקריאות ההולכות וגוברות, גם מתוך הליכוד, להקמת ועדת חקירה ממלכתית. אישים במפלגה שהביעו תמיכה בהקמת ועדת חקירה ממלכתית אף קיבלו מסרים מלשכת ראש הממשלה כי הקמת ועדה כזו עלולה להפיל את שלטון הליכוד. "אל תתנו לזה יד", נאמר בשבועות האחרונים למי שהעלה הצעה כזו.

הקריאה להקמת ועדת חקירה ממלכתית מלכדת את כל מפלגות האופוזיציה, המחנה הממלכתי ולא מעט ח"כים ושרים מתוך הליכוד. אלא שנתניהו, כאמור, מודאג מהדרישה ההולכת וגוברת. יו"ר המחנה הממלכתי בני גנץ אף [הגיש הצעת מחליטים לממשלה](#) להקים ועדת חקירה ממלכתית, אולם בלשכת נתניהו הוחלט לקבור את ההצעה. אחד מהח"כים הבולטים בליכוד שתובע להקים ועדת חקירה ממלכתית הוא יו"ר ועדת החוץ והביטחון ח"כ יולי אדלשטיין, שטען כי מדובר בהכרח, לאחר אסון 7 באוקטובר. על ההצעה להקים ועדת חקירה חיצונית אמר אדלשטיין בריאיון לפני כמה שבועות: "מדובר בניסיונות טיוח".

בראיון ל-ynet ו"ידיעות אחרונות" בסוף דצמבר 2023 אמר אדלשטיין: "אני אעמוד על כך שתקום רק ועדת חקירה ממלכתית. חד-משמעית. בין היתר מכיוון שרק לוועדה כזו יש הרשאה לדרוש את הפרוטוקולים של ועדת חוץ וביטחון. כשוועדת חקירה ממלכתית תקבל את הפרוטוקולים, יש לי רושם שיהיו לא מעט אנשים שירצו לקפוץ מהגג. גם בדרג המדיני".

צחי הנגבי מסר בתגובה: "לאנשי ימין שפונים אליי בדרישה להקים ועדת חקירה, כדי שתחקור על פי מיטב תיאוריות הקונספירציה את 'הבגידה' הגדולה של הצבא והשב"כ, אני משיב שאחרי שננצח את האויב נעסוק בתחקירים, וכי הדרישה של האופוזיציה לוועדת חקירה בעיצומה של מלחמה נועדה להפיל את הימין".

פורסם לראשונה: 02.06.24, 00:00

נספח 43

העתק הצעת חוק להקמת ועדת
חקירה ממלכתית לאירועי 7
באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל,
התשפ"ד-2024, מיום 3.6.2024

עמ' 255

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת אורית פרקש הכהן

4620/25/פ

הצעת חוק הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, התשפ"ד–2024

1. הקמת ועדת חקירה מוקמת בזאת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת אירועי כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) (בחוק זה – אירועי 7 באוקטובר), פרוץ מלחמת חרבות ברזל והנסיבות שהובילו אליהם.
2. הרכב הוועדה ועדת החקירה הממלכתית תהיה בת חמישה חברים, ונשיא בית המשפט העליון ימנה את יושב-ראש הוועדה ואת שאר חבריה, תוך 30 יום מפרסום חוק זה; בהרכב הוועדה יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים.
3. מנדט הוועדה במסגרת פעולתה, הוועדה תחקור בין השאר:
 - (א) את קבלת ההחלטות במישור המדיני ובמישור הביטחוני, שקדמו לפרוץ המלחמה במבט רב זירתי, לרבות המבצעים הצבאיים השונים שנערכו ברצועת עזה, מול ארגוני הטרור ככלל וארגון החמאס בפרט, וכן בנוגע לאיומים הביטחוניים בגבול לבנון וסוריה, הן מהבחינה המהותית והן מהבחינה התהליכית, לרבות בהיבטי בניין הכוח, והן בכל בחינה אחרת לפי הנדרש.
 - (ב) את המדיניות וקבלת ההחלטות של הדרג המדיני ושל הדרג הביטחוני באשר להגנה ולשמירה על אזורי הגבול של מדינת ישראל בתקופה שקדמה לפרוץ המלחמה.
 - (ג) את ההיערכות, הכוננות והמוכנות של גופי הביטחון והמודיעין, כלל משרדי הממשלה, המערכות האזרחיות וכל גורם רלוונטי אחר, וכן התמודדותם והתנהלותם עם אירועי 7 באוקטובר ובמהלך מלחמת חרבות ברזל, הן בהקשרים הביטחוניים והן בהקשרי התפקוד המדיני הכללי הנגזר מהם בתחומים השונים, והגורמים שהשפיעו עליהם.
 - (ד) את התמודדות כלל המערכות של אירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל ובכלל זה, הפעולות והמהלכים בכל מערכי הדרג המדיני והביטחוני, לרבות ביחס לעמידה במחויבויות שמטיל המשפט הבינלאומי על מדינת ישראל בניהול המלחמה.

4. דין וחשבון . הוועדה תערוך דין וחשבון על תוצאות חקירתה ועל המלצותיה, ותגיש אותו לממשלה בהקדם האפשרי.
5. פעולת הוועדה . הוועדה תפעל על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968¹, בשינויים המחוייבים והשינויים המפורטים בחוק זה.
6. תקצוב ותקינה . הממשלה תקצה להנהלת בתי המשפט סכום של 5 מיליון שקלים חדשים באופן חד פעמי ו-15 תקני כוח אדם שישמשו להוצאות ועדת החקירה, בתוך 14 יום מיום פרסום חוק זה.
7. מועדת תחילת פעילות הוועדה . הוועדה תחל פעולתה בתוך 7 ימים ממועד קבלת חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה, שבמסגרתה חדרו אלפי מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים, וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. במתקפת טרור זו בוצעו מעשי זוועה, נרצחו כ-1200 ישראלים, לרבות אזרחים, ובכללם זקנים, נשים וטף ואנשי כוחות הביטחון השונים, ונפצעו אלפים. בנוסף, מאות אזרחים וחיילים נחטפו על ידי ארגון הטרור חמאס והועברו לרצועת עזה, 124 מהם נמצאים שם עד היום.

נוכח האירועים האמורים, נפתחה מלחמת "חרבות ברזל". במסגרת זאת גם הכריז שר הביטחון, ביום 7 באוקטובר 2023 על מצב מיוחד בעורף ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9ג(ב) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית). עוד באותו יום, שר הביטחון הרחיב את הכרזתו על מצב מיוחד בעורף לשטח המדינה כולה. בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית, הכרזת שר הביטחון אושרה על ידי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ה בתשרי התשפ"ד (10 באוקטובר 2023).

האירועים נשוא הצעה זו השפיעו על כל בית בישראל ומעוררים שורה של סוגיות חיוניות במישורים המדיני והצבאי, לצד היבטים אזרחיים הנוגעים להגנת העורף וטיפול במפונים. בחלוף למעלה משבעה חודשים מפרוץ המלחמה, מדינת ישראל מצויה עדיין בלחימה רב זירתית הכוללת גיוס מילואים נרחב ואזרחים רבים מורחקים מבתיהם. בישראל קיימות מערכות עצמאיות ומקצועיות המסוגלות להגיע לחקר האמת בסוגיות השונות הקשורות לניהול המערכה הצבאית בדרג הצבאי והמדיני.

לפיכך מוצע להקים ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת אירועי כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), פרוץ מלחמת חרבות ברזל והנסיבות שהובילו אליהם. הקמת ועדת חקירה ממלכתית תעביר מסר חשוב ומאחד לציבור הישראלי כי כלל מערכות השלטון והביטחון והעומדים בראשן מחויבים בבחינה מעמיקה, אובייקטיבית ומקצועית, המבקשת להתחיל תהליך ריפוי לאומי, במטרה להשיב את האמון הציבורי ולחזק את החוסן הלאומי.

בתוך כך, מוצע לקבוע את מנדט הוועדה בהתאם להצעת החלטה להקמת ועדת חקירה ממלכתית שהוגשה על ידי יו"ר המחנה הממלכתי, חבר הכנסת בני גנץ. כמו כן, מוצע כי הוועדה תפעל על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, בשינויים המחוייבים.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת מאיר כהן וקבוצת חברי הכנסת (4618/25/פ).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו באייר התשפ"ד (03.06.2024)

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

נספח 44

העתק כתבת מערכת "דיווח: נתניהו
רוצה שהרצוג יבחר את ראש ועדת
החקירה; הנשיא - לא אשתף
פעולה" 12N, מיום 2.6.2024

עמ' 258

דיווח: נתניהו רוצה שהרצוג יבחר את ראש ועדת החקירה; הנשיא - לא אשתף פעולה

על פי הדיווח בהארץ רה"מ מקדם מהלך שבראש ועדת החקירה תעמוד "אישיות ציבורית" שהיא לאו דווקא שופט • בדיווח נטען: נתניהו מבקש להפקיע מפוגלמן את הסמכות לקבוע את הרכב ועדת החקירה העתידית ולהעביר אותה להרצוג, בשל חשש שתעמוד בראש הוועדה הנשיאה לשעבר חיות • בבית הנשיא הכחישו: "לא מכירים את העניין ואין כל כוונה לשתף פעולה עם מהלך כזה"

13:06 02/06/24 פורסם | N12

חיפוש

כל החדשות ביטחוני בארץ מדיני פוליטי בעולם כלכלה תוכניות mako עוד מיוחד

עיבוד: אייל מרגולין, נועם רבקין פנטון, מארק ישראל שלם

"הארץ" דיווח היום (ראשון) כי נתניהו מעוניין שהנשיא הרצוג יבחר את ראש ועדת החקירה לאירועי 7 באוקטובר ולא ממלא מקום נשיא העליון עוזי פוגלמן. על פי הדיווח, נתניהו מקדם מהלך שבראש ועדת החקירה תעמוד "אישיות ציבורית" ולא בהכרח יעמוד שופט עליון או מחוזי. מבית הנשיא נמסר שאין כוונה לשתף פעולה עם מהלך כזה.

בדיווח נכתב: "נתניהו דן באחרונה עם אנשיו ועם חברים בסיעת הליכוד בקידום הצעת חוק שתקבע כי בראש ועדת החקירה לטבח בעוטף עזה תעמוד 'אישיות ציבורית', לא בהכרח שופט עליון או מחוזי, וכי הוועדה תקבל סמכויות דומות לאלה של ועדת חקירה ממלכתית". עוד נטען כי גורמים בסביבת נתניהו חוששים שהשופט פוגלמן ימנה את נשיאת ביהמ"ש העליון לשעבר אסתר חיות לראשת הוועדה.

בהארץ ציינו כי הרצוג ואנשיו לא היו מעורבים בדיונים ולא עודכנו בפרטי ההצעה, וגם בלשכת רה"מ סירבו להתייחס לידיעה. בנוסף, **מבית הנשיא נמסר בתגובה:** "לא מכירים את העניין ואין כל כוונה לשתף פעולה עם מהלך כזה".

אמש דיווחנו ב"מהדורה המרכזית" כי סיעת המחנה הממלכתי תגיש היום הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי 7.10, זאת לאחר שניסה גנץ לקדם דיון בעניין בממשלה ללא הצלחה. את ההצעה הגישה חה"כ אורית פרקש הכהן.

"לאחר האסון והמחדל הכבד של 7.10, מצופה היה שראש הממשלה עצמו יכריז על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת האירועים והכשלים", אמרה פרקש-הכהן. "זה המינימום הנדרש כדי לתקן ולהפיק לקחים מאותם אירועים קשים שעם ישראל חווה ועדיין חווה מאז 7.10".

בנוסף, הבוקר דווח כי ראש המל"ל צחי הנגבי צוטט טוען ש"וועדה ממלכתית לחקר אירועי 7 באוקטובר תהיה פוליטית וכי תפקידה חיסול שלטון הימין". בנוסף, מקורב לנתניהו צוטט: "הוא לא סומך על השופטים, וחושש שיתנקמו בו על רקע הרפורמה המשפטית".

ועדת חקירה יצחק הרצוג

חדשות	תוכניות חדשות 12	הגדרות
ביטחוני	סדר עולמי	תנאי שימוש
פוליטי	תוכנית חיסכון	מדיניות פרטיות
פלילי	שש עם	צור קשר
בארץ	אולפן שישי	המייל האדום
בעולם	פגוש את העיתונות	
חינוך	המהדורה המרכזית	
פרשנות	חמש עם רפי רשף	
כלכלה	מהדורה ראשונה	אודות
מדע וסביבה	חדשות סוף השבוע	פרסמו אצלנו
צרכנות	שלוש	לפנייה ב-WhatsApp
נדל"ן	שישי בחמש	הסדרי נגישות
תרבות		
בריאות		
תחזית מזג האוויר		
אלימות נגד נשים		
אחד ביום		
תאונות דרכים בישראל		
tech12		

נספח 45

העתק הצעת חוק להקמת ועדת
חקירה ממלכתית לאירועי השבעה
באוקטובר, התשפ"ד-2024, מיום
3.6.2024

עמ' 262

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים:	חברי הכנסת
מאיר כהן	
יאיר לפיד	
שלי טל מירון	
דבי ביטון	
יוראי להב הרצנו	
סימון דוידסון	
מטי צרפתי הרכבי	
מירב כהן	
רם בן ברק	
אלעזר שטרן	
מיקי לוי	
עידן רול	
יסמין פרידמן	
נאור שירי	
מיכל שיר סגמן	
ירון לוי	
ולדימיר בליאק	
טטיאנה מזרסקי	
משה טור פז	
בועז טופורובסקי	
מירב בן ארי	

4618/25/פ

הצעת חוק הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי 7 באוקטובר, התשפ"ד–2024

1. הקמת ועדת חקירה 1. מוקמת בזאת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת אירועי כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), פרוץ מלחמת חרבות ברזל, והנסיבות שהובילו אליהם.
2. הרכב הוועדה 2. נשיא בית המשפט העליון ימנה את יושב-ראש הוועדה ואת שאר חבריה.
3. מנדט הוועדה 3. הוועדה תבדוק את כל העובדות והגורמים שקדמו והובילו למתקפת הפתע הרצחנית על מדינת ישראל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ובימים שלאחר מכן.
3. פעולת הוועדה 3. הוועדה תפעל על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט–1968¹, בשינויים המחוייבים והמפורטים בחוק זה.

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

מועדת תחילת פעילות הוועדה 4. הוועדה תחל פעילותה בתוך 30 ימים מיום תחילתו של חוק זה.
פעילות הוועדה

ד ב ר י ה ס ב ר

בבוקר כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), החלה מתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל (להלן – אירועי 7 באוקטובר), אשר כתוצאה ממנה יצאה מדינת ישראל למלחמה מול ארגון החמאס ברצועת עזה (להלן – מלחמת חרבות ברזל). זוהי המתקפה הקטלנית ביותר של ארגון טרור בהיסטוריה של מדינת ישראל. כמו כן, המתקפה נחשבת לאסון הקטלני ביותר שקרה לעם היהודי מאז השואה. עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל ומתוך הכרה בחשיבות אחדות העם, עת חיילי צבא הגנה לישראל נלחמים בחזיתות השונות, סברה הממשלה המכהנת כי נכון לדחות את העיסוק בשאלות ובבדיקת האירועים שקדמו והובילו לאירועי 7 באוקטובר. אלא שעם הימשכה של המלחמה ימים ארוכים, ובעוד היא צפויה להימשך ללא מועד סיום משוער בטווח הקרוב, וכן לנוכח העיסוק הבלתי נמנע בשאלות הרות גורל שעולות בהקשר זה, נראה כי בשלה העת להקים ועדת חקירה לבדיקת האירועים שהובילו לפרוץ מלחמת חרבות ברזל. לפיכך מוצע כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת האירועים שקדמו והובילו לאירועי 7 באוקטובר. לאור ניסיון העבר, מוצע למנות ועדת חקירה ממלכתית ולא ועדת חקירה פרלמנטרית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו באייר התשפ"ד (03.06.2024)

נספח 46

העתק מכתבה של העותרת מיום

14.3.2024

עמ' 265

14 מרץ 2024, ד' אדר ב תשפ"ד

לכבוד,

חה"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה
ירושלים

ממשלת ישראל
ממשלת ישראל ה-37
ירושלים

הנדון: דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר מחדלי אסון

השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה") הרינו מתכבדים לפנות אליכם בבקשה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר מחדלי אסון השבעה באוקטובר 2023 ומלחמת חרבות ברזל (להלן: "המלחמה"), והכל כפי שיפורט להלן:

1. מזה למעלה ממאה וחמישים ימים, מדינת ישראל נמצאת במלחמה קשה ועקובה מדם, אשר החלה בבוקר של יום שבת ה-7.10.2023, במתקפת טרור רצחנית של ארגוני טרור מרצועת עזה על מדינת ישראל.
2. במתקפת הפתע האכזרית, חדרו אלפי מחבלים מרצועת עזה לשטחה של מדינת ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, וטבחו ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטחי מדינת ישראל. במתקפה רצחו המחבלים למעלה מ-1,200 אזרחים וחיילים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לשטח רצועת עזה.
3. אסון השבעה באוקטובר וניהולה של המלחמה גרמו עד כה לאבדות קשות ובלתי נתפסות בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. אזרחים וחיילים רבים שילמו על כך בחייהם, כ-134 מהחטופים עוד שבויים בשטחי האויב ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות פונו מבתיהם בתחילת המלחמה לתקופה בלתי ידועה.¹
4. האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, מהמדיניים ועד הביטחוניים, והוא נתפס כמחדל הביטחוני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל.
5. כידוע, הקמה של ועדת חקירה ממלכתית מהווה **דרך המלך** לבחינת אסונות ומחדלים בסדר גודל כזה. הדוגמה המרכזית הנוגעת לעניינו, נוגעת להקמה של ועדת החקירה הממלכתית לחקר מחדלי מלחמת יום הכיפורים, בראשות השופט שמעון אגרנט (להלן: "ועדת אגרנט"), אשר בחנה את הנסיבות שהובילו לפריצתה של המלחמה ולאירועים שהתרחשו בימי המלחמה הראשונים.

¹ ישראל במלחמה רשימת שמות החטופים לעזה, כאן.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

6. ועדת אגרנט הוקמה בהחלטת ממשלה ביום 18.11.1973, 43 ימים בלבד לאחר פריצת המלחמה, והחלה את עבודתה שבוע לאחר מכן ביום 25.11.1973, כשחיילים רבים עוד היו בחזית וחטופים רבים עוד הוחזקו בשבי.²

7. בישיבת הממשלה מיום 18.11.1973, ראש הממשלה דאז גודלה מאיר, עמדה על החשיבות בהקמת ועדת חקירה ממלכתית, כאפשרות המתאימה ביותר ולמעשה היחידה שקיימת לבחינת האירועים שהובילו לפרוץ המלחמה:³

"אני כשלעצמי לא ראיתי אפשרות אחרת, אם אנחנו רוצים שהעניין יבורר לגופו, ולא חלילה לטשטש שום דבר, וזאת מבלי להפוך את זאת לעניין פוליטי פנימי – ואני חושבת שלא רק להמוני ישראל נחוצה תשובה ברורה אמיתית, כי אם היא נחוצה גם לי ולכל אחד מכם ... זה נחוץ, זה הכרחי, זה לטובת העניין, זה טוב לעתיד וטוב שהעם יידע את הדבר, בלי כל טיח, מה היה מדוע כן, מדוע לא וכך הלאה".

8. דברים אלה יפים ונכונים גם לעניינו. והינה כי כן, מספר רב של שרים בממשלה, עמדו לא מכבר על כך שתקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לבחינת מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ובהם שר התרבות והספורט מיקי מכלוף זוהר, שר החינוך יואב קיש, שר המדע אופיר אקוניס, שר החוץ אלי כהן וכן יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת יולי אדלשטיין. לעמדה זו גם שותף ראש השב"כ רונן בר, אשר קרא בישיבת הקבינט המדיני-ביטחוני כי יש להודיע בלא דיחוי על הקמת וועדה חקירה ממלכתית בלתי תלויה לחקירת האסון.⁴ למעשה, אף ראש הממשלה בנימין נתניהו, עמד על גודל המחדל שאירע והבטיח כי הוא ייבדק עד תום.⁵

9. והינה כי כן, סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "חוק ועדות חקירה" או "החוק") קובע כי לממשלה הסמכות להקים ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לחקירת מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל:

"ראתה הממשלה שקיים עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שעה הטעון בירור, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה שתחקור בענין ותמסור לה דין וחשבון".

10. לוועדת חקירה ממלכתית עומדות מלוא סמכויות הבחינה, הבדיקה והירידה לפרטי הפרטים של האירוע הנחקר. ראשית, לוועדה סמכויות אינקוויזיטוריות המאפשרות לה לחקור באופן אקטיבי

² רחלי אדרי-חולתא "אסור לחכות לנתניהו: חייבים לדרוש ועדת חקירה ממלכתית על 7 באוקטובר" וואלה!, מיום 6.2.2024.

³ פרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973.

⁴ נינה פוקס וטובה צימוקי "קץ לשקרים! לא כולם רוצים ועדת חקירה ממלכתית עכשיו | תמונת מצב" ynet, 29.1.2024; מערכת וואלה "השר אלי כהן: 'להקים ועדת חקירה ממלכתית ל-7 באוקטובר'" וואלה, מיום 31.12.2023.

⁵ איתמר אייכנר "נתניהו מסרב לקחת אחריות ולהתחייב לוועדת חקירה ממלכתית: 'עכשיו מצילים את המדינה'" ynet, 29.10.2023: ראו את דבריו של נתניהו, לפיו "היה פה מחדל נורא והוא ייבדק עד תום".

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

את האירוע, והיא אינה מחויבת לנהוג על פי סדרי הדין ודיני הראויות המקובלים של בתי המשפט, ובתוך כך היא רשאית לקבל כל ראייה שהיא בכל דרך הנראית לה (סעיף 8 לחוק).

11. שנית, לוועדה הסמכות לזמן עדים, לגבות עדויות ולהטיל סנקציות על עדים שמסרבים להגיע או לענות על שאלותיה (סעיפים 9 ו-11 לחוק). כן, עומדות לוועדה סמכויות חקירה היונקות את כוחן מפקודת הפרוצדורה הפלילית (מעצר וחיפושים), לרבות סמכותה להוציא צווי חיפוש (סעיף 12 לחוק), ואף לפעול לשם איסוף חומר בדרכים שונות, ותוך שהיא מוסמכת להפעיל פרקליטים מפרקליטות המדינה ושוטרים ממשטרת ישראל (סעיף 13 לחוק).

12. לצד הכלים המשפטיים האמורים לעיל, עומדת לוועדת החקירה הממלכתית אף **חשיבות עליונה מהפן הציבורי**. עקרון הפומביות, אשר מעוגן בסעיף 8 לחוק, הוא עיקרון מרכזי בעבודתה של ועדת החקירה, אשר מקיימת את דיוניה בפומבי, תוך שהיא מאפשרת לציבור לבחון את התנהלותה, את דפוסי עבודתה ואף להגיע ולדבר בפניה, מקום בו סבור מי מאזרחי המדינה כי יש בכוחו להוסיף ולהעמיק בחומרים שהוגשו לוועדה.

13. הבסיס הרעיוני של ועדות חקירה מחובר בטבורו לעקרון ההגנה על **אמון הציבור ברשויות**. הקמה של ועדת חקירה ממלכתית בלתי תלויה, שדיוניה נערכים בפומבי והיא בעלת סמכויות נרחבות, תורמת לחיזוק של אמון הציבור ברשויות ולאמונה לפיה "הצדק לא רק נעשה אלא גם נראה" (ראו לכך את דבריה של כבוד הנשיאה (כתוארה דאז) ביניש, בבג"ץ 258/07 גלאון נ' **וועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון**, סב(1) 648, פסקה 6 (2007)).

14. נציין כי לאחרונה, החלו גורמים נוספים לבחון את מחדלי האסון במסגרת הסמכויות המוגבלות שהוענקו להן. כך, הצבא החל בתחקיר פנימי בנוגע לאסון השבעה באוקטובר והמלחמה,⁶ ומבקר המדינה הנחה את העובדים במשרדו לפתוח בהליכי ביקורת בעניין,⁷ **זאת לצד הכרה בחשיבותה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית בלתי תלויה לבחינת האירוע**:⁸

"כפי ששבתני והבהרתי בשבועות האחרונים - אין חולק על חשיבותה ותרומתה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המלחמה ולאירועים שהובילו למתקפת הטרור הרצחנית ב.7.10 - עם הקמת ועדה חקירה, ייקבעו גבולות הגזרה ביחס לנושאים שייבדקו." (הדגשות במקור).

15. הינה כי כן, **נדמה כי בשלה העת להקמתה של ועדת חקירה ממלכתית**, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים על מנת שלא ישנו כמותם, לעולם.

⁶ יניב קובוביץ "צה"ל החל בתחקיר מחדלי 7 באוקטובר: מ-2018 ועד השליטה על העוטף" הארץ, מיום 7.3.2024.
⁷ הודעת מבקר המדינה, מיום 27.12.2024.
⁸ מכתבו של מבקר המדינה לרמטכ"ל, מיום 25.1.2024.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

16. אשר על כן, אנו פונים אליכם בפניה זו, על מנת שתקימו ועדת חקירה ממלכתית לבחינת כלל המחזלים והכשלים הקשורים לאירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.
17. נוכח החשיבות הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם המהירה.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ר
ראש האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ר
ראש האגף המשפטי

העתק:

עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה.

נספח 47

העתק מכתב התזכורת של העותרת

מיום 4.4.2024

עמ' 270

04 אפריל 2024, כ"ה אדר ב תשפ"ד

לכבוד,

חה"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה
ירושלים

ממשלת ישראל
ממשלת ישראל ה-37
ירושלים

הנדון: תזכורת – דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר

מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

סימוכין: פנייתנו מיום 14.3.2024

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה") הרינו מתכבדים לפנות אליכם במכתב תזכורת זה, בדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר מחדלי אסון השבעה באוקטובר 2023 ומלחמת חרבות ברזל (להלן: "המלחמה"), והכל כפי שיפורט להלן:

1. כמעט חצי שנה חלפה מאז תחילתה של המלחמה הקשה והעקובה מדם, אשר החלה ביום שבת ה-7.10.2023, במתקפת טרור רצחנית של ארגוני טרור מרצועת עזה על מדינת ישראל.
2. במתקפת הפתע האכזרית, חדרו אלפי מחבלים מרצועת עזה לשטחה של מדינת ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, וטבחו ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטחי מדינת ישראל. במתקפה רצחו המחבלים למעלה מ-1,200 אזרחים וחיילים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לשטח רצועת עזה.
3. אסון השבעה באוקטובר וניהולה של המלחמה גרמו עד כה לאבדות קשות ובלתי נתפסות בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. אזרחים וחיילים רבים שילמו על כך בחייהם, כ-134 מהחטופים עוד שבויים בשטחי האויב ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות פונו מבתיהם מתחילתה של המלחמה לתקופה בלתי ידועה.¹
4. האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, מהמדיניים ועד הביטחוניים, והוא נתפס כמחדל הביטחוני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל.
5. אשר על כן, ביום 14.3.2024 פנינו אליכם במכתב אשר בסימוכין, בדרישה כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

¹ ישראל במלחמה רשימת שמות החטופים לעזה, כאן.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel | حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

6. כמפורט במכתבנו אשר בסימוכין, הקמה של וועדת חקירה ממלכתית מהווה **דרך המלך** לבחינת אסונות ומחדלים בסדר גודל כזה. הדוגמה המרכזית הנוגעת לעניינו, נוגעת להקמת ועדת החקירה הממלכתית לחקר מחדלי מלחמת יום הכיפורים (להלן: **"ועדת אגרנט"**), אשר הוקמה בהחלטת ממשלה 43 ימים בלבד לאחר פריצת המלחמה, והחלה את עבודתה שבוע לאחר מכן, כשחיילים רבים עוד היו בחזית וחטופים רבים עוד הוחזקו בשבי.²

7. בישיבת הממשלה, ראש הממשלה דאז גודלה מאיר, עמדה על החשיבות בהקמת ועדת חקירה ממלכתית, כאפשרות המתאימה ביותר ולמעשה היחידה שקיימת לבחינת האירועים שהובילו לפרוץ המלחמה:³

"אני כשלעצמי לא ראיתי אפשרות אחרת, אם אנחנו רוצים שהעניין יבורר לגופו, ולא חלילה לטשטש שום דבר, וזאת מבלי להפוך את זאת לעניין פוליטי פנימי – ואני חושבת שלא רק להמוני ישראל נחוצה תשובה ברורה אמיתית, כי אם היא נחוצה גם לי ולכל אחד מכם ... זה נחוץ, זה הכרחי, זה לטובת העניין, זה טוב לעתיד וטוב שהעם יידע את הדבר, בלי כל טיח, מה היה מדוע כן, מדוע לא וכך הלאה."

8. דברים אלה יפים ונכונים גם לעניינו. והינה כי כן, נזכיר כי מספר רב של שרים בממשלה, עמדו לא מכבר על כך שתקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לבחינת מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ובהם שר התרבות והספורט מיקי מכלוף זוהר, שר החינוך יואב קיש, שר המדע אופיר אקוניס, שר החוץ אלי כהן וכן יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת יולי אדלשטיין. לעמדה זו גם שותף ראש השב"כ רונן בר, אשר קרא בישיבת הקבינט המדיני-ביטחוני כי יש להודיע בלא דיחוי על הקמת וועדה חקירה ממלכתית בלתי תלויה לחקירת האסון.⁴ למעשה, אף ראש הממשלה בנימין נתניהו, עמד על גודל המחדל שאירע והבטיח כי הוא ייבדק עד תום.⁵

9. והינה כי כן, סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: **"חוק ועדות חקירה"** או **"החוק"**) קובע כי לממשלה הסמכות להקים ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לחקירת מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל:

"ראתה הממשלה שקיים עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שעה הטעון בירור, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה שתחקור בענין ותמסור לה דין וחשבון".

10. לוועדת חקירה ממלכתית עומדות מלוא סמכויות הבחינה, הבדיקה והירידה לפרטי הפרטים של האירוע הנחקר. ראשית, לוועדה סמכויות אינקוויזיטוריות המאפשרות לה לחקור באופן אקטיבי

² רחלי אדרי-חולתא **"אסור לחכות לנתניהו: חייבים לדרוש ועדת חקירה ממלכתית על 7 באוקטובר"** וואלה!, מיום 6.2.2024.

³ פרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973.

⁴ נינה פוקס וטובה צימוקי **"קץ לשקרים! לא כולם רוצים ועדת חקירה ממלכתית עכשיו | תמונת מצב"** ynet, 29.1.2024; מערכת וואלה **"השר אלי כהן: 'להקים ועדת חקירה ממלכתית ל-7 באוקטובר' וואלה, מיום 31.12.2023**.

⁵ איתמר אייכנר **"נתניהו מסרב לקחת אחריות ולהתחייב לוועדת חקירה ממלכתית: 'עכשיו מצילים את המדינה'"** ynet, 29.10.2023; ראו את דבריו של נתניהו, לפיו **"היה פה מחדל נורא והוא ייבדק עד תום"**.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel **حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل**

את האירוע, והיא אינה מחויבת לנהוג על פי סדרי הדין ודיני הראויות המקובלים של בתי המשפט, ובתוך כך היא רשאית לקבל כל ראיה שהיא בכל דרך הנראית לה (סעיף 8 לחוק).

11. שנית, לוועדה הסמכות לזמן עדים, לגבות עדויות ולהטיל סנקציות על עדים שמסרבים להגיע או לענות על שאלותיה (סעיפים 9 ו-11 לחוק). כן, עומדות לוועדה סמכויות חקירה היונקות את כוחן מפקודת הפרוצדורה הפלילית (מעצר וחיפוש), לרבות סמכותה להוציא צווי חיפוש (סעיף 12 לחוק), ואף לפעול לשם איסוף חומר בדרכים שונות, ותוך שהיא מוסמכת להפעיל פרקליטים מפרקליטות המדינה ושוטרים ממשטרת ישראל (סעיף 13 לחוק).

12. לצד הכלים המשפטיים האמורים לעיל, עומדת לוועדת החקירה הממלכתית אף **חשיבות עליונה מהפן הציבורי**. עקרון הפומביות, אשר מעוגן בסעיף 8 לחוק, הוא עיקרון מרכזי בעבודתה של ועדת החקירה, אשר מקיימת את דיוניה בפומבי, תוך שהיא מאפשרת לציבור לבחון את התנהלותה, את דפוסי עבודתה ואף להגיע ולדבר בפניה, מקום בו סבור מי מאזרחי המדינה כי יש בכוחו להוסיף ולהעמיק בחומרים שהוגשו לוועדה.

13. הבסיס הרעיוני של ועדות חקירה מחובר בטבורו לעקרון ההגנה על **אמון הציבור ברשויות**. הקמה של ועדת חקירה ממלכתית בלתי תלויה, שדיוניה נערכים בפומבי והיא בעלת סמכויות נרחבות, תורמת לחיזוק של אמון הציבור ברשויות ולאמונה לפיה "**הצדק לא רק נעשה אלא גם נראה**" (ראו לכך את דבריה של כבוד הנשיאה (כתוארה דאז) ביניש, בבג"ץ 258/07 גלאון נ' **ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון**, סב(1) 648, פסקה 6 (2007)).

14. נציין כי לאחרונה, החלו גורמים נוספים לבחון את מחדלי האסון במסגרת הסמכויות המוגבלות שהוענקו להן. כך, הצבא החל בתחקיר פנימי בנוגע לאסון השבעה באוקטובר והמלחמה,⁶ ומבקר המדינה הנחה את העובדים במשרדו לפתוח בהליכי ביקורת בעניין,⁷ **זאת לצד הכרה בחשיבותה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית בלתי תלויה לבחינת האירוע**:⁸

"כפי ששבתי והבהרתי בשבועות האחרונים - אין חולק על חשיבותה ותרומתה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המלחמה ולאירועים שהובילו למתקפת הטרור הרצחנית ב.7.10 - עם הקמת ועדה חקירה, ייקבעו גבולות הגזרה ביחס לנושאים שייבדקו." (הדגשות במקור).

15. הינה כי כן, נדמה כי **בשלה העת להקמתה של ועדת חקירה ממלכתית**, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים על מנת שלא ישנו כמותם, לעולם.

⁶ יניב קובוביץ "צה"ל החל בתחקיר מחדלי 7 באוקטובר: מ-2018 ועד השליטה על העוטף" הארץ, מיום 7.3.2024.

⁷ הודעת מבקר המדינה, מיום 27.12.2024.

⁸ מכתבו של מבקר המדינה לרמטכ"ל, מיום 25.1.2024.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel **لحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل**

16. אשר על כן, אנו פונים אליכם במכתב תזכורת זה, על מנת שתקימו ועדת חקירה ממלכתית לבחינת כלל המחדלים והכשלים הקשורים לאירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.
17. נוכח החשיבות הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם המהירה.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ד
האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

העתק:

עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה.

נספח 48

**העתק מכתב התזכורת השני של
העותרת מיום 15.4.2024**

עמ' 275

15 אפריל 2024, ז' ניסן תשפ"ד

לכבוד,

חה"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה
ממשלת ישראל ה-37
ירושלים

ממשלת ישראל
ממשלת ישראל ה-37
ירושלים

הנדון: תזכורת שנייה – דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר

מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

סימוכין: פנייתנו מיום 14.3.2024; פנייתנו מיום 4.4.2024

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה") הרינו מתכבדים לפנות אליכם במכתב תזכורת נוסף זה, בדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר מחדלי אסון השבעה באוקטובר 2023 ומלחמת חרבות ברזל (להלן: "המלחמה"), והכל כפי שיפורט להלן:

1. למעלה מחצי שנה חלפה מאז תחילתה של המלחמה הקשה והעקובה מדם, אשר החלה ביום שבת ה-7.10.2023, במתקפת טרור רצחנית של ארגוני טרור מרצועת עזה על מדינת ישראל.
2. במתקפת הפתע האכזרית, חדרו אלפי מחבלים מרצועת עזה לשטחה של מדינת ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, וטבחו ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטחי מדינת ישראל. במתקפה רצחו המחבלים למעלה מ-1,200 אזרחים וחיילים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לשטח רצועת עזה.
3. אסון השבעה באוקטובר וניהולה של המלחמה גרמו עד כה לאבדות קשות ובלתי נתפסות בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. אזרחים וחיילים רבים שילמו על כך בחייהם, כ-133 מהחטופים עוד שבויים בשטחי האויב ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות פונו מבתיים מתחילתה של המלחמה לתקופה בלתי ידועה.¹
4. האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, מהמדיניים ועד הביטחוניים, והוא נתפס כמחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל.
5. אשר על כן, ביום 14.3.2024 פנינו אליכם במכתב אשר בסימוכין, בדרישה כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

¹ ישראל במלחמה רשימת שמות החטופים לעזה, כאן.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel | حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

6. כמפורט במכתבנו אשר בסימוכין, הקמה של וועדת חקירה ממלכתית מהווה דרך המלך לבחינת אסונות ומחדלים בסדר גודל כזה. הדוגמה המרכזית הנוגעת לעניינו, נוגעת להקמת ועדת החקירה הממלכתית לחקר מחדלי מלחמת יום הכיפורים (להלן: "ועדת אגרנט"), אשר הוקמה בהחלטת ממשלה 43 ימים בלבד לאחר פריצת המלחמה, והחלה את עבודתה שבוע לאחר מכן, כשחיילים רבים עוד היו בחזית וחטופים רבים עוד הוחזקו בשבי.²

7. בישיבת הממשלה, ראש הממשלה דאז גודלה מאיר, עמדה על החשיבות בהקמת ועדת חקירה ממלכתית, כאפשרות המתאימה ביותר ולמעשה היחידה שקיימת לבחינת האירועים שהובילו לפרוץ המלחמה:³

"אני כשלעצמי לא ראיתי אפשרות אחרת, אם אנחנו רוצים שהעניין יבורר לגופו, ולא חלילה לטשטש שום דבר, וזאת מבלי להפוך את זאת לעניין פוליטי פנימי – ואני חושבת שלא רק להמוני ישראל נחוצה תשובה ברורה אמיתית, כי אם היא נחוצה גם לי ולכל אחד מכם... זה נחוץ, זה הכרחי, זה לטובת העניין, זה טוב לעתיד וטוב שהעם יידע את הדבר, בלי כל טיח, מה היה מדוע כן, מדוע לא וכך הלאה".

8. דברים אלה יפים ונכונים גם לעניינו. והינה כי כן, נזכיר כי מספר רב של שרים בממשלה, עמדו לא מכבר על כך שתקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לבחינת מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ובהם שר התרבות והספורט מיקי מכלוף זוהר, שר החינוך יואב קיש, שר המדע אופיר אקוניס, שר החוץ אלי כהן וכן יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת יולי אדלשטיין. לעמדה זו גם שותף ראש השב"כ רונן בר, אשר קרא בישיבת הקבינט המדיני-ביטחוני כי יש להודיע בלא דיחוי על הקמת וועדה חקירה ממלכתית בלתי תלויה לחקירת האסון.⁴ למעשה, אף ראש הממשלה בנימין נתניהו, עמד על גודל המחדל שאירע והבטיח כי הוא ייבדק עד תום.⁵

9. והינה כי כן, סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "חוק ועדות חקירה" או "החוק") קובע כי לממשלה הסמכות להקים ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה, לחקירת מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל:

"ראתה הממשלה שקיים עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שעה הטעון בירור, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה שתחקור בענין ותמסור לה דין וחשבון".

10. לוועדת חקירה ממלכתית עומדות מלוא סמכויות הבחינה, הבדיקה והירידה לפרטי הפרטים של האירוע הנחקר. ראשית, לוועדה סמכויות אינקוויזיטוריות המאפשרות לה לחקור באופן אקטיבי

² רחלי אדרי-חולתא "אסור לחכות לנתניהו: חייבים לדרוש ועדת חקירה ממלכתית על 7 באוקטובר" וואלה!, מיום 6.2.2024.

³ פרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973.

⁴ נינה פוקס וטובה צימוקי "קץ לשקרים! לא כולם רוצים ועדת חקירה ממלכתית עכשיו | תמונת מצב" ynet, 29.1.2024; מערכת וואלה "השר אלי כהן: 'להקים ועדת חקירה ממלכתית ל-7 באוקטובר'" וואלה, מיום 31.12.2023.

⁵ איתמר אייכנר "נתניהו מסרב לקחת אחריות ולהתחייב לוועדת חקירה ממלכתית: 'עכשיו מצילים את המדינה'" ynet, 29.10.2023: ראו את דבריו של נתניהו, לפיו "היה פה מחדל נורא והוא ייבדק עד תום".

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel **حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل**

את האירוע, והיא אינה מחויבת לנהוג על פי סדרי הדין ודיני הראויות המקובלים של בתי המשפט, ובתוך כך היא רשאית לקבל כל ראיה שהיא בכל דרך הנראית לה (סעיף 8 לחוק).

11. שנית, לוועדה הסמכות לזמן עדים, לגבות עדויות ולהטיל סנקציות על עדים שמסרבים להגיע או לענות על שאלותיה (סעיפים 9 ו-11 לחוק). כן, עומדות לוועדה סמכויות חקירה היונקות את כוחן מפקודת הפרוצדורה הפלילית (מעצר וחיפושים), לרבות סמכותה להוציא צווי חיפוש (סעיף 12 לחוק), ואף לפעול לשם איסוף חומר בדרכים שונות, ותוך שהיא מוסמכת להפעיל פרקליטים מפרקליטות המדינה ושוטרים ממשטרת ישראל (סעיף 13 לחוק).

12. לצד הכלים המשפטיים האמורים לעיל, עומדת לוועדת החקירה הממלכתית אף **חשיבות עליונה מהפן הציבורי**. עקרון הפומביות, אשר מעוגן בסעיף 8 לחוק, הוא עיקרון מרכזי בעבודתה של ועדת החקירה, אשר מקיימת את דיוניה בפומבי, תוך שהיא מאפשרת לציבור לבחון את התנהלותה, את דפוסי עבודתה ואף להגיע ולדבר בפניה, מקום בו סבור מי מאזרחי המדינה כי יש בכוחו להוסיף ולהעמיק בחומרים שהוגשו לוועדה.

13. הבסיס הרעיוני של ועדות חקירה מחובר בטבורו לעקרון ההגנה על **אמון הציבור ברשויות**. הקמה של ועדת חקירה ממלכתית בלתי תלויה, שדיוניה נערכים בפומבי והיא בעלת סמכויות נרחבות, תורמת לחיזוק של אמון הציבור ברשויות ולאמונה לפיה **"הצדק לא רק נעשה אלא גם נראה"** (ראו לכך את דבריה של כבוד הנשיאה (כתוארה דאז) ביניש, בבג"ץ 258/07 גלאון נ' **ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון**, סב(1) 648, פסקה 6 (2007)).

14. נציין כי לאחרונה, החלו גורמים נוספים לבחון את מחדלי האסון במסגרת הסמכויות המוגבלות שהוענקו להן. כך, הצבא החל בתחקיר פנימי בנוגע לאסון השבעה באוקטובר והמלחמה,⁶ ומבקר המדינה הנחה את העובדים במשרדו לפתוח בהליכי ביקורת בעניין,⁷ **זאת לצד הכרה בחשיבותה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית בלתי תלויה לבחינת האירוע**:⁸

"כפי ששבתי והבהרתי בשבועות האחרונים - אין חולק על חשיבותה ותרומתה של הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המלחמה ולאירועים שהובילו למתקפת הטרור הרצחנית ב.7.10 - עם הקמת ועדה חקירה, ייקבעו גבולות הגזרה ביחס לנושאים שייבדקו." (הדגשות במקור).

15. הינה כי כן, נראה כי בשלה העת להקמתה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים על מנת שלא ישנו כמותם, לעולם.

⁶ יניב קובוביץ "צה"ל החל בתחקיר מחדלי 7 באוקטובר: מ-2018 ועד השליטה על העוטף" הארץ, מיום 7.3.2024.

⁷ הודעת מבקר המדינה, מיום 27.12.2024.

⁸ מכתבו של מבקר המדינה לרמטכ"ל, מיום 25.1.2024.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel **لحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل**

16. אשר על כן, אנו פונים אליכם במכתב תזכורת נוסף זה, על מנת שתקימו ועדת חקירה ממלכתית לבחינת כלל המחדלים והכשלים הנוגעים לאירועי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.
17. נוכח החשיבות הציבורית ודחיפותו של העניין, ומאחר וחלף למעלה מחודש ימים מעת פנינו אליכם לראשונה בנושא, נודה לקבלת תגובתכם המהירה, וזאת על מנת שנוכל לשקול את המשך צעדינו, לרבות אלו המשפטיים.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ד
האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

העתק:

עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה.

נספח 49

**העתק מכתב התזכורת השלישי של
העותרת מיום 3.6.2024**

עמ' 280

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel | حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

03 יוני 2024, כ"ו אייר תשפ"ד

לכבוד,

עו"ד גלי בהרב מיארה	ממשלת ישראל	חה"כ בנימין נתניהו
היועצת המשפטית לממשלה	ממשלת ישראל ה-37	ראש הממשלה
<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>

הנדון: תזכורת שלישית – דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית

לחקר מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

סימוכין: פנייתנו מיום 14.3.2024; פנייתנו מיום 4.4.2024; פנייתנו מיום 15.4.2024.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה") אנו מתכבדים לפנות אליכם במכתב תזכורת שלישית, בדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר מחדלי אסון השבעה באוקטובר 2023 ומלחמת חרבות ברזל (להלן: "המלחמה"), והכל כפי שיפורט להלן:

1. כידוע, חלפו כמעט שמונה חודשים מאז תחילתה של המלחמה האכזרית והעקובה מדם, אשר החלה ביום שבת ה-7.10.2023, במתקפת טרור רצחנית של ארגוני טרור מרצועת עזה על מדינת ישראל.
2. במתקפת הפתע האכזרית, חדרו אלפי מחבלים מרצועת עזה לשטחה של מדינת ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, וטבחו ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטחי מדינת ישראל. במתקפה רצחו המחבלים למעלה מ-1,200 אזרחים וחיילים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לשטח רצועת עזה.
3. אסון השבעה באוקטובר וניהולה של המלחמה גרמו עד כה לאבדות קשות ובלתי נתפסות בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. אזרחים וחיילים רבים שילמו על כך בחייהם, 124 מהחטופים עוד שבויים בשטחי האויב ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות פונו מבתיהם מתחילתה של המלחמה לתקופה בלתי ידועה.¹
4. האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, מהמדיניים ועד הביטחוניים, והוא נתפס כמחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל.
5. אשר על כן, ביום 14.3.2024 פנינו אליכם במכתב אשר בסימוכין, בדרישה כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

¹ ישראל במלחמה רשימת שמות החטופים לעזה, כאן.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel | حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

6. כמפורט במכתבנו אשר בסימוכין, הקמה של וועדת חקירה ממלכתית על ידי הממשלה, מהווה **דרך המלך, ובעניינו הדרך המתאימה היחידה** לבחינת אסון בסדר גודל כזה.

7. הדוגמה המרכזית הנוגעת לעניינו, היא הקמת ועדת החקירה הממלכתית לחקר מחדלי מלחמת יום הכיפורים (להלן: **"ועדת אגרנט"**), אשר הוקמה בהחלטת ממשלה 43 ימים בלבד לאחר פריצת המלחמה, והחלה את עבודתה שבוע לאחר מכן, כשחיילים רבים עוד היו בחזית וחטופים רבים עוד הוחזקו בשבי.² באותה עת, ראש הממשלה דאז גודלה מאיר, עמדה על החשיבות בהקמת ועדת חקירה ממלכתית, **כאפשרות המתאימה ביותר ולמעשה היחידה שקיימת לבחינת האירועים שהובילו לפרוץ המלחמה:**³

"אני כשלעצמי לא ראיתי אפשרות אחרת, אם אנחנו רוצים שהעניין יבורר לגופו, ולא חלילה לטשטש שום דבר, וזאת מבלי להפוך את זאת לעניין פוליטי פנימי – ואני חושבת שלא רק להמוני ישראל נחוצה תשובה ברורה אמיתית, כי אם היא נחוצה גם לי ולכל אחד מכם ... זה נחוץ, זה הכרחי, זה לטובת העניין, זה טוב לעתיד וטוב שהעם יידע את הדבר, בלי כל טיח, מה היה מדוע כן, מדוע לא וכך הלאה."

8. דברים אלה יפים ונכונים גם לעניינו. והינה כי כן, נזכיר כי **מספר רב של שרים בממשלה, עמדו לא מכבר על כך שתקום ועדת חקירה ממלכתית בלתי-תלויה**, לבחינת מחדלי אסון השבעה באוקטובר והמלחמה, ובהם שר התרבות והספורט מיקי מכלוף זוהר, שר החינוך יואב קיש, שר המדע אופיר אקוניס, שר החוץ אלי כהן וכן יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת יולי אדלשטיין. למעשה, אף ראש הממשלה בנימין נתניהו, עמד על גודל המחדל שאירע והבטיח כי הוא ייבדק עד תום.⁴

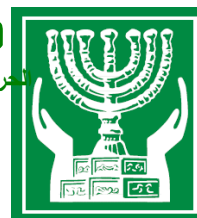
9. ויובהר כי לעמדה זו שותפים גם בכירים במערכת הביטחון, לרבות ראש השב"כ רונן בר, אשר קרא בישיבת הקבינט המדיני-ביטחוני כי יש להודיע בלא דיחוי על הקמת וועדה חקירה ממלכתית בלתי תלויה לחקר האסון,⁵ וראש אמ"ן, אלוף אהרון חליוה, אשר הגיש בסוף אפריל מכתב התפטרות, ובו הדגיש כי הוא "משוכנע, למען מדינת ישראל, למען עם ישראל ולמען הדורות הבאים, שנכון שתוקם ועדת חקירה ממלכתית, אשר תוכל לחקור ולברר באופן יסודי, מעמיק, מקיף ונוקב את כל הגורמים והנסיבות שהובילו לאירועים הקשים."⁶

10. והינה כי כן, לפי פרסומים בתקשורת, **ביום 26.5.2023 הגיש השר בני גנץ למזכירות הממשלה הצעת החלטה להקמת ועדה חקירה ממלכתית לחקר אירועי אסון השביעי באוקטובר והמלחמה**, לרבות

² רחלי אדרי-חולתא **"אסור לחכות לנתניהו: חייבים לדרוש ועדת חקירה ממלכתית על 7 באוקטובר"** וואלה, מיום 6.2.2024.
³ פרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 18.11.1973.
⁴ איתמר אייכנר **"נתניהו מסרב לקחת אחריות ולהתחייב לוועדת חקירה ממלכתית: 'עכשיו מצילים את המדינה'"** ynet, 29.10.2023. ראו את דבריו של נתניהו, לפיו "היה פה מחדל נורא והוא ייבדק עד תום."
⁵ נינה פוקס וטובה צימוקי **"קץ לשקרנים: לא כולם רוצים ועדת חקירה ממלכתית עכשיו | תמונת מצב"** ynet, 29.1.2024; מערכת וואלה **"השר אלי כהן: 'להקים ועדת חקירה ממלכתית ל-7 באוקטובר'"** וואלה, מיום 31.12.2023.
⁶ אמיר בוחבוס **"לוקח אחריות ומסיים את תפקידי: מכתב ההתפטרות של ראש אמ"ן"** וואלה, מיום 22.4.2024.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel - حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

בחינה של כלל האירועים שקדמו למלחמה, קבלת ההחלטות בדרג המדיני והצבאי וההתנהלות בזמן המלחמה עצמה (להלן: "הצעת החלטה")⁷.

11. בדברי ההסבר להצעת החלטה, עמד השר בני גנץ על הערך המדיני החיוני הקיים בהקמה של ועדת חקירה ממלכתית כבר בימים אלה, ומבלי לחכות לסיומה הרשמי של המלחמה:

"האירועים שהם נשוא החלטה זו השפיעו על כל בית בישראל ומעוררים שורה של סוגיות חיוניות במישורים המדיני והצבאי, לצד היבטים אזרחיים הנוגעים להגנת העורף וטיפול במפונים. בנוסף, בימים אלה קיים ערך מדיני ברור כי בישראל קיימות מערכות עצמאיות ומקצועיות המסוגלות להגיע לחקר האמת בסוגיות השונות הקשורות לניהול המערכה הצבאית בדרג הצבאי והמדיני... הקמת ועדת חקירה ממלכתית תעביר מסר חשוב ומאחד לציבור הישראלי כי כלל מערכות השלטון והביטחון והעומדים בראש מחויבים בבחינה מעמיקה, אובייקטיבית ומקצועית, המבקשת להתחיל את תהליך הריפוי הלאומי, השבת האמון הציבורי וחיזוק החוסן".

12. אולם, למרות ההסכמה הנרחבת בדבר הצורך בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אסון השביעי באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, לפי הפרסומים, **הצעת החלטה לא הועלתה בכוונת מתכוון לסדר היום בישיבת הממשלה, ועל כן גם לא הובאה לדיון ולהצבעה**. ויודגש כי על פי הפרסומים, אין כל כוונה להעלות את הצעת החלטה לסדר היום של הממשלה, שכן מי שקובעת את סדר היום היא מזכירות הממשלה, אשר כפופה לראש הממשלה שלא מעוניין בקידומה.⁸

13. אשר על כן, אנו פונים אליכם במכתב תזכורת נוסף זה, בדרישה כי הצעת החלטה תעלה לסדר היום של הממשלה ותאושר על ידה בלא דיחוי נוסף, וזאת על מנת שתוקם ועדת חקירה ממלכתית אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית, תוך מתן המלצות והפקת לקחים מקצועיים ומערכתיים על מנת שלא ישנו כמותם, לעולם.

14. נוכח החשיבות הציבורית ודחיפות העניין, ומאחר וחלפו למעלה מחודשיים וחצי מעת פנינו אליכם לראשונה בנושא, נודה לקבלת תגובתכם המהירה, וזאת על מנת שנוכל לשקול את המשך צעדנו, לרבות אלו המשפטיים.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ד
האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

⁷ טל שלו "גנץ הגיש למזכירות הממשלה הצעת החלטה לוועדת חקירה ממלכתית" וואלה, מיום 26.5.2024; מורן אזולאי "גנץ הגיש הצעה לוועדת חקירה ממלכתית: יכלל האירועים לפני המלחמה ובמהלכה" Ynet, מיום 26.5.2024.

⁸ וראו את כתבתה של טל שלו, מיום 26.5.2024, בה"ש 6; כתבת מערכת "דיווח: נתניהו רוצה שהרצוג יבחר את ראש ועדת החקירה: הנשיא - לא אשתף פעולה" N12, מיום 2.6.2024.

נספח 50

העתק מכתבה של היועצת המשפטית
לממשלה מיום 6.6.2024

עמ' 284

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, כ"ט אייר תשפ"ד
06 יוני 2024
מס' מסמך: 004-99-2024-014696
(בתשובה סו לעניין נוספרט)

לכבוד

ח"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה

שלום רב,

הגדון: ועדת חקירה ממלכתית – מלחמת חרבות ברזל

בהמשך לישיבה בראשותך מיום 2.6.2024 אבהיר –

עמדתנו המקצועית היא כי ועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בחיפוף ובמידות החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל.

בתוך כך, ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם הסיכונים הנוכחיים במישור המשפטי הבין-לאומי, אשר אם יתגשמו עלולים להוביל לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה, וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי. ייתכן שאף בגורמים נוספים. זאת, נוכח מאפייניו הייחודיים של מנגנון ועדת החקירה הממלכתית ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מתרשות המבצעת.

כל מנגנון קיים אחר, אינו הולט את הצרכים ואת הסיכונים הייחודיים שעמט המדינה מתמודדת כעת. בכלל זאת, מצב שבו הרשות המבצעת היא שממנה את המנגנון שאמור לבדוק את מעולתה ואת התנהלות ראשיה, יחטיא את המטרה. כמו כן, ישנה חשיבות בהפעלה של מנגנון תקיים בדין, להבדיל מיצירת מנגנון ייעודי חדש, שעלולה להיחפס כזו שנועדה להבטיח תנאים אופטימליים לגורמים הנבדקים.

נוכח הדחיפות שבהתמודדות עם הסיכונים במישור הבין-לאומי, עמדתנו המקצועית היא שאין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם.

ניתן יהיה לכלול בכתב המינוי של ועדת החקירה הממלכתית שתוקם, הוראה לפיה תינתן עדיפות לפרסום מוקדם של מסקנות הנוגעות להיבטים הנבחרים כשת על ידי ערכאות בין-לאומיות. כן ניתן לבקש מוועדת החקירה הממלכתית לאפשר לכלול בדיונים שיתקיימו בהקשר זה מומחי משפט בין-לאומי זרים, אשר יסייעו לה.

אנו ביועץ המשפטי לממשלה ערוכים להעמיד כל סיוע בעניין.

נלי בהרב-בסארה

נספח 51

העתק כתבתו של איתמר אייכנר
"מזכיר הממשלה דוחה את מכתב
היועמ"שית: ילא בשלה השעה
לוועדת חקירה ממלכתית" Ynet,
מיום 07.06.2024

עמ' 286

חדשות פוליטי מדיני המערכת הפוליטית

מזכיר הממשלה דחה את מכתב היועמ"שית: "לא בשלה השעה לוועדת חקירה ממלכתית"

בהרב מיארה הזכירה "סיכונים דחופים" במישור המשפטי הבינלאומי, אך מזכיר הממשלה דחה את בקשתה: "ישראל בעיצומה של מלחמה עצימה, לא בשלה השעה לחקור את כלל אירועי המלחמה ומה שקדם לה"

216 תגובות

איתמר אייכנר | 07.06.24 | 13:05

תגיות היועצת המשפטית לממשלה בנימין נתניהו

מזכיר הממשלה יוסי פוקס דחה בצהריים (שישי) את [מכתבה של היועצת המשפטית](#) לממשלה גלי בו-מיארה, שבו היא קראה להקים ועדת חקירה ממלכתית לאירועי המלחמה מיד בשל "סיכונים דריימים", ואמר כי לא בשלה השעה, כלשונו.

ל 216 ת המכתב המלא - [לחצו כאן](#)

"נושא הקמת ועדת חקירה ממלכתית מצוי בסמכותה הבלעדית של ממשלת ישראל", כתב פוקס. "הישיבה שאליה התייחסת במכתבך לא עסקה בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר כלל אירועי המלחמה ומה שקדם לה".

בהרב-מיארה ופוקס (צילום: מוטי קמחי)

Sponsored Links by Taboola

הפתעה מוחלטת: המזרן האורטופדי הפופולרי של ד"ר קומפורט נמחר במחיר חסרת תחרות

ד"ר קומפורט

הדרך הקלה: שיטה ייחודית תלמד אתכם לשחות חתירה ללא מאמץ ולרדת במשקל מבלי להזיע

TI-Swim

שכירות לטווח ארוך באשטרום קריית היובל: עכשיו או בעוד 10 שנים

אשטרום מגורים להשכרה

"נידונה האפשרות להקמת ועדת חקירה רק לבחינת הטענות נגד ישראל בערכאות הבינלאומיות ביחס למדיניות ההומניטרית של ישראל ברצועה לאחר פרוץ המלחמה", כתב לבהרב-מיארה. "הצוות המשפטי המליץ לבחון הקמת ועדת חקירה ממלכתית למטרה זו בלבד - אך המלצה זו טרם הובאה בפני שרי הממשלה. ישראל מצויה בעיצומה של מלחמה עצימה וטרם בשלה השעה לחקור את כלל אירועי המלחמה ומה שקדם לה."

בתוך כך פורסמה הבוקר עצומה שעליה חתומים 97 שרים וחברי כנסת לשעבר, בקריאה להקמת ועדת חקירה ממלכתית למחדל 7/10. משעות הבוקר עשרות אלפים כבר הצטרפו לעצומה.

היוזמה היא של "צו חרום" מבית מכון זולת. מצו חרום נמסר בתגובה לדבריו של מזכיר הממשלה: "דבריו מעידים כי בכוונת ממשלת ישראל לנסות ולטיח את המחדל הגדול מקום המדינה. אנו קוראים לציבור להפעיל לחץ על מקבלי ההחלטות - ללא לחץ ציבורי נתניהו ושריו האחראיים על המחדל יטיחו את המחדל".

"ניתוק מלא מהרשות המבצעת"

ית בהרב-מיארה לראש הממשלה בנימין נתניהו כי יש למנות ועדת עי המלחמה בהקדם. בצל הדיווח ב"הארץ" שלפיו נתניהו מעוניין ת חברי הוועדה, ובראשה לא יעמוד שופט, הדגישה בהרב-מיארה כי על התערב בוועדה ולשנות את אופייה.

"עמדתנו המקצועית היא שוועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל", כתבה. "ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם הסיכונים הנוכחיים במישור המשפטי הבינלאומי, אשר אם יתגשמו עלולים להביא לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה - וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי".

בהרב-מיארה הדגישה כי גורמים נוספים עלולים להיפגע, ואמרה כי לוועדת חקירה ממלכתית מאפיינים ייחודיים - שבראשם "ניתוק מלא מהרשות המבצעת". כל מנגנון אחר, הבהירה, "אינו הולם את הצרכים ואת הסיכונים הייחודיים שעומדים על המדינה מתמודדת כעת. מצב שבו הרשות המבצעת היא שממנה את המנגנון שאמור לבדוק את פעולתה ואת התנהלות ראשיה, יחטיא את המטרה".

בהרב-מיארה הוסיפה: "ישנה חשיבות בהפעלה של מנגנון הקיים בדין, להבדיל מיצירת מנגנון ייעודי חדש, שעלולה להיתפס ככזו שנועדה להבטיח תנאים אופטימליים לגורמים הנבדקים".

"נוכח הדחיפות שבהתמודדות עם הסיכונים במישור הבינלאומי, עמדתנו המקצועית היא שאין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם", הדגישה. "ניתן יהיה לכלול בכתב המינוי של ועדת החקירה הממלכתית הוראה שלפיה תינתן עדיפות לפרסום מוקדם של מסקנות הנוגעות להיבטים הנבחרים כעת על-ידי ערכאות בינלאומיות. כן ניתן לבקש מוועדת החקירה לאפשר לכלול בדיונים שיתקיימו בהקשר זה מומחי משפטי בינלאומי זרים אשר יסייעו לה".

"תפקיד ועדת חקירה - לחסל את שלטון הימין"

היועמ"שית [אמרה דומים](#) גם בכנס לשכת עורכי הדין באילת, אז תקפה את החלטת התובע בהגג לבקש צווי מעצר נגד נתניהו וגלנט. היא הבהירה אז כי לישראל יש מנגנון חקירה עצמאי המנותק מכל זיקה לממשלה - ועדת החקירה הממלכתית - שמסוגל לחקור בעצמו מקרים המעלים חשד לפלילים. "לוועדת חקירה ממלכתית סמכויות רחבות, ומלכתחילה היא מוקמת לבחינה מעמיקה של אירועים בעלי חשיבות ציבורית ייחודית", אמרה באותו נאום. "מממצאיה הרחבים עשויות להיגזר מסקנות שיהיו בסיס לנקיטת פעולות קונקרטיות נוספות במישור הפלילי".

מכתבה של היועמ"שית אמש מבטא חשש כבד מכך שכל הליך חקירה שכבר החל "לא יעשה את העבודה" נוכח האיומים המשפטיים-מדיניים נגד ישראל בטריבונולים בינלאומיים. הדבר נוגע, בין השאר, גם ל**ביקורת של מבקר המדינה** מתניהו אנגלמן - והתגבר נוכח [התפטרותו של אהרן ברק](#)

מסיבות משפחתיות. תרומתו של ברק בהליך הייתה בעיקר מאחורי
ם של הצווים נגד ישראל - ובראשם הצו שנגע להמשך הלחימה ברפיח.

גם כשברקע גובר הלחץ בשבועות האחרונים להקמת הוועדה,
וכשבמקביל כבר מתנהלים בצה"ל [תחקורים פנימיים](#) להתנהלות הצבא. השר בני גנץ, שצפוי לפי
ההערכות לפרוש בקרוב מהממשלה, כבר [הגיש הצעת החלטה](#) להקמת ועדת חקירה ממלכתית -
הצעה שלא קודמה - וקריאות לעשות זאת משמיעות גם משפחות שכולות, שאף הודיעו כי [בכוונתן](#)
[לעתור לבג"ץ](#) אם הוועדה לא תוקם.

אולם נתניהו לא שש להקים ועדת חקירה ממלכתית. ב-ynet וב"ידיעות אחרונות" פורסם השבוע כי
גורמים בכירים בלשכת ראש הממשלה טוענים כי הדרישה להקמת ועדה שכזו היא "פוליטית", וכי
הם חוששים שתגרום להפלת שלטון נתניהו והליכוד. ראש המטה לביטחון לאומי צחי הנגבי אף
צוטט אומר, במהלך שיחה עם אישים פוליטיים בליכוד: "תפקידה של ועדת חקירה ממלכתית לחסל
את שלטון הימין. אל תיתממו".

נספח 52

**העתק מכתב התזכורת הרביעי של
העותרת מיום 7.6.2024**

עמ' 291

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel | حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

07 יוני 2024, א' סיון תשפ"ד

לכבוד,

עו"ד גלי בהרב מיארה	ממשלת ישראל	חה"כ בנימין נתניהו
היועצת המשפטית לממשלה	ממשלת ישראל ה-37	ראש הממשלה
ירושלים	ירושלים	ירושלים

הנדון: תזכורת רביעית – דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר

מחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, בלא דיחוי נוסף

סימוכין: פנייתנו מיום 14.3.2024; פנייתנו מיום 4.4.2024; פנייתנו מיום 15.4.2024; פנייתנו מיום 3.6.2024.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה") ולאור ההתפתחויות האחרונות והחשש הכבד מהוצאת צווי מעצר בינלאומיים כנגד בכירים ישראלים בממשל ובצבא, אנו מתכבדים לפנות אליכם במכתב תזכורת אחרון זה, בדרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית לחקר מחדלי אסון השבעה באוקטובר 2023 ומלחמת חרבות ברזל (להלן: "המלחמה"), והכל כפי שיפורט להלן:

1. כידוע, היום חלפו שמונה חודשים מאז תחילתה של המלחמה האכזרית והעקובה מדם, אשר החלה ביום שבת ה-7.10.2023, במתקפת טרור רצחנית של ארגוני טרור על מדינת ישראל, במסגרתה חדרו אלפי מחבלים מרצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים, וטבחו ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטחי מדינת ישראל. במתקפה רצחו המחבלים למעלה מ-1,200 אזרחים וחיילים, אלפים נפצעו ולמעלה מ-250 אזרחים וחיילים, בהם תינוקות, ילדים וקשישים, נחטפו לשטח רצועת עזה.
2. האסון הקולוסלי שאירע בשבעה באוקטובר, העיד על קיומם של כשלים מהותיים בכל המערכות ובכל הדרגים, מהמדיניים ועד הביטחוניים, והוא נתפס כמחדל הביטחוני והמדיני הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל.
3. אסון השבעה באוקטובר וניהולה של המלחמה גרמו עד כה לאבדות קשות ובלתי נתפסות בקרב כוחות הביטחון ואזרחי המדינה. אזרחים וחיילים רבים שילמו על כך בחייהם, 124 מהחטופים עוד שבוים בשטחי האויב ומאות אלפי אזרחים שוכני קו העימות פונו מבתיהם מתחילתה של המלחמה לתקופה בלתי ידועה.¹
4. אשר על כן, ביום 14.3.2024 פנינו אליכם במכתב אשר בסימוכין, בדרישה כי תוקם ועדת חקירה ממלכתית אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל מחדלי וכשלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.

¹ ישראל במלחמה רשימת שמות החטופים לעזה, כאן.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel - حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

5. והינה כי כן, על פי פרסומים אחרונים, על רקע התנהלותה של מדינת ישראל במלחמת חרבות ברזל, קיימת היתכנות ממשית שבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) בהאג (להלן: "בית הדין"), יוציא בתקופה הקרובה ובאופן חסר תקדים, צווי מעצר נגד בכירים ישראלים בממשל ובצבא, לרבות כנגד ראש הממשלה, שר הביטחון והרמטכ"ל.²

6. הווה אומר, שקיימת סכנה ממשית להתערבות חסרת תקדים מצד גופים בינלאומיים בהתנהלותה של מדינת ישראל, תוך פגיעה ממשית במעמדה הבינלאומי ובמידת עצמאותה של ישראל בעולם.

7. יובהר כי במקרה כזה, מלבד למגבלות שיוטלו על הבכירים הישראלים נגדם מכוונים צווי המעצר, הוצאת הצווים עלולה להוביל להטלת סנקציות משמעותיות נוספות על מדינת ישראל ואף להניע תהליכי האמברגו וחרם, כמו גם לפגוע בשיתופי הפעולה הביטחוניים, הכלכליים והאזרחיים של מדינת ישראל עם מדינות המערב, לרבות פגיעה בהסכמי רכש של אמצעי לחימה, עד כדי פגיעה במרחב הפעולה המבצעי של הצבא. (פרופ' עמיחי כהן וד"ר ערן שמיר-ברור "צווי מעצר נגד בכירים ישראלים בבית הדין הפלילי הבינלאומי" המכון הישראלי לדמוקרטיה (3.5.2024)).³

8. על רקע החששות האמורים, ביום 6.6.2024 פנתה היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד בהרב מיארה, לראש הממשלה נתניהו בכתב, ובו הבהירה כי העמדה המקצועית של היועץ המשפטי לממשלה, היא שועדת חקירה ממלכתית מהווה המנגנון החוקי היחיד המתאים לבחינת אירועי מלחמת חרבות ברזל, וכי נוכח הסיכונים במישור הבינלאומי יש להקים את ועדת החקירה בהקדם:⁴

"עמדתנו המקצועית היא שוועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל.

בתוך כך, ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם הסיכונים הנוכחיים במישור המשפטי הבינלאומי, אשר אם יתגשמו עלולים להביא לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה - וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי. ייתכן שאף בגורמים נוספים. זאת, נוכח מאפייניו הייחודיים של מנגנון ועדת החקירה הממלכתית, ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מהרשות המבצעת. כל מנגנון קיים אחר, אינו הולם את הצרכים ואת הסיכונים הייחודיים שעימם המדינה מתמודדת כעת ...

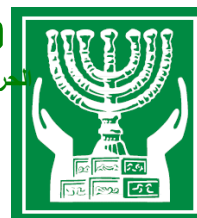
נוכח הדחיפות שבהתמודדות עם הסיכונים במישור הבינלאומי, עמדתנו המקצועית היא שאין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם."

9. כידוע, עקרון המשלימות (complementarity) המעוגן בסעיף 17 לחוקת רומא, הוא אחד מהעקרונות החשובים ובסיסים ביותר בפעולתו של בית הדין בהאג. סמכותו העניינית של בית הדין הבינלאומי

² פרופ' עמיחי כהן וד"ר ערן שמיר-ברור "צווי מעצר נגד בכירים ישראלים בבית הדין הפלילי הבינלאומי" המכון הישראלי לדמוקרטיה (3.5.2024); יוסי ביילין "האג: לא על הכעס לבדו" ישראל היום, 23.5.2024; טובה צימוקי "היועמ"שית לנתניהו: להקים ועדת חקירה ממלכתית עכשיו - הסיכונים דחופים" Ynet, מיום 7.6.2024.
³ וראו גם: ד"ר רועי שיינדרוף "איך לעצור את צווי המעצר" ידיעות אחרונות, מיום 3.5.2024.
⁴ מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה נתניהו, מיום 6.6.2024.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel حركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

כפופה לעיקרון המשלימות, ומכוחו בית הדין לא יתערב ולא יפעיל את סמכויותיו, ככל והמדינה בעלת סמכות השיפוט מנהלת בעצמה הליך חקירה עצמאי וכנה לבחינת האירועים והאשמות.

10. כלומר, חוקת רומא נותנת עדיפות למדינה בעלת הזיקה הקרובה ביותר להליך החקירה, ובית הדין הבינלאומי נדרש לא להתערב בהתנהלות הפנימית במדינה, ככל והליכי החקירה ברמה המדינתית מתבצעים ללא עיכוב בלתי-מוצדק ושהם עצמאים, חסרי פניות וכנים. על כן, כל עוד מדינת ישראל תחקור את אירועי המלחמה באופן עצמאי ותגיע למסקנה כנה ומוצדקת, יימנע בית הדין מהפעלת סמכותו בעניין. (עמיחי כהן "המשפט הפלילי הבינלאומי" רוני וסיבל משפט בינלאומי 473, 500-502 (מהדורה רביעית, 2023)).

11. משמעות הדבר היא, שהקמה של ועדת חקירה ממלכתית עצמאית ובלתי-תלויה, אשר תתמנה בלא דיחוי נוסף על ידי נשיא בית המשפט העליון, ותחקור באופן כן וחסר פניות את אירועי המלחמה, נדרשת בראש ובראשונה נוכח הסיכונים במישור הבינלאומי, ועל מנת לבלום ניסיונות בינלאומיים חסרי תקדים לפגוע במדינת ישראל, ובפרט בגורמי ממשל וצבא בכירים במדינה.

12. אשר על כן, לאור החשש מהוצאת צווי מעצר בינלאומיים כנגד בכירים בממשל ובצבא הישראלי, ובהתאם לעמדה המקצועית של היעוץ המשפטי לממשלה – אנו פונים אליכם במכתב תזכורת אחרון זה, **בדרישה כי הממשלה תפעל בלא דיחוי נוסף בהתאם לסמכותה בסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1969, ותורה על הקמה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן מעמיק, מקצועי ובלתי-תלוי את כלל אירועי ומחדלי אסון השבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל.**

13. נוכח החשיבות הציבורית ודחיפות העניין, ומאחר וחלפו למעלה מחודשיים וחצי מעת פנינו אליכם לראשונה בנושא, נודה לקבלת תגובתכם המהירה, וזאת על מנת שנוכל לשקול את המשך צעדינו, לרבות אלו המשפטיים.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ד
האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

נספח 53

העתק כתבתו של חן מענית
"מומחים למשפט בינלאומי: אוזלת
יד של מערכת אכיפת החוק תרמה
למשבר מול האג" הארץ, מיום

23.5.2024

עמ' 295

מדיני ביטחוני

מומחים למשפט בינלאומי: אוזלת יד של מערכת אכיפת החוק תרמה למשבר מול האג

בהרב־מיארה לא פעלה נגד בכירים שמסיתים לפגיעה בעזתים, הפצ"רית לא חוקרת חשדות להפרת דיני הלחימה, ובג"ץ לא מחייב את הממשלה להגן על זכויות פלסטינים — מומחים אומרים כי לנוכח כל אלו קשה לטעון שישראל חוקרת את עצמה ברצינות, אך לא מאוחר לשנות כיוון. היועמ"שית ופרקליט המדינה: מאז תחילת הלחימה נבחנו יותר מ-80 התבטאויות של אישים ישראלים, וכמה מהן יקודמו במישור הפלילי

חן מענית

23 במאי 2024

התראות במייל

בקשתו של התובע הכללי בבית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג, כרים חאן, להוציא צווי מעצר נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר הביטחון יואב גלנט, לצד ההחרפה המסתמנת בצוויים נגד ישראל בהחלטה שצפויה מחר (שישי) מטעם בית הדין הבינלאומי לצדק — מסמנים שפל חסר תקדים ביחסה של מערכת המשפט הבינלאומית לישראל ולמנהיגיה. האחריות למצב הזה מוטלת בעיקר על הממשלה והעומדים בראשה. אולם מומחים למשפט בינלאומי אומרים ל"הארץ" כי שופטי בג"ץ ומערכת אכיפת החוק — ובפרט היועמ"שית גלי בהרב־מיארה ופרקליט המדינה עמית איסמן — יכלו והיו צריכים לעשות הרבה יותר כדי למנוע את המשבר שישראל נקלעה אליו.

לדברי המומחים, ישראל לא מימשה עד כה באפקטיביות את עיקרון המשלימות בדין הבינלאומי, שעל פיו מדינה בעלת מערכת משפט עצמאית חוקרת בעצמה וברצינות הפרה של דיני המלחמה וזכויות אדם, ובכך קונה לעצמה זכות בכורה מול בתי הדין הבינלאומיים. המומחים מדגישים כי עדיין לא מאוחר לנקוט צעדים בהקשר זה כדי להתגונן מפני ההליכים בהאג.

שופטי ביה"ד בהאג בדיון בבקשת דרא"פ להורות על עצירת המלחמה, במאי. פרופ' הוסטובסקי ברנדס מציינת כי לאמירות מסיתות של בכירים ישראלים יש מקום מרכזי בשיקולי השופטים צילום: AFP

נקודת המוצא לדיון היא שלישית ישראל יש מערכת משפט עצמאית, למרות הניסיונות העיקשים והנמשכים של הממשלה הנוכחית מאז הקמתה לפגוע בה ולהחליש אותה. עם זאת, פרופ' אליאב ליבליך מאוניברסיטת תל אביב אומר כי "מערכת משפט עצמאית אינה תנאי מספיק כדי למנוע הליכים בינלאומיים. צריך שהמערכת גם תחקור בפועל את החשדות המדוברים". ליבליך מציין בהקשר זה כי הטענות שנשמעות כרגע מפי יו"ר ועדת החוקה שמחה רוטמן ואחרים, כאילו הוכח שמערכת המשפט אינה "מגינה" מפני האג ולכן אין סיכון בהקשר הזה בפגיעה בה, מופרכות. "ודאי שצריך מערכת משפט עצמאית, אבל צריך שהיא גם תפעל. אם כבר, המסקנה ממה שקורה היא שצריך לחזק את מערכת המשפט, בין היתר להפסיק להלך עליה אימים", טוען ליבליך.

מערכת משפט עצמאית זה לא תנאי מספיק כדי למנוע הליכים בינלאומיים. צריך שהמערכת גם תחקור בפועל את החשדות המדוברים

פרופ' אליאב ליבליך

אחד ההיבטים המרכזיים שהמומחים שעמם שוחח "הארץ" רואים בהם כישלון של מערכת אכיפת החוק, הוא היעדר חקירות של בכירים שהסיתו לפגיעה בפלסטינים, למרות שבתי הדין מייחסים לכך חשיבות רבה. ליבליך אומר ש"הסתה עדיין נשמעת משרים בממשלה ובתקשורת, ולא ראינו פעולה כלשהי, אפילו לא התבטאות". בתגובה על טענות המומחים נמסר מטעם היועמ"שית ופרקליט המדינה כי מאז תחילת הלחימה נבחנו יותר מ-80 התבטאויות של אישים ישראלים, וכי כמה מהן יקודמו במישור הפלילי.

פרופ' תמר הוסטובסקי ברנדס מהקריה האקדמית אונו מציינת כי "הנושא הוא מרכזי בהחלטות של שני בתי הדין בהאג ולא ברור איפה היועמ"שית בסיפור הזה". עו"ד מיכאל ספרד, מומחה למשפט בינלאומי ולזכויות אדם, אומר שחקירה של מסיתים להשמדת עם ברצועת עזה היא לכאורה פעולה פשוטה, אך דבר לא נעשה. לדבריו, "היועמ"שית שומרת את האומץ שלה למאבק בהפיכה המשטרית, ולא נשאר לה כלום למאבק בפשעי מלחמה".

שופט בית המשפט העליון בדימוס, מני מזוז, ששימש גם יועץ משפטי לממשלה, מביע גם הוא אכזבה מהיחס הנרפה של ראשי מערכת המשפט המכהנים לאותן התבטאויות קשות. "כאזרח, הייתי מצפה לגינויים חריפים מצד המערכת המשפטית להתבטאויות של בכירים לפגיעה באזרחים ברצועה", אומר מזוז.

חלוקת מזוז ברפיח, בדצמבר. שימוש בהרעבה של אוכלוסייה אזרחית בתור קלף להשגת מטרות הוא דבר אסור, ואינו תלוי בכמה חשובה ומוצדקת המטרה, אומר ספרד צילום: Fatima Shbair/אי"פ

היבט אחר של הביקורת נוגע לכך שכמעט שאין חקירות של הפרות, לכאורה, של דיני הלחימה בעזה. המשנה ליועמ"שית למשפט בינ"ל, גילעד נועם, אמר בדיון בהאג שיש עשרות מקרים בחקירה, אך רוב המומחים אומרים שלא ברור במה מדובר. "המצב צריך להיות הרבה יותר ברור ושקוף", אומרת פרופ' הוסטובסקי ברנדס.

ספרד נחרץ הרבה יותר. לדבריו, "לא חוקרים, לא מעמידים לדין, ומכשירים שיטות לחימה שמחריבות אזורים אזרחיים עצומים ומשתמשות בהרעבה של אוכלוסייה אזרחית כקלף להשגת מטרות, דבר שהוא אסור, ללא תלות בכמה חשובה ומוצדקת המטרה". השופט מזוז מדגיש שהאחריות להורות על בדיקה ועל חקירה של אירועים נקודתיים של פגיעה באזרחים במלחמה, היא קודם כל של הפרקליטות הצבאית. "התפקיד של היועמ"שית הוא לוודא שהפרקליטות הצבאית עושה את עבודתה, ולדחוף אותה לפתוח בחקירות כשיש צורך בכך אם היא מתמהמהת. ומצד שני, לתת לה גיבוי מול המערכת הפוליטית", אומר מזוז. בעיני ספרד, האבחנות הללו אינן חשובות, והאחריות היא משותפת. "היועמ"שית והפצ"רית

לא פותחות בחקירות בגין חשדות למדיניות ולדפוסים של הפרת הדין הבינלאומי, בין היתר משום שהן מעורבות באישור מדיניות הלחימה, ולכן הן נגועות בעניין", הוא טוען.

התפקיד של היועמ"שית הוא לוודא שהפרקליטות הצבאית עושה את עבודתה, ולדחוף אותה לפתוח בחקירות כשיש צורך בכך

השופט בדימוס מזוז

בפברואר נחשף ב"הארץ" כי צה"ל מתחקר עשרות מקרים במלחמה בעזה שעוררו חשד להפרה של הדין הבינלאומי, בהם פיצוץ אוניברסיטת פלסטין שבוצע בלא האישורים הנדרשים, וההתנקשות במנ"ד של חמאס בג'באליה, שם דווח כי נהרגו גם עשרות אזרחים. עם זאת, הפרקליטה הצבאית הראשית לא פתחה בחקירה של מקרים אלו.

לדברי ספרד, אוזלת היד של מערכת אכיפת החוק אינה מפתיעה. לטענתו, "במשך עשורים התקבעה כאן מדיניות של חסינות כמעט מוחלטת לחיילים הפוגעים בפלסטינים, שלפיה אין כמעט חקירות על פשעי חיילים ומעט החקירות שישנן הן פשוט בדיחה. הפרקליטות מעניקה שנים סיוע לתהליכי סיפוח ואפרטהייד, והגנה לכל שיטת לחימה מופקרת. בית המשפט העליון מעוות את המשפט הבינלאומי כפי שמבינים אותו ברוב העולם. המערכת כבר לא יכולה להסתיר את ערותה".

השופטים פוגלמן, עמית וסולברג בדיון בעתירה להרחבת הסיוע ההומניטרי לרצועה, במאי. "בג"ץ תרם רבות לכישלון כשפסק שאין חובה לתת מידע על העצורים", אומר פרופ' ליבליך. צילום: אוליבייה פיטוסי

השופט מזוז מציין כי גם בג"ץ נושא באחריות לאוזלת היד של מערכת אכיפת החוק. "החלטות ופסקי דין של בג"ץ שמחייבים את המערכות לנהוג כחוק ולשמור על זכויות האדם של אזרחים או עצורים, הם היבט נוסף של עקרון המשלימות", הסביר. שופטי בג"ץ דנים בימים אלו בכמה עתירות חשובות שנוגעות לזכויותיהם של הפלסטינים במלחמה. אחת מהן היא עתירה של ארגון נגישות בדרישה להורות למדינה להגביר את הסיוע ההומניטרי לרצועה. בדיונים בעתירה ביקש בג"ץ מהמדינה להשיב לסדרת שאלות הנוגעות להיקף הסיוע שמוכנס לרצועה, ולא הורה למדינה לבצע פעולה כלשהי.

מזוז אומר על הדיונים בעתירה זו כי "בג"ץ משמש בהליכים כאלה כמו גננת שמלווה את ההליכים ונותנת הנחיות כדי לנסות לטייב את המצב". פרופ' ליבליך אמר כי הוא "מטיל ספק רב אם המערכת חוקרת את מדיניות הסיוע ההומניטרי של ישראל לרצועה למרות שהיא עומדת במוקד הביקורת של התובע בהאג. ההחלטות הללו התקבלו בדרגים הכי גבוהים, ייתכן שעל פי חוות דעת של הייעוץ המשפטי עצמו".

עתירות לרוונטיות נוספות שנידונות בבג"ץ הן של משפחות עצורים עזתים, שביקשו לקבל מידע על קרוביהם העצורים בישראל במעצרים מנהליים. השופטים כבר דחו כמה עתירות כאלה בנימוקים

פרוצדורליים. בתחילת החודש קיבל בג"ץ את עמדת מערכת הביטחון שלפיה העצירים מוחזקים בישראל כחוק. עתירה נוספת הוגשה היום לבג"ץ על ידי ארגוני זכויות אדם שמבקשים ממנו להורות על סגירת מתקן הכליאה "שדה תימן", שמוחזקים בו פלסטינים החשודים בטרור (ומוגדרים לוחמים בלתי חוקיים) שלפי פרסומים ב"הארץ" ובכלי תקשורת נוספים סובלים מהתעללויות ושוהים בתנאים קשים.

"אין שום סיבה בעולם שמצדיקה את ההתעללות המתמשכת במתקן ואת העובדה שאין חקירות פליליות בנושא", אומר ליבליך. לדבריו, "זה כישלון קולוסאלי, יום כיפור של המערכת פי אלף. הגנה על עצורים זה הלחם והחמאה של כל מערכת משפט נורמלית. חשוב לציין שבג"ץ תרם רבות לכישלון הזה, כשפסק שאין חובה לתת מידע על העצורים. כשאין מידע, יש התעללות, וחמור מכך". ספרד אומר שבית המשפט העליון הנהנה בעבר מיוקרה יוצאת דופן בעולם, אך היום הוא כבר אינו נחשב למגן זכויות אדם, "אלא למי שמאפשר למדינת ישראל כמעט כל מדיניות שמיטיבה עם המתנחלים ומעמיקה את האפרטהייד".

השופט מני מזוז, בפברואר. סבור כי הפתרון המתאים למשבר מול האג הוא הקמת ועדת חקירה ממלכתית שתחקור את המלחמה בעזה. צילום: איתי רון

הנטייה הכמעט אוטומטית בישראל למול החלטות בתי הדין בהאג היא לטעון כי ממילא המערכת המשפטית הבינלאומית מוטית נגד ישראל, ולכן אין חשיבות למעשיה של ישראל. לדברי המומחים, הנישה הזאת פשוט אינה נכונה, וגם לא מאוחר לנסות לתקן ולמנוע את המשך הידרדרות המצב. "צריך לפעול עכשיו ולחקור את הטענות נגדנו", אומרת הוסטובסקי ברנדס.

פרופ' ליבליך אומר ש"אם בית הדין הפלילי ישתכנע שישראל מנהלת חקירות רציניות, הוא עשוי לעכב את צווי המעצר נגד נתניהו וגלנט". עם זאת, לדבריו, "ניסיון העבר עם החקירות של ישראל אינו מעודד, ויש לא מעט חשדנות בינלאומית לגביהן. תיכף פה עלייה ממשית ברמה".

השופט מזוז סבור שהפתרון הרצוי והמתאים ביותר למשבר שנקלענו אליו מול בתי הדין בהאג, איננו בידי היועמ"שית, פרקליט המדינה או בג"ץ, וכי נדרשת הקמת ועדת חקירה ממלכתית שאת חבריה ימנה נשיא ביהמ"ש העליון, והיא תחקור את המלחמה בעזה. "המהלך של הקמת ועדה ממלכתית הוא המהלך האפקטיבי בנסיבות הקיימות", אומר מזוז. לדבריו, "הכרזה על חקירה של אירוע כזה או אחר (ברצועה, ח"מ) היא חשובה גם כן, אבל קטנה מדי למול הסיפור הגדול שבו עוסקים בתי הדין בהאג, של אלפי אזרחים ברצועה שנפגעו".

"כל מקרי המוות של כלואים נחקרים על ידי הגופים הרלוונטיים. המדינה תציג לפני ביהמ"ש העליון את כל ההיבטים העובדתיים והמשפטיים הנוגעים לתנאי הכליאה במסגרת עתירות שהוגשו בנושא", נמסר מטעם היועמ"שית

מטעמה של היועמ"שית נמסר בתגובה כי "ב-7 באוקטובר נכפתה מלחמה על מדינת ישראל, ולכל אורכה הונחו דרגי הצבא וגופי הביטחון להקפיד ולפעול לפי כללי המשפט הבינלאומי, מתוך מחויבות של המדינה לשמירה על כללים אלה. אירועים חריגים של טענות להפרת כללי המשפט הבינלאומי או הדין הפנימי מתוחקרים ומטופלים על ידי גורמי אכיפת החוק האזרחיים ובצבא. כך, בין היתר, כפי שהוצג בבית הדין בהאג, נפתחו על ידי צה"ל חקירות פליליות, לצד בדיקות של מנגנון הבריור המטכ"לי."

ועוד נמסר כי "כל מקרי המוות של כלואים נחקרים על ידי הגופים הרלוונטיים. המדינה תציג לפני בית המשפט העליון את כל ההיבטים העובדתיים והמשפטיים הנוגעים לתנאי הכליאה במסגרת עתירות שהוגשו לבית המשפט העליון בנושא. לצד זאת, וגם זאת שוקף לבית הדין בהאג, מערכת אכיפת החוק פועלת כנגד התבטאויות אסורות ופליליות. פרקליט המדינה, בתיאום עם היועצת המשפטית לממשלה, הנחה את המשנה לפרקליט המדינה לתפקידים מיוחדים להוביל את הטיפול בנושא. מאז תחילת הלחימה נבחנו מעל 80 התבטאויות, וביחס לחלקן המליץ לאחרונה פרקליט המדינה על המשך קידומן באפיק פלילי."

הפרקליטות הצבאית מסרה כי היא פועלת "בהתאם לייעודה על פי דין כדי להטמיע את עקרונ שלטון החוק, והדין הבין-לאומי בתוכו, בפעולות הצבא. פעילות זו מגולמת, בין היתר, במתן ייעוץ משפטי עצמאי ומחייב, המשולב כחלק אינטגרלי בתהליכי הלחימה". ועוד נמסר כי "בד בבד, כל דיווח, מידע או תלונה על אירועים חריגים, נבדק על-ידי הגורמים המוסמכים בצה"ל ובהם מנגנון התחקור המטכ"לי והמשטרה הצבאית החוקרת. עד כה, הורתה הפרקליטות הצבאית על פתיחת עשרות חקירות פליליות. זאת, לרבות ביחס לאירועי אלימות או מוות שארעו במתקני הכליאה הצבאיים".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

- + בית המשפט העליון-בניין
- + גלי בהרב מיארה
- + מלחמת חרבות ברזל

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל © כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ